

TAMÁS DÓRA MÁRIA

BEVEZETÉS A JOGI TERMINOLÓGIÁBA

a terminológus
szemüvegén át

MÁSODIK, ÁTDOLGOZOTT KIADÁS

A HITELES FORDÍTÁS KULCSA

ALAPÍTVÁ 1869

Tamás Dóra Mária
Bevezetés a jogi terminológiába a terminológus szemüvegén át

Második, átdolgozott kiadás

Tamás Dóra Mária

BEVEZETÉS
A JOGI TERMINOLÓGIÁBA
A TERMINOLÓGUS SZEMÜVEGÉN ÁT

Második, átdolgozott kiadás

Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda Zrt.
Budapest, 2019

A kötet az ELTE Bölcsészettudományi Kar Fordító- és Tolmácsképző Tanszékével együttműködésben készült.

Szakmai lektorok: Barta Péter (francia), Boronkay Zsuzsanna (angol), Dihen Judit (német), Gáspár Endre (angol, német, francia alkotmányjog, közigazgatási jog), Fóris Ágota, Horváth Ildikó, Jantsits Ágnes (francia, jog, alkotmányjog, büntetőjog), Kapitánffy Orsolya (angol), Klenk Márk, Komáromi Tímea (angol, francia), Lesetár Péter (angol, jog, büntetőjog, polgári jog, cégjog), Müller Ákos (francia), Nagy Katalin (olasz), Pablényi Magdolna (francia, alkotmányjog, közigazgatási jog), Sárik Györgyi (angol, büntetőjog), Tóth Gabriella (olasz), Vadász Viktor (magyar, angol, büntetőjog, bíróság, alkotmányjog), Vida Tamás (francia, olasz), Ugróczy Mária

A második kiadás lektorai: Barta Péter (francia), Boronkay-Roe Zsuzsanna (angol, társasági jog), Gáspár Endre (angol, büntetőjog), Morgan, Paul (angol), Pablényi Magdolna (francia), Pápai Márta (jog, francia), Klenk Márk (angol), Ugróczy Mária (jog)

Kézirat lezárva: Budapest, 2019. január 22.

ISBN 978-615-00-4379-1

Minden jogi fenntartva. Jelen könyvet vagy annak részleteit – a kiadó és a szerző írásbeli engedélye nélkül – tilos egészben vagy részleteiben sokszorosítani, reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában, eszközzel, elektronikus, fényképeszeti úton vagy más módon közölni, beleértve a nyilvános előadást, képzést vagy tanfolyamot, a hangoskönyvet, bármilyen internetes közlést, a fénymásolást, a rögzítést vagy az információörögzítés bármely formáját.

ELTE
EÖTVÖS
KIADÓ www.eotvoskiado.hu

Felelős kiadó: az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda Zrt. vezérigazgatója
Projektvezető: Sándor Júlia
Nyomdai munkák: Multiszolg Bt.
Tördelés: SzépKönyvek
A borítót tervezte: Csele Kmotrik Ildikó
Fotós: Menyhárt-Török Adél

Tartalom

ELŐSZÓ	7
KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS	9
A SZERZŐ ELŐSZAVA	11
A KIADÓ ELŐSZAVA A MÁSODIK KIADÁSHOZ	14
A JOGI TERMINOLÓGIÁRÓL A TERMINOLÓGUS SZEMÉVEL	15
SZÓCIKKEK GYŰJTEMÉNYE	27
FORRÁSOK	133
FELHASZNÁLT IRODALOM	139
FÜGGELÉK	141
Cégkivonat és hasonló funkciójú iratok idegen nyelven	
Magyarország	141
Angol nyelven: Anglia és Wales, Amerikai Egyesült Államok, Ausztrál Államszövetség, Új-Zéland, Holland Királyság	148
Német nyelven: Német Szövetségi Köztársaság, Osztrák Köztársaság, Svájci Államszövetség	159
Francia nyelven: Francia Köztársaság, Svájci Államszövetség, Luxemburgi Nagyhercegség	166
Olasz nyelven: Olasz Köztársaság, Svájci Államszövetség	175
Bírósági ítéletek	
Magyarország	180
Anglia és Wales, Amerikai Egyesült Államok, Kanada, Ausztrál Államszövetség	182
Német Szövetségi Köztársaság, Osztrák Köztársaság, Svájci Államszövetség	195
Francia Köztársaság	200
Olasz Köztársaság	202
Ingtalan-adásvételi szerződés, tulajdoni lap másolata	205
TÁRGYMUTATÓ	211

Előszó

Tapasztalataink alapján a fordító-, tolmács- és terminológusképzéseink hallgatói akkor tanulják meg idegen nyelven sikeresen a jogi terminológiát, ha elsőként megismerik a magyar jogi terminusokat, és tisztában vannak az általuk jelölt fogalmakkal. A jogi ismeretekről szóló bevezető kurzusok általános jogi ismereteket adnak, de nem foglalkoznak kiemelten a jogi terminusok megfeleltetésekor felmerülő olyan fogalmi kérdésekkel, amelyek a nyelvi közvetítők esetében különösen nagy kihívást jelentenek. E könyv a szerző gyakorlati és oktatói tapasztalataira építve ezt a hiányt kívánja pótolni. Tartalma és szerkesztése alapján egyértelműen újdonság, mert terminológiai szemléletű tankönyv, amely egyfelől tartalmazza az elméleti megközelítést és annak leírását, másfelől az elmélet átültetését a gyakorlatba, ami a szócikkek gyűjteménye által valósul meg. Bár a jogi terminológia a társadalmi változásokkal együtt változik, mégis biztos vagyok abban, hogy e könyv szemléletmódja tovább él.

Dr. habil. Horváth Ildikó

habilitált egyetemi docens, tanszékvezető
ELTE BTK Fordító- és Tolmácsképző Tanszék
OFFI Zrt. Fordítási és Tolmácsolási Minősítő Testület elnöke

A Bevezetés a jogi terminológiába a terminológus szemüvegén át című könyv megalapozza azt a tudást, illetve ezzel olyan hiánypótló írás kerül kiadásra, amelyre a kezdő nyelvi közvetítőknek a jogi terminológia terén szükségük van. Az olvasó a szerző előszavában tájékoztatást kap a terminológiai szemléletmód alapján végzett szerkesztésmód sajátosságairól, amely eredeti nézőpontjával eltér a megszokottól. A tanulmány formájában megírt elméleti bevezetést követően a jogi terminusok gyakorlati példáinak gyűjteményét tanulmányozva az érdeklődő elsajátíthatja a jogi terminusok és fogalmak helyes megközelítési módját. A táblázatos formában megjelenő szócikkek központi eleme a jogi fogalmaknak a modern terminológiai szemléletmód alapján készült leírása, amelyet kiválóan kiegészítenek a fordítói gyakorlatból vett szakmai jellegű tanácsok. A könyv lektorai az ELTE BTK Fordító- és Tolmácsképző Tanszék és az OFFI Zrt. munkatársai, mint jómagam, a szakmai műhelymunkába is bepillantást nyerhetünk. Ajánlom e könyvet mindazoknak, akik terminológiai szemléletmód alapján szeretnék elsajátítani a jogi terminológiát vagy jogász szemével szeretnék tájékozódni a terminológiát érintő kérdések felől.

Dr. Kiss Gabriella

központvezető
Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Hadtudományi és Hovédtsztképző Kar
Idegen Nyelvi és Szaknyelvi Központ
OFFI Zrt. Fordítási és Tolmácsolási Minősítő Testületének tagja

Köszönetnyilvánítás

E könyv megszületését számos kiváló szakmai műhelynek köszönheti. Elsődlegesen köszönet illeti dr. Németh Gabriella vezérigazgató asszonyt, akinek az OFFI Zrt. vezetőjeként törekvése, hogy a cég valódi tudásközponttá válhasson, és felismeri, támogatja a szakmailag előremutató kezdeményezéseket. Köszönet mondok Zilahi Éva lektorátusvezetőnek, aki szakmai tudásával segíti őt e célok megvalósításában. Köszönet illeti meg dr. habil. Horváth Ildikót, az ELTE Bölcsészettudományi Kar Fordító- és Tolmácsképző Tanszék vezetőjét, aki újdonságokra nyitottan és lendülettel vezet szakmai csapatát, és a terminológia és terminológusképzés fontosságát elismeri.

Ez a könyv nem születhetett volna meg ebben a minőségben, ha nem állnak rendelkezésre olyan szakmailag magasan képzett nyelvi és jogi szakmai lektorok, az OFFI Zrt. és az ELTE műhelyéhez kötődő kollégáim, volt tanárain és tanítványaim, akik szabadidejüket nem kímélve a szócikkeket áttekintették, véleményezték, felhívták a figyelmet hiányosságokra, pontosításokra, amelyeket az általam kitűzött szakmai és didaktikai szempontok figyelembevételével igyekeztem megfogadni. A könyvben esetlegesen fellelhető szakmai hibákat magaménak tekintem, míg az erények a szakmai lektorok javára írandók.

Köszönetemet fejezem ki dr. Ugróczy Máriának (OFFI Zrt., jogtanácsos), aki elsőként tekintette át a magyar nyelvű jogi definíciókat, leírásokat. Köszönetet mondok angol nyelvi lektorként a kiváló és hatalmas tapasztalattal rendelkező Boronkay Zsuzsannának (ELTE BTK FTT, volt tanárom, kollégám), dr. Vadász Viktornak (Fővárosi Törvényszék, büntetőbíró), dr. Lesetár Péternek (jogász, szakfordító), Sárík Györgyinek (fordító, tolmács) és Kapitánffy Orsolyának (fordító). Külön köszönet jár dr. Gáspár Endrének (Igazságügyi Minisztérium, jogász, lektor), aki az alkotmányjogi és közigazgatási terminusokat tekintette át angol, német és francia nyelven. A német nyelvi megfeleltetéseknel Dihén Judit német nyelvi vezető lektor kollégám (OFFI Zrt.) egyedülálló szakmai tudására támaszkodtam. A francia nyelvterületen segítségemre volt értékes tudásával dr. Barta Péter (ELTE BTK FTT, kollégám), Pablényi Magdolna (OFFI Zrt., kollégám), Jantsits Ágnes (fordító, tolmács) és dr. Müller Ákos (jogász, tolmács). Kitűnő lektorálást végzett francia és olasz nyelvterületen dr. Vida Tamás, aki az OFFI Zrt. tapasztalt egykori lektoraként elsőként vett annak idején kezdként szárnyai alá, olasz nyelven dr. Nagy Katalin (jogász, fordító) és dr. Tóth Gabriella (fordító, tolmács). Terminológiai szakemberek is támogatták e könyv megszületését tanácsaikkal: dr. habil. Fóris Ágota (Terminológiai Kutatócsoport – TERMIK, Károli Gáspár Református Egyetem Nyelvtudományi Tanszék), Komáromi Tímea terminológus (OFFI Zrt.), Klenk Márk terminológus (OFFI Zrt.). Az iratminták összeállításában, anonimizálásában és rendezésében Jokán Viktória terminológusasszisztens (OFFI Zrt.) segítségére számíthattam. Minden érintett hozzájárulását e könyv megszületéséhez ezúton is köszönöm.

Köszönetnyilvánítás a második kiadáshoz

Köszönetemet fejezem ki dr. Németh Gabriella vezérigazgatónak, Zilahi Éva volt és dr. Szoták Szilvia jelenlegi lektorátusvezetőnek (OFFI Zrt.), hogy támogatták a második kiadás megjelenését. A szakmai rész lektorálásában hasznos tanácsokkal látott el dr. Ugróczy Mária (jog), Boronkay-Roe Zsuzsanna (angol), Pablényi Magdolna (francia), dr. Pápai Márta (jog, francia), dr. Gáspár Endre (angol és elsősorban büntetőjogi tárgykörben), Paul Morgan (angol), Klenk Márk (angol) és dr. Barta Péter (francia). Köszönöm azoknak is, akik recenziók írásával láttak el javaslataikkal, amelyeket lehetőségeimhez mértem igyekeztem figyelembe venni, így különösen Balogh Dorkának, Faludi Andreának, Farkasné Puklus Mártának és Wallendums Tündének. Köszönöm mindenkinek, aki hozzájárult a könyv további gazdagodásához.

A szerző előszava

A könyv elsődleges célja a magyar jogi terminológia és annak – nemzetközi kitekintéssel kiegészített – terminológiai szemléletű bemutatása. A kötet nem törekszik teljes körű leírásra, hanem a szerző gyakorlati és oktatói tapasztalataira építve a terminológiai szempontból releváns jogi terminusokat és fogalmakat mutatja be. A bemutatott példákon keresztül az olvasó a terminológiai elvek és módszerek gyakorlati alkalmazását ismerheti meg, amelyek a jogi szakszövegek terminusainak megfeleltetésekor és a jogi terminológiai adatok kidolgozásakor további jogi terminusok esetében is segítségre lehetnek. A könyvnek nem célja általános nyelvi vagy jogi ismeretek közvetítése, kifejezetten terminológiai jellegű jogi kérdések bemutatására vállalkozik, és egyfajta kísérleti jelleggel láncszemet kíván képezni a magyar nyelvű, általános tematikájú jogi bevezető kurzusok és a nyelvspecifikus fordítási, tolmácsolási és terminológiai képzés, illetve a gyakorlat között. Ezzel összhangban a könyv elsősorban a jogi terminológia gyakorlati kérdéseivel szembesülő hallgatóknak, kezdő fordítóknak, tolmácsoknak és terminológusoknak szól, így hasznosítható oktatásban, továbbá gyakornoki és mentori programokban egyaránt.

A könyv három fő részből áll: szakmai-elméleti bevezető a jogi terminológiáról, szócikkek gyűjteménye és iratgyűjtemény. Az elméleti bevezető a terminológia mint modern diszciplína nézőpontjából tárgyalja a jogi terminológiát, amely eltér a lexikográfiai és a szaknyelvkutatási szemléletmódtól egyaránt. A terminológiai szemléletmód egyértelműen a fogalomalapú (onomaszilológiai) megközelítést követi, amely nem tekinthet el a nyelvi jel és fogalom egységétől, a terminusokat mint a fogalmak jelölőit értelmezi, és központi kategóriaként a definícióban megjelenő fogalmat kezeli. A szócikkek gyűjteményének célja az egyes elemzett jogi terminusok definiálása, fogalmi jellemzőinek és a fordítási-terminológiai nehézségek leírása, de ezen felül támpontok nyújtása a nemzetközi kitekintés révén is. Maguk a szócikkek elsősorban a magyar jogi terminusokra koncentrálnak, felhívják a figyelmet a fogalmak egymástól történő elhatárolásának fontosságára, de nem mutatják be a terminológiában alkalmazott kétnyelvű fogalmi összehasonlítás teljes folyamatát, hiszen a szócikkek idegen nyelvi definíciókat nem tartalmaznak (amelyek oktatás keretében viszont feladatként kiadhatók), sokkal inkább céljuk a jogi terminusokra jellemző problémák felismerésére és a terminológiai szemléletmódban való gondolkodásra történő tanítás. A nemzetközi kitekintés sokkal inkább utalás a különböző országok jogrendjeinek fogalmaira, azoknak például országspecifikus jellegére négy nyelven (angol, német, francia és olasz). A függelékben található iratminták alapvetően négy iratmintatípust tartalmaznak: cégiratok (elsősorban cégkivonat), bírósági határozatok (házassági bontóítéletek), szerződés és magyar tulajdoni lap másolata. Az iratminták célja, hogy megismertessenek alapvető irattípusokat, és segítsenek a könyvben elemzett jogi terminusok egy részének kontextusban való elhelyezésében, amely tovább könnyíti a megértést.

Maga az előszó a továbbiakban az egyes szócikkek felépítését és a szócikkek kidolgozásakor alkalmazott szerkesztési elveket és módszereket mutatja be.

A szócikkek felépítése az alábbi:

TERMINUS:		TÁRGYKÖR:	
Definíció:		Fordítói gyakorlat (vigyázat):	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
Lásd még:			
Kontextus:			
Dokumentumtípus:			
Források:			

A szócikkek egyes részei az alábbi funkciókat látják el.

Terminus: Egy terminus szerepel a fejlécben, még abban az esetben is, ha a definícióban vagy a nemzetközi kitekintés alatt további, a terminushoz kapcsolódó szavak is szerepelnek. A terminusok általában főnevek, de nem kizárólag azok, a terminus lehet melléknév (semmis), ige (birtokol) vagy határozószó (jogszerűen) is, állhatnak egy (cégbíróság) vagy több tagból (birtoklás joga).

Tárgykör: Fontos a pontos tárgyköri besorolás, a terminológián belül a terminusokat mindig tárgykörön belül értelmezzük. A könyvben összesen hét tárgykör szerepel: jogi (általános), bíróság, alkotmányjog, közigazgatási jog, büntetőjog, polgári jog, cégjog.

Definíció: A magyar jogi fogalmat jelölő terminus leírása, ami elsősorban jogszabályok, hivatalos honlapok, tankönyvek és jogi lexikonok segítségével történt, amelyeket jogászok mint tárgyi szakértők tekintettek át. Nem feltétlenül szerepel itt minden esetben klasszikus terminológiai definíció, gyakran jogszabályi idézeteket sorol fel, a szerveknél a funkciók leírása tölti be a definíció szerepét.

Fordítói gyakorlat: A lektori, fordítói és terminológiai szempontból megfontolandó tanácsok szerepelnek itt, amelyek a kezdő fordítók számára hasznosak lehetnek, segítenek a kihívások helyes megközelítésében, a lektori és fordítói tapasztalatok átadásában.

Lásd még: Utalások más, a könyvben megtalálható kapcsolódó szócikkekre, amelyek hasonló témaköröket fednek le vagy ahol a terminus szintén valamilyen összefüggésben megtalálható.

Kontextus: Magyar nyelvű példamondatok, amelyek szemléltetik a terminus használatát, előfordulását szövegrészletben.

Dokumentumtípus: Ez kezdők számára értékes információ, főleg mivel a függelék néhány eredeti irattípust is tartalmaz, azokban is rá lehet keresni a terminusokra. Gyakran nehéz behatárolni a dokumentumtípusokat, de már a legjellemzőbb iratok feltüntetése is hasznos információ lehet.

Források: Itt a jogi és a nyelvi források egyaránt szerepelnek.

Nemzetközi kitekintés: Az idegen nyelvi megfeleltetések alapján használatra javasolt terminusok felsorolása négy idegen nyelven, amely szakmailag magasan képzett, számos gyakorlati tapasztalattal rendelkező jogi és nyelvi lektorok bevonásával készült. Az idegen nyelvi ekvivalensek közül több is szerepel, mert a könyv nem előíró, hanem leíró jellegű terminológiai szemléletmód alapján készült. Az idegen nyelvi terminusok megfeleltetésekor figyelembe vettük azt a terminológiai alapelvet, amely szerint terminusokat nem fordítunk, hanem megfeleltetünk. A megfeleltetés lényege, hogy a definíciókban szereplő fogalmi jegyek alapján a fogalmakat összehasonlítjuk, és ez alapján állapítjuk meg, hogy a különböző nyelveken a terminusok mennyiben feleltethetők meg egymásnak (úgynevezett fogalmi összehasonlítás folyamata). A terminusok közti ekvivalenciaszintek három fő esete a teljes ekvivalencia, részleges ekvivalencia és ekvivalencia hiánya. Amennyiben a fogalmi összehasonlítás eredménye a teljes fogalmi azonosság, azaz a terminusok között teljes ekvivalencia esete áll fenn, úgy a jogi szaknyelvben használt terminusok egyszerű behelyettesítéséről beszélhetünk. Számos ilyen

esetben a terminusok mögött országkód szerepel (UK, USA, D, A, CH, F, I). Amennyiben a fogalmi összehasonlítás eredményeként részleges ekvivalenciával vagy ekvivalencia hiányával állunk szemben, akkor a különbségek mértékétől függően a terminológiai elvek és módszerek szerint két eset lehetséges: nagymértékű egyezés esetén analóg fogalom (funkcionális ekvivalens) használata (lehetőség szerint ilyen esetben is szerepel országkód) vagy kismértékű egyezés, illetve egyezés hiánya esetén (mert pl. országspecifikus fogalomról van szó) új nyelvi jel alkotására van szükség, amelynek eredményét terminusjelöltnek nevezzük. A terminusjelöltek alatt általában a terminológiai szemléletű „fordítói harmonizáció” munkafolyamatában újonnan kidolgozott, illetve a nyelvi közvetítői gyakorlatban bevett megoldásokat értjük. Erre a könyvben számos esetben történik utalás, főleg zárójelben (lásd funkcionális ekvivalens, terminusjelölt). Bár a terminológiában alapvetően egyértelműsége törekszünk, a gyakorlatban léteznek határesetek, amelyekre funkcionális ekvivalens és terminusjelölt egyaránt használható. Ilyen esetekben mindkettőt fel lehet tüntetni, jelölve, hogy melyik a funkcionális ekvivalens és melyik a terminusjelölt. Amennyiben lényegesek a terminusok közti fogalmi különbségek, úgy előfordul, hogy azokról tanulságképpen rövid leírás vagy címszavakban utalás is szerepel.

E könyv a szerző ötletére épül, műfaját tekintve kísérleti jellegű. A válogatás során olyan alapvető terminusok kiválasztására törekedtem, amelyek alapvető fontosságúak a jogi terminológia elsajátításakor és a gyakorlati életben egyaránt. Bizonyára lesznek olyan szócikkek, amelyek hosszú távon megőrzik aktualitásukat (pl. szándékosság), és lesznek olyanok, amelyek a jogszabályok változása következtében elveszítik naprakészségüket (pl. közigazgatás ágrajza), mégis a szócikkekben szereplő példák a jogi terminusok forrásainak felkutatására, a jogi fogalmak leírására, a problémák megközelítési módjára és a megoldások keresésére mintát jelenthetnek a jövőben is. Tisztában lévén azzal, hogy a jogi terminológia pontos leírása és a jogi terminusok megfeleltetése olykor merész vállalkozásnak tűnhet, a szerző a minőség további emelését célzó észrevételeket és javaslatokat szívesen vesz (tamas.dora.dr@gmail.com; tamas.dora@offi.hu).

Budapest, 2017. január 27.

Tamás Dóra Mária

A szerző előszava a második kiadáshoz

A könyvírás és -szerkesztés tapasztalataihoz hozzátartozik, hogy idővel nemcsak a bor, hanem a könyvek tartalma is nemesedik, beérik. A második kiadás abból az igényből született, hogy egyfelől kereslet mutatkozott a papíralapú változatra a felsőoktatásban, a fordítóiroda mindennapjaiban gyakornokok, a mentoráltak továbbképzésében és a szakmabeliek részéről, másfelől ez alkalmat jelentett az elmúlt két felsőoktatási tanév tapasztalatainak beépítésére, a függelék frissítésére, a jogszabályi változások követésére és az új eredmények beépítésére, és ezáltal a könyv tartalmának gazdagítására.

A könyv frissítésében ismét aktív szerepet játszottak elismert jogászok és nyelvi szakértők. A jogi jellegű tanácsokat terminológiai szemszögből mérlegeltem, a szócikkekben továbbra is elsősorban az alapfogalmak megismertetésére törekedtem a fogalmi megkülönböztető jegyek kiemelésével, és nem törekedtem továbbra sem teljes körű jogi tankönyvi vagy enciklopédia jellegű leírásokra, amelyek túlmutatnak ezen kiadvány céljain, terjedelmén és keretein.

Az igazi újdonság az angol terminusok esetében mutatkozik meg azzal, hogy a *Nemzeti Jogszabálytárban* ([www.njt.hu](http://njt.hu)) megjelentek *magyar jogszabályok angol nyelvű fordításai* (<http://njt.hu/njt.php?translated>). Az angol nyelv esetében a számos nyelvhasználó miatt változatok sokasága él, ami megnehezíti a mindennapi nyelvhasználatot. A *hivatalosnak tekinthető forrásból származó terminusok dőlttel való szerepeltetése* segít a felhasználóknak, támpontot ad, és lehetőséget nyújt az egységesítési törekvések gyakorlati elindítására és megvalósítására, ami a következetes használatlaltal a jogbiztonságot növeli.

Budapest, 2018. október 3.

A kiadó előszava a második kiadáshoz

Nagyszerű élmény látni és tudni, hogy a Szerző nemcsak mint az **Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda Zrt. (OFFI)** terminológuscsoportjának szakmai vezetője, hanem mint az egyik neves fordító- és tolmácsoló oktatói intézmény tanára (ELTE BTK FTT) is szívén viselte a fordítóirodai gyakornokok, a felsőoktatásban tanulóknak, valamint a fordító és tolmács szakma terminológiai igényeinek maximális teljesítését, amikor tollat ragasztott e bővített tartalom megalkotásához.

Nem vitatott napjainkban, hogy a nyelv versenyképessége szempontjából szükséges a terminológiai és szaknyelvi adatbázisok folyamatos fejlesztése. Ugyanakkor a terminológiai és más nyelvi adatbázisok építése apropóján kérdésként felmerülhet bennünk, hogy vajon lehetséges-e élményszerű felhasználói elégedettséget elérni, és hogyan lehet felkelteni a leendő felhasználó pozitív érzéseit egy adatbázis kapcsán? Nos, a képzés és a szakmai kiadványok készítése egy egyszerű és nagyszerű módja ennek a célkitűzésnek. A tudás megszerzése élmény mindannyiunk számára. Jelen kötet nemcsak szakkönyvként forgatható, de szervesen illeszkedik az OFFI Zrt. 2019–2020. évi stratégiai koncepciójába: célunk ugyanis az OFFI Akadémia keretében színvonalas képzések kialakítása és szolgáltatása a jövőben.

Az OFFI mindig a kiváló minőségű fordítások elkészítésére törekszik, lehetőleg jól strukturált és igen jól szervezett keretek között, amely kellően leszabályozott, átlátható, a modern tudásmegosztásnak és a magas minőséget támogató szakmai szabványoknak (pl. ISO 17100) is megfelel. A könyv frissítésében nemcsak a Szerző által említett elismert jogászok és nyelvi szakértők játszottak szerepet, hanem mindenki, aki az OFFI-ban szívén viseli a **tudásmegosztás és tudástranszparencia** felelősségét. Ahogyan az első kiadás fontos szerepet játszott az oktatásban, bízom abban, hogy e bővített második kiadás is **nélkülözhetetlen terminológiai tankönyvvé válik**, így készítetve a Szerzőt és a Kiadót további közzétételekre és eredményes együttműködésre. E hiánypótló kiadvány frissített szakértői tartalmát ajánlom minden egyetemi hallgató, fordító, lektor, terminológus vagy tolmács figyelmébe.

Dr. Németh Gabriella
vezérigazgató, OFFI Zrt.

A jogi terminológiáról a terminológus szemével

A tanulmány célja, hogy a terminológia mint modern diszciplína megközelítéséből röviden leírja a jogi terminológia jellegzetességeit és azokat a kihívásokat, amelyekkel a jogi szakszövegek fordításakor, feldolgozásakor a jogi terminusok megfeleltetésének szükségessége miatt a szakfordítónak, tolmácsnak és terminológusnak szembesülnie kell. Az írás ennek megfelelően a jogi szaknyelv értelmezéséből kiindulva számba veszi a jogi terminológia főbb jellemzőit, majd leírja a terminológia ezen a területen alkalmazható megközelítését.

Jogi szaknyelv alatt a hagyományos felfogás szerint a tételes jogot (jogszabályokat), a jogalkalmazás és a jogtudomány nyelvét értjük, amely még kiegészíthető a jogi ismeretterjesztés és tömegtájékoztatás által használt kifejezésmódokkal (Dobos 2008, Novák 2014). A jogi szaknyelven belül a bírósági és hatósági nyelvhasználat, különösen a bírósági és hatósági tolmácsolás esetében, kiemelt figyelmet érdemel, és összetettsége révén speciális vizsgálatokat igényel (Dobos 2015, Horváth 2013, Lesetár 2016, Vinnai 2015).

A jogi szaknyelv vonatkozásában talán az egyik legtöbbet elhangzó idézet Mellinkoffé (1963: 7) – aki szerint „The Law is a profession of words” (A jog a szó hivatása) –, amely arra hívja fel a figyelmet, hogy a jogi szaknyelv egyik fő jellegzetessége, hogy rendkívül szoros az adott szakterület és a nyelv közötti kapcsolat, azaz a verbalitás (Dobos 2009, Tamás 2013). Ez a jellegzetesség különösen szembeötlő, ha a jogi szaknyelvet például a műszaki szaknyelvvvel vetjük össze, amely esetében többnyire találunk viszonyítási alapot képező tárgyi valóságot. Dobos (2009) szerint a jogi terminusok és a köznyelvi szavak között a legfőbb különbség definiálásuk pontosságában rejlik, ugyanakkor a jogi szaknyelv jellemzője a jogszabályok és ezen belül a jogi terminusok értelmezésének rugalmassága is, ami a jog természetével függ össze, hiszen az összes tényállás elméleti meghatározása és szabályozása lehetetlen feladat. Mindig lesznek újabb élethelyzetek, amelyeket a már meglévő szabályok és fogalmak nem fednek le teljes mértékben, a pontos értelmezés pedig gyakran perdöntő lehet. Ez egyfajta kettősséget eredményez, egyfelől a rugalmasság, amely értelmezési nehézségeket is okozhat, másfelől a pontosságra törekvés, hiszen a pontos nyelvhasználat a jogbiztonság miatt döntő jelentőségű.

Érdeemes körüljárni, hogy mit is értünk definíció alatt. A terminológiai definíció nem a jogi alaptan szerint értelmezendő, amely a meghatározást megkülönbözteti a definíciótól. A jogi alaptan szerint a meghatározás a fogalom jellemzőinek leírása, míg a definíció funkciója a fogalom elhatárolása más fogalmaktól (Szilágyi 2002). A hagyományos terminológiai definíciónak mindkét funkciót el kell látnia, a definíció és meghatározás a terminológián belül szinonimák. A terminológiai definíció – más néven klasszikus vagy analitikus definíció – olyan definíciótípus, amely egyenletként is leírható: „dfm = genus + diff 1 + diff 2 + ... + diff n” (Magris 1998: 41, Tamás 2014a: 27–28, 2014b: 75). A képlet bal oldalán található a meghatározandó fogalmat jelölő terminus, azaz a definiendum, a jobb oldalán pedig a definiens, amely általában genus vagy genus proximum (főlérendelt, általánosabb fogalom). Ez utóbbihoz képest kell megjelölni a különbségeket jelentő és meghatározó egyedi fogalmi jegyeket, az úgynevezett differentiae-t vagy differentiae specifica-t. (Például: cégjegyzék = olyan közhiteles nyilvános *jegyzék*, amely a cégek adatait és működésük jogi kereteit rögzíti; amelyen belül a jegyzék a főlérendelt fogalom.) Ezenfelül a terminológiai munkában számos definíciótípust használnak, mint például a fajfogalmakat (alárendelt fogalmakat) felsoroló extenzionális definíciót, a parafrázist, az

ábrákkal történő osztenzív definíciót vagy a fogalmak közti viszonyokra építő szintetikus definíciót (Magris 1998, Tamás 2014a, 2014b). A definiálás kérdéskörének további érdekessége, hogy a jogi alapon a fogalmak dinamikus jellegét hangsúlyozza, és megkülönbözteti a fogalom magvát annak úgynevezett átmeneti zónájától, azaz holdudvarától (Szilágyi 2002). A terminológia ugyan elismeri a terminusok dinamikus voltát (Antia 2002), de alapvetően az adott fogalmi rendszerben a fogalmak minél egyértelműbb és pontosabb kijelölésére, már-már „mértani” pontosságú behatárolásra törekszik. Ezzel elhatárolja magát a lexikográfia területétől, amely a körülbelüli meghatározást is megengedi (Fóris 2005, 2008, Tamás 2014a, 2014b, 2015). Az 1. táblázat a terminológiai behatárolást konkrét jogi terminusok segítségével szemlélteti. Természetesen a gyakorlatban számos esetben ez közel sem ennyire egyértelmű.

	<i>egyoldalú szerződés</i> megszűnés	<i>kétoldalú szerződés</i> megszűnés
a <i>jövőben</i> hatályosuló szerződés- megszűnés	felmondás	megszüntetés
<i>visszamenőleges</i> hatályú szerződés megszűnés	elállás	felbontás

1. táblázat. A szerződés megszűnés módozatainak terminológiai behatárolása
(Székely 2008: 153, lásd még Tamás 2014b: 77 nyomán, Tamás 2015: 56)

A jogi szaknyelv és terminológia szabályozásának tárgyánál fogva kiszolgáltatott a társadalmi változásoknak, így fogalmi és terminusai egyaránt változnak. Fogalmi változást figyelhettünk meg, amikor a rendszerváltozást követően a *közigazgatás* az *önkormányzatok* megjelenésével már nem az *államigazgatás* fogalmával volt egyenértékű, mert az önkormányzatok rendszere a közigazgatás egyik alrendszerévé nőtte ki magát. A *közigazgatás* így két fő ágként az *államigazgatás* és az *önkormányzatok* alrendszerére tagozódik. A terminusok változására is számos példa létezik: a munkaügyi törvénykönyv módosításával a *munkanélküli segély* helyett az *álláskeresői járadékot* vagy a *rendkívüli felmondás* helyett az *azonnali hatályú felmondást* vezették be terminusként, a *rendes felmondás* helyett a *felmondást*. Nemrég megfigyelhettük például korábban használt terminusok újbóli alkalmazását is: *kúria*, *törvényszék*. Más terminusok eltűntek: *állami vállalat*. Összevonásokkal, feladatok átszervezésével különböző hivatalok átnevezése is megtörtént: ilyen az *APEH* helyett a *NAV*, amely vámügyi tevékenységgel is foglalkozik. A technológia fejlődésével olyan neologizmusok is megjelentek, mint *ügyfélkapu* vagy e- előtagú szavak (például *e-cégjegyzék*) (Tamás 2014b, Tamás–Kapitánffy 2016).

A jogi terminológia jellemzője a rendszerhez kötöttség, amelyet kétféleképpen is értelmezhetünk: egyfelől a társadalomhoz, a hagyományokhoz kötött, nemzeti jogintézmények létében, amelyet országspecifikusság jellemez (pl. *cégbíróság*, *ülnök*), másfelől a jogszabályhoz kötöttségben. Az országspecifikusság megnyilvánulhat abban, hogy egyazon fogalmakat azonos nyelven, de különböző országokban másképpen neveznek el (például a *cégjegyzék* megfelelője Németországban és Svájcban *Handelsregister*, de Ausztriában *Firmenbuch*, Olaszországban *registro delle imprese*, Svájcban *registro di commercio*, míg San Marino Köztársaságban *Registro Generale delle Società*), de abban is, hogy az adott fogalom a másik államban egyáltalán nem található meg (például *ülnök*, *law clinic*). Tipikusan országspecifikus terminusoknak tekinthetjük például a cégformákat, amelyeket általában mind a hazai, mind az uniós fordítói gyakorlatban meghagyunk eredeti változatukban, legfeljebb zárójelben tüntethetünk fel ekvivalenst, amennyiben nem ismerjük a cég létesítő okiratában megjelenő hivatalos idegen nyelvű cégnevezést, amelynek meghatározását a magyar cégjog megengedi. Ezt a kérdéskört járja körbe Varga (2013), amikor a *korlátolt felelősségű társaság (kft.)* cégformát veti össze más angolszász országok cégformáival. Szempontrendszerében a gazdasági társaságok főbb jellemzőit próbálja meghatározni (még régi Gt. szerint), és megállapítja, hogy a cégformák jellemzői nem teljesen behatárolhatók, sokkal inkább célszerűnek mutatkozik a főbb tulajdonságok számbavétele. A *korlátolt felelősségű társaság* esetében rámutat arra,

hogya a kft. megfelelője nem feltétlenül egy már létező analóg cégforma, mint például *limited liability company* (llc.) (lásd funkcionális ekvivalens), hanem akár egy újonnan alkotott terminusjelölt is lehetne (*private limited-liability company*) (Varga 2013: 13–14). A jogszabályhoz kötöttség jellemzője megjelenik a nemzeti jogi fogalmak egymástól történő elhatárolásakor és idegen nyelvi megfeleltetéskor egyaránt, például az *óvadék* a Btk. és a Ptk. szerint más funkciót lát el, illetve az angol *use* terminus megfeleltetése attól függ, hogy védjegyjogról van-e szó, mert abban az esetben ekvivalense a *használat*, míg a szerzői jogon belül a *use* megfelelője *felhasználás*.

Az angol nyelv használata a kontinentális jogban mint *lingua franca* különösen nagy kihívásokat támaszt, hiszen a kontinentális és az angolszász jogrend más fejlődési utat jártak és járnak be, míg az előbbi római jogi alapokon nyugszik, az írott jogot preferálja, addig az utóbbi az esetjogra (precedensjogra) épít. További nehézség, hogy a „brit jog” támpontnak való tekintése sem egyértelmű, hiszen az Egyesült Királyságon belül külön angolszász jogrend létezik Angliában és Walesben, illetve Észak-Írországban, míg Skóciában egy kontinentális és angolszász hagyományokat ötvöző, hibrid jogrend él. Az Egyesült Államok egyes államainak jogrendszere pedig szintén nem azonos. Ezek a különbségek sok területen megmutatkoznak: például a kontinentális jogban alapvetően közjogról és magánjogról beszélünk, míg az angolszász jogban a jogászok számára az alapvető felosztás a büntetőjog és polgári jog; az egyes jogterületek felosztása eltérő lehet (például a kötelmi jog felosztása aprólékosabb) (Linhart 2012: 1–2, 10) vagy az ítélet részeinek másfajta sorrendje él (lásd rendelkező rész és indokolás). Léteznek tankönyvek, amelyek kifejezetten a kontinentális jog angol nyelven való leképezését tűzték ki célul, amelynek már vannak hagyományai (Petz 2014). Ez utóbbiban is tapasztalható, hogy sokkal inkább a használatban lévő, élő angol nyelv használata a jellemző, semmint a római jogi alapokra építő latin terminusok átvétele.

Az Európai Unió nyelvhasználatában, az úgynevezett „euro-adminisztrációs” szövegekben (Klaudy 2001: 145–146) az angol szintén a közvetítő nyelv szerepét tölti be. Ezt az uniós jogi és adminisztrációs szaknyelvet és terminológiát, amely az Európai Unió intézményei által és működtetésük érdekében jön létre, meg szokás különböztetni az egy adott országhoz, geopolitikai területhez kötődő nemzeti jogi szaknyelvtől. Az uniós terminológia jellemzőiről és a tipikus terminusalkotási stratégiákról megjelentek publikációk (Fischer 2008, Fischer–Lesznyák 2013), az uniós jogszabályalkotásról létezik útmutató (Strandvik 2016, <http://eur-lex.europa.eu/content/techleg/EN-legislative-drafting-guide.pdf>). Az uniós jogi fogalomrendszer és terminológia (amelynek magját a közösségi vívmányok képezik) eltérő jellemzőkkel bír, mert alapvetően nem országspecifikus, hanem azonos, mesterségesen előállított, semleges és egységesen értelmezett fogalmakra épül, ezáltal tartalmi és nyelvi szempontból homogenitásra törekszik. Az uniós jogi terminus esetében így eleve fennáll a fogalmi azonosság és a fogalmak és fogalmi rendszer autonómiája (Somssich 2011). Ez utóbbi esetben a terminusok kiválasztásakor azt érdemes mérlegelni, hogy azok vajon hogyan viszonyulnak a már meglévő, adott országokhoz kötődő terminusokhoz. Érdemes a fogalmak közti különbségeket terminusok szintjén kiemelni vagy csak a meglévő fogalmak használatát egységesíteni (lásd *kkv*)? Érdemes új terminust bevezetni? Például magyar nyelven a hozzáadottérték-adóra (*héta*) új terminus született, míg más országokban nem feltétlenül alkottak erre új nyelvi jelölőt, amely a tagállamonként más, hasonló típusú adónemet ezeket is magába foglalja, hanem az *áfa* fogalmát, értelmezését bővítették. A terminológiának fontos kérdésköre a terminusalkotás, amelyre már a nyelvújítás korában is nagy hangsúlyt fektettek, és e területről alapelvek és eljárások leírását egyaránt megtaláljuk (lásd részletesebben Tamás 2018). Klár és Kovalovszky az ötvenes években tette közzé nyolc pontban foglalta össze terminusalkotási alapelveit (1955: 41–43, idézi Fóris 2005: 18–21): 1) szabatosság, egyértelműség; 2) alkalmasság (lásd rövidség, meghatározó jegyét tükrözze); 3) szemléletesség; 4) helyesség és magyarosság; 5) hajlékonyság (illeszkedjék a magyar nyelv rendszerébe); 6) egyöntetűség (nyelvtani szerkezetek hasonlósága); 7) állandóság; 8) összhang (a kifejezés elemei között ne legyen ellentmondás). Szépe felsorolása (1982 idézi Kurtán 2003: 29) csekély mértékben tér el a fentitől: „szabatosság (legyen egyértelmű, egyszerű és érthető); alkalmasság (legyen rövid, rendszeralkotó képességgel rendelkezzen, azaz kombinációkban legyen alkalmazható); szemléletesség (az elemek közötti kapcsolatokat érzékeltesse); helyesség (a korszerű nyelvhelyességi kritériumoknak feleljen meg); hajlékonyság (legyen továbbképezhető és különböző nyelvi változatokban használható); egyöntetűség (adott rendszeren belül érvényesüljön a rokon elemek azonos

típusú elnevezése, a rendszer „belső harmoniája”); általános használat (ezt segíti elő a szabványosítás és az oktatás); állandóság, tartósság (legalább egy nemzetközi időtartamra, történeti kontinuitásra és típusállandóságra kell törekedni). Schmitz–Drewer (2012) szempontrendszere hasonló tartalmú: pontosság (egy fogalomhoz lehetőség szerint egy terminus tartozzon adott doménen, cégen, dokumentumon belül); motiváltság (transzparencia, azaz a terminus definíció és magyarázat nélkül is egyértelmű legyen); negatív konnotációktól mentesség (nemi utalástól és mindenfajta diszkriminációtól való mentesség), nyelvi helyesség (beleértve a helyesírást), gazdaságosság (túl hosszú szavak kerülése), kikövetkeztethetőség (továbbképezhetőség és származékszavak érthetősége); célcsoporthoz való igazodás; következetesség a használatban; végül a nemzetközi jelleg, és ez utóbbi gyakran vitaterületet jelent (lásd jövevényszavak megtartása vagy honosítás). Az összes szempont egyszerre általában nem érvényesíthető, például a transzparencia szükségessé teheti hosszabb, de gazdaságosnak nem mondható szavak alkalmazását (például a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz). Az uniós fordítószolgálatok munkatársai is megfogalmazták a jó terminus ismérveit (Herdliczka 2018): „transzparens, koherens, magyar nyelvi szempontból megfelelő, tovább bővíthető, ill. mondatba illeszthető, nyelvi helyes, tömör, lehetőleg célnyelvi”. A felsorolások között van átfedés, de különbség is. Ebből látható, hogy az elvek alapjaiban nem változtak az idők folyamán, jellegük nemzetközi, ugyanakkor az egyes területek rendelkeznek egyedi jellemzőkkel is. Ha az uniós terminusok esetében több változat is él, a kiválasztás szempontjai a következők: „elterjedtség az uniós jogszabályokban; elterjedtség a szakmai körökben; a széles körben elterjedt terminusokat nem változtatjuk meg akkor sem, ha pontatlanok”, amit a korábbi jogszabályfordításhoz való kötöttség határoz meg. Az egyes jogrendszerbeli különbségek áthidalásában segítséget jelentenek a referenciaként használható jogi terminológiai adatbázisok, főként ha több nyelven közzéteszik a jogi fogalmak definícióját és az ekvivalencia mértékét is, így a már létező terminusok újradefiniálása és újak egyértelmű értelmezése is megtörténhet. Az uniós jogi terminusalkotás akkor ideális, ha annak eredményeképpen az uniós és nemzeti jogrendszerek egymáshoz illeszkednek (Tamás 2014a). Bár egy egységesített és előíró terminológia ugyan megkönnyítené a szövegalkotók helyzetét, az európai polgárok szövegértését azonban megnehezítené. Születtek kezdeményezések tanulmányok formájában (lásd a *Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law Draft Common Frame of Reference, DCFR* – von Bat et al. 2009) egy egységes angol nyelvű terminológia megalkotására, ahogyan erről Kovács (2015) is ír, amelyek terminushasználatában ez megmutatkozik: például a *jogalap nélküli gazdagodás* terminus esetében az *unjustified enrichment* (amely az élő angol nyelvre nem jellemző) használatában az *unjust enrichment* (amely az angolszász jogban bevett fogalom) helyett. Az Európai Unió intézményeinél a terminológia használatában és kezelésében azonban mutatkoznak különbségek, az Európai Bizottság és az Európai Unió Tanácsa elsődlegesen saját terminológia kidolgozására törekszenek az előnyben részesített (*preferred*) és elfogadható (*admitted*) változatok megjelölésével, addig az Európai Bíróság és az Európai Központi Bank (EKB) esetében a terminológia kidolgozására a kétnyelvű összehasonlítás a jellemző. Az Európai Bíróság számára fontos támpontot jelentenek a nemzeti jogszabályok terminusai, míg az EKB a terminológia kidolgozásában szoros együttműködésben áll a nemzeti bankokkal (Maslias 2016).

Az Európai Unió intézményei nagy hangsúlyt fektetnek az anyanyelv használatára, ami átvezet bennünket a nyelvpolitika területére. A nyelvpolitika részét képezi a terminológiaipolitika, amely az anyanyelv használatának fontos részeként tekint a szaknyelv- és a terminológiahasználatra. A terminológiaipolitikának léteznek nemzetközileg lefektetett alapelvei, mint például a 2005. évi Unesco irányelv vagy az ISO 29383:2010 szabvány (Fóris 2011, Fóris–Tamás 2017, Prys 2016). A terminológiaipolitika fontos megvalósítási eszközét képezik a terminológiai adatbázisok, amelyek közül viszonylag kevés a magyar jogi terminusokat is tartalmazó nyilvános adatbázis: az Igazságügyi Minisztérium által fenntartott Termin (<https://eu-terminologia.im.gov.hu/>) és az Európai Unió intézményei által működtetett IATE, azaz az Európai Unió Intézményközi Terminológiai Adatbázisa (iate.europa.eu). A terminológiaipolitika szempontjából releváns külföldi példák közül megemlítenődő a svájci Szövetségi Kancelláriáé, a Termdat (<https://www.termdat.bk.admin.ch>), a dél-tiroli EURAC kutatóintézet által szerkesztett bistro (<http://bistro.eurac.edu/>) és a kanadai központi fordítóiroda által fenntartott TermiumPlus (<http://www.btb.termiumplus.gc.ca>) (Tamás 2012, Tamás 2013, Tamás 2014a).

Amennyiben rendelkezésre is állnak terminológiai adatbázisok, úgy a szakfordító számára fontos a jogi terminusok kontextuson belüli pontos értelmezése, elhelyezése. Magris (2004, idézi Tamás 2013) kísérletet tett annak felsorolására, hogy a jogi szakfordító a terminusok ekvivalenseinek keresése során milyen kérdésekkel szembesülhet leginkább:

„– Az adott lexéma valóban jogi terminus?

– Az adott jogi szakterülethez tartozó terminus vagy általános jogi fogalmat jelöl?

– A terminus milyen jogi fogalmat takar?

– A terminus a jogi fogalomrendszeren belül hol helyezkedik el?

– A terminus csak egy jogi fogalmat jelöl?

– A terminus által jelölt fogalom már kiforrott? Mennyire tág az értelmezése?

– Esetleg csak bizonyos földrajzilag körülhatárolt területen használatos? Léteznek szinonimái? Ezek teljes vagy kvázi-szinonimák?

– Mennyiben térnek el egymástól? Az adott kollokációban használt terminus speciális értelmezést takar?” (Tamás 2013: 54)

A felsorolást kiegészítendő érdemes azt is megvizsgálni, hogy terminus nemzeti jogi vagy uniós jogi fogalmat jelöl-e.

Összegezve a fentieket, a társadalmi-kulturális változásoknak kiszolgáltatott jogi terminológia jellemzői közé tartozik a naprakészség kérdéskörén túl, ami miatt változnak, eltűnnek, születnek és újból megjelennek fogalmak és terminusok, az erős verbalitás, amelyhez az egyértelműség és rugalmasság kettőssége párosul, a rendszerbe ágyazottság, amely a nemzeti jogintézmények országspecifikusságán és a fogalmak jogszabályhoz kötöttségén keresztül mutatkozik meg. A fogalmak komplexitása miatt a jogászok élnek az úgynevezett *praesumptio similitudinis* elvével, amely alapján a nyelvi változatok között hasonlóságot vélelmeznek a kommunikáció létrejöttének elősegítése céljából (Villányi 2016: 95).

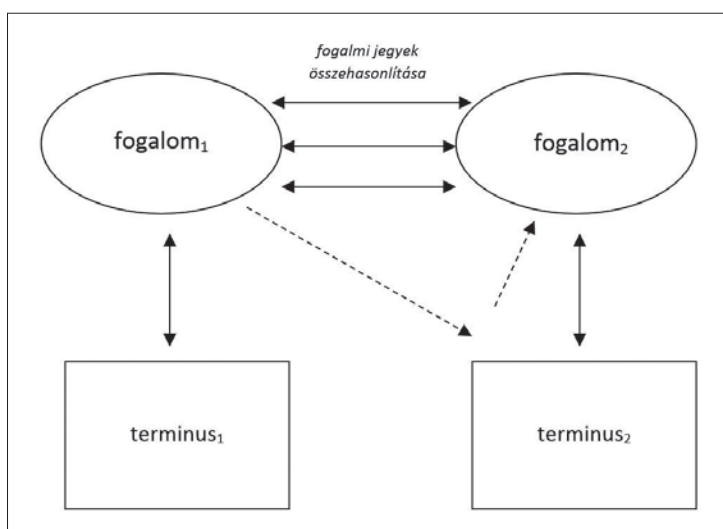
De vajon a terminológiai szemléletmód mennyiben képes a jogi terminológia kezelésében eszközöket vagy legalább támpontokat nyújtani? A válaszkérés útján érdemes elsőként a terminológia értelmezéséből kiindulni. A modern terminológia hármasság értelmezése szerint elmélet, módszertan és szógyűjtemény (Fóris 2005), amely annak ellenére, hogy fiatal diszciplínának számít, mára kialakította saját szemléletmódját és eszközrendszerét. Éppen ezért terminológia oktatásakor a terminológia elveinek és módszereinek tanításával is célszerű foglalkozni, hiszen a terminusok és fogalmak idővel változnak. A terminológia egyik jellemzője, hogy nem tekint el a nyelvi jel és a tárgyi ismeret egységétől, és a fogalmakat és terminusokat tárgykörökbe, azaz doménekbe rendezve kezeli. Az egy-egy doménbe és aldoménekbe tartozó fogalmakat és terminusokat a fogalmi és terminológiai rendszerek feltérképezésével és kidolgozásával érdemes kiválasztani. A terminusok egymástól való elhatárolása és egymáshoz kapcsolódása ábrázolható például táblázatok (*1. táblázat*) vagy alá-, fölérendeltséget és mellérendeltséget ábrázoló gráfok formájában (lásd erről bővebben: Wüster 1985: 137–201), ami megkönnyíti a fogalmak behatárolását. A gráfok használatakor az osztályozás megkönnyítéséhez csomópontok (osztályozási szempontok) is beiktathatók.

A terminusok és az általuk jelölt fogalmak egységben történő kezeléséből eredően a terminológiai szemléletmód alapja a fogalomalapú megközelítési mód, azaz a terminusok elemzésekor elsőként a fogalmak jellemzőit kell feltérképezni, majd ezt követően lehet a terminusokat a fogalmakhoz hozzárendelni. A fogalmak a definíciókban jelennek meg, vagyis elsőként a fogalmak definícióit kell megkeresni vagy definiálásukra van szükség. Ezáltal a szaktárgyi tudás a terminológiában központi szerepet játszik (Fóris 2008). A fogalmi összehasonlítás folyamatát ábrával is szemléltethetjük (lásd *1. ábra*). Az összehasonlítás elvégzésekor a terminusokat nem fordítjuk, hanem megfeleltetjük. Ez a megállapítás azt a szemléletmódot tükrözi, hogy a terminusok összevetéséhez a fogalmakból kell kiindulni, a közös és eltérő fogalmi jegyeket kell megkeresni, és ehhez a definícióban megjelenő fogalmakat kell tanulmányozni. Ahogyan azt láttuk, a klasszikus terminológiai definíció leírja a fogalom egyedi jellemzőit. A fogalmi összehasonlítás lényege éppen ezeknek az egyedi fogalmi jellemzőknek a megkeresése, és annak megállapítása, hogy melyek a közös és a megkülönböztető

jegyek, hogy a fogalmakat el lehessen határolni egymástól. Erre jó példa a *kártérítés* és a *kártalanítás* polgári jogi fogalma, amelyek között a fő megkülönböztető jegy, hogy míg a *kártérítés* jogintézményének jellemzője a *jogellenes magatartás*, addig a *kártalanítás* *jogszerű magatartás* következménye (Tamás 2015). Tehát a fogalmi összehasonlítás folyamata, amelynek során az ekvivalenseket keressük a másik nyelven, egyfajta megfeleltetési eljárás, amelynek eredménye nyelvi szinten hozott választásainkat eleve meghatározza. Arntz et al. (2009: 156) a fogalom más nyelvre való átültetésére három alapvető eljárást sorol fel:

- szókölcsönzés és tükörfordítás,
- gondos nyelvtervezéssel a célnyelvnek megfelelő terminus alkotása,
- parafrázis.

Összehasonlítás eredménye adott esetben végződhet akár még tükörfordítással is, amely nem minősül önmagában véve helytelenítendő megoldásnak, csupán egyike az alkalmazható eljárásoknak, ha meggyőződünk arról, hogy az adott idegen kultúrában nem létezik a szakemberek által elfogadott terminus, és ez az eljárás a legcélravezetőbb.

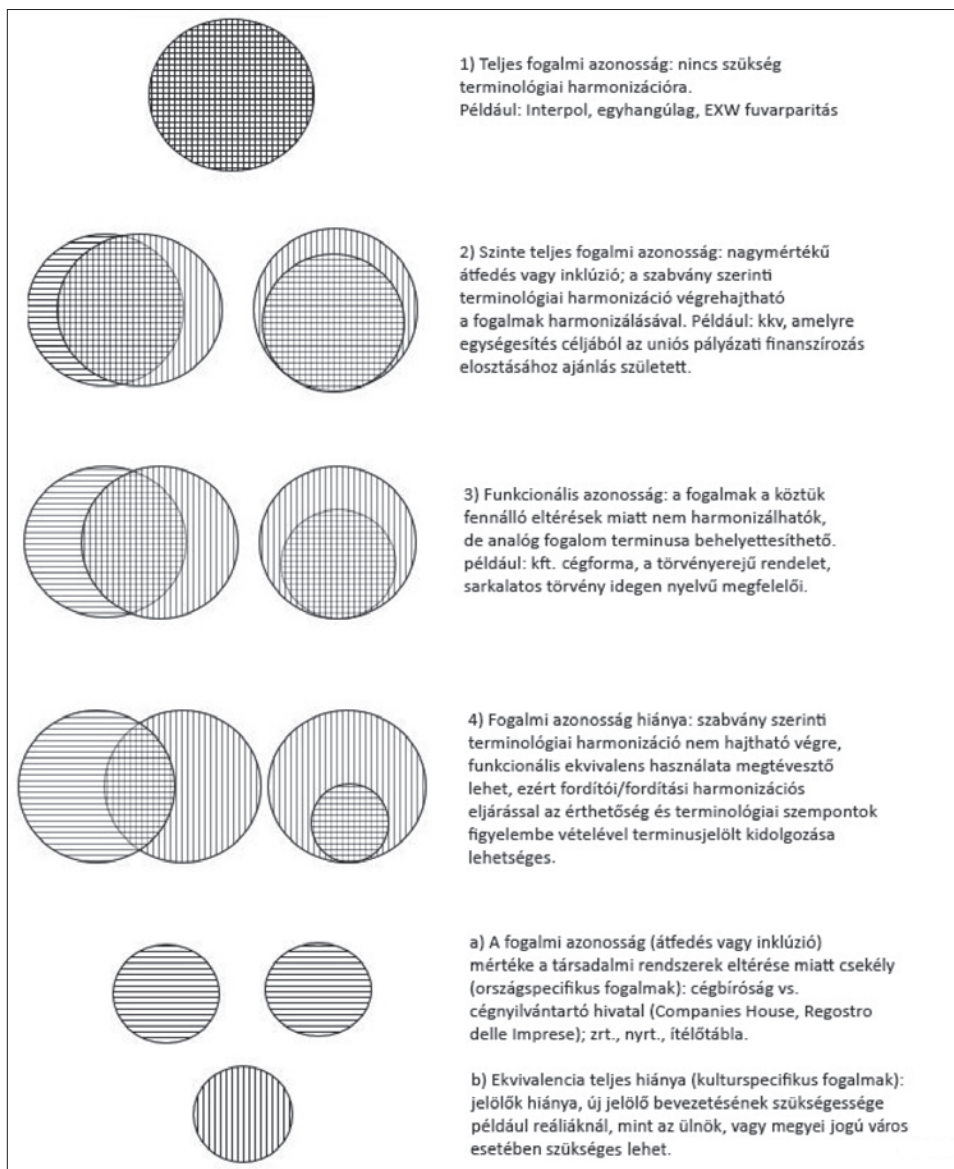
1. ábra. A fogalmi jegyek összehasonlításának folyamata (Tamás 2014: 21, Tamás 2015: 51 nyomán)

Ahogy az 1. táblázat esetében láthattuk, a terminológia a fogalmak pontos, már-már mértani behatárolására törekszik, ami a magyar szerződésmegszűnési módozatok kategorizálásakor végrehajtható volt, a jogi terminusok fogalmi azonosságának vizsgálatánál előfordulhat azonban, hogy az összes fogalmi jegy számbavétele és összevetése nem is lehetséges, ahogyan ez a *kft.* jogintézményének elemzésekor (Varga 2013) nyilvánvalóvá válik. A döntést a terminusok kiválasztásakor számos egyéb tényező is befolyásolhatja: nyelvpolitika (Dél-Tirol esetében az osztrák német nyelvi terminusok előnyben részesítése), bizonyos terminusok kontextusfüggősége (pl. *green*) vagy például az uniós és nemzeti jogi változatok elkülönülése, ahogyan arról korábban szó volt. Előfordulhatnak például olyan gyűjtőfogalmak, amelyek a másik jogrendszerben leginkább csak különböző fajfogalmaknak feleltethetők meg, és a terminusok a fajfogalmat jelölő terminussal helyettesíthetők be (például *terhelt*). Vagy bizonyos országokban a *csődeljárás* és a *felszámolási eljárás* nem különülnek el egymástól oly mértékben, mint nálunk (lásd Olaszországban), esetleg a *bűncselekmény* fajfogalmainak (*büntett és vétség*) elhatárolása is különbözhet, egyes esetekben egy fogalomnál más vagy több kategória is előfordulhat. Külön jelenséget képeznek az országspecifikus fogalmak, mint például intézménynevek, speciális foglalkozások, különböző dokumentumtípusok (hatósági igazolások, bizonyítvány), amelyek a hiteles fordítások során jelentős kihívást képeznek (Tamás 2014a). A példák közül is látható, hogy a fogalmak összevetése sokszor komplex feladat. Ahhoz, hogy pontos eredményekhez jussunk, megbízható forrásokból kell keresnünk definíciókat, amelyekről tárgyi szakemberrel, esetünkben jogással is érdemes konzultálni. A jogi

terminusokra definíciókat elsősorban jogszabálytárakban tanulmányozható hatályos nemzeti (www.njt.hu) és uniós (<http://eur-lex.europa.eu>) jogszabályokban, jogi kommentárokból, nemzeti jogi fogalomtárakban (<http://2010-2014.kormany.hu/hu/fogalomtar>) és uniós intézmények hivatalos honlapjain (<https://e-justice.europa.eu/home.do>), terminológiai adatbázisokban (<https://eu-terminologia.im.gov.hu/>; iate.europa.eu), jogi tankönyvekben (Petz 2014, Kovacs 2015, Trebits–Fischer 2009) és jogi lexikonokban (Lamm 2009, Bíró 2011, Law 2015, <http://www.oxfordreference.com>, <http://thelawdictionary.org/letter/a/>, Creifelds–Weber 2014, del Giudice 2008, <http://www.simone.it/newdiz/>) és szakmai fórumokon (jogiforum.hu) találhatunk (megjegyzés: a közkezdvelt LINGUEE, lásd <http://www.linguee.com/> egy kölni cég által fenntartott, uniós szövegeket tartalmazó kontextusszótár és elsősorban a terminusok szöveggörnyezetben való viselkedését mutatja be). A források közül elsődlegesnek a hatályos jogszabályokat kell kezelnünk, hiszen ezek tekinthetők autentikus forrásoknak és követik a változásokat, míg ez a fajta naprakészség a nyomtatott jogi lexikonokban nem biztosított. A jogszabályok gyakran az általános rendelkezések alatt külön is felsorolják az adott jogszabályban használt fogalmak értelmezését. Jogi fogalmak meghatározására nem feltétlenül találunk klasszikus terminológiai definíciót, például bíróságoknál gyakran a funkciók leírása tölti be a definíció szerepét. A bírósági szintek vizsgálatakor nem érdemes az egyes bíróságokat külön-külön vizsgálni és megfeleltetni, hanem sokkal inkább rendszerben (szintek, ügytípus stb.) gondolkodni.

A terminológia a terminusok fogalmi összehasonlításakor különböző ekvivalenciaszinteket különböztet meg. Ennek három fő esete a teljes, a részleges ekvivalencia és az ekvivalencia hiánya. Ezt nemcsak két vagy több idegen nyelv fogalmai között, hanem egy nyelven belül is vizsgálhatjuk. Például az *önkormányzat* is több fogalmat takar: létezik *települési* vagy *területi*, *kisebbségi önkormányzat*, de például az MTA is rendelkezik önkormányzattal. Nem ugyanaz az *érvénytelen* és a *semmis*, amelyek közül az előbbi az utóbbi nemfogalma (Tamás 2014b). A kétnyelvű, fordítás közben végzett célzott terminuskeresésnél előfordulhat az is, hogy még a fogalmi összehasonlítás megkezdése előtt az ekvivalens terminusra már van valamilyen feltételezésünk, ezért nem például a nem- vagy a mellérendelt fogalomra, hanem rögtön a feltételezetten ekvivalens terminus definíciójára keresünk rá (lásd 1. *ábra* szaggatott vonala). A definíciókra való közvetlen rákeresés nehézkes, bár ma már a keresőmotorok kínálnak erre is megoldásokat (lásd „define:” operátor használata). Amennyiben a fogalmi összehasonlítás eredményeképpen teljes fogalmi azonosságot állapítunk meg, azaz a terminusok között teljes az ekvivalencia (1:1-hez terminustalálást), akkor a terminusok szintjén egyszerű behelyettesítést végzünk. Ha a két terminus között részleges ekvivalencia áll fenn, de a különbség nem jelentős, akkor analóg fogalmat jelölő terminust, azaz funkcionális ekvivalenst alkalmazhatunk (például a *kabinet* és a *cégformák* esetében). Ha a különbségek jelentősek, és nincs is mód a fogalmak egybevetésére, akkor az ekvivalencia hiányának esete áll fenn. Ilyenkor folyamodunk terminusjelölt alkotásához, amikor is meg kell birkóznunk a szóképzés kihívásaival, amely szintén a terminológia fontos területe. A terminusjelöltek alkotásakor a terminológiai harmonizáció tág értelmezésében a nyelvi közvetítő részéről végrehajtott harmonizációs eljárást „fordítói harmonizációnak” is nevezhetjük. Ez alatt az egyes fordítók terminológiai szempontok alapján létrehozott egyéni megoldásait értjük, amelyek célja a kismértékű azonosságot mutató fogalmak és jelölők összhangba hozatala (Tamás 2014a: 144), hiszen a fordításban ilyenkor is szükséges valamilyen megoldást felkínálni.

A 2. *ábra* egy lehetséges kategorizálást mutat be a jogi terminusok megfeleltetési eseteire. Az *ábra* feltünteti az egyes ekvivalenciaszinteket (teljes, közel teljes és részleges ekvivalencia és ekvivalencia hiánya) és az egyes ekvivalenciaeseteket (inklúzió, átfedés). A besorolás annyiban tér el a klasszikus hármas felosztástól (teljes, részleges ekvivalencia és ekvivalencia hiánya), hogy négy ekvivalenciaszintet fogad el, azaz szerepel a közel teljes ekvivalencia szintje is. Az ekvivalencia hiányának esetei között feltünteteti azokat is, amelyeknél igen csekély mértékű a fogalmi egyenértékűség, mert a fogalmi eltérések túl nagyok, éppen ezért érdemes inkább ekvivalencia hiányáról beszélni. Ez utóbbi kategória két további alcsoportra oszlik, a társadalmi rendszerek különbözőségéből származó országspecifikus fogalmakra, és a kulturális eltérésekre, hagyományokra visszavezethető kultúrspecifikus fogalmakra (például ülnök vagy megyei jogú város), bár a két kategória között

2. ábra. Az ekvivalenciaesetek és terminológiai harmonizációs szempontok alapján kidolgozott csoportosítás jogi és gazdasági terminusokkal (Tamás 2014b: 81–82 nyomán)

átfedés is lehetséges. A fogalmi megfeleltetéskor sokan az egyik legnehezebben kezelhető esetnek a részleges ekvivalenciát tekintik. Léteznek olyan fogalmak, mint például a cégformák, amelyek határesetet képeznek, mert alapvetően funkcionális ekvivalens alkalmazása történik esetükben, de előfordul, hogy egyes esetekben terminusjelölt alkotása a célravezetőbb (lásd a cégforma szócikk alatt). A törvényerejű rendelet és sarkalatos törvény példánál is mérlegelés kérdése, hogy funkcionális ekvivalenst vagy terminusjelöltet alkalmazunk-e, ami más oldalról közelítve honosító és idegenítő fordítói stratégiát takar. Éppen ezért számos terminusnál a megoldást a szakemberek megegyezése jelenti, és az elfogadott változatok közzététele. A könyv szócikkeiből is kitűnik az egységesítés szükségessége (például a bíróság és a közigazgatási államtitkár szócikkek alatt).

A tanulmány a jogi szaknyelv értelmezéséből kiindulva a modern terminológia diszciplína szemszögéből világít rá a jogi terminológia főbb jellemzőire, majd rátér a terminológia azon elveire és módszereire, amelyek a jogi terminusok esetében célravezetőek lehetnek. Ahogyan az a fentiekből kitűnik, a jogi terminusok megfeleltetése komplex feladat, léteznek azonban a terminológia által kínált megoldások, amelyek a nyelvi közvetítés során támpontot jelenthetnek és orientálhatják a szakemberek választásait.

Irodalom

- Antia, Basse E. 2002. Il termine: contesto definitorio e contesto d'uso. In: Magris, Marella, Musacchio, Maria Teresa, Rega, Lorenza, Scarpa, Federica (a cura di): *Manuale di terminologia*. Milano: Hoepli. 99–114. pp.
- Arntz, R., Picht, H., Mayer, F. 2009. *Einführung in die Terminologiearbeit*. Hildesheim, Zürich, New York: Georg Olms Verlag. (6. Aufl.).
- Dobos Cs. 2008. A jogi terminusok jelentésének sajátosságai. In: Gecső T. – Sárdi Cs. (szerk.) *Jel és jelentés*. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 91–99.
- Dobos Cs. 2009. Az igazságügyi nyelvészettől a jogi transzlatológiáig – a jogi szakmai nyelvhasználat kutatásának legfontosabb területei. In: Silye M. (szerk.) *Szaktudás idegen nyelven*. Debrecen: Porta Lingua. 255–264. (<http://www.nyi.bme.hu/szokoe/portalingua2009.pdf>) (a letöltés ideje: 2010. június 5.).
- Dobos Cs. 2015. A nyelven belüli fordítás és tisztességes jogi eljárás. In: Szabó M. (szerk.) *A jog nyelvi dimenziója*. Miskolc: Miskolci Egyetem Jogelméleti és Jogszociológiai Tanszék. 215–226.
- Drewer, Petra, Schmitz, Klaus-Dirk. 2012. Grundlagen der Terminologiearbeit mit Bezug auf die aktuellsten DIN-Normen. Elhangzott: *DTT-Symposium. Terminologieprozesse und Terminologiewerkzeuge*. Heidelberg, 2012. április 19–21.
- Fischer M. 2008. Az európai uniós fordítás és terminusalkotás magyar vonatkozásai. *Magyar Nyelvőr*. CXXXII. évfolyam, 4. szám, 385–402.
- Fischer M. – Lesznák Á. 2013. A befogadó növekedéstől az inkluzív növekedésig – terminusalkotás európai uniós kontextusban. In: *Fordítás és tolmácsolás a harmadik évezred elején. 40 éves az ELTE Fordító- és Tolmácsoló Tanszéke. Jubileumi évkönyv 1973–2013*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. 107–125.
- Fóris Á. 2005. *Hat terminológia lecke*. Pécs: Lexikográfia Kiadó.
- Fóris Á. 2008. *Kutatásról nyelvészeknek*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Fóris Á. 2011. In: Hires-László K., Karmcsi Z., Márku A. (szerk.) *Nyelvi mítoszok, ideológiák, nyelvpolitika és nyelvi emberi jogok Közép-Európában elméletben és gyakorlatban. A 16. Élőnyelvi Konferencia előadásai*. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Hodinka Antal Intézete, Beregszász, 2010. szeptember 16–18. Budapest–Beregszász: Tinta Könyvkiadó. 421–428.
- Fóris Á. – Tamás D. 2017. Terminológia-politika nemzeti és nemzetközi keretek között. Elhangzott: *Magyar szaknyelvek a Kárpát-Medencében*. Nemzetközi Magyar Szaknyelvi Konferencia. MANYE–MTA–Magyar Nyelvstratégiai Intézet Kongresszusa. Budapest (PPKE), 2017. január 18–20.
- Herdliczka Ágnes 2018. A szakértői kapcsolattartás a gyakorlatban. Elhangzott: *Együttműködés a nemzeti szakértők és az Európai Bizottság között a fordítás területén*. Európai Bizottság Fordítószolgálat. Budapest, 2018. január 3.
- Horváth I. 2013. *Bírósági Tolmácsolás*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- Klaudy K. 2001. Mit tehet a fordítástudomány a magyar nyelv korszerűsítéséért? *Magyar Nyelvőr*. CXXXV. évfolyam, 2. szám, 145–152.
- Kovács T. 2015. *Contract Law. Szerződések Joga. Angol jogi szaknyelv I*. Budapest: Révai Digitális Kiadó.
- Kurtán Zsuzsa 2003. *Szakmai nyelvhasználat*. Nemzetközi Tankönyvkiadó. Budapest.
- Lesetár P. 2016. *Bírósági, hatósági tolmácsolás és szakfordítás*. Budapest: Magánkiadás.
- Linhart, K. 2012. *Englische Rechtssprache – Ein Studien- und Arbeitsbuch*. München: C.H. Beck–Helibing Lichtenhahn.
- Magris, M. 1998. La definizione in terminologia e nella traduzione specialistica. In: *Ritt = Rivista Internazionale di tecnica della traduzione*. Trieste: Università degli Studi di Trieste. 1998/3. 37–63. pp.
- Magris, M. 2004. Verso una terminografia per il traduttore giuridico. In: Temmerman, R. – Knops, U. (ed.) *Linguistica Antverpiensia. The translation of domain specific languages and multilingual terminology management*. 2004/3. Antwerp: Hogeschool Antwerpen. 53–66.
- Maslias, R. 2016. EU-Recht – eine multikulturelle Herausforderung. In: Drewer, P. – Schmitz, K.-D. – Mayer, F. *Terminologie und Kultur*. Akten des Symposiums, Mannheim, 3–5. März 2016. 95–102.
- Mellinkoff, D. 1963. *The language of the Law*. Eugene, Oregon: Resource Publications.

- Novák 2014. Jogi dokumentumok terminológiájának fordítási kérdései: Magyarország Alaptörvénye. *Glossa Iuridica*. I. évfolyam, 1. szám, 60–73.
- Petz A. 2014. *Terminology of Civil Law*. Budapest: Arx Office Kft.
- Prys, D. 2016. *International Terminology Policy Standards*. Elhangzott: VIII EAFT Terminology Summit. Visions and revisions. Luxembourg, European Parliament, 2016. november 14–15.
- Somssich R. 2011. *Az európai jog fogalmai*. Budapest: ELTE Állam- és Jogtudományi Kar, Nemzetközi Magánjogi és Európai Gazdasági Jogi Tanszék (Jean Monnet Centre of Excellence).
- Székely L. 2008. *Magyar Polgári jog. A polgári jog alapjai*. Budapest: Eötvös József Könyvkiadó.
- Szilágyi P. 2002. *Jogi alaptan*. Budapest: ELTE Jogi Továbbképző Intézet.
- Strandvik, I. 2016. *EU terminology – business as usual or new challenges?* Elhangzott: VIII EAFT Terminology Summit. Visions and revisions. Luxembourg, European Parliament, 2016. november 14–15.
- Tamás D. 2012. Legyünk kreatívak: milyen is az igazi terminológiai adatbázis? *Fordítástudomány*. XIV. évfolyam, 2012/1. szám, 5–20.
- Tamás D. 2013. Az olaszországi Bolzano autonóm megyében élő kisebbségek jogainak védelméről és a *bistro* terminológiai projekt létrejöttének háttéréről. *Magyar Terminológia*. 6. évfolyam. 1. szám. 41–60.
- Tamás D. 2014a. *A gazdasági szakszövegek fordításának terminológiai kérdéseiről. Fordítástudományi értekezések I.* Budapest: ELTE BTK Fordító- és Tolmácsképző Tanszék.
- Tamás D. 2014b. A közigazgatási és jogi szakszövegek fordításának terminológiai vonatkozásai. *Glossa Iuridica*. I. évfolyam, 1. szám, 74–84.
- Tamás D. 2015. A fordító mint terminológus. In: Horváth I. (szerk.) *A modern fordító és tolmács*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. 47–65.
- Tamás D. – Kapitánffy O. 2016. *Unió vs. nemzeti jogi terminológia a fordító és felhasználó szemszögéből*. Translating Europe rendezvénysorozat. Európai Bizottság Fordítási Főigazgatóság–OFFI Zrt. Elhangzott: Veszprém, Debrecen, Miskolc, 2016. október 13., 20., november 4.
- Tamás D. M. 2018. A magyar gazdasági szaknyelv fordítástudományi vonatkozásai terminológiai szempontból. Elhangzott: *Gazdaság és szaknyelv*. Magyar Nyelvstratégiai Intézet. MTA Könyvtár és Információs Központ. Budapest, 2018. január 18. (Megjelenés alatt).
- Villányi J. 2016. Egy helyes, két fordított. One right and two lefts. In: Bencze L. (szerk.) *A pontos fogalmazás művészete. Clear writing*. Budapest: Magyar Nyelvstratégiai Intézet (manysi.hu/download/69).
- Vinnai E. 2015. A tájékoztatáshoz való jog a gyakorlatban. In: Szabó M. (szerk.) *A jog nyelvi dimenziója*. Miskolc: Miskolci Egyetem Jogelméleti és Jogszociológiai Tanszék. 227–241.
- Varga Zs. 2013. Terminológiai problémák a jogi szakfordításban. *Magyar Terminológia*. 6. évfolyam, 1. szám, 1–40.
- Wüster, E. (Bauer, L. Hg.) 1985. *Einführung in die Allgemeine Terminologielehre und terminologische Lexikographie*. (2. Aufl.) Copenhagen: HEPU-tryk.

Források

- Bíró E. 2011. *Szótár a joghoz. Oktatásban, munkában, közéletben, otthon*. Budapest: Jogismeret Alapítvány.
- del Giudice, F. 2008. *Nuovo Dizionario Giuridico*. Napoli: Edizioni Simone.
- Law, J. 2015. *Dictionary of Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Creifelds, C. – Weber, K. 2014. *Rechtswörterbuch*. München: Verlag C.H. Beck oHG.
- Lamm V. (főszerk.) 2009. *Jogi lexikon*. Budapest: KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft.
- Trebts A. – Fischer M. 2009. *EU English – Using English in EU Contexts*. Budapest: Klett.
- ISO 29383:2010 Terminology policies. Development and implementation.

Elektronikus források

<http://bistro.eurac.edu/> – bistro terminológiai adatbázis (letöltés ideje: 2017. január 30.).

<http://www.btb.termiplus.gc.ca/> – Termium Plus terminológiai adatbázis (letöltés ideje: 2017. január 30.).

http://ec.europa.eu/justice/policies/civil/docs/dcfr_outline_edition_en.pdf – von Bar, Ch., Clive, E., Schulte-Nölke, H., BEale, H., Herre, J., Huet, J., Sto M. (eds.) 2009. *Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law Draft Common Frame of Reference (DCFR)*. Outline Edition. Dissen: European Law Publishers. (letöltés ideje: 2017. január 30.)

https://e-justice.europa.eu/content_judicial_systems_in_member_states-16-ew-hu.do?member=1 – Európai Igazságügyi Portál (letöltés ideje: 2017. január 30.).

<http://eur-lex.europa.eu/> – EUR-LEX uniós jogszabálytár

<http://eur-lex.europa.eu/content/techleg/EN-legislative-drafting-guide.pdf> (letöltés ideje: 2017. január 30.).

<https://eu-terminologia.im.gov.hu/> (Termin terminológiai adatbázis) (letöltés ideje: 2017. január 30.).

<http://iate.europa.eu/SearchByQuery.do> (IATE, Európai Unió Intézményközi Terminológiai Adatbázisa) (letöltés ideje: 2017. január 30.).

<http://www.linguee.com/> – LINGUEE kontextusszótár (letöltés ideje: 2017. január 30.).

<http://2010-2014.kormany.hu/hu/fogalomtar> – kormányportál fogalomtára (letöltés ideje: 2016. december 7.).
www.jogiforum.hu (2017. január 14.).

www.njt.hu – Nemzeti jogszabálytár (letöltés ideje: 2016. december 7.).

<http://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780199551248.001.0001/acref-9780199551248> – Oxford Dictionary of Law (letöltés ideje: 2017. december 8.).

<https://www.termdat.bk.admin.ch> – Termdat terminológiai adatbázis (letöltés ideje: 2016. december 14.).

<http://thelawdictionary.org/letter/a/> – Featuring Black's Law Dictionary Free Online Legal Dictionary 2nd Ed. (letöltés ideje: 2016. december 8.).
<http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001407/140765e.pdf> – Guidelines for Terminology Policies. Formulating and implementing terminology policy in language communities. 2005. Paris: UNESCO (letöltés ideje: 2016. december 19.).

<http://www.simone.it/newdiz/> – Nuovo Dizionario Simone (letöltés ideje: 2016. december 12.).

Szócikkek gyűjteménye

TERMINUS: JOGSZABÁLY(OK)		TÁRGYKÖR: JOG (ÁLTALÁNOS)	
Definíció: Alaptörvény T) cikk: „(2) Jogszábaály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszábaály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.” Törvény alatt az egyszerű többséggel meghozott törvényeket és a sarkalatos törvényeket egyaránt értjük. Az Alaptörvény T) cikke határozza meg a jogforrási hierarchiát. A jogszábaály terminus használata gyakori többes számban, ilyenkor gyűjtőfogalomként értelmezzük.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A jogszábaály alkotmányjogi értelemben a törvényhez képest gyűjtőfogalom, ezért ügyelni kell arra, hogy a <i>jogszábaályokat</i> ne egyszerűen törvénnyel feleltessük meg, mert ez csak egyfajta jogforrást jelöl; idegen nyelven előfordulhat, hogy a szövegben kizárólag a törvény terminus szerepel, de ha a kontextust is figyelembe vesszük, ilyen esetben is megtörténhet, hogy <i>jogszábaály</i> terminussal kell azt megfeleltetni. Az uniós jogszábaályok esetében nem használatos a törvény megnevezés (a meghiúsult alkotmányserződés vezetete volna be az európai törvényt), hanem rendeletek (közvetlen hatályú és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban) és irányelvek (a tagállamok által végrehajtási jogszábaályba foglalandó) léteznek.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
jogszábaály(ok) – <i>law(s)</i>; kontextustól függően használatos még: <i>legislation</i> (folyamat és eredmény), <i>legal act</i>, <i>legal regulations</i>, <i>statutory law</i>, <i>statutory provisions</i>, <i>legal norm</i> törvény – <i>Act</i>, <i>law</i>, <i>statute</i> (pl. <i>Act CLXIV of 2005 on trade - H</i>; <i>Companies Act 2006 - UK</i>, <i>General Corporation Law - USA</i>)	jogszábaályok – <i>die Rechtsvorschriften</i> (<i>die Rechtsnormen</i>) törvény – <i>das Gesetz</i>	jogszábaályok – <i>règles juridiques</i> törvény – <i>loi</i>	jogszábaályok – <i>norme giuridiche</i> (<i>legge, leggi</i>) törvény – <i>legge</i>
Lásd még: szakasz			
Kontextus: A Nemzeti Jogszábaálytár (www.njt.hu) az adott naptári napon hatályos valamennyi magyar jogszábaály szövegét tartalmazza. Egyes tevékenységeket az egyéni vállalkozó csak akkor folytathat, ha a vonatkozó jogszábaályokban meghatározott képzési követelményeknek meg tud felelni.			
Dokumentumtípus: jogi szakszövegek általában, sajtónyelv			
Források: Magyarország Alaptörvénye. Linhart. K. 2012. <i>Englische Rechtssprache – Ein Studien- und Arbeitsbuch</i>. München: C.H. Beck–Helibing Lichtenhahn. Tamás D. M. 2017. <i>A jogszábaály terminus megfeleltetésének kihívásairól az Alaptörvény angol nyelvű fordításaiban</i>. Jogi Fórum blogbejegyzés. 2017. október 27. http://www.jogiforum.hu/blog/5/188; Várnai J. Sz.–Mészáros A. É. 2011. <i>Fordítókalauz</i>. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 97. Act CXXX of 2010 on law making (2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról): http://njt.hu/njt.php?translated.			

TERMINUS: SZAKASZ			TÁRGYKÖR: JOG (ÁLTALÁNOS)
Definíció: A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet értelmében a szakasz: „3. § (1) A jogszabály normatív tartalmú rendelkezéseit a jogszabály szakaszai és mellékletei tartalmazzák.” „36. § (1) A jogszabály tervezetét az áttekinthetőség érdekében szerkezeti egységekre kell tagolni. (2) Jogszabály tervezetében alkalmazható szerkezeti egység a mellékleten és a melléklet szerkezeti egységein kívül a jogszabály tervezetének összetettségétől függően, a szerkezeti egységek növekvő szintjének sorrendjében: a) az alpont, b) a pont, c) a bekezdés, d) a szakasz, e) az alcím, f) a fejezet, g) a rész és h) a könyv. (3) A jogszabály alapegysége a szakasz. A jogszabály tervezetének tagolása során szakasznál magasabb szintű szerkezeti egység akkor alakítható ki, ha az alacsonyabb szintű szerkezeti egységek alkalmazásával a jogszabály áttekinthetősége nem biztosítható” (a szerző kiemelése). „42. § (1) A szakaszok megjelölése – az alábbi sorrendben – a) a szakasz pozitív egész számokból képzett arab sorszámát és b) a § jelet foglalja magában.” „43. § (1) Ha a jogszabálytervezet szövegében a szakasz jeléhez toldalékot kell fűzni, a »paragrafus« szónak megfelelő toldalékot kell alkalmazni. (2) A § jelhez nem kapcsolható a többes szám jele.”			Fordítói gyakorlat (vigyázat): Hivatkozás jogszabályra: törvények esetében a következő módon lehetséges: 2007. évi LXXX. törvény a menedékjogról vagy A menedékjogról szóló 2007. évi törvény; rövidített változat: 2007: LXXX. tv. Feltüntethető a Magyar Közlönyben történt kihirdetés dátuma is: LXXX/2007. (VI. 29.) törvény. A § jel után ne használjunk pontot. Magyarország Alaptörvényében a cikk (Article/der Artikel/l’article/l’articolo) a szerkezeti alapegység megnevezése. A cikk szintén használatos az uniós jogszabályokban és a nemzetközi egyezményekben. A cikkely nemzetközi szerződésekben használatos (Kovács 2015). (A cikkely, cikk, törvénycikk megnevezések általában véve az articulus, article régebbi elnevezései, archaikus változatok.)
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
<i>Section</i> (UK, USA)* (az Alaptörvényben a cikk és uniós jogszabályokban a cikk: Article) Kontextusban: referred to in Paragraph/ under Subsection 4 of this Article/Section 20, of the Act on ... (szakasz/bekezdés: <i>Article-Section/Paragraph</i>, EU: Article/Paragraph, UK/ USA: Section/Subsection)	der Artikel Kontextusban: im Sinne/gemäß/nach von Artikel/Paragraph..., Absatz Buchstabe des Gesetzes über cikk/cikkely (nemzetközi szerződés) – der Artikel/ Paragraph	article Kontextusban: visé à/prévu à/aux termes de/au titre de l’alinéa... article ... loi cikk/cikkely (nemzetközi szerződés) – article	articolo (az olasz nyelvben az articolo terminus a cikkekre és a szerződés pontjaira is használatos) (tbsz. artt.; magyar nyelven régen használatos volt analóg módon: §§) Kontextusban: ai sensi dell’art. 1, comma 2, lettera 1) della Legge (data), n. ... sulla ... pubblicata nella Gazzetta Ufficiale n. del (data) cikk/cikkely (nemzetközi szerződés) – articolo

EN	DE	FR	IT
cikk/cikkely (nemzetközi szerződés) – Section *(UK: section, subsection, paragraph. írásmód: s. 1(1)(a); USA: Federal Code beosztása – title, subtitle, chapter, subchapter, part, subpart, section, subsection, paragraph, subparagraph, clause, subclause, item, subitem; használatos a § jel.); a magyar jogszabályok esetében általában: book/könyv, part/rész, chapter/fejezet; subtitle/alcím; section/szakasz; paragraph/bekezdés; point/pont; subpoint/alpont).			
Lásd még: jogszabály			
Kontextus: Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 86. § (1) bekezdés j) pontja értelmében az új ingatlan értékesítését (ideértve a lakóingatlant és egyéb ingatlant is) áfafizetési kötelezettség terheli.			
Dokumentumtípus: jogszabályok, jogi szakszövegekben jogszabályi hivatkozásban			
Források: 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet a jogszabályszerkesztésről. Kovács T. 2015. <i>Contract law</i>. Budapest: Révai Digitális Kiadó. Act CXXX of 2010 on law making (2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról): http://njt.hu/njt.php?translated. Várnai J. Sz.–Mészáros A. É. 2011. <i>Fordítókataloz</i>. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 104.			

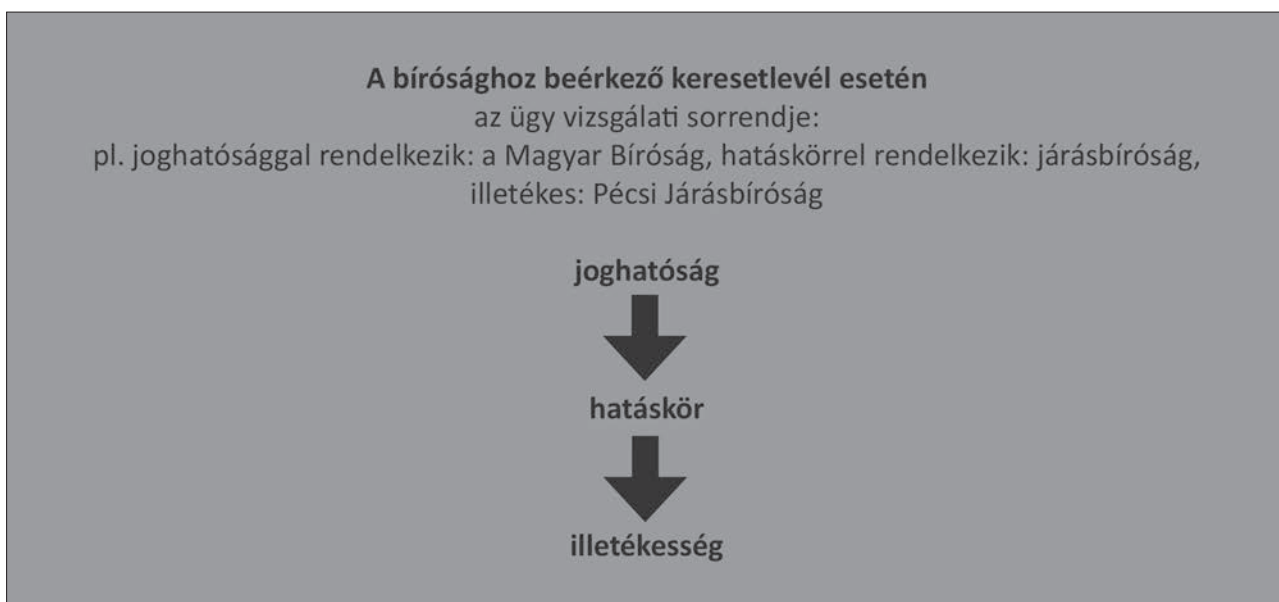
TERMINUS: BÍRÓSÁG		TÁRGYKÖR: JOG ÁLT.	
Definíció: A bíróságok igazságszolgáltatási és egyéb a törvény által meghatározott feladatokat látnak el (lásd a hatalommegosztás másik két ága: törvényhozó hatalmi ág – Országgyűlés, végrehajtói hatalmi ág – kormány és szervei). A bíróság nem hatóság, hanem önálló hatalmi ág. A bíróságok fő feladata az igazságszolgáltatás (jogvita eldöntése a polgári peres eljárásokban, büntetőeljárásban döntés a bűnösség kérdésében és a büntetés kiszabásáról, közigazgatási határozatok felülvizsgálata), emellett egyéb feladatokat is ellátnak. A bírák függetlenek, a jogszabályok alapján meggyőződésüknek megfelelően döntenek, az ítélezési tevékenységükkel összefüggésben nem befolyásolhatók és nem utasíthatók. A magyar bírósági rendszer 2012. január 1-jétől a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény hatálybalépésével változott. A törvény értelmében Magyarországon az igazságszolgáltatást az alábbi bíróságok gyakorolják: • Kúria (korábban Legfelsőbb Bíróság); • 5 ítélőtábla (változatlan, regionális szinten); • 20 törvényszék (korábban megyei bíróság); • 111 járásbíróság / kerületi bíróság (korábban városi bíróság); • 20 közigazgatási és munkaügyi bíróság (a korábban is különbíróságként működő munkaügyi bíróságok feladatai kibővültek). Az egyes bíróságok megnevezései is ennek megfelelően változtak (lásd lejjebb). Kisebb változások következtek be egyfelől a funkciók (pl. Kúria, közigazgatási és munkaügyi bíróság), illetve a megnevezések terén, ahol régi terminusok újbóli bevezetése történt meg.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A magyar és a külföldi bíróságok megfeleltetése azért ütközik nehézségbe, mert eltérő hagyományok, szokások alapján alakultak ki, és eltérő az a jogszabályi háttér, amelyben működnek. Összevetéskor érdemes a bírósági szinteket nem különállóan, hanem a rendszer egészét, azaz rendszerbe helyezve vizsgálni (lásd fogalmi rendszer) és a funkcióikat számba venni (pl. bírósági szint, eljárások típusa, csak polgári vagy csak büntetőügyekkel, peres és nemperes ügyekkel foglalkozik, ítélezik vagy csak semmissé tesz, mint Semmítőszék stb.). A bíróságok esetében is mérlegelendő, hogy funkcionális ekvivalens (pl. Supreme Court) vagy terminusjelölt (pl. Curia – EN) alkalmazása a célravezetőbb, ha figyelembe vesszük a célnyelvi beszélő igényeit (közérthető vagy a különbségeket kiemelő változat). Az ítélőtábla és a törvényszék angol nyelvű megnevezésénél különösen figyelni kell az ellentmondások elkerülésére.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
Kúria - <i>Curia</i>, Supreme Court (funkcionális ekvivalens, England, Wales, USA); kontextusban előfordulhat: Supreme Court (<i>Curia</i>); Kúria ítélőtábla – <i>Regional Court of Appeals</i>; Court of Appeal (funkcionális ekvivalens, England - Wales), Court of Appeals (funkcionális ekvivalens, USA) törvényszék – <i>Regional Court</i>; Superior Court; County Court (funkcionális ekvivalens, polgári ügyek, England, Wales), Crown	Kúria – die Kurie (terminusjelölt, lásd Alaptörvény fordítása), der Oberste Gerichtshof (A – funkcionális ekvivalens) ítélőtábla – das Oberlandesgericht (D – funkcionális ekvivalens) törvényszék – das Landgericht (D – funkcionális ekvivalens), das Landesgericht (A – funkcionális ekvivalens)	Kúria – Curia (terminusjelölt), Cour suprême (terminus) ítélőtábla – cour d’appel (funkcionális ekvivalens), cour d’appel régionale (terminusjelölt) törvényszék – tribunal régional de ..., tribunal départementale (terminusjelölt), tribunal de grande instance (F – funkcionális ekvivalens), cour régionale	Kúria – Corte Suprema (terminusjelölt) ítélőtábla – corte di giustizia (terminusjelölt) törvényszék – corte d’appello (I – funkcionális ekvivalens, általában másodfokon jár el, bizonyos esetekben első fokon is eljár)

EN	DE	FR	IT
Court (funkcionális ekvivalens, büntetőügyek, England - Wales); Court of Justice (ált., UK) járásbíróság és kerületi bíróság – <i>district court</i>; District Court, Municipal Court (USA); local court¹ közigazgatási és munkaügyi bíróság – <i>administrative and labour court</i> (UK: England, Wales – ötszintű rendszer/polgári ügyek: <i>Supreme Court, Court of Appeal, High Court, County Court, Tribunal</i>; büntetőügyek (két alsó szint eltér): <i>Crown Court, Magistrate’s Court</i>); (USA: szövetségi szint háromszintű rendszer: <i>Supreme Court, Circuit Court, District Court</i>; állami szinten pl.: <i>Washington State Supreme Court, Washington State Court of Appeals, Superior Court, District Court/Municipal Court</i>); (ált.: <i>court</i>; egyes-bíró – <i>sole judge</i>)	járásbíróság és kerületi bíróság – das Amtsgericht (D – funkcionális ekvivalens), das Bezirksgericht (A – funkcionális ekvivalens) közigazgatási és munkaügyi bíróság – das Verwaltungs- und Arbeitsgericht (terminusjelölt) (D – négy szintű rendszer: Bundesgerichtshof / területként külön szerv pl. Bundesfinanzhof, Bundesarbeitsgericht; Oberlandesgericht, Landgericht, Amtsgericht)	járásbíróság és kerületi bíróság – tribunal de district, tribunal d’arrondissement közigazgatási és munkaügyi bíróság – tribunal administratif et tribunal du travail (F – háromszintű rendszer: Cour de Cassation, Cour d’Appel, Tribunal de Grande Instance)	járásbíróság és kerületi bíróság – tribunale ordinario (I – funkcionális ekvivalens), tribunale circondariale/distrettuale (terminusjelölt) közigazgatási és munkaügyi bíróság – tribunale amministrativo e di lavoro (terminusjelölt) (I – háromszintű rendszer: Corte Suprema di Cassazione/corte d’appello/tribunale ordinario)
Lásd még: cégbíróság			
Kontextus: A Budaörsi Járásbíróság x ügyvéd által képviselt y felperesnek z alperes ellen házasság felbontása iránt indított perében meghozta az alábbi ítéletet: A bíróság a peres feleknek (helyszín, dátum) megkötött és a házassági anyakönyvbe ... folyószám alatt bejegyzett házasságát felbontja.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok, szerződés, sajtószöveg			
Források: Magyarország Alaptörvénye. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.). A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény. ¹Petz A. 2014. <i>Terminology of Civil Law</i>. Budapest: Arx Office Kft. birosag.hu: http://birosag.hu/sites/default/files/allomanyok/stat-tart-file/birosagok_angolul.pdf. E-Justice: https://e-justice.europa.eu/content_judicial_systems_in_member_states-16-ew-en.do?init=true&member=1. Her Majesty’s Court Service: www.gov.uk/government/organisations/hm-courts-and-tribunals-service; https://www.supremecourt.uk/about/uk-judicial-system.html; https://www.justice.gov/usao/justice-101/federal-courts; Der Bundesgerichtshof: – http://www.bundesgerichtshof.de/DE/DasGericht/StellungGerichtssystem/stellungGerichtssystem_node.html; Der Oberste Gerichtshof: http://www.ogh.gv.at/der-oberste-gerichtshof/aufgaben/; https://richtervereinigung.at/justiz/gerichtsbarkeit/ordentliche-gerichtsbarkeit/; Bundesgericht – CH http://www.eidgenoessischegerichte.ch/de/ Novák B. 2014. Jogi dokumentumok terminológiájának fordítási kérdései: Magyarország Alaptörvénye. <i>Glossa Iuridica</i>. I. évfolyam, 2. szám, 60–73. Act CXXX of 2016 on the Code of Civil Procedure (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról, Pp.) http://njt.hu/njt.php?translated. http://www.uscourts.gov/aboutfederal-courts/court-role-andstructure https://www.courts.wa.gov/educati_/less_s/?fa=education_lessons.dspPlan&plan=ClaimYourJurisdiction-1Day https://www.americanbar.org/groups/public_education/resources/law_related_education_network/how_courts_work/court_role.html http://www.courts.wa.gov/appellate_trial_courts/			

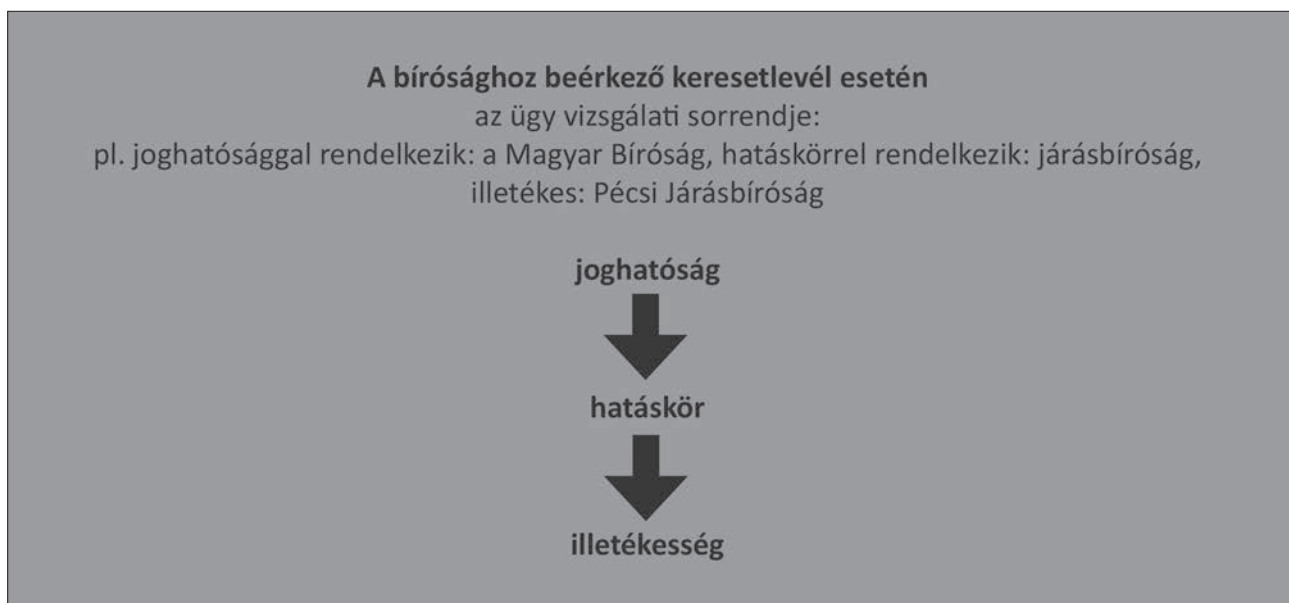
2011. december 31-ig	2012. január 1. óta
4. SZINT:	
Legfelsőbb Bíróság	Kúria
3. SZINT:	
Fővárosi Ítéltábla	Fővárosi Ítéltábla <i>(nem változott)</i>
Debreceni Ítéltábla	Debreceni Ítéltábla <i>(nem változott)</i>
Győri Ítéltábla	Győri Ítéltábla <i>(nem változott)</i>
Pécsi Ítéltábla	Pécsi Ítéltábla <i>(nem változott)</i>
Szegedi Ítéltábla	Szegedi Ítéltábla <i>(nem változott)</i>
2. SZINT:	
Fővárosi Bíróság	Fővárosi Törvényszék
Pest Megyei Bíróság	Budapest Környéki Törvényszék
Győr-Moson-Sopron/Zala/Somogy stb. Megyei Bíróság	Győri/Kaposvári stb. Törvényszék
1. SZINT:	
Győri/Kaposvári stb. Városi Bíróság	Győri/Kaposvári stb. Járásbíróság
Budai/Pesti Központi Kerületi Bíróság	Budai/Pesti Központi Kerületi Bíróság <i>(nem változott)</i>
Budapesti... Kerületi Bíróság	Budapesti... Kerületi Bíróság <i>(nem változott)</i>
CÉGBÍRÓSÁGOK:	
Fővárosi Bíróság Cégbírósága	Fővárosi Törvényszék Cégbírósága
Pest Megyei Bíróság Cégbírósága	Budapest Környéki Törvényszék Cégbírósága

BÍRÓSÁG	FUNKCIÓ
Kúria	legfőbb bírósági szerv, korábban Legfelsőbb Bíróság; elbírálja a törvényszék, az ítéltábla határozata ellen előterjesztett jogorvoslatot, ellátja a törvényben előírt egyéb feladatait (Bsz. 24. §); ítélkező, jogegységi, önkormányzati, elvi közzétételi tanácsok, büntető, polgári, közigazgatási-munkaügyi kollégiumok, bírósági joggyakorlat elemző csoportok működnek a Kúrián belül; történelmi előzményei: a XVI. századtól 1949-ig a legfőbb bírói fórum, eredetileg a XII–XV. században a király helyett ítélkező úgynevezett kuriális bíróság, a XVIII–XIX. században egyetemes hatáskörű országos felsőbíróság, míg be nem következik az 1949. évi igazságügyi szervezeti átalakítás
ítéltábla	regionális szinten működő öt ítéltábla (főváros, Debrecen, Győr, Pécs és Szeged), elbírálja – törvényben meghatározott ügyekben – a járásbíróság és a törvényszék határozata ellen előterjesztett jogorvoslatot, továbbá eljár a hatáskörébe utalt egyéb ügyekben; létrehozásuk elsőként 1997-ben merült fel, de csak a 2002. évi XII. törvénnyel valósult meg (2003 – fővárosi, pécsi, szegedi; 2005 – debreceni és győri)
törvényszék	a törvényszék (korábban megyei bíróság) – a törvényben meghatározott ügyekben – első fokon jár el (lásd 30 milliós értékhatár), és másodfokon elbírálja a járásbíróságok, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróságok határozatai ellen bejelentett fellebbezéseket; az 1800-as évek végétől volt a törvényszék terminus használatos, de a megyei igazságszolgáltatás tartalma az idők folyamán változott
jársásbíróság és kerületi bíróságok	a járásbíróság (korábban városi és kerületi bíróságok) első fokon jár el; igazságszolgáltatás alsó szintje – helyi bíróságok; a járás: közigazgatási területi egység (eredete: lat. circulus, 1 napi járás alatt intézhető); járasok a feudalizmus korától léteztek, majd 1984-ben mint közigazgatási területi egységet megszüntetik; a járás (mint újból használt fogalom) nem egyezik meg teljes mértékben a korábban használt közigazgatási fogalommal, inkább csak az elnevezés kiválasztására gyakorolt befolyást, a bírósági területi beosztás ugyanis nem esett soha teljesen egybe a közigazgatási területi beosztással.

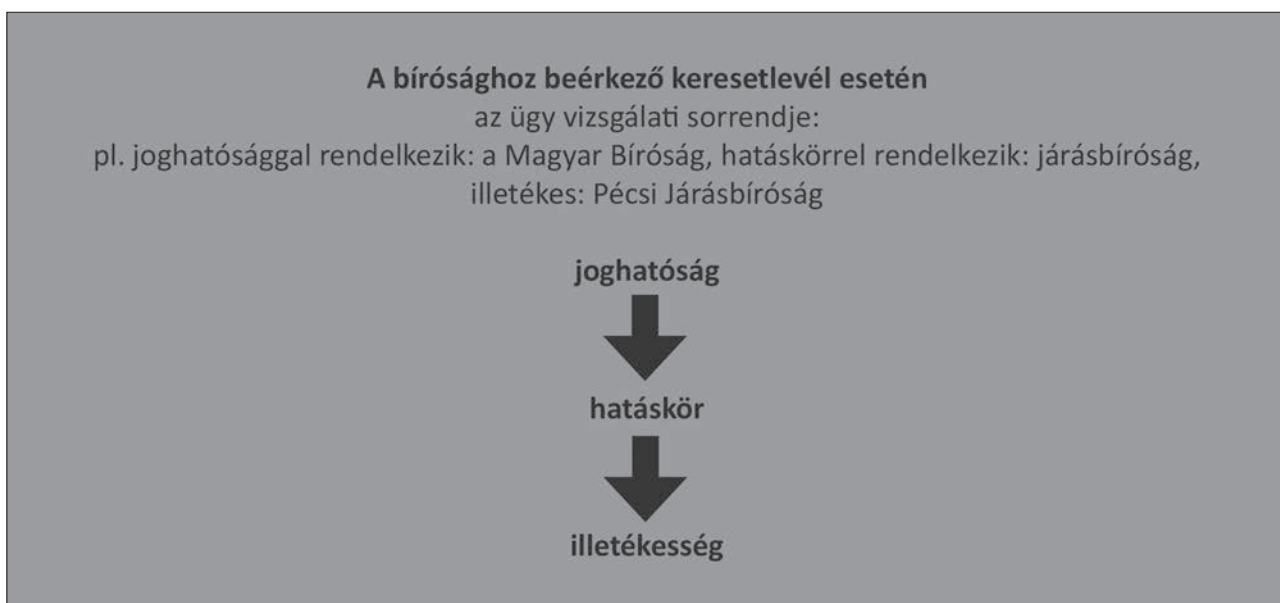
TERMINUS: JOGHATÓSÁG		TÁRGYKÖR: POLGÁRI ÉS BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG	
Definíció: A <i>joghatóság</i> államok közti ügymegosztás és az arra vonatkozó szabályok összessége, amely meghatározza, hogy a bírósági eljárásban melyik állam jogát kell alkalmazni (van-e külföldi elem), mely állam bíróságai jogosultak eljárni.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A magyar joggyakorlatban a <i>joghatóság</i>, a hatáskör és az illetékesség jól elkülöníthető egymástól, míg ez nem minden ország jogrendjében van így; a <i>joghatóság</i>-hatáskör-illetékesség megkülönböztetés az angolszász és a francia jogban nem hangsúlyos. A magyar fogalmak idegen nyelvi megfeleltetésekor a megkülönböztetés érdekében hozzátehető az „anyagi” (hatáskör) és „területi” (illetékesség) jelzők. (Common Law: competence és jurisdiction mindhárom esetben használatos.)	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
joghatóság – <i>jurisdiction (of the Hungarian courts)</i>	joghatóság – die internationale Zuständigkeit	joghatóság – jurisdiction	joghatóság – giurisdizione
Lásd még: hatáskör, illetékesség az eljárásjogon belül; hatáskör a közigazgatási jogon belül			
Kontextus: Az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény magyar büntető joghatóság alá tartozik, az eljárás lefolytatására a Fővárosi Törvényszék rendelkezik hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel.			
Dokumentumtípus: bírósági határozatok			
Forrás: Act CXXX of 2016 on the Code of Civil Procedure (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról, Pp.) http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: HATÁSKÖR		TÁRGYKÖR: POLGÁRI ÉS BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG	
Definíció: A <i>hatáskör</i> az ügytípus, ügykör, ügyfajta elintézésére való jogosultság a bírósági szintek között: a különböző típusú bíróságok közti vertikális ügymegosztás és szabályok összessége. A hatásköri szabályok meghatározzák, hogy első fokon a járásbíróság/kerületi bíróság, a törvényszék vagy a közigazgatási és munkaügyi bíróság jogosult eljárni (pl. polgári eljárásban az ügytípuson túl továbbá értékhatar dönthet a járásbíróság vagy törvényszék eljárási jogosultsága között; büntetőügyek főszabályként a legalsóbb bíróságon – járásbíróságon vagy kerületi bíróságon – indulnak, kivételesen magasabb szintű bíróságon, mint a törvényszék) (lásd Pp. 20., 23–24. §).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A magyar joggyakorlatban a joghatóság, a <i>hatáskör</i> és az illetékesség jól elkülöníthető egymástól, míg ez nem minden ország jogrendjében van így; a joghatóság-<i>hatáskör</i>-illetékesség megkülönböztetés az angolszász és a francia jogban nem hangsúlyos. A magyar fogalmak idegen nyelvi megfeleltetések a megkülönböztetés érdekében hozzátehetők az „anyagi” (<i>hatáskör</i>) és „területi” (<i>illetékesség</i>) jelzők. (Common Law: competence és jurisdiction mindhárom esetben használatos.)	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
hatáskör – <i>material jurisdiction</i> ; subject matter jurisdiction (USA)	hatáskör – die sachliche Zuständigkeiteit	hatáskör – compétence (funkcionális ekvivalens); compétence matérielle	hatáskör – competenza per materia
Lásd még: joghatóság, illetékesség az eljárásjogon belül; hatáskör a közigazgatási jogon belül			
Kontextus: Az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény magyar büntető joghatóság alá tartozik, az eljárás lefolytatására a Fővárosi Törvényszék rendelkezik hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel.			
Dokumentumtípus: bírósági határozatok			
Források: 2016. évi CXXX. évi törvény a polgári perrendtartásról (Pp.). Act CXXX of 2016 on the Code of Civil Procedure (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról, Pp.) http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: ILLETÉKESÉG		TÁRGYKÖR: POLGÁRI ÉS BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG	
Definíció: Az ügyek területi megosztására vonatkozó szabályok azt határozzák meg, hogy mely hatáskörrel rendelkező bíróság jogosult eljárni, avagy azonos hatáskörű szervek közül meghatározzák, hogy melyik járhat el. Polgári ügyekben általában az a bíróság az illetékes, amelynek területén az alperes lakik. Az <i>illetékesség</i> a horizontális ügymegosztásnak felel meg (lásd Pp. 25–30. §). (Fajtái: általános, kizárólagos, felek által elfogadott, vagylagos).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A magyar joggyakorlatban a joghatóság, a hatáskör és az <i>illetékesség</i> jól elkülöníthető egymástól, míg ez nem minden ország jogrendjében van így; a joghatóság-hatáskör-<i>illetékesség</i> megkülönböztetés az angolszász és a francia jogban nem hangsúlyos. A magyar fogalmak idegen nyelvi megfeleltetésekor a megkülönböztetés érdekében hozzátehető az „anyagi” (hatáskör) és „területi” (<i>illetékesség</i>) jelzők. (Common Law: competence és jurisdiction mindhárom esetben használatos.)	
Nemzetközi kitekintés:			
EN	DE	FR	IT
illetékesség – <i>territorial jurisdiction</i>	illetékesség – die örtliche Zuständigkeiteit	illetékesség – compétence territoriale (terminus-jelölt)	illetékesség – competenza per territorio (terminus-jelölt)
Lásd még: joghatóság, hatáskör az eljárásjogon belül; hatáskör a közigazgatási jogon belül			
Kontextus: Az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény magyar büntető joghatóság alá tartozik, az eljárás lefolytatására a Fővárosi Törvényszék rendelkezik hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel.			
Dokumentumtípus: bírósági határozatok			
Források: 2016. évi CXXX. évi törvény a polgári perrendtartásról (Pp.). Act CXXX of 2016 on the Code of Civil Procedure (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról, Pp.) http://njt.hu/njt.php?translated . A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény (büntetőügyekben).			

TERMINUS: BÍRÓSÁGI HATÁROZAT	TÁRGYKÖR: POLGÁRI ÉS BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG
Definíció: A határozat terminus tág értelemben hatóság vagy bíróság döntése (Bíró 2011), ennek megfelelően a <i>bírósági határozat</i> a bíróság által hozott döntés. Be. 451. § (1) A határozat – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – bevezető részből, rendelkező részből, jogorvoslati részből, indokolásból és záró részből áll. A büntető eljárásjogon belül: Határozat: „A nyomozó hatóság és az ügyészség határozati formában hoz döntést. A bíróság határozatai ítélet – ha ügydöntő határozatában büntetőjogi felelősséget állapít meg vagy a vádlottat felmenti – egyébként végzés” (Vadász 2016). Ügydöntő határozatában a bíróság lényegében „a vádról határoz” (Vadász 2016). Ítélet: „A bíróság a vádról ítélettel határoz, ha a vádlottat bűnösnek mondja ki, vagy felmenti. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megváltoztatásáról dönthet” (Vadász 2016). Végzés: „A bíróság – az ítéleten kívül – minden más kérdésben végzéssel határoz. A másodfokú bíróság a helybenhagyásról és a hatályon kívül helyezésről végzés formájában határoz” (Vadász 2016). A polgári eljárásjogon belül: A határozat lehet ítélet vagy végzés. A határozat közlése történhet papír alapon vagy elektronikusan történő kézbesítéssel vagy szóbeli kihirdetéssel tárgyaláson, esetleg meghallgatáson. Ítélet: „Csak peres eljárásban és tárgyaláson hozható meg, az eljárást érdemben befejező határozat” (Szabó 2016). Végzés: „Minden egyéb, peres eljárásban hozott vagy valamennyi nemperes eljárásban hozott alakzerű határozat” (Szabó 2016). Az ítélet két legfontosabb eleme a rendelkező rész és az indokolás. Rendelkező rész: „A határozat azon része, ahol a bíróság döntése található” (Szabó 2016). Indokolás: „A határozat azon része, ahol a megállapított tényállás, a felek kérelmei és a döntés jogi indokai szerepelnek” (Szabó 2016). Idézés és értesítés: „a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság azt idézi, akinek a jelenléte az eljárási cselekménynél kötelező, illetőleg azt értesíti, akinek a jelenléte nem kötelező, de azt a törvény lehetővé teszi. Akit megidéztek, köteles az őt megidéző bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság előtt megjelenni” (Ugróczy 2009). Az idéző végzés: olyan bírósági határozat, amely arra hívja fel a feleket, hogy a bíróság előtt hol és mikor jelenjenek meg a per tárgyalása céljából. A közigazgatási hatósági eljárásban (lásd Ákr.) a hatóság határozatot és végzést hoz, ahol a határozat gyakorlatilag az ítélet szerepét tölti be. A határozat és a végzés ellen is jogorvoslatnak van helye, de ez nem mindig fellebbezés.	Fordítói gyakorlat (vigyázat): Az alkotmányjogon belül a határozat más fogalmat takar, olyan közjogi szervezetszabályozó eszköz – normatív határozat –, amelyet a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 23. § (1)–(3) bekezdésében felsorolt szervek hozhatnak. (A normatív határozat nem keverendő össze a normatív utasítással.) Lényegében a büntető- és a polgári eljárásjogon belül az ítélet funkciója azonos, mert érdemi döntést tartalmaz. Az ítélet számos előírt részből áll, de két legfontosabb eleme: a rendelkező rész és az indokolás. Ezek sorrendje és megnevezése államonként eltérhet. Magyarországon és Németországban elsőként a rendelkező rész következik, majd ezt követi az indokolás, míg Franciaországban és Olaszországban ennek fordított sorrendje él. A kétféle sorrend másfajta logikát követ (deduktív vs. induktív – általánosból az egyedi felé v. fordítva). (Lásd még: https://www.judiciary.gov.uk/.) Az angol-szász jogrendben (common law) az ítélet felépítése ettől eltérő: headnote (UK), syllabus (USA) – (summary of the case) + ratio decidendi (UK), holding (USA) – (reasons and decision) (Linhart 2012: 15). Franciaországban a bírósági döntések megnevezései attól függenek, hogy mely bíróság hozta az adott döntést.

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
bírósági határozat – <i>court decision, decision of the court</i>; judicial decision ítélet – <i>judgment</i> (UK, USA); decree (funkcionális ekvivalens, England, Wales, családjog, bontóperi ítélet – divorce decree); verdict (funkcionális ekvivalens, pl. büntetőjogi eljárásban az esküdtszéki döntés: guilty/not guilty); sentence (funkcionális ekvivalens, büntetőjogi eljárásban, ált. bírói döntés, kivétel halálos ítéletről szóló ügyekben; további használatai: végzés, büntetés) rendelkező rész – <i>operative part</i> (Európai Bíróság); ruling of the court (funkcionális ekvivalens, a teljes határozatot is jelöli) indokolás – <i>statement of reasons</i>; (legal) grounds¹, reasoning¹ végzés – <i>order</i> idéző végzés – summons(es) (alperes); subpoena (tanú, subpoena testificandum)	bírósági határozat – der Gerichtsbeschluss ítélet – das Urteil rendelkező rész – die Urteilsformel (D), der Spruchteil (A) indokolás – die Urteilsbegründung, die Urteilsgründe végzés – der Gerichtsbeschluss idéző végzés – die Ladung, der Ladungsbeschluss, die Ladungsverfügung (büntető)	bírósági határozat – décision (de justice) ítélet – jugement (első fokon és gyűjtőfogalom); arrêt (másodfokon) rendelkező rész – dispositif indokolás – motifs végzés – ordonnance (judiciaire/du tribunal) idéző végzés – citation à comparaître	bírósági határozat – provvedimento (EU: decisione giudiziaria) ítélet – sentenza rendelkező rész – dispositivo indokolás – motivazione végzés – ordinanza (decreto – a per előkészítési szakaszában hozott végzés) idéző végzés – decreto di citazione a giudizio
Lásd még: jogerős			
Kontextus: A bíróság kihirdeti az ítéletet. A határozat ellen fellebbezésnek van helye.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok, sajtószöveg			
Források: 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról (Ákr.). Act CXXX of 2016 on the Code of Civil Procedure (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról, Pp.) http://njt.hu/njt.php?translated. Várnai J. Sz.–Mészáros A. É. 2011. <i>Fordítókataloz.</i> Budapest: Tinta Könyvkiadó. 96-97. 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról. (Be.) Bíró E. 2011. <i>Szótár a joghoz.</i> Budapest: Jogismeret Alapítvány. del Giudice, F. 2008. <i>Nuovo Dizionario Giuridico.</i> Napoli: Edizioni Simone. ¹Petz A. 2014. <i>Terminology of Civil Law.</i> Budapest: Arx Office Kft. 59. Law, J. 2015. <i>Dictionary of Law.</i> Oxford: Oxford University Press. Linhart, K. 2012. <i>Englisch Rechtssprache. Ein Studien- und Arbeitsbuch.</i> München, Helbing Lichtenhan, Basel: C.H. Beck. Szabó Cs. 2016. <i>A polgári peres eljárásról</i> (kézirat). Vadász V. 2016. <i>Büntetőeljárás modul I.</i> (kézirat). Ugróczky M 2009. <i>Büntetőjogi szószedet</i> (OFFI Zrt. kézirat). http://birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal/anonim-hatarozatok-tara. https://www.americanbar.org/groups/public_education/resources/law_related_education_network/how_courts_work/court_role.html			

TERMINUS: KÖZJEGYZŐ		TÁRGYKÖR: JOG (ÁLTALÁNOS) (IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS)	
Definíció: „1. § (1) A törvény közhitelességgel ruhazza fel a közjegyzőket, hogy a jogviták megelőzése érdekében a feleknek pártatlan jogi szolgáltatást nyújtsanak. (2) A közjegyző a jogügyletekről és jogi jelentőségű tényekről közokiratot állít ki, okiratokat őriz meg, a felek megbízásából pénzt, értéktárgyat és értékpapírt vesz át a jogosult részére történő átadás végett, a feleket a hatáskörébe utalt eljárásokkal kapcsolatban – a felek esélyegyenlőségének biztosításával – kioktatással segíti jogaik gyakorlásában és kötelességeik teljesítésében. (3) A közjegyző folytatja le a hatáskörébe utalt hagyatéki eljárást és egyéb nemperes eljárásokat. (4) A közjegyző a jogszabály által meghatározott hatáskörében az állam igazságszolgáltatató tevékenysége részeként jogszolgáltatató hatósági tevékenységet végez.” A közjegyző tevékenysége nehezen besorolható, az igazságszolgáltatás rendszerébe tartozik, döntően ahhoz kötődik, bár vannak közizgatási feladatai is.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A jegyző és a közjegyző, az országgyűlési jegyző más-más fogalmat takarnak.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
közjegyző – notary (UK); notary (public) (USA); (civil law notary ¹)	közjegyző – der Notar (D), der öffentliche Notar (A)	közjegyző – notaire	közjegyző – notaio (I)
Lásd még: jegyző, közjegyző			
Kontextus: Közjegyzői záradék: „Alulírott xy mint közjegyző a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 136. § (1) bekezdés i) pontjában foglalt jogkörömben eljárva tanúsítom, hogy ez az idefűzött másolat mindenben megegyezik az általam a mai napon lekérdezett, az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat nyilvántartásában szereplő z cégjegyzékszámú Cégekivonattal, amely 4 (négy) számított oldalból áll. Kelt (...)”			
Dokumentumtípus: közjegyzői okiratok			
Források: 1991. évi XLI. törvény a közjegyzőkről. 2008. évi törvény az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról (Kjnp.). ¹https://mokk.hu/ugyfeleknek/Hungarian_Chamber_of_Civil_Law_Notaries.php https://www.thenotaries-society.org.uk/pages/what-is-a-notary			

TERMINUS: VÁLASZTOTTBÍRÓSÁG		TÁRGYKÖR: JOG (ÁLTALÁNOS) (IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS)	
Definíció: A <i>választottbíróóság</i> sajátos vitarendezési fórum, tipikusan kereskedelmi kamarákon belül működik (lásd Magyar Kereskedelmi és Iparkamara). A választottbíráskodást általában nemzetközi partner esetén alkalmazzák, ilyenkor kikötik a felek, hogy jogvita esetén választottbíróósághoz fordulnak. A <i>választottbíróóság</i> általában a felek meghallgatását követően dönt, és döntése kötelező jelleggel bír a felek számára. A magyarországi székhelyű választottbíróóságokról a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény rendelkezik. A jogszabályok meghatározzák, hogy milyen ügyekben lehet választottbíróósági eljárást kikötni. Nemcsak üzleti ügyben van erre lehetőség, bár kétségtelen, hogy az üzleti jogviták esetében a leggyakoribb a választottbíróósági kikötés. A választottbíráskodási eljárás gyorsasága, a nyilvánosság kizárása, az egyezségi rendezésre való nagyobb esély, a bírák szakértelme az adott területen és a bíróság semlegessége miatt kedvelt (Kiss 2014).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A <i>választottbíróóság</i> egy külön jogintézmény, amely a bírósági rendszeren kívül létezik, de üzleti partnerek szerződésének záró rendelkezésében gyakori. A döntőbíró más fogalom, a munkajogon belül a kollektív munkaügyi vita rendezésében foglal állást (lásd Mt.).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
választottbíróóság – <i>arbitral tribunal</i> ; tribunal of arbitration, arbitral forum	választottbíróóság – das Schiedsgericht, das Arbitragegericht	választottbíróóság – cour d’arbitrage; cour arbitrale; tribunal arbitral	választottbíróóság – arbitrato, collegio arbitrale
választottbíróósági záradék – arbitration clause	választottbíróósági záradék – die Schiedsgerichtsklausel	választottbíróósági záradék – clause d’arbitrage	választottbíróósági záradék – clausola arbitrale
Lásd még:			
Kontextus: A Felek között a jelen szerződés értelmezésével, alkalmazásával, joghatásaival kapcsolatban felmerülő – közös megegyezéssel nem rendezhető – jogvitát Magyar Kereskedelmi és Iparkamara választottbíróóságának útján rendezik.			
Dokumentumtípus: szerződés			
Források: 2017. évi törvény a választottbíráskodásról; Act LX of 2017 on arbitration (2017. évi LX. törvény a választottbíráskodásról). http://njt.hu/njt.php?translated. Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (http://www.mkik.hu/hu/magyar-kereskedelmi-es-iparkamara/valasztottbirosag-9245). http://www.jogiforum.hu/blog/5/59. Kiss D. 2014. <i>A polgári per titkai</i>. Budapest: HVG-Orac. 66–67. Petz A. 2014. <i>Terminology of Civil Law</i>. Budapest: Arx Office Kft. (Lásd még a témában: 1994. évi LXXI. törvény a választottbíráskodásról; Heidinger F., Hubalek. A., Bárdos P., Bárdos R. 2004. <i>Angol-amerikai jogi nyelv</i>. Budapest: HVG-Orac. 223–238. Várady T. 2006. <i>Language and Translation in International Commercial Arbitration from the Constitution of the Arbitral Tribunal through Recognition and Enforcement Proceedings</i>. The Hague: TMC Asser Press.)			

TERMINUS: JOGORVOSLAT		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐ ÉS POLGÁRI ELJÁRÁSJOG	
Definíció: A büntető eljárásjogon belül: <i>Jogorvoslat</i>: a „határozat ellen bejelentett jogorvoslat elnevezése a bírósági eljárásban a fellebbezés, a nyomozás során panasz. Kivételes jogorvoslat a kifogás (pl. kifogás az eljárás elhúzódása miatt)” (Vadász 2016). A polgári eljárásjogon belül: A <i>jogorvoslat</i> „átfogó fogalom, a bírósági döntések bármilyen megtámadását jelenti” (Szabó 2016). Fajtái: fellebbezés, perújítás, felülvizsgálat, alkotmányjogi panasz. Léteznek rendes (fellebbezés) és speciális rendeltetésű <i>jogorvoslatok</i>, mint a kifogás (pl. eljárás szabálytalansága vagy elhúzódása miatt) és az ellentmondás (fizetési és bírósági meghagyással szemben) (Szabó 2016). A perorvoslat szintén „átfogó fogalom, a perben hozott döntések bármilyen formában történő megtámadása” (Szabó 2016) (lásd Pp. XXVIII. fejezet). Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A <i>jogorvoslat</i> nem tévesztendő össze a perorvoslattal; a <i>jogorvoslat</i> általánosabb, fölérendelt fogalom, magába foglalja a perorvoslatot. Idegen nyelvi megfeleltetés-kor, ha mindenképpen ki akarjuk emelni a két fogalom közti különbséget, akkor az okoz gondot, hogy a <i>jogorvoslat</i> és perorvoslat fogalma nem feltétlenül különül el más jogrendben egymástól. Terminusjelölt alkotható például a jogi vagy bírói jelzőkkel való kiegészítéssel vagy az alárendelt fogalmak terminusainak megadásával, konkretizálással (pl. fellebbezés, kifogás).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
jogorvoslat – <i>legal remedy</i> ; remedy	jogorvoslat – das Rechtsmittel	jogorvoslat – recours (légal)	jogorvoslat – rimedio giuridico
perorvoslat – <i>procedural remedy</i>	perorvoslat – das Rechtsmittel (fellebbezés – die Berufung, panasz – die Beschwerde, kifogás – die Einrede, ellentmondás – fizetési meghagyásnak – der Widerspruch)	perorvoslat – recours judiciaire	perorvoslat – ricorso giudiziario
Lásd még: jogerős			
Kontextus: A magyar jogrendszerben különböző jogorvoslati eszközök állnak rendelkezésre a közigazgatási döntések által okozott jogsérelmek orvoslására.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok			
Források: Magyarország Alaptörvénye. 2016. évi CXXX. évi törvény a polgári perrendtartásról (Pp.). Petz A. 2014. <i>Terminology of Civil Law</i> . Budapest: Arx Office Kft. 60. Szabó Cs. 2016. <i>A polgári peres eljárásról</i> (kézirat). Vadász V. 2016. <i>Büntetőeljárás modul I.</i> (kézirat)			

TERMINUS: JOGERŐS	TÁRGYKÖR: BÜNTETŐ ÉS POLGÁRI ELJÁRÁSJOG
Definíció: A jogerő: „jogi hatás, amely azt eredményezi, hogy a határozat – törvényben meghatározott kivételekkel – jogorvoslattal megtámadhatatlan, végleges és végrehajtható. A jogerő tehát három elemből áll: 1. Az alaki jogerő joghatása az, hogy a határozat ellen jogorvoslati kérelem (fellebbezés, ellentmondás, kifogás stb.) nem nyújtható be. 2. Az anyagi jogerő hatása az, hogy a jogerős döntés véglegesnek tekinthető; tehát ugyanazon felek és jogutódaik vonatkozásában, ugyanabban a tárgyban, ugyanabból a tényalapból származó ugyanazon jog iránt ismételt jogvita vagy eljárás nem indítható. (Ezt nevezik a polgári eljárásjogban ítélt dolognak.) 3. A végrehajthatóság joghatása az, hogy a jogerős határozat végrehajtása érdekében a jogosult állami kényszert is igénybe vehet. Például végrehajtási bírság, bizonyos esetekben karhatalmi végrehajtás, a bíróság végrehajtó eljárása lehetnek a jogerős határozat végrehajthatóságából eredő jogkövetkezmények” (Bíró 2011: 120). A büntető eljárásjog szerint a jogerő: „Az ítélet a jogerőre emelkedést követően hajtható végre. Az ítélet akkor <i>jogerős</i>, ha már nincs ellene helye további fellebbezésnek. A büntetőeljárás során meghozott határozatok ellen főszabályként fellebbezésnek van helye” (Vadász 2016). Be. 481. § (1) bekezdés: „A bíróság a határozat elleni fellebbezést a nyilatkozatok beérkezését, illetve a fellebbezési határidő lejártát követően haladéktalanul, közvetlenül a fellebbezés elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező törvényszéknek küldi meg.” A polgári eljárásjog szerint a fellebbezés a „rendes jogorvoslat/perorvoslat a polgári perben. A határozat végrehajtására (és jogerőre emelkedésére) halasztó hatálya van” (Szabó 2016). A <i>jogerős</i> a büntető- és a polgári jogban ugyanazt a fogalmat takarja: <i>jogerős</i> az a határozat, amely ellen nincs helye fellebbezésnek. A jogerővel rendelkező döntés tehát végleges, vagyis megváltozhatatlan, mindenkire kiterjed, és rendes jogorvoslattal nem megtámadható. Rendes (fellebbezés) és rendkívüli jogorvoslatokat (pl. perújítás) szokás megkülönböztetni. A polgári peres eljárásokban a perorvoslatok fajtái: fellebbezés (rendes), perújítás, felülvizsgálat, alkotmányjogi panasz (mint rendkívüli perorvoslat) (lásd Pp.). A büntető eljárásjogban a nyomozás folyamán a jogorvoslatok három fajtája ismert: panasz, felülbírálati indítvány, fellebbezés. A bírósági szakban a rendes jogorvoslat (fellebbezés) mellett léteznek rendkívüli jogorvoslatok: perújítás, felülvizsgálat, eljárás alkotmányjogi panasz esetén, jogorvoslat a törvényesség érdekében, jogegységi eljárás, egyszerűsített felülvizsgálat (lásd Be.). A panasz: 2013. évi CLXV. törvény a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről 1. § (2) bekezdés: „A panasz olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és elintézése nem tartozik más – így különösen bírósági, közigazgatási – eljárás hatálya alá. A panasz javaslatot is tartalmazhat.” A nyomozás folyamán a panasz az általános jogorvoslati mód, melyet az ügyészség és a nyomozóhatóság határozata ellen, valamint a gyanúsítás ellen lehet benyújtani főszabály szerint. A fizetési meghagyás: 2009. évi L. törvény a fizetési meghagyásos eljárásról határozza meg az ellentmondást: 28. § (1) bekezdés: „A fizetési meghagyás ellen a kötelezett annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül a közjegyzőnél ellentmondással élhet.” A fizetési meghagyásos eljárás egy olyan közjegyzői eljárás, amelyben a közjegyző egy okiratot, fizetési meghagyást bocsát ki, amely tartalmazza a követelés jogosultjának és kötelezettjének adatait, valamint a követelést beazonosító adatokat (összeg, ill. a tartozás oka). A fizetési meghagyást pénzkövetelések esetén lehet igénybe venni. Ellentmondás: Kézbesítéstől számított 15 napon belül ellentmondással lehet élni. Ellentmondás esetén az eljárás perré alakul, ahol a jogosultnak kell bizonyítani követelése megalapozottságát.	Forldítói gyakorlat (vigyázat): Az ítélet <i>jogerős</i> volta döntő jelentőségű az eljárás és következményei szempontjából, például csak akkor köthet a fél újból házasságot, ha jogerős a bontóítélet. A jogerőre emelkedés záradéka általában az ítélet végén szerepel. Előfordulhat, hogy a külföldi ítéletben nem a <i>jogerős</i> terminust használják, hanem az ítélet végleges voltát tüntetik fel (USA: a bontóítéletknél a házasság felbontása a kihirdetés napján jogerőre emelkedik, de ez nincs feltétlenül benne a szövegben explicit módon).

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
jogerős – <i>final and binding judgment</i>; (UK: családjog, jogerős bontóperi ítélet: decree absolute; nem jogerős bontóperi ítélet: decree nisi) jogerőre emelkedik – <i>to become final and binding</i>; to enter into force fellebbezés – <i>appeal</i> panasz – (bírószági, alkotmányjogi) <i>complaint</i> kifogás – <i>complaint</i> ellentmondás – <i>opposition</i>; (pl. bírószági meghagyással szembeni ellentmondás – <i>statement of opposition against a court injunction</i>) (Common law courts: Objection!/Tiltakozom!; Overruled!/Elutasítom!, Sustained!/Helyt adok!)	jogerős – rechtskräftig jogerőre emelkedik – rechtskräftig werden, in Rechtskraft erwachsen jogerőre emelkedés – der Eintritt der Rechtskraft fellebbezés – die Berufung panasz – die Beschwerde kifogás – die Einrede ellentmondás (fizetési meghagyásnak) – der Widerspruch	jogerős – définitif, -ve, jugement définitif, sans appel décision exécutoire (végrehajtható) jogerőre emelkedik – devenir définitif, passer en force de chose jugée; acquérir l'autorité de la chose jugée fellebbezés – appel panasz – contestation, plainte kifogás – exception, opposition ellentmondás – opposition (a jogorvoslatok terminusai funkcionális ekvivalensek)	jogerős – è passato in giudicato, sentenza irrevocabile jogerőre emelkedik – passare in giudicato, diventa definitivo (acquistare autorità' di cosa giudicata) fellebbezés – appello panasz – reclamo kifogás – obiezione, eccezione (polgári peres eljárásban) ellentmondás – opposizione (mezzi d'impugnazione = összefoglaló elnevezés)
Lásd még: jogorvoslat			
Kontextus: A másodfokú bíróság helybenhagyó határozatával a részítélet 2017. január 17-én jogerőre emelkedett.			
Dokumentumtípus: bírószági határozatok			
Források: Bíró E. 2011. <i>Szótár a joghoz</i>. Budapest: Jogismeret Alapítvány. Petz A. 2014. <i>Terminology of Civil Law</i>. Budapest: Arx Office Kft. 59. Vadász V. 2016. <i>Büntetőeljárás modul I.</i> (kézirat). Szabó Cs. 2016. <i>A polgári peres eljárásról</i> (kézirat). 2016. évi CXXX. évi törvény a polgári perrendtartásról (Pp.). Act CXXX of 2016 on the Code of Civil Procedure (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról, Pp.) http://njt.hu/njt.php?translated. 2013. évi CLXV. törvény a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről. 2009. évi L. törvény a fizetési meghagyásos eljárásról. 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról. (Be.). 2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról (Pp.).			

TERMINUS: BÍRÓSÁGI TITKÁR		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐ ÉS POLGÁRI ELJÁRÁSJOG	
Definíció: „A bírósági titkár a bíróság részéről eljáró igazságügyi alkalmazott, aki szakvizsgával rendelkezik, de bírói kinevezéssel még nem” (Vadász 2016). Az alügyésznek megfelelő szint (de az albíró megnevezés nem létezik a magyar jogi terminológiában). „Bírósági titkár polgári nemperes ügyekben önállóan járhat el, a peres ügyekben is hozhat tárgyaláson kívüli végzéseket, de tárgyalást nem tarthat, ítéletet nem hozhat” (Szabó 2016). „A bírósági fogalmazó egyetemi végzettséggel, de szakvizsgával még nem rendelkező igazságügyi alkalmazott, aki bíró mellett lát el feladatokat a gyakorlati idő alatt” (Vadász 2016). „A bírósági fogalmazónak önálló döntési jogköre nincs” (Szabó 2016) (lásd még Pp. 12/A (1) bekezdés). „A bírósági ügyintéző olyan felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkező tisztviselő, aki a bíró feladatkörében eljárva, a bíró – vagy azon feladatok esetében, amelyekben a bírósági titkár önállóan, önálló aláírási joggal jogosult eljárni, a bírósági titkár – irányítása és felügyelet mellett, önálló felelősséggel intézi a jogszabály által hatáskörébe utalt feladatokat. Ez a felsőfokú végzettség tipikusan nem jogi, hanem igazságügyi ügyintézői főiskolai végzettség” (Szabó 2016) (lásd még Pp. 11. §.)		Forrási gyakorlat (vigyázat): A <i>bírósági titkár</i>, fogalmazó és ügyintéző nem azonos végzettséggel és feladatkörrel rendelkező igazságügyi alkalmazottak; a bírósági tisztviselők feladata és megnevezése országoként nagyon különböző lehet (lásd https://e-justice.europa.eu).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
bírósági titkár – <i>junior judge</i> ; (qualified and non appointed judge)	bírósági titkár – der Gerichtsassessor	bírósági titkár – adjoint au juge (terminusjelölt) (vice-juge CH)	bírósági titkár – cancelliere (funkcionális ekvivalens)
bírósági fogalmazó – <i>trainee judge</i>	bírósági fogalmazó – der Gerichtsreferendar (D)	bírósági fogalmazó – auditeur de justice	bírósági fogalmazó – uditore giudiziario
bírósági ügyintéző – <i>court administrator</i> ; court clerk (funkcionális ekvivalens, UK, USA); clerk of the court (UK), courtroom clerk (USA), court secretary	bírósági ügyintéző – der Gerichtssekretär, der Rechtspfleger	bírósági ügyintéző – secrétaire de justice, greffier, -ère	bírósági ügyintéző – amministratore/impiegato /funzionario/operatore/ assistente giudiziario (terminusjelölt)
bírósági kezelőiroda – <i>administration office of the court</i> ; courthouse clerk’s office (USA)	bírósági kezelőiroda – die Geschäftsstelle	bírósági kezelőiroda – greffe	bírósági kezelőiroda – cancelleria (I, CH)
Lásd még: magánvádló alatt			
Kontextus: A bírósági titkárok önállóan, saját aláírási joggal járhatnak el több eljárási cselekménynél.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok			
Források: 2016. évi CXXX. évi törvény a polgári perrendtartásról (Pp.). Szabó Cs. 2016. <i>A polgári peres eljárásról</i> (kézirat). Vadász V. 2016. <i>Büntetőeljárás modul I.</i> (kézirat). www.birosag.hu. https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-hu.do#n04. Act CXXX of 2016 on the Code of Civil Procedure (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról, Pp.) http://njt.hu/njt.php?translated.			

TERMINUS: ÜLNÖK		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐ ÉS POLGÁRI ELJÁRÁSJOG	
Definíció: „Az ülnököket a bíróság illetékességi területén lakóhellyel rendelkező nagykorú magyar állampolgárok, a bíróság illetékességi területén működő helyi önkormányzatok és egyesületek – kivéve a pártokat – jelölik. Az ülnökök az eljárásban teljes jogkörű bíróként járnak el, a hivatásos bírókkal azonos szavazati joggal rendelkeznek” (Vadász 2016). Eredeti elnevezésük: népi ülnök (a nép képviselőjében eljárók), akik nem rendelkeznek jogi végzettséggel, de például fiatalkorúak ügyében kötelező előírás a pedagógusi végzettség. Az 1997. évi LXXII. törvény 33. § (3) bekezdése értelmében változott az elnevezés népi ülnökről <i>ülnökre</i>. Az <i>ülnökök</i> bíróságok büntető tagozatán lehetnek, és a munkaügyi és közigazgatási bíróságok tárgyalásain vannak jelen.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Az <i>ülnök</i> országspecifikus fogalom, nem feltétlenül létezik más jogrendben; mivel a nép képviselőjében járnak el, ezért megfeleltetéskor például a népi mellett a laikus vagy a nem hivatásos jelzők is használhatók, funkciójára utalva.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
ülnök – <i>lay judge</i> ¹	ülnök – der ehrenamtliche Richter (vs. der Berufsrichter) – jogszabályban használt megnevezés (D); der Laienrichter, der Laienbeisitzer – köznyelvi megnevezés (D); der Schöffe – hivatalos megnevezés	ülnök – juge non professionnel, assesseur (du juge) (F) magistrat non professionnel (terminusjelölt)	ülnök – giudice popolare (I – artt. 1022 e 1062 Cost.) ² , giudice non togato (I – art. 1061. Cost. – mint gyűjtőfogalom, pl. giudice di pace/békebíró is ide tartozik), magistrato non professionale
Lásd még:			
Kontextus: 212. § (1) Ülnöknek az a 30. évét betöltött magyar állampolgár választható meg, aki nem áll a cselekvőképességet érintő gondnokság vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt, továbbá büntetlen előéletű és nem áll közügyektől eltiltás hatálya alatt sem.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok, jogszabály			
Források: 2011. évi CLXII. törvény a bírák jogállásáról és javadalmazásáról. 1997. évi LXXII. törvény a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról. ¹Petz A. 2014. <i>Terminology of Civil Law</i>. Budapest: Arx Office Kft. 43. Vadász V. 2016. <i>Büntetőeljárás modul I.</i> (kézirat). ²https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-hu.do#n04. Act CXXX of 2016 on the Code of Civil Procedure (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról, Pp.) http://njt.hu/njt.php?translated.			

TERMINUS: FELPERES		TÁRGYKÖR: POLGÁRI ELJÁRÁJSJOG	
Definíció: A <i>felperes</i> terminus az alperes terminussal együtt tárgyalandó. A terminusok a polgári eljárásjogon belül léteznek, ahol a felek pereskednek egymással (vs. büntetőjog: közvádoló/magánvádoló a terhelt ellen). A <i>felperes</i>: „A polgári perben az a fél, aki az alperes ellen a pert megindította” (Bíró 2011). A <i>felperes</i> és alperes együttesen a felek (perben álló felek).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Kifejezetten a polgári eljárásjog területén használatos a <i>felperes</i> és alperes.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
<i>felperes</i> – <i>plaintiff; petitioner</i> (bontóperben, UK); <i>claimant</i> (ált., kártérítési perben); <i>appellant</i> (fellebbviteli ügyben); <i>complainant</i> (közigazgatási ügyben) alperes – <i>defendant; respondent</i> (bontóperben, UK); <i>tortfeasor</i> (kártérítési perben) peres felek – <i>litigants, parties to a lawsuit</i> ellenérdekű fél – <i>party with opposing interests; adversary, counterparty</i>¹ (házasság felbontása – <i>petitioner vs. respondent</i>)	<i>felperes</i> – der Kläger, die klagende Partei alperes – der Beklagte, die beklagte Partei felek – die Parteien ellenérdekű fél – die Gegenparteien	<i>felperes</i> – demandeur; partie demanderesse; plaignant, -e; partie requérante; requérant, -e alperes – défendeur (partie défenderesse) felek – parties ellenérdekű fél – partie adverse	<i>felperes</i> – attore, la parte attrice (ricorrente) alperes – convenuto, la parte convenuta (resistente) felek – le parti (peres felek – le parti in causa) ellenérdekű fél – controparte (közös megegyezés esetén bontóperben – ricorrenti = kérelmezők)
Lásd még: házasság felbontása			
Kontextus: A pert végül megnyerte a felperes, a bíróság az alperest arra kötelezte, hogy ügyfeleit kártalanítsa.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok, sajtószöveg			
Források: Bíró E. 2011. <i>Szótár a joghoz</i>. Budapest: Jogismeret Alapítvány. ¹Petz A. 2014. <i>Terminology of Civil Law</i>. Budapest: Arx Office Kft. 41., 66. Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated. Jakab E. Munkaügyi kártérítési per a bírósági tolmács szemszögéből. In: Horváth I. (szerk.) <i>Tolmácsolás a bíróságon. Esettanulmányok a bírósági tolmácsolás gyakorlatából</i>. Budapest: HVG-Orac. 23–40.			

TERMINUS: JOGI KÉPVISELŐ		TÁRGYKÖR: POLGÁRI ÉS BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG	
Definíció: A büntető eljárásjog szerint: A jogi képviselő a „sértett, magánvédő stb. érdekében eljáró ügyvéd vagy más, törvényben meghatározott személy” (Vadász 2016). A védő „meghatalmazás vagy kirendelés alapján a terhelt érdekében eljáró, önálló jogokkal rendelkező ügyvéd vagy közösségi jogász” (Vadász 2016). Önálló fellebbezési joggal rendelkezik. A kirendelt védő: „Ha a védő részvétele kötelező, de a terheltnek nincs védője, továbbá ha a terhelt anyagi körülményei miatt nem tud ügyvédet meghatalmazni, a hatóság vagy bíróság részére ügyvédet rendel ki védőként” (Vadász 2016). Meghatalmazott védő: „A terhelt vagy a törvényben meghatározott személy a védői feladatok ellátására ügyvédet hatalmazhat meg” (Vadász 2016). A polgári eljárásjog szerint: A jogi képviselő: olyan „meghatalmazott, akinek jogi szakvizsgája van, tipikusan ügyvéd vagy jogtanácsos” (Szabó 2016). A meghatalmazott az, „akit a fél a per vitelére meghatalmaz. Nemcsak ügyvéd lehet, lehet például hozzátartozó, pertárs, bizonyos meghatározott egyéb személyek is” (Szabó 2016). A képviselő az, „aki az eljárásban jogszabály vagy a fél által adott meghatalmazás alapján eljárhat” (Szabó 2016). (Vigyázat, a meghatalmazás és a megbízás nem szinonimák: meghatalmazás az ügyvéd képviseleti jogát állapítja meg, míg a megbízás pl. ügyvezetőnek szól.) A törvényes (szervezeti) képviselő az, aki „valamely természetes vagy jogi személy képviseletére jogszabálynál fogva jogosult (pl. kiskorú gyermek szülője, cég vezető tisztviselője). Ezt nem a Pp., hanem külön jogszabályok határozzák meg” (Szabó 2016). Létezik még: ügygondnok („ügyvéd, akit a bíróság olyan személynek rendel ki, aki ismeretlen helyen tartózkodik, vagy aki cselekvőképtelen és nincs törvényes képviselője”) és pártfogó ügyvéd/jogi segítő ügyvéd („ügyvéd, akit a Kormányhivatal rendel ki erre irányuló közigazgatási eljárás eredményeképpen olyan félnek, aki anyagi körülményei alapján erre rászorul”) (Szabó 2016). Az ügyvédjelölt jogi végzettséggel, de jogi szakvizsgával nem rendelkező személy, aki ügyvédi irodánál alkalmazott.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A büntető és polgári eljárásjogban eltérő fogalmakat használnak. A védő polgári eljárásjogban soha nem használatos. Előfordul, hogy idegen nyelvi megfeleltetéskor a jogi és a törvényes képviselőre ugyanaz a terminus használatos, hiába jelöl eltérő fogalmat.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
jogi képviselő – <i>legal representative (legal counsel)</i> törvényes képviselő – <i>statutory representative (legal guardian/ representative)</i> védő – <i>defender</i>; defence counsel (UK); defense counsel (USA) ügyvéd – <i>attorney-at-law</i> (USA); barrister (funkcionális ekvivalens, UK), solicitor (funkcionális ekvivalens, UK); advocat (Scotland); litigator (USA);	jogi képviselő – der Rechtsvertreter törvényes képviselő – der gesetzliche Vertreter védő – der Verteidiger ügyvéd – der Rechtsanwalt jogtanácsos – der Rechtsberater, der Rechtskonsulent	jogi képviselő – représentant juridique; représentant légal törvényes képviselő – représentant légal (nincs különbségtétel terminusok szintjén, de a gyakorlatban a jogi képviselőnek egyszerűen az avocat szokott megfelelni) védő – avocat (de la défense)	jogi képviselő – rappresentato dall’avvocato, patrocinato dall’avvocato, rappresentante in giudizio, difensore (polgári perben is!) törvényes képviselő – rappresentante legale védő – avvocato difensore, difensore ügyvéd – avvocato

EN	DE	FR	IT
egyéni ügyvéd – <i>sole practitioner</i> (lawyer – jogász és attorney – képviselő terminusok gyakran általános értelemben használatosak – lásd ügyvédre is) jogtanácsos – <i>in-house legal counsel</i>, in-house lawyer (in-house counsel) ügyvédjelölt – <i>junior attorney-at-law</i>, trainee lawyer	ügyvédjelölt – der Rechtsanwaltsanwärter, der Anwaltsassessor	ügyvéd – avocat ügyvédjelölt – avocat stagiaire	jogtanácsos – avvocato consulente, il legale della società (gyakran rendelkeznek avvocato címmel is vagy a cég megbízásában ügyvéd lát el ilyen feladatot) ügyvédjelölt – candidato all'avvocatura
Lásd még: terhelt, magánvádoló			
Kontextus: A fél a jogi képviselőjével a megbízási szerződésben olyan munkadíjban állapodik meg, amelyet megfizetni hajlandó.			
Dokumentumtípus: jogi szakszövegek, sajtószerző			
Források: 2016. évi CXXX. évi törvény a polgári perrendtartásról (Pp.). Szabó Cs. 2016. <i>A polgári peres eljárásról</i> (kézirat). Vadász V. 2016. <i>Büntetőeljárás modul I.</i> (kézirat). Act CXXX of 2016 on the Code of Civil Procedure (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról, Pp.) http://njt.hu/njt.php?translated. Act LXXVIII of 2017 on the professional activities of attorneys-at-law (2017. évi LXXVIII. törvény az ügyvédi tevékenységről). http://njt.hu/njt.php?translated. Várnai J. Sz.–Mészáros A. É. 2011. <i>Fordítókatalógus</i>. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 47.			

TERMINUS: MEGHALLGATÁS		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐ ÉS POLGÁRI ELJÁRÁJSJOG	
Definíció: A <i>meghallgatás</i> mint polgári eljárásjogi fogalom: A bíróság a felek vagy egy fél jelenlétében tartott szóbeli eljárási cselekménye, ami nem minősül tárgyalásnak. Történhet nemperes ügyben (pl. felszámolás eljárásban) vagy peres ügyben a kereset hiányának pótlása céljából (Szabó 2016). A terminusok használata a következő módon történik: szakértő meghallgatása, tanú kihallgatása, terhelt kihallgatása (lásd Be. 522. § (1) bekezdés, 526. § (1) bekezdés, 529. § (1) bekezdés), de polgári peres eljárásokban a tanút meghallgatják (Pp. 292. § (1) bekezdés).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A kihallgatás büntető eljárásjogi terminus, míg a <i>meghallgatás</i> a büntetőjogi és a polgári peres eljárásjogon belül egyaránt használatos.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
meghallgatás – <i>hearing</i> , interview (UK, USA)	meghallgatás – das Anhören/die Anhörung	meghallgatás – audition	meghallgatás – audizione personale, udienza preliminare
tárgyalás – <i>hearing</i> (UK, USA), trial	tárgyalás – die Verhandlung, die Sitzung (tárgyalási nap)	tárgyalás – audience	tárgyalás – udienza
kihallgatás – interrogation (examination, examining questioning)	kihallgatás – die Vernehmung (das Verhör, die Einvernahme)	kihallgatás – interrogatoire	kihallgatás – interrogatorio
Lásd még:			
Kontextus: Be. 116. § „(5) Ha az idézett önhibájából olyan állapotban jelenik meg, hogy nem hallgatható ki, illetve az eljárási kötelezettségeit nem képes teljesíteni, továbbá az eljárási cselekményről engedély nélkül távozik, eljárási kötelezettségének teljesítése érdekében a) a terhelt elővezetése, vagy a nyomozás során a terhelt előállítása rendelhető el, b) a tanú rendbírsággal sújtható vagy elővezetése rendelhető el, c) a védő, a szakértő és a büntetőeljárásban részt vevő egyéb személy rendbírsággal sújtható, és a felsoroltakat az okozott bűnügyi költség megtérítésére kell kötelezni.”			
Dokumentumtípus: bírósági iratok			
Források: Szabó Cs. 2016. <i>A polgári peres eljárásról</i> (kézirat). 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról. (Be.). Act CXXX of 2016 on the Code of Civil Procedure (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról, Pp.) http://njt.hu/njt.php?translated. Grisham, J. 1997. <i>The Runaway Jury</i>. London: Arrow Books.			

TERMINUS: ALAPTÖRVÉNY		TÁRGYKÖR: ALKOTMÁNYJOG	
Definíció: „Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja”, azaz a jogforrási hierarchia csúcsa [lásd Alaptörvény R) cikk (1) bekezdés]. Az Alaptörvényre épül rá az összes többi jogforrás, amelyek nem tartalmazhatnak azzal ellentétes rendelkezést. <i>Magyarország Alaptörvénye</i> (2011. április 25.) 2012. január 1-jén lépett hatályba. Ezt megelőzően az 1949. évi XX. törvény tartalmazta hazánk Alkotmányát, amely eredetileg szovjet mintára készült, majd többször módosították, a legjelentősebben és legátfogóbban a rendszerváltozáskor, 1989-ben. A mai magyarországi alkotmányos rendszer = az alaptörvényből (kartális alkotmány) + a történeti vívmányokból, mint a Szent Korona-tan (történeti alkotmány) tevődik össze. Ez nehezebbé teszi a fogalom behatárolását, hiszen ellentmond annak, hogy az alaptörvény általában egy írott törvény. Az alaptörvény terminus általában kartális (írott) törvények megnevezésére szolgál (normativista felfogás), ami ellentmondás lehetne, de létezik egy tágabb természetjogi felfogás, amely szerint az <i>alaptörvény</i> történeti elemeket is magában foglalhat. Az Alaptörvény elnevezést a történeti alkotmány vívmányainak hangsúlyozásával is indokolják (Trócsányi-Schanda 2012:56).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Az alkotmány vs. <i>alaptörvény</i> a köznyelvi használatban: – mint köznévi szinonimaként használatos – mint tulajdonnév a két jogszabály megkülönböztetésére használandó (1949. évi vs. 2011. évi). Nem áll rendelkezésre olyan hivatalos jogi kommentár, magyarázat és állásfoglalás, amely a terminus használatának okát részletesen kifejtené; a terminusválasztás magyarázható politikai indokokkal, mint elhatárolódás az 1949. évi alkotmánytól és új állami rendszer bevezetése, de indoka lehet az is, hogy a történeti alkotmányra való hivatkozás történik az <i>Alaptörvényben</i>. A németországi Grundgesetz terminusra a Basic Law használatos.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
Magyarország Alaptörvénye – <i>The Fundamental Law of Hungary</i> (korábbi Alkotmány: Act XX of 1949 on the Constitution of the Republic of Hungary)	Magyarország Alaptörvénye – Grundgesetz Ungarns (das) (korábbi Alkotmány: Gesetz Nr. XX aus dem Jahre 1949 über die Verfassung der Republik Ungarn)	Magyarország Alaptörvénye – Loi fondamentale de la Hongrie (korábbi Alkotmány: loi XX de 1949 portant Constitution de la République de Hongrie)	Magyarország Alaptörvénye – La legge fondamentale dell’Ungheria (korábbi Alkotmány: Legge n. XX dell’anno 1949 sulla Costituzione della Repubblica dell’Ungheria)
Lásd még: státutum, Nemzeti hitvallás, különleges jogrend (rendkívüli állapot, szükségállapot, megelőző védelmi helyzet, terrorveszélyhelyzet, váratlan támadás, veszélyhelyzet)			
Kontextus: A Kúria végzésével szemben a műsorszolgáltatók alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz, amely kedden megállapította a végzések alaptörvény-ellenességét és ezért megsemmisítette azokat.			
Dokumentumtípus: jogi szakszövegek, sajtószöveg			
Források: The Fundamental Law of Hungary (Magyarország Alaptörvénye) http://njt.hu/njt.php?translated. Trócsányi L.–Schanda B. 2012. <i>Bevezetés az alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei</i>. Budapest: HVG-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft.			

Az alaptörvény és az alkotmány <i>általános érvényű</i> közös jellemzői: • az állam jogrendszerének alapja, a jogforrási hierarchia csúcsa, amelyre a többi jogszabály épül; • tárgya a társadalom és a közhatalom viszonya; • szabályok és szabályozás; • alkotmányos működést jelölnek.	
ÁLTALÁNOS ÉRVÉNYŰ KÜLÖNBSÉGEI:	
Alaptörvény	Alkotmány
<i>lex fundamentalis</i> (lat.) általában egy törvény általában kartális már a feudalizmusban létezett	<i>constitutio</i> (lat.) egy törvény vagy törvények összessége kartális és/vagy történeti polgári forradalmak szülötte
DEFINIÁLHATÓ A KÖVETKEZŐ MÓDON:	
Alaptörvény: (<i>lex fundamentalis</i> – lat.) az állam jogrendszerének alapja, tárgya a társadalom és a közhatalom viszonya. Alapelveket foglal magába, és normatív szabályozás is egyben, egyfelől általában írott formában (kartális) és egy törvényben jelenik meg, másfelől az alkotmányos működés garanciája. Keletkezését tekintve már a feudalizmusban is létezett.	Alkotmány: (<i>constitutio</i> – lat.) olyan jogszabály, amely az állam jogrendszerének alapja, tárgya a társadalom és a közhatalom viszonya. Alapelveket foglal magába, és normatív szabályozás is egyben, egyfelől lehet írott (kartális avagy egy törvény vagy törvények összessége) vagy íratlan (történeti alkotmány) szabályok összessége, másfelől az alkotmányos működés garanciája. Keletkezését tekintve a polgári forradalmak szülötte.

TERMINUS: NEMZETI HITVALLÁS		TÁRGYKÖR: ALKOTMÁNYJOG	
Definíció: A <i>Nemzeti hitvallás</i> Magyarország Alaptörvényének preambuláját képezi, egyfajta „értelmezési segédletnek” is tartják az Alaptörvény értelmezéséhez. Alapvetően nem jogi fogalmat jelöl, hanem az alkotmányozó Országgyűlés politikai nyilatkozata, nemzeti meggyőződés, ünnepélyes deklaráció: kezdeti sorainak mintája az Egyesült Államok Alkotmánya (United States Constitution), zárómondatának mintáját a németországi Alaptörvény (Grundgesetz) képezi. Az Alkotmánybíróság a 45/2012. (XII. 29.) AB határozatában – amelyben a Magyarország Alaptörvényének átmeneti rendelkezéseiről szóló törvény alaptörvény-ellenességét vizsgálta – utalt rá, hogy a Nemzeti Hitvallás és az Alaptörvény záró rendelkezései is szerves és egységes részei a jogi szövegnek, így az ezekkel ellentétes törvények is megsemmisíthetők az Alkotmánybíróság által. A <i>Nemzeti hitvallás</i> kezdeti sorai: „MI, A MAGYAR NEMZET TAGJAI, az új évezred kezdetén, felelősséggel minden magyarért, kinyilvánítjuk az alábbiakat”, amelyet „Büszkék vagyunk”, „Elismerjük”, „Ígérjük”, „Vállaljuk”, „Hisszük”, „Tiszteljük”, „Valljuk” kezdetű mondatok követnek. A <i>Nemzeti hitvalláson</i> belül szerepel a következő: „Tiszteletben tartjuk történeti alkotmányunk vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát és a nemzet egységét.” „Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni” [lásd Alaptörvény R) cikk (3) bekezdés].		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A hitvallás ebben a tárgykörben és kontextusban nem vallási vonatkozású (lásd confession, credo), hanem politikai nyilatkozat és erkölcsi, morális alapvetés (lásd angolul még creed).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
Nemzeti hitvallás – <i>National Avowal</i>	Nemzeti hitvallás – Nationales Glaubensbekenntnis	Nemzeti hitvallás – Profession de foi nationale	Nemzeti hitvallás – Professione di fede nazionale
Lásd még: Alaptörvény			
Kontextus: A Nemzeti hitvallás a magyar állam értékrendjét rögzíti.			
Dokumentumtípus: Alaptörvény			
Források: The Fundamental Law of Hungary (Magyarország Alaptörvénye) http://njt.hu/njt.php?translated . Trócsányi L.–Schanda B. 2012. <i>Bevezetés az alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei.</i> Budapest: HVG-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. 57.			

TERMINUS: SARKALATOS TÖRVÉNY		TÁRGYKÖR: ALKOTMÁNYJOG	
Definíció: „A sarkalatos törvény olyan törvény, amelynek elfogadásához és módosításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges” [Alaptörvény T) cikk 4) bekezdés]. Tárgyköreit az Alaptörvény nevesíti. Az Alaptörvény a jogtörténeti hagyományokból merítkezve alkalmazza ismét a <i>sarkalatos törvényeket</i>, amelyektől az elnevezés ered, de fogalmilag nem azonosak vele (lásd 1791–1792-es országgyűlés; ide sorolandók akkoriban a többi közül tartalmilag kiemelkedő jogszabályok, míg Európában általában az állam működésével kapcsolatos törvényeket sorolják ide – leges fundamentales). A sarkalatos törvények indoka, hogy az Országgyűlés egyszerű többséggel ne tudjon változtatni az alkotmányos jogi berendezkedést (pl. bíróságok szervezetét és működését) alapvetően meghatározó szabályozókon. A rendszerváltozást követően többféle elnevezése is volt a minősített többséghez kötött törvényi kategóriának: alkotmányerejű törvény: az 1989. évi XXXI. törvény vezette be, majd az 1990. évi XL. törvény számolta fel azokat; az alkotmányt a főszabályok rendezése, a többi jogforrást a kiegészítő részszabályozás funkciója jellemzi (lásd kerekasztal-tárgyalások). A szabad választások után a törvényhozási tárgyak jelentős részét az Alkotmány az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatához kötötte. Ezek a jogi nyelvezetbe „kétharmados” törvényként kerültek be, amelyeket az Alkotmány hozta létre. A <i>sarkalatos törvényeket</i> mai értelmezésükben 2012. január 1-től vezetik be az Alaptörvénnyel együtt. A <i>sarkalatos törvény</i> az Alaptörvényben kifejezetten nevesítésre kerül. A szakmai köznyelvben a jogtudósok, közéleti szereplők az alkotmányjogi szabályokat tartalmazó törvényekre korábban is használták a „sarkalatos” törvény megnevezést főleg a rendszerváltozás idején.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Az organikus törvények terminus előfordul európai államokban (pl. Franciaország, Spanyolország, Románia). Ezen törvények célja az alkotmány tehermentesítése, de elfogadásuk nem feltétlenül kötődik minősített többséghez (loi organique esetében igen), viszont elfogadásuk rendje eltér a megszóktól. Így például a loi organique funkcionális ekvivalensként alkalmazható. Olaszországban nem létezik hivatalos jogszabálytípusként, de a parlamenti nyelvhasználatban előfordul.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
sarkalatos törvény – <i>cardinal Act</i>	sarkalatos törvény – das Kardinalgesetz (das Schwerpunktgesetz)	sarkalatos törvény – loi organique (funkcionális ekvivalens)	sarkalatos törvény – legge organica (funkcionális ekvivalens)
Lásd még: jogszabály, egyszerű többség, minősített többség, abszolút többség			
Kontextus: Sarkalatos törvény a magyar állampolgárság keletkezésének vagy megszerzésének más eseteit is meghatározhatja.			
Dokumentumtípus: jogszabály			
Forrás: Magyarország Alaptörvénye. Lamm V. (főszerk.) 2009. <i>Jogi lexikon</i>. Budapest: KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Novák 2014. Jogi dokumentumok terminológiájának fordítási kérdései: Magyarország Alaptörvénye. <i>Glossa Iuridica</i>. I. évfolyam, 1. szám, 60–73. Novák B. 2013. Magyarország új Alaptörvényének olasz nyelvű fordítása közben felmerülő terminológiai kérdések. In: Várad Tamás (szerk.) <i>Alknyelvdok 7</i>. Budapest, MTA Nyelvtudományi Intézet. 159–167. http://www.nytud.hu/alknyelvdok13/proceedings13/proceedings13.pdf. The Fundamental Law of Hungary (Magyarország Alaptörvénye) http://njt.hu/njt.php?translated. Trócsányi L.–Schanda B. 2012. <i>Bevezetés az alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei</i>. Budapest: HVG-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. 122.			

TERMINUS: TÖRVÉNYEREJŰ RENDELET		TÁRGYKÖR: ALKOTMÁNYJOG	
Definíció: A mai napig léteznek Magyarországon hatályos <i>törvényerejű rendeletek</i>, amelyeket 1949–1989 között a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa hozott. Ennek a típusú jogforrásnak a jövőbeli alkalmazási lehetőségét, azaz új törvényerejű rendeletek elfogadását az Alkotmányt módosító 1989. évi XXXI. törvény megszüntette. Jelenleg már nagyon kevés törvényerejű rendelet van hatályban, tipikusan a nemzetközi szerződéseket kihirdető törvényerejű rendeletek maradtak meg, a komplexebb szabályozók (a büntetés-végrehajtásról szóló, a nemzetközi magánjogról szóló törvényerejű rendelet) 2012 után fokozatosan törvényekkel kerültek kiváltásra. Rövidítése: tvr. Az Alkotmánybíróság a törvénnyel azonos szintű jogszabálynak ismerte el őket, csak törvénnyel lehet a törvényerejű rendeleteket módosítani vagy hatályon kívül helyezni.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Fordításban történő megfeleltetéskor nehézségként merül fel, hogy más államokban nincs mihez viszonyítani. A fordítói gyakorlatban előfordul, hogy a rendkívüli kormányrendeletet alkalmazzák funkcionális ekvivalensként, de mivel nem minden jogrend ismeri, ezért terminusjelölt kidolgozása is megoldást jelent.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
törvényerejű rendelet – <i>decree law, law-decree</i>	törvényerejű rendelet – die Verordnung mit Gesetzeskraft, die Gesetzverordnung (terminusjelöltek); die Rechtsverordnung (D – funkcionális ekvivalens, felhatalmazáshoz kötött ellentétben a törvényerejű rendelettel)	törvényerejű rendelet – décret-loi	törvényerejű rendelet – decreto-legge (I – funkcionális ekvivalens)
Lásd még: jogszabály			
Kontextus: A rendszerváltozást megelőzően a törvényerejű rendeletek szerepe jelentős volt, mert általuk a Népköztársaság Elnöki Tanácsa (NET) gyakorlatilag átvette az Országgyűlés jogalkotói szerepét.			
Dokumentumtípus: jogi szakszövegek			
Források: Trócsányi L.–Schanda B. 2012. <i>Bevezetés az alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei</i> . Budapest: HVG-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft. 124. http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: NEMZETISÉG		TÁRGYKÖR: ALKOTMÁNYJOG	
Definíció: „1. § (1) E törvény értelmében nemzetiség minden olyan – Magyarország területén legalább egy évszázada honos – népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, a lakosság többi részétől saját nyelve, kultúrája és hagyományai különböztetik meg, egyben olyan összetartozás-tudatról tesz bizonyosságot, amely mindezek megőrzésére, történelmileg kialakult közösségeik érdekeinek kifejezésére és védelmére irányul. (2) A nemzetiségi jogok és kötelezettségek vonatkozásában az (1) bekezdés szerinti nemzetiséghez tartozik az a Magyarországon lakóhellyel rendelkező személy, aki magát valamely nemzetiséghez tartozónak tekinti és ezen nemzetiséghez tartozását az e törvényben meghatározott esetekben és módon kinyilvánítja.” (...) „159. § (1) Az e törvény hatálybalépése előtt létrejött kisebbségi önkormányzat elnevezése nemzetiségi önkormányzat.” A 2011. évi CLXXIX. törvény szerint Magyarországon 13 elismert nemzetiség van: cigány, német, szlovák, horvát, román, ukrán, ruszin, szerb, szlovén, lengyel, görög, bolgár, örmény – „22. § (1) E törvény értelmében nemzetiségek által használt nyelvnek számít a bolgár, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a roma/cigány (romani, illetve beás), (a továbbiakban együtt: roma), a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén és az ukrán nyelv, továbbá a roma és az örmény nemzetiség esetében a magyar nyelv is.” A <i>nemzetiség</i> értelmezése nem választható el teljesen a nemzet fogalmának értelmezésétől. A nemzet értelmezésének kettősségét a politikai és kultúrnemzet fogalmának kettőssége okozza. Nyugat-Európában a nemzet (nation/nationality) a politikai nemzet fogalmához kapcsolódik, míg Kelet-Közép-Európában a kulturális és politikai nemzet fogalma elválik egymástól, és ezáltal az állampolgárság és nemzeti-ség fogalma elválik egymástól. Magyarországon a kultúrtörténeti felfogás érvényesül (Trócsányi-Schanda 2012: 59).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A magyar jogi szaknyelvben a 2011. évi törvény hatálybalépését követően a kisebbség helyett a <i>nemzetiség</i> terminus használatos. A törvény értelmében a nemzeti és etnikai kisebbség helyett <i>nemzetiség</i> a használandó terminus. Tehát nem tesz különbséget e két fogalom között. Ennek megfelelően a kisebbségi önkormányzat nemzetiségi önkormányzat, a kisebbségi önkormányzati képviselő új elnevezése nemzetiségi önkormányzati képviselő lett. A magyar kisebbség terminus még fellelhető bizonyos kontextusokban, azaz nemzetközi szerződésekben, nemzetközi dokumentumokban (pl. Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Kartája, Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló Keretegyezmény), amelyek egyfelől korábban készültek és a nemzetközi jogi terminológiát követik (a nemzetközi jogban a nemzeti kisebbség vagy az etnikai kisebbség kifejezés használatos). A Európa Tanács Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló Keretegyezménye a sokféle értelmezés miatt szándékosan nem tartalmaz definíciót a nemzetiségről. Az Európai Uniónak polgárai, míg a tagállamoknak állampolgárai vannak.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
nemzetiség – <i>national minority</i> ; (a nationality a hovatartozás, az állampolgárság külső megjelenése szemben a citizenship terminussal, amely az állampolgárság belföldi aspektusaira, az állampolgár honi jogaira és kötelességeire utal)	nemzetiség – die Nationalität	nemzetiség – minorité nationale	nemzetiség – minoranza nazionale
Lásd még: önkormányzat			
Kontextus: Települési nemzetiségi önkormányzati választást ott lehet kitűzni, ahol a legfrissebb (2011. évi népszámlálási) adatok alapján legalább 25-en az adott nemzetiséghez tartozónak vallották magukat.			
Dokumentumtípus: közigazgatási szaknyelv, iratok, sajtószöveg			
Források: Trócsányi L.–Schanda B. 2012. <i>Bevezetés az alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei</i> . Budapest: HVG-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft.. 59. 1999. évi XXXIV. törvény az Európa Tanács Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló, Strasbourgban, 1995. február 1-jén kelt Keretegyezményének kihirdetéséről. (Council of Europe - https://www.coe.int/en/web/minorities/fcnm-factsheet). Act CLXXIX of 2011 on the rights of national minorities. (2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól) http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: KÜLÖNLEGES JOGREND			TÁRGYKÖR: ALKOTMÁNYJOG
Definíció: <i>Különleges jogrend</i> olyankor vezethető be, ha egy rendkívüli helyzet kezelésére a megszokott jogi eszközök nem elegendők; a különleges jogrend köre több fogalmat (állapotot, különleges jogrendtípust) is felölel: Rendkívüli állapot: „Olyan különleges jogrend, melyet az Országgyűlés hadiállapot v. idegen hatalom fegyveres támadásának közvetlen veszélye esetén hirdet ki” (Berkáné Danesch – M. Szabó 2015: 541) (lásd még Alaptörvény 49. cikk). Szükségállapot: „Olyan különleges jogrend, melyet az Országgyűlés a törvényes rend megdöntésére v. a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet- és vagyónbiztonságot tömeges mértékben veszélyeztető, fegyveres v. felfegyverkezve elkövetett súlyos, erőszakos cselekmények esetén hirdet ki” (Berkáné Danesch – M. Szabó 2015: 611) [lásd még Alaptörvény 50. cikk 1) bekezdése]. Megelőző védelmi helyzet: „(1) Az Országgyűlés külső fegyveres támadás veszélye esetén vagy szövetségi kötelezettség teljesítése érdekében meghatározott időre kihirdeti a megelőző védelmi helyzetet, ezzel egyidejűleg felhatalmazza a Kormányt sarkalatos törvényben meghatározott intézkedések bevezetésére. A megelőző védelmi helyzet időtartama meghosszabbítható” (lásd Alaptörvény 51. cikk). Váratlan támadás: „(1) A Kormány külső fegyveres csoportoknak Magyarország területére történő váratlan betörése esetén a támadás elhárítására, Magyarország területének a honi és szövetséges légvédelmi és repülő készülségi erőkkkel való oltalmazására, a törvényes rend, az élet- és vagyónbiztonság, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében – szükség esetén a köztársasági elnök által jóváhagyott fegyveres védelmi terv szerint – a szükségállapot vagy a rendkívüli állapot kihirdetésére vonatkozó döntésig a támadással arányos és arra felkészített erőkkkel azonnal intézkedni köteles” (lásd Alaptörvény 52. cikk). Veszélyhelyzet: „Az állampolgárok életét és az ország vagyónbiztonságát veszélyeztető elemi csapás/ipari szerencsétlenség bekövetkezése” (Berkáné Danesch – M. Szabó 2015: 696) (lásd még Alaptörvény 53. cikk). Terrorveszélyhelyzet: „(1) Az Országgyűlés a Kormány kezdeményezésére terrortámadás jelentős és közvetlen veszélye vagy terrortámadás esetén meghatározott időre kihirdeti a terrorveszélyhelyzetet, ezzel egyidejűleg felhatalmazza a Kormányt sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedések bevezetésére. A terrorveszélyhelyzet időtartama meghosszabbítható.” [lásd Alaptörvény, 51/A. cikk (1) bekezdés]			Fordítói gyakorlat (vigyázat): <i>A különleges jogrend</i> egyes fajtái egymáshoz közeli, hasonló fogalmakat jelölő terminusok, amelyek a definíciók alapján elhatárolhatók egymástól; amennyiben az adott típus nem létezik a másik állam jogrendjében, akkor terminusjelölt kidolgozására van szükség
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
különleges jogrend – <i>special legal order</i>	különleges jogrend – die besondere Rechtsordnung	különleges jogrend – l'ordre juridique spécial	különleges jogrend – ordinamento giuridico speciale
rendkívüli állapot – <i>state of national crisis</i>	rendkívüli állapot – der Ausnahmestand	rendkívüli állapot – état de siège	rendkívüli állapot – stato d'eccezione
szükségállapot – <i>state of emergency</i>	szükségállapot – der Notstand	szükségállapot – état d'urgence	szükségállapot – stato di emergenza
megelőző védelmi helyzet – <i>state of preventive defence</i>	megelőző védelmi helyzet – die präventive Verteidigungssituation	megelőző védelmi helyzet – état de défense préventive	megelőző védelmi helyzet – stato di protezione preventiva
váratlan támadás – <i>unexpected attack</i>	váratlan támadás – der unerwartete Angriff	váratlan támadás – agression imprévue	váratlan támadás – attacco inaspettato
veszélyhelyzet – <i>state of danger</i>	veszélyhelyzet – die Gefahrensituation	veszélyhelyzet – état de danger	

EN	DE	FR	IT
terrorveszélyhelyzet – <i>state of terrorist threat</i> (hadiállapot – <i>state of war</i>)	terrorveszélyhelyzet – der Terrornotstand, die Terrorgefahrensituation (hadiállapot – der Kriegszustand)	(mint funkcionális ekvi- valensek) terrorveszélyhelyzet – état de menace terroriste (hadiállapot – état de guerre)	veszélyhelyzet – stato di pericolo terrorveszélyhelyzet – stato di pericolo per minaccia terroristica (hadiállapot – stato di guerra)
Lásd még: Alaptörvény			
Kontextus: Az új alaptörvényi cikk szerint az Országgyűlés a kormány kezdeményezésére terrortámadás veszélye vagy terrortámadás esetén meghatározott időre terrorveszélyhelyzetet hirdet ki, amihez a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.			
Dokumentumtípus: jogszabály, sajtószöveg			
Források: The Fundamental Law of Hungary (Magyarország Alaptörvénye) http://njt.hu/njt.php?translated. Magyarország Alaptörvénye. Berkáné Danesch M., M. Szabó M., Mező A. (szerk.) 2015. <i>Katonai terminológiai értelmező szótár</i>. Budapest: Zrínyi Kiadó.			

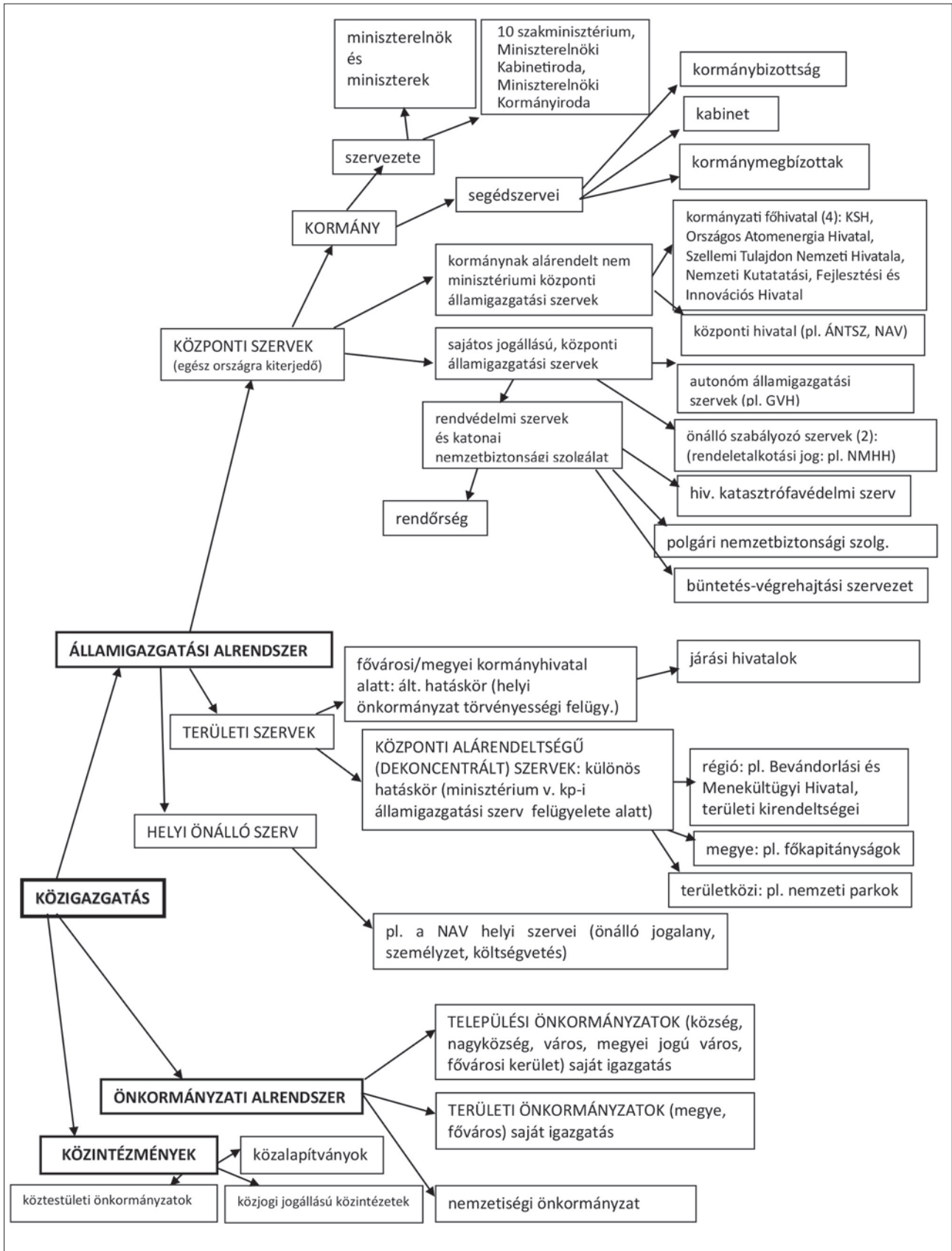
TERMINUS: EGYHANGÚLAG		TÁRGYKÖR: ALKOTMÁNYJOG	
Definíció: Az egyhangú szavazáskor, határozathozatalkor minden szavazásra jogosult egyöntetűen, teljes egyetértésben azonos módon szavaz.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Az <i>egyhangúlag</i> (egyöntetűen) nem keverendő össze az egyhangúan (monoton módon, unot-tan) kifejezéssel.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
egyhangúlag – by unanimity, unanimously	egyhangúlag – einstimmig	egyhangúlag – à l’unanimité, unanimement	egyhangúlag – all’unanimità (unanime)
Lásd még: jogszabály, sarkalatos törvény			
Kontextus: A küldöttgyűlésen jelen lévő tagok egyhangúlag határoztak a napirend megszavazásáról.			
Dokumentumtípus: jogszabály, szavazás			
Források: Keszler B., Tóth E., Siptár P. (szerk.) 2015. <i>A magyar helyesírás szabályai</i> . Budapest: Akadémiai Kiadó.			

TERMINUS: MINŐSÍTETT TÖBBSÉG		TÁRGYKÖR: ALKOTMÁNYJOG	
Definíció: A <i>minősített többség</i> értelmezéséhez érdemes előbb a hozzá kapcsolódó terminusokat megismerni, értelmezni: Egyszerű többség – „Egyszerű többség esetén a határozatképességhez az szükséges, hogy a képviselők több mint fele jelen legyen az ülésen. A javaslatot az Országgyűlés akkor fogadta el, ha a jelen lévő képviselők több mint fele igennel szavazott” (www.kormany.hu). Abszolút többség – A Parlament abszolút többsége alatt az összes megválasztott képviselő többsége értendő, vagyis a megválasztott képviselők több mint fele. Minősített többség – esetenként a fenti két szabálytól eltérően állapítják meg a határozathozatalhoz szükséges többséget, magasabb szavazati arányhoz kötve azt. Ez utóbbit nevezik minősített többséget igénylő döntésnek. Ezt a törvényalkotó Magyarországon a parlamenti szavazásokon kétféleképpen határozza meg: vagy az összes megválasztott képviselő, vagy a jelen lévő képviselők kétharmadának szavazatát előírva. Kétharmados többség – Ha a megválasztott vagy jelen lévő képviselők 2/3-a ugyanúgy szavaz vagy egyetért egy kérdésben. A minősített többség előírásának többnyire garanciális oka van (lásd sarkalatos törvény). A gyakorlat szerint tehát általában véve elmondható, hogy minősített többség esetén meghatározandó két kritérium: – jelen lévő vagy összes szavazásra jogosult képviselő, – arányok: 2/3 (esetleg 4/5). A konszenzusos demokráciák jellemzője a minősített többséghez kötött törvényi kategória, például a legtöbb Belgiumban fordul elő (nyelvi-kulturális, etnikai megosztottság miatt).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A különböző többségi elvek, rendszerek nem keverendők egymással.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
minősített többség – <i>qualified majority</i>	minősített többség – die qualifizierte Mehrheit	minősített többség – majorité qualifiée	minősített többség – maggioranza qualificata
egyszerű többség – simple majority	egyszerű többség – die einfache Mehrheit	egyszerű többség – majorité simple	egyszerű többség – maggioranza semplice
abszolút többség – absolute majority	abszolút többség – die absolute Mehrheit	abszolút többség – majorité absolue	abszolút többség – maggioranza assoluta
kétharmados többség – two-thirds majority/ majority of two thirds	kétharmados többség – die Zweidrittelmehrheit	kétharmados többség – à la majorité des deux tiers	kétharmados többség – maggioranza di/dei due terzi
határozatképesség – (presence of a) <i>quorum</i>	határozatképesség – die Beschlussfähigkeit (das Quorum)	határozatképesség – quorum	határozatképesség – quorum
Lásd még: sarkalatos törvény			
Kontextus: „Alaptörvény elfogadásához vagy az Alaptörvény módosításához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.” [Alaptörvény, S) cikk (2) bekezdés]			
Dokumentumtípus:			
Források: www.kormany.hu – Kormányportál fogalomtára: http://2010-2014.kormany.hu/hu/fogalomtar ; Nemzeti Választási Iroda – Választási szakszótár: http://valasztas.hu/hu/ref2016/40/40_0.html ; Az Ország háza: http://www.parlament.hu/fotitkar/szavaz/dontesek.htm . Magyarország Alaptörvénye. The Fundamental Law of Hungary. http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: ORSZÁGGYŰLÉSI JEGYZŐ		TÁRGYKÖR: ALKOTMÁNYJOG	
Definíció: Az <i>Országgyűlés jegyzője</i> (röviden: jegyző) az Országgyűlés tisztviselője. „5. § (1) Az Országgyűlés jegyzői a) közreműködnek az Országgyűlés ülésének vezetésében, b) a kézfelemeléssel történő szavazásnál – szükség esetén – összeszámolják a szavazatokat, c) a titkos szavazásnál szavazatszámláló bizottságként járnak el, d) felolvassák az országgyűlési iratokat, eskütételnél előolvassák a magyar nyelvű eskü szövegét, e) vezetik a felszólalásra jelentkezett képviselők névsorát, f) jelzik az ülést vezető házelnöknek vagy alelnöknek (a továbbiakban együtt: ülést vezető elnök) a beszédidő lejártát, valamint g) hitelesítik az Országgyűlés szó szerinti jegyzőkönyvét. (2) Az Országgyűlés ülésén – a házelnök által meghatározott sorrendben – egyidejűleg két jegyző teljesít szolgálatot, akik közül lehetőleg egy kormánypárti országgyűlési képviselőcsoporthoz, illetve egy ellenzéki országgyűlési képviselőcsoporthoz tartozik. (3) Ha a jegyzők az Országgyűlés ülésén nem állnak kellő számban rendelkezésre, az ülést vezető elnök más képviselőt kér fel a jegyzői feladatok ellátására.”		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A jegyző és a közjegyző, az <i>országgyűlési jegyző</i> más-más fogalmat takarnak.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
országgyűlési jegyző – parliamentary notary	országgyűlési jegyző – der Schriftführer	országgyűlési jegyző – secrétaire parlementaire	országgyűlési jegyző – segretario parlamentare
Lásd még: jegyző, közjegyző			
Kontextus: Az Országgyűlés jegyzője a parlamenti ülésnap felszólalásainak rögzítéséről gondoskodik.			
Dokumentumtípus: törvényhozási iratok			
Források: 2012. évi XXXVI. törvény az Országgyűlésről. http://www2.assemblee-nationale.fr/decouvrir-l-assemblee/role-et-pouvoirs-de-l-assemblee-nationale/l-administration-de-l-assemblee-nationale/les-secretaires-generaux .			

TERMINUS: KÖZIGAZGATÁS		TÁRGYKÖR: KÖZIGAZGATÁSI JOG	
Definíció: A <i>közigazgatás</i> az állam elkülönült szerveinek tevékenysége, amelynek célja az állami feladatok végrehajtásának biztosítása. A közigazgatást kétféle értelmezésben használjuk, értjük alatta a szervezetrendszert és annak tevékenységét is. A <i>közigazgatás</i> a rendszerváltozás (rendszerváltás) óta alapvetően két nagy ágra oszlik: államigazgatási és önkormányzati alrendszer. A rendszerváltást követően ezzel a <i>közigazgatás</i> fogalma is változott, amely korábban az államigazgatással volt egyenlő. A tanácsrendszer megszűnésével és az autonómiával rendelkező önkormányzatok rendszerével ez megváltozott.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A pontos megfeleltetéshez fontos a fogalom ismerete, mert a <i>közigazgatás</i> Magyarországon két fő területet ölel fel, és hibás lenne ezért csak az egyik vagy másik területtel azt azonosítani. A <i>közigazgatást</i> ábrázoló 2017. évi ágrajzon látható volt a kormányhivatal (pl. KSH mint kormányhivatal vs. fővárosi és megyei kormányhivatalok) és önkormányzat (helyi önkormányzat vs. köztisztviselői önkormányzat), amelyek terminusként többször fordulnak elő úgy, hogy más-más fogalmat takarnak. A 2019. évi ágrajz e tekintetben annyiban változott, hogy pl. a KSH esetében már kormányzati főhivatal a megnevezés.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
közigazgatás – public administration	közigazgatás – die öffentliche Verwaltung	közigazgatás – administration publique	közigazgatás – pubblica amministrazione
Lásd még: önkormányzat, kormányhivatal			
Kontextus: Az e-közigazgatási modell bevezetése jelentős változásokat eredményezett a közigazgatásban.			
Dokumentumtípus: közigazgatási és jogi szakszövegek, sajtószöveg			
Források: Tamás D. 2015. A fordító mint terminológus. In: Horváth I. (szerk.) <i>A modern fordító és tolmács</i> . Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. 47–65.; 2010. évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról.			

Magyarország közigazgatási rendszere napjainkban:

TERMINUS: HATÁSKÖR		TÁRGYKÖR: KÖZIGAZGATÁSI JOG	
Definíció: A <i>hatáskör</i> az állami szervet megillető eljárási és döntési jogkörök összessége. Mindazon cselekvések megtétele, amelyeket annak érdekében tesz meg a szerv, hogy a feladatkörét beteljesítse. A feladatkör az állami szerv rendeltetésébe beletartozó feladatok összessége, amelyet törvény határoz meg (tágabb fogalom a hatáskörnél). A hatósági jogkör szűkebb fogalom, mint a feladatkör és a hatáskör, azon konkrétan megtehető intézkedések listája, amelyet a hatáskörében eljárva az adott szerv megtehet. Jogszabályi szövegekben a jogkör terminus valamilyen jelzővel fordul elő (jogalkotó, irányítási, felügyeleti, munkáltatói). A jogkör terminust gyakran használják a hatáskör szinonimájaként.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A magyar joggyakorlatban a feladatkör-hatáskör-hatósági jogkör fogalmak elhatároltak egymástól; a <i>hatáskör</i> fogalma a közigazgatási jogon belül nem keverendő a bírósági gyakorlatban alkalmazott, eljárásjogon belül értelmezett hatáskör fogalmával.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
hatáskör – <i>competence</i> , powers	hatáskör – die Zuständigkeit	hatáskör – <i>compétence</i>	hatáskör – <i>competenza</i>
Lásd még: joghatóság, hatáskör és illetékesség az eljárásjogon belül			
Kontextus: A Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal ellátja a jogszabályokban hatáskörébe utalt idegenrendészeti és menekültügyi feladatokat.			
Dokumentumtípus: közigazgatási iratok			

TERMINUS: KABINET		TÁRGYKÖR: KÖZIGAZGATÁSI JOG	
Definíció: A <i>kabinet</i> hagyományosan a kormány segédszervei közé tartozik. „A Kormány kiemelt fontosságú társadalompolitikai, gazdaságpolitikai vagy nemzetbiztonsági ügyekben a Kormány ülései előtti állásfoglalásra jogosult <i>kabineteket</i> hozhat létre. A <i>kabinet</i> tagjai feladatkörükben érintett miniszterek, valamint a miniszterelnök által kijelölt személyek” (kormany.hu lásd 2010. évi XLIII. tv. 28. §). A <i>kabinet</i> létrehozataláról kormányrendelet vagy kormányhatározat rendelkezik, amelyet a kormány mint testület hoz meg. A döntésben szerepel a <i>kabinet</i> neve, feladatköre, a tagok felsorolása. Tagok lehetnek miniszterek, vagy olyan személyek, akik a miniszterelnök előzetes kijelölése, megnevezés alapján kerülnek be a <i>kabinetbe</i>. A <i>kabinet</i> feladata a kormány ülését megelőzően a napi-rendi pontok döntési javaslataiban való állásfoglalás és a kormány tehermentesítése. Létezik miniszterelnöki, miniszteri <i>kabinet</i>, de például polgármesteri hivatalban vagy egy vállalatban belül is létrehozható <i>kabinet</i>. Ez utóbbiak funkciójukban azonosak, mert a vezetők döntéshozatalát hivatottak elősegíteni, támogatni.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A köznyelvben előfordul, hogy a kormány és <i>kabinet</i> terminusokat szinonimaként kezelik, de a <i>kabinet</i> Magyarországon hagyományosan a kormány segédszervei közé tartozik (lásd Nemzetbiztonsági Kabinet). Államként eltérő lehet, hogy a <i>kabinet</i> milyen viszonyban áll a kormánnyal, ezért érdemes ezt minden esetben megvizsgálni (például: UK – végrehajtói funkciók, USA: tanácsadói funkciók; Németországban a szövetségi kormány tagjai alkotják a szövetségi kabinetet, amelynek tagjai a szövetségi kancellár és a szövetségi miniszterek).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
kabinet – cabinet (funkcionális ekvivalens) (Prime Minister’s Cabinet, Minister’s Cabinet) (A brit kormány nem azonos a kabinettel, amely szűkebb testület: a kabinet tagjai a miniszterelnök és az általa kiválasztott miniszterek – ált. belügyekért, külügyekért, hadügyekért, pénzügyekért felelős miniszterek, kb. 20-30 fő, amely meghatározza a kormány politikáját; az Egyesült Államokban a kabinet lényegében az elnök tanácsadó testületként funkcionál. Az angol nyelv esetében ezért a cabinet terminus funkcionális ekvivalensként használható.)	kabinet – das Kabinett (funkcionális ekvivalens) (A kormány és a kabinet között kvázi-szinonimaviszony áll fenn; az előbbi a végrehajtói funkciót, az utóbbi a tanácsadó jelleget emeli ki; a kabinet megnevezés az alaptörvényben nem szerepel; a szövetségi kabineteken kívül tartományi kabinetek is léteznek.)	kabinet – cabinet (mint kormányzati segédszerv) (F – cabinet ministériel – a miniszter közvetlen munkatársainak összessége; – cabinet du Premier ministre – a miniszterelnök valamennyi tanácsadója és kabinetfőnöke; regionális, megyei és települési önkormányzati szinten is létezik, pl. cabinet du Président du conseil régional) (a cabinet kormányt jelöl a zsurnalisztikai regiszterben)	kabinet – gabinetto (funkcionális ekvivalens) (I – a gabinetto terminus a minisztertanács szinonimájaként használatos, a giunta terminus tanácsadói, végrehajtói és döntéshozatali testület általános megnevezése, de tartományi, megyei és települési önkormányzati szinten használatos. A parlamenten belül a szakértői bizottságra a giunta és commissione használatos. Létezik még az Ufficio di Gabinetto mint államigazgatási háttérszervezet, a gabinetto tecnico így terminusjelölt.)
Lásd még: közigazgatási államtitkár			
Kontextus: A Nemzetgazdasági Minisztériumban a közelmúltban létrehozott Gazdasági Kabinet a foglalkoztatáspolitikai helyzetről tárgyalt.			
Dokumentumtípus: jogszabály, országgyűlési és minisztériumi iratok, sajtószövegek			
Források: Fazekas M. (szerk.) 2014. <i>Közigazgatási jog</i> . Általános jog I. Budapest: Eötvös Kiadó. Kormányportál fogalomtára: www.kormany.hu; www.bundeskanzlerin.de; www. www.gouvernement.fr/ministre/michel-sapin; http://thelawdictionary.org/letter/c/page/2/. 2010. évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról.			

TERMINUS: KÖZIGAZGATÁSI ÁLLAMTITKÁR		TÁRGYKÖR: KÖZIGAZGATÁSI JOG	
Definíció: „A minisztérium hivatali szervezetét irányító közigazgatási vezető. Magyarország központi közigazgatásában a minisztériumok élén álló »harmadik ember«. Pártpolitikától függetlenül, szakmai alapon végzi tevékenységét, megbízatása határozatlan időre szól” (http://2010-2014.kormany.hu/hu/fogalomtar). A 2010. évi XLIII. törvény 6. §-a értelmében a <i>közigazgatási államtitkár</i> állami vezető, a felsorolás szerint: miniszterelnök, miniszter, államtitkár, <i>közigazgatási államtitkár</i>, helyettes államtitkár.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A <i>közigazgatási államtitkár</i> nem politikai, hanem szakmai vezetői funkciót tölt be. Az egyes államokban az államigazgatási rendszerek, a minisztériumok szervezeti felépítése eltérhet egymástól, így lehetséges, hogy a hivatal vezetésével járó közigazgatási feladatokat több vagy egy különálló szervezeti egység oldja meg (lásd USA, Olaszország). A minisztériumok általában közzétesznek a honlapjukon organigramokat (organogramokat), ahol ezt átláthatóan le lehet ellenőrizni.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
közigazgatási államtitkár – permanent under secretary of state for, rövidítve: permanent secretary (funkcionális ekvivalens, UK) A hazai gyakorlatban használatos: State Secretary (for)/helyettese: Deputy State Secretary USA: az amerikai hivatali rendszer más alapon nyugszik, behelyettesíthető funkció nem található; államtitkár – UK: Minister of State (for) (funkcionális ekvivalens)	közigazgatási államtitkár – der beamtete Staatssekretär államtitkár – der Staatssekretär	közigazgatási államtitkár – secrétaire d’État administratif (terminusjelölt) államtitkár – secrétaire d’État (F), vagy ministre délégué (F) (feladat- és hatáskörtől függően, a secrétaire d’État hatásköre korlátozottabb)	közigazgatási államtitkár – sottosegretario di stato amministrativo (terminusjelölt – lásd Ufficio del Gabinetto del Ministro) államtitkár – sottosegretario di stato
Lásd még: kabinet			
Kontextus: Állami vezetővé kinevezhető minden büntetlen előéletű, választójoggal rendelkező magyar állampolgár. A közigazgatási államtitkári kinevezés feltétele még a felsőfokú iskolai végzettség és általában a közigazgatási szakvizsga vagy azzal egyenértékű képzés.			
Dokumentumtípus: jogszabály, országgyűlési és minisztériumi iratok, sajtószövegek			
Források: 2010. évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról. Kormányportál fogalomtára: www.kormany.hu; www.gov.uk/government/organisations/civil-service/about/our-governance.			

TERMINUS: KORMÁNYHIVATAL		TÁRGYKÖR: KÖZIGAZGATÁSI JOG	
Definíció: A magyar kormányzati szervezetrendszerben <i>kormányhivatal</i> néven a következőt értjük: 2011. január 1-jével létrejöttek – részben az addigi közigazgatási hivatalok helyett – a fővárosi és megyei kormányhivatalok, amelyek a kormány területi államigazgatási szervei. Ezt a hivataltípust a miniszterelnök által kinevezett kormány megbízott vezető miniszter irányításával. Területi <i>kormányhivatal</i> működik minden megyében és a fővárosban. Székhelyük a megyeszékhely városban van, a fővárosi, valamint a Pest megyei kormányhivatalé pedig Budapesten. Ezek a hivatalok a Kormány általános hatáskörű területi szervei. Az általános hatáskör azt jelenti, hogy a <i>kormányhivatal</i> jogszabály alapján bármilyen államigazgatási ügyben eljárhat.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A kormányhivatal korábban két különböző terminust takart. A közigazgatás szócikk alatt a közigazgatást ábrázoló ágrajzon a jelenleg kormányzati főhivatal néven szereplő központi szervek korábbi megnevezése szintén kormányhivatal volt (lásd KSH. Országos Atomenergia Hivatal, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala és Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal). Az önkormányzat esetében továbbra is fennáll, hogy több fogalmat jelöl (lásd helyi önkormányzat vs. köztisztviselői önkormányzat).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
kormányhivatal – government office, <i>capital government office</i> (Budapest Government Office), <i>county government office</i>	kormányhivatal – das Regierungsamt, das Regierungsamt Hauptstadt Budapest, das Regierungsamt Komitat Heves	kormányhivatal – office gouvernemental (funkcionális ekvivalens)	kormányhivatal – ufficio territoriale del governo, ufficio territoriale del governo (prefettura) della capitale/provinciale
Lásd még: közigazgatás, központi hivatal			
Kontextus: A KSH a kormány szakmailag önálló kormányhivatala, központi és területi szervezeti egységekből áll.			
Dokumentumtípus: közigazgatási iratok			
Források: Tamás D. 2015. A fordító mint terminológus. In: Horváth I. (szerk.) <i>A modern fordító és tolmács</i> . Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. 47 -65. The Fundamental Law of Hungary (Magyarország Alaptörvénye) http://njt.hu/njt.php?translated . 2010. évi CXXVI. törvény a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvénymódosításokról.			

TERMINUS: KÖZPONTI HIVATAL		TÁRGYKÖR: KÖZIGAZGATÁSI JOG	
Definíció: „A központi hivatal kormányrendelet által létrehozott, miniszteri irányítás alatt működő, államigazgatási szerv. Vezetőjét – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a hivatalt irányító miniszter nevezi ki és menti fel. A központi hivatalok rendszerint speciális, nagy tömegben előforduló, egymáshoz hasonló hatósági feladatokat látnak el.” Például: ÁNTSZ (Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A kormányhivatal és a <i>központi hivatal</i> más-más típusú szerv. Felettes, azaz gyűjtőfogalma a központi államigazgatási szervek terminus, amely magában foglalja a kormányt, kormánybizottságokat, minisztériumokat, Miniszterelnökséget, Miniszterelnöki Kabinetet, az autonóm államigazgatási szerveket, kormányzati főhivatalokat, központi hivatalokat és rendvédelmi szervek országos parancsnokságait.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
központi hivatal – central agency, central public office	központi hivatal – die zentrale Agentur (terminusjelölt) (das zentrale Regierungsamt)	központi hivatal – service central, office central, office central, bureau central, agence centrale (terminusjelölt)	központi hivatal – ufficio / agenzia centrale (terminusjelölt)
Lásd még: kormányhivatal			
Kontextus: Az ÁNTSZ részét képezi az Országos Tisztifőorvosi Hivatal (OTH), az egészségügyért felelős miniszter irányítása alá tartozó, központi hivatalként működő központi költségvetési szerv.			
Dokumentumtípus: közigazgatási iratok			
Források: 2010. évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról. Kormányportál fogalomtára: http://2010-2014.kormany.hu/hu/fogalomtar . 2010. évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról.			

TERMINUS: MENEKÜLT		TÁRGYKÖR: KÖZIGAZGATÁSI JOG	
Definíció: <i>Menekült</i> az a személy, aki „faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása vagy politikai meggyőződése miatti üldözéstől való megalapozott félelme következtében az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy aki állampolgársággal nem rendelkezve és korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva, ilyen események következtében nem tud, vagy az üldözéstől való félelmében nem kíván oda visszatérni” [1951. évi Genfi Egyezmény 1. cikk, A. (2) bekezdés]. „62. A migránsok olyan személyek, akik a menekült definícióban meghatározott okokon kívüli indítékok alapján, önként hagyják el országukat, hogy máshol települjenek le. Lehet, hogy a változás kedvéért, vagy kalandvágyból, illetőleg családi, vagy más egyéni természetű okokból kívánnak elvándorolni. Ha valakit kizárólag gazdasági megfontolások motiválnak, az gazdasági vándor és nem menekült.” (Kézikönyv a menekült státusz meghatározására szolgáló eljárásról és az azzal kapcsolatos követelményekről a menekültek helyzetéről szóló 1951. évi Egyezmény és az 1967. évi Jegyzőkönyv alapján). A migráns terminus megjelent a magyar közéletben gyűjtőfogalomként, míg a gazdasági vándor mint terminus nem honosodott meg. A mindennapokban a migráns terminussal jelölték a menekült státuszt még el nem nyert és az összes egyéb indokkal, a tömeges vándorlási hullámmal Európába érkező személyeket. A mindennapi használatban így politikai <i>menekülteket</i> és gazdasági vándort egyaránt értettek alatta, míg a fenti kézikönyv alapján az a migráns, aki nem menekült. A migráns szó negatív konnotációval (érzelmi megközelítéssel) is párosult, így előfordult, hogy egyesek használatát szándékosan kerülték és helyette a <i>menekült</i> terminust alkalmazták. A nemzetközi használatot vizsgálva az EMN (European Migration Network) szervezete általános értelemben a fentieknél tágabb és uniós kontextusban szűkebben is definiálja a migránst. Az EMN Glossary 3.0 szerint általános értelemben migráns az, aki azon állam határain kívül tartózkodik, amelynek állampolgára, és annak indokaitól függetlenül – akarva vagy akaratlanul – több mint egy éve külföldön él, legális vagy illegális módon. Uniós kontextusban az a személy, aki i) legalább 12 hónapos időtartamban állandó jelleggel egy tagállamban tartózkodik, és aki azt megelőzően más tagállam vagy egy harmadik ország állandó lakosa volt; ii) korábban egy uniós tagállam állandó lakosa volt, és ezt követően legalább 12 hónapos időtartamra egy másik tagállam állandó lakosává válik.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): <i>A menekült</i> nem azonos a migráns terminussal. A migráns fogalom átalakulásának és hirtelen széles körben való elterjedésének lehetünk napjainkban szemtanúi. A migráns használata nem egységes és egyértelmű. Éppen ezért például a BBC honlapján a cikkek végén megjegyzést tüntetett fel arról, hogyan értelmezi a migrant terminust annak használatakor („A note on terminology: The BBC uses the term migrant to refer to all people on the move who have yet to complete the legal process of claiming asylum. This group includes people fleeing war-torn countries such as Syria, who are likely to be granted refugee status, as well as people who are seeking jobs and better lives, who governments are likely to rule are economic migrants.”) Ez a szócikk az alkotmányjog tárgykörbe is besorolható.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
menekült – refugee	menekült – der Flüchtling	menekült – réfugié	menekült – rifugiato
migráns – migrant	migráns – der Migrant	migráns – migrant	migráns – migrante
Lásd még:			
Kontextus: A migránsokkal a nemzeti kormányok saját törvényeik szerint bánnak, a menekültekre azonban nemzetközi jogszabályok vonatkoznak, amelyeket mindenkinek be kell tartania.			
Dokumentumtípus: menekültügyi iratok, sajtószövegek			
Források: http://helsinki.hu/wp-content/uploads/UNHCR_Kezikonyv.pdf; Asylum and Migration Glossary 3.0. A tool for better comparability produced by the European Migration Network (October 2014): www.emn.europa.eu. „Reproduction is authorised, except for commercial purposes, provided the source is acknowledged and the following text accompanies any reproduction: 'This EMN Glossary has been developed by the European Migration Network (EMN). The European Commission and the National Contact Points, which collectively constitute the EMN, accept no responsibility or liability whatsoever with regard to the use made of the information contained in this Glossary or of the content of the websites from which some terms are extracted'”.			

TERMINUS: HELYI ÖNKORMÁNYZAT		TÁRGYKÖR: KÖZIGAZGATÁSI JOG	
Definíció: A rendszerváltozást (rendszerváltást) követően a tanácsrendszer megszűnésével bevezették Magyarországon az önkormányzati rendszert, amely a közigazgatás része. „A helyi önkormányzat a közfeladatok decentralizált módon történő ellátásának alapvető formája” (Szalai 1995). A belső jogokban különböző társadalmi közösségek olyan szervezeti formáit és intézményeit jelenti, amelyek az állam jogszabályaiban elismert önállósággal és hatáskörrel rendelkeznek, és jogosítványaikat saját választott szerveik (lásd képviselő-testület, megyei közgyűlés) közreműködésével érvényesítik (Lamm 2009 nyomán). „2. § (1) A helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. (2) A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot. (...); 3. § (4) A választópolgárok választott képviselőik útján és a helyi népszavazáson történő részvételükkel gyakorolják az önkormányzáshoz való közösségi jogait. (...) 4. § A helyi közügyek alapvetően a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtéséhez kapcsolódnak” (2011. évi CLXXXIX. tv.). Éppen ezért az <i>önkormányzatok</i> rendelkeznek rendeletalkotási jogkörrel, kivethetnek helyi önkormányzati adót (pl. vagyoni típusú adót, mint a telekadó, építményadó; kommunális adót, mint az idegenforgalmi adó és az iparüzési adó). Továbbá meghatározott önkormányzati feladatok ellátására a képviselő-testületek választhatnak az önkormányzati képviselők közül tanácsnokot. Egy speciális forma a a közös önkormányzati hivatal (korábban körjegyzőség), amely a helyi önkormányzatok társulásának egyik formája, a jegyzői és hivatali feladatok közös ellátása céljából jön létre. Létezik településrészi és részönkormányzat is.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Gyakran azonosítják az <i>önkormányzat</i> fogalmát az autonómia és öngazgatás fogalmával. Vita tárgyát képezi éppen ezért, hogy megfeleltetésekor egyszerűen érdemes-e az azonos szintű helyi közigazgatási szerv megnevezését behelyettesíteni vagy egy az autonómia- ra utaló megnevezést használni. Ez utóbbival óvatosság javasolt. Erre példa lehet Sólyom László köztársasági elnök 2009-ben Erdélyben egy március 15-i megemlékezésen való részvétel céljából szervezett útja, amikor a román hatóságok a leszállási engedélyt a helyhatósági intézmény nevének félrefordítására hivatkozva tagadták meg tőle: a látogatást bejelentő magyar dokumentumban a Hargita megyei önkormányzat megnevezésére nem a hivatalos változatot alkalmazták (consiliul helyett autoguvernare). Az incidenst a tanács és az <i>önkormányzat</i> terminusok összekeverése okozta, mert az <i>önkormányzat</i> egy fogalmi jellemzőjét, azaz az autonómiát figyelmen kívül hagyták. A félrefordítás azért okozott ekkora felháborodást, mert ezzel úgy tűnt, mintha a magyar államfő a román hatóságoknak a területi (közigazgatási) autonómia elismerését üzenté volna. Mivel az <i>önkormányzat</i> az autonómia és öngazgatás fogalmát is lefedi, ezért más kontextusban is találkozhatunk vele: – nemzetiségi önkormányzat (a helyi nemzetiségi ügyek ellátására választják) vagy közttestületen belül működő önkormányzat (lásd MTA).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
helyi önkormányzat – <i>local government</i> (UK ¹ – England – Local Government Act 1992), <i>local authority</i> (UK), <i>local council</i> (UK) <i>municipal/town/township government</i> (USA); <i>local self-government</i> ²	helyi önkormányzat – die <i>Selbstverwaltung</i> (örtliche <i>Selbstverwaltung</i>) nemzetiségi önkormányzat – die <i>Selbstverwaltung der Nationalitäten</i>	helyi önkormányzat – <i>collectivité locale</i> , a gyakorlatban <i>commune</i> nemzetiségi önkormányzat: <i>organe d'autogestion des minorités nationales</i>	helyi önkormányzat – <i>comune</i> nemzetiségi önkormányzat: <i>organo/autorità locale per le minoranze nazionali</i> <i>önkormányzati rendelet – decreto comunale</i>

EN	DE	FR	IT
nemzetiségi önkormányzat – <i>national minority self-government</i> ; self-government of the national minority önkormányzati rendelet – <i>local government decree</i>	önkormányzati rendelet – die Selbstverwaltungsverordnung	önkormányzati rendelet – arrêté municipal (F); arrêté d'une collectivité locale; décret de collectivité locale	
Lásd még: közigazgatás, autonómiastatútum			
Kontextus: Tizenegy helyen tartanak ma időközi önkormányzati választást: hét településen polgármestert, háromban polgármestert és képviselő-testületet, egy településen pedig helyi képviselőt választanak.			
Dokumentumtípus:			
Források: 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól. Lamm V. (főszerk.) 2009. <i>Jogi lexikon</i> . Budapest: KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. ¹ Law, J. 2015. <i>Dictionary of Law</i> . Oxford: Oxford University Press. ² Sándor I. (ed.) 2016. <i>Business Law in Hungary</i> . Budapest: Patrocinium House Ltd. 43. Szalai É. 1995. <i>Államigazgatási jog. Helyi önkormányzatok (kézirat)</i> . Budapest. The Fundamental Law of Hungary (Magyarország Alaptörvénye) http://njt.hu/njt.php?translated . Act CLXXIX of 2011 on the rights of national minorities. (2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól) http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT	TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT	
megyei önkormányzat	község, városi önkormányzat	fővárosi és kerületi önkormányzat
megyei közgyűlés	képviselő-testület	képviselő-testülete: a közgyűlés
megyei közgyűlés elnöke, alelnöke	polgármester, alpolgármester	főpolgármester, polgármester, alpolgármester
megyei önkormányzati hivatal	polgármesteri hivatal	(fő)polgármesteri hivatal

TERMINUS: MEGYEI JOGÚ VÁROS		TÁRGYKÖR: KÖZIGAZGATÁSI JOG	
Definíció: <i>A megyei jogú város sajátos jogállású települési önkormányzat, amely a város területén a települési önkormányzat és a megyei (területi) önkormányzat feladat- és hatásköreit is ellátja, tehát saját területén túl a megyében is közszolgáltatásokat biztosít. Nemcsak megyeszékhely jogállású városok rendelkeznek megyei jogú városi jogállással, hanem egy adott megyén belül az annak nyilvánított városok is. A megyeszékhelyek és megyei jogú városok között éppen ezért szoros és intézményes együttműködésre van szükség.</i>		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Az idegen nyelvi megfelelők hiánya esetén terminusjelölt (parafrázis) kidolgozása szükséges.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
megyei jogú város – city/town with county rights (England, Wales – city/town with county status – Municipal Corporations Act 1835)	megyei jogú város – Stadt mit Komitatsrecht	megyei jogú város – ville à statut départemental (terminusjelölt)	megyei jogú város – città con diritti di capoluogo di provincia (terminusjelölt, parafrázis), città metropolitana (I)
Lásd még: önkormányzat			
Kontextus: Eger Megyei Jogú Város Jegyzője (a továbbiakban: önkormányzati adóhatóság) hatáskörébe tartozó adók és adók módjára behajtandó köztartozások nyilvántartását, kezelését és elszámolását látja el.			
Dokumentumtípus: önkormányzat által kiadott iratok, sajtószöveg			
Források: 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól. Szalai É. 1995. <i>Államigazgatási jog. Helyi önkormányzatok</i> (egyetemi jegyzet).			

TERMINUS: JEGYZŐ		TÁRGYKÖR: KÖZIGAZGATÁSI JOG	
Definíció: „Közigazgatási gyakorlattal és jogi végzettséggel rendelkező önkormányzati szakmai vezető, a települési önkormányzat hivatalának irányítója. Nem választás, hanem kinevezés útján nyeri el munkakörét, mely határozatlan időre szól. A jegyző a képviselő-testület szakmai munkájának előkészítője és végrehajtója, a törvényességért felelő köztisztviselő.” A főpolgármesteri hivatalt a főjegyző, a községi, városi és kerületi polgármesteri hivatalt a jegyző vezeti. Aljegyző is kinevezhető. A közigazgatási feladatai ellátásában nem alárendeltje a polgármesternek.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A jegyző és a közjegyző, az országgyűlési jegyző más-más fogalmat takarnak. A jogszabályok értelmében megyei (területi) önkormányzatoknál is működik jegyző (a megyei önkormányzati hivatalt a megyei főjegyző vezeti). A kontextushoz igazodva ilyen esetben például a Gemeindedirektor helyett terminusjelöltként használható a Komitatsdirektor, esetleg a svájci-osztrák eredetű Amtmann. Ez a jellegű megoldás alkalmazható más idegen nyelveken is.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
jegyző – <i>local government clerk</i> , (municipal) clerk, town clerk	jegyző – der Gemeindedirektor (D) (Stadtdirektor, Stadtbezirksdirektor, Komitatsdirektor), der Amtmann (CH, A)	jegyző – secrétaire général de mairie (F – funkcionális ekvivalens), secrétaire de collectivité locale	jegyző – segretario comunale
Lásd még: önkormányzat, közjegyző, országgyűlési jegyző			
Kontextus: A polgármester a jegyző javaslatára – a jegyzőre vonatkozó szabályok szerint – aljegyzőt nevez ki a jegyző helyettesítésére, a jegyző által meghatározott feladatok ellátására. Az aljegyző kinevezése határozatlan időre szól.			
Dokumentumtípus: közigazgatási iratok			
Források: Kormányportál fogalomtára: http://2010-2014.kormany.hu/hu/fogalomtar. 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól. http://njt.hu/njt.php?translated.			

TERMINUS: SZABÁLYSÉRTÉS		TÁRGYKÖR: KÖZIGAZGATÁSI JOG	
Definíció: „1. § (1) 2 Szabálysértés az az e törvény által büntetni rendelt tevékenység vagy mulasztás, amely veszélyes a társadalomra. (2) E törvény alkalmazásában az a tevékenység vagy mulasztás veszélyes a társadalomra, amely a bűncselekményként történő büntetni rendeléshez szükségesnél kisebb fokban sérti vagy veszélyezteti az Alaptörvény szerinti állami, társadalmi vagy gazdasági rendet, a természetes és jogi személyek, valamint a jogi személyiség nélküli szervezetek személyét vagy jogait.” (...) A szabálysértés megkülönböztető jegye, hogy kisebb fokban sérti vagy veszélyezteti a társadalmi rendet. „7. § (1) A szabálysértés miatt alkalmazható büntetések: a) a szabálysértési elzárás, b) a pénzbírság, c) a közérdekű munka.” (...) „8. § (1) A szabálysértés miatt alkalmazható intézkedések: a) a járművezetéstől eltiltás, b) az elkobzás, c) a kitiltás, d) a figyelmeztetés.” A rendőrség jogosult helyszíni bírságot kiszabni, de meghatározott esetekben más is, például a NAV vagy a járási hivatal erre felhatalmazott ügyintézője, de szabálysértési elzárást csak bíróság szabhat ki. A szabálysértési elzárás nem azonos az elzárással, amely büntetőjogi kategória.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A magyar jogrendben a <i>szabálysértés</i> a bűncselekménytől elkülönülve külön kategória, míg például az olasz jogrendben a bűncselekmény egyik típusa.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
szabálysértés – <i>infractio</i> ; misdemeanour (UK), misdemeanor (USA), infringement (UK)	szabálysértés – die Ordnungswidrigkeit	szabálysértés – contra- vention	szabálysértés – contravvenzione
Lásd még: bűncselekmény			
Kontextus: Közel tizennyolcmilliárd forint pénzbírságot szabott ki tavaly a rendőrség a különféle közúti szabálysértések miatt.			
Dokumentumtípus: rendőrségi iratok (pl. szabálysértés miatti feljelentés), adóhatósági irat (ha a NAV állapítja meg a szabálysértést)			
Források: 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről. http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: BŰNCSELEKMÉNY		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐJOG (ANYAGI JOG)	
Definíció: Az a társadalomra veszélyes cselekmény, amelyre a Btk. büntetés kiszabását rendeli. <i>Bűncselekményt</i> szándékosan vagy gondatlanságból lehet elkövetni. A <i>bűncselekménynek</i> két típusa van: büntett és vétség. A büntett két évnél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyegetett <i>bűncselekmény</i>. Btk. „4. § (1) Bűncselekmény az a szándékosan vagy – ha e törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli – gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre e törvény büntetés kiszabását rendeli.” Btk. „5. § A bűncselekmény büntett vagy vétség. Büntett az a szándékosan elkövetett bűncselekmény, amelyre e törvény kétévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetés kiszabását rendeli, minden más bűncselekmény vétség.” A <i>bűncselekmények</i> tárgyi súly szerinti megkülönböztetése a XIX. századból ered. Az 1878. évi V. törvény már megkülönböztette a büntettet és a vétséget, ugyanakkor létezett egy harmadik – még enyhébb tárgyi súlyú – jogsértés, a kihágás. Ez nagyjából a mai szabálysértésnek felel meg. A szabálysértés semmiképp nem keverendő össze a <i>bűncselekménnyel</i>, mert anyagi jogilag és eljárási jogilag eltérően kerül szabályozásra.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A vétség a büntettnél kisebb súlyú <i>bűncselekmény</i>, ezért a két kifejezés szinonimaként nem használható. A <i>bűncselekmény</i> büntetetre és vétségre történő felosztása nem egységes a különböző országokban. Nemzetközi felosztás: ált. kettős a felosztás (dichotómia), a szabadságvesztés időtartama – mint megkülönböztető fogalmi jegy – is eltérhet (pl. D, CH: a büntett egy évtől terjedő szabadságvesztéssel büntethető); előfordul olyan jogrend is, ahol a főbüntetési nemek alapján történik a megkülönböztetés (lásd Olaszország). A besorolások idővel változnak is (pl. England/Wales – felony vs. misdemeanour, arrestable vs. non-arrestable offences; indictable and summary offence). Létezik hivatalos/törvény szerinti használat (*), de a szótárakban, fordításokban a megfeleltetés nehézsége miatt ennél több változat lelhető fel.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
bűncselekmény – <i>criminal offence</i>, offence (England, Wales), offense (USA) (crime, criminal act) büntett – <i>felony</i> (USA), indictable offence* (England, Wales), major/serious crime vétség – <i>misdemeanour</i> (UK), <i>misdemeanor</i>* (USA), summary offence* (England, Wales), minor crime, petty crime (EU)	bűncselekmény – die Straftat* (nach § 12 StGB D) büntett – das Verbrechen* (nach § 12 StGB D) vétség – das Vergehen* (nach § 12 StGB D)	bűncselekmény – infraction büntett – infraction pénale (A francia jogban csak a 10 év vagy annál hosszabb szabadságvesztéssel büntetendő, esküdszék előtt tárgyalt bűncselekmények jelölhetők crime terminussal. Minden ennél enyhébb bűncselekmény délit, vagy contravention, azaz szabálysértés). vétség – délit szabálysértés – contravention (kihágás is) (a francia rendszerben ez is a büntetőjog része, F – Code pénal, Article 111-1), infraction	bűncselekmény – reato* büntett – delitto* (reato maggiore terminusjelölt) vétség – delitto minore (terminusjelölt), delitto meno grave (terminusjelölt) (a törvénykönyv szerinti felosztás – artt. 17 e 39 c.p.: reato* – delitto* – contravvenzione*, amelyen belül a delitto esetében a főbüntetési nemek az életfogytiglani szabadságvesztés/ergastolo, a szabadságvesztés/reclusione és a pénzbüntetés/multa*, míg a contravvenzione esetében az elzárás/arresto és pénzbírság/ammenda; ez utóbbi tartalmában inkább szabálysértésnek feleltethető meg,

EN	DE	FR	IT
(England, Wales: indicatable és summary offences; USA: három típusa: felony, misdemeanor, infraction – az utóbbi szabálysértésnek feleltethető meg; mindkét esetben más a rendszer, ezért nehezen feleltethető meg)			amely a magyar jogrendben külön kategória; a köznyelvben a multa* pénzbírságként használatos)
Lásd még:			
Kontextus: Btk. „80. § (1) A büntetést az e törvényben meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez.”			
Dokumentumtípus: jogszabály, határozat (ítélet, végzés)			
Források: 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.). Dobos Cs. 2008. A jogi terminusok jelentésének sajátosságai. In: Geccső T. – Sárdi Cs. (szerk.) <i>Jel és jelentés</i> . Budapest: Tinta Könyvkiadó. 97. Law, J. 2015. <i>Dictionary of Law</i> . Oxford: Oxford University Press. Vida T. 1999. <i>Olasz Büntetőjogi Törvénykönyv – Codice Penale</i> (és az OFFI Zrt. által készített magyar nyelvű fordítása, lektor: Vida Tamás, kézirat). Ugróczky M 2009. <i>Büntetőjogi szószedet</i> (OFFI Zrt. kézirat). http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: PÉNZBÜNTETÉS		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐ ANYAGI JOG	
Definíció: A <i>pénzbüntetés</i> mint főbüntetés olyan vagyoni hátrányt tartalmazó és a bíróság által megállapított értékű pénzbeli szolgáltatás, amelyet az elítélt az államnak tartozik megfizetni. Különbözik a szabálysértési eljárásban kiszabható pénzbírságtól (bírság), amely nem bűncselekmény miatt alkalmazható (Lamm 2009 nyomán). Btk. „33. § (4) Ha a bűncselekmény büntetési tételének felső határa háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb, szabadságvesztés helyett elzárás, közérdekű munka, pénzbüntetés, foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás, kitiltás, sportrendezvények látogatásától való eltiltás vagy kiutasítás, illetve e büntetések közül több is kiszabható. (5) Ha a bűncselekményt e törvény elzárással rendeli büntetni, e büntetés helyett vagy mellett közérdekű munka, pénzbüntetés, foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás, kitiltás, sportrendezvények látogatásától való eltiltás vagy kiutasítás, illetve e büntetések közül több is kiszabható.” Btk. „50. § (1) A pénzbüntetést úgy kell kiszabni, hogy – figyelemmel a bűncselekmény tárgyi súlyára – meg kell állapítani a pénzbüntetés napi tételeinek számát, és – az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez mérten – az egy napi tételnek megfelelő összeget.” Ennek megfelelően a fizetendő <i>pénzbüntetés</i> összege a napi tételek számának és az egy napi tételnek megfelelő forint összeg szorzata. A <i>pénzbüntetést</i> meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A <i>pénzbüntetés</i> nem keverendő a pénzbírsággal. A pénzbírság egyrészt szabálysértési eljárásban kiszabható szankció [2012. évi II. törvény 7. § (1) bekezdés b) pont], másrészt a pénzbírság a polgári perben a rendfenntartás kapcsán a tárgyalás résztvevőjére, illetve rosszhiszemű pervitel esetén a félre vagy képviselőjére kiszabható szankció. Ez utóbbi behajtása iránt a bíróság intézkedik, de semmiképpen nem változtatható át szabadságvesztésre (Pp. 166. §). Például amikor a tanú vagy a szakértő nem jelenik meg a tárgyaláson vagy nyíltan hazudik (Szabó 2016). Ez a megkülönböztetés ugyanakkor nem minden ország jogában jelenik meg (pl. francia jog).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
pénzbüntetés – <i>fine</i> (UK), court fine, pecuniary penalty	pénzbüntetés – die Geldstrafe	pénzbüntetés – amende, peine pécuniaire	pénzbüntetés – pena pecuniaria, multa
pénzbírság – regulatory fine, monetary fine	pénzbírság (polgári perben) – die Ordnungsstrafe pénzbírság (szabálysértési eljárásban) – die Geldbuße (D)	pénzbírság (szabálysértési) – amende forfaitaire (amende administrative, peine contraventionnelle)	pénzbírság – ammenda
Lásd még: büntetési tétel			
Kontextus: A bíróság pénzbüntetéssel sújtotta a vádlottakat.			
Dokumentumtípus: bírósági határozatok, sajtószöveg			
Források: 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.). 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről. Lamm V. (főszerk.) 2009. <i>Jogi lexikon</i> . Budapest: KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Szabó Cs. 2016. <i>A polgári peres eljárásról</i> (kézirat). https://www.gov.uk/browse/justice . http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: LETARTÓZTATÁS	TÁRGYKÖR: BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG
Definíció: Be. 296. § „A letartóztatás a terhelt személyi szabadságának bírói elvonása a jogerős ügydöntő határozat meghozatala előtt.” Az egyes kényszerintézkedések szabályozását illetően a tervezet az 2017. évi XC. törvény (új Be.) változtat a terminusok használatán: előzetes letartóztatás helyett letartóztatást, őrizetbe vétel helyett őrizetet, lakhelyelhagyási tilalom és házi őrizet helyett bűnügyi felügyeletet, ideiglenes kényszergyógykezelés helyett előzetes kényszergyógykezelést, házkutatás helyett kutatást használ. Az előállítás közigazgatási jogi fogalom, olyan intézkedést takar, amelyet a rendőrség akkor alkalmazhat, ha például nem állapítható meg egy igazoltatott személy személyazonossága, az előállítandó személy bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható, a szabálysértés elkövetését felszólításra sem hagyják abba (Bíró 2011). Az előállítás és azt megelőzően az elfogás együtt olyan rendőri intézkedések, amelyek lehetséges eseteit az Rtv. tételesen nevesíti. A rendőr a további intézkedések megtétele céljából elfogja, és az illetékes hatóság (pl. bíróság) elé állítja azt a személyt, akinek például letartóztatását rendelték el. Előállítással a személyes szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható, ez az időtartam egy alkalommal 4 órával meghosszabbítható (Ugróczy 2009). Az előállítást a Be. is definiálja: Be. 117. § (1) „Az előállítás a terhelt vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy személyi szabadságának átmeneti elvonása annak érdekében, hogy az érintettet eljárás cselekmény elvégzése céljából az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság elé kísérik és biztosítják a jelenlétét az eljárás cselekményen. (2) Az ügyészség és a nyomozó hatóság eljárás cselekmény elvégzése érdekében elrendelheti a terhelt vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy előállítását, ha idézésének feltételei fennállnak, azonban a megjelenés idézés útján történő biztosítása az eljárás érdekeire figyelemmel nem célszerű. Előállítás esetén a 116. § (5) bekezdését megfelelően alkalmazni kell. (3) Az előállítást a rendőrség általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerve, illetve az általa folytatott nyomozás során a Nemzeti Adó és Vámhivatal törvényben meghatározottak szerint hajtja végre. Az előállítás érdekében az előállítást végrehajtó szerv törvényben meghatározott intézkedést és kényszerítő eszközt alkalmazhat.” Őrizet: Be. 274. § (1) „Az őrizet a terhelt, illetve a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy személyi szabadságának átmeneti elvonása.”	Fordítói gyakorlat (vigyázat): Sajtószövegekben is előfordulhat pontatlan használata, az őrizetbe vételt keverik az <i>előzetes letartóztatással</i>. Az előállítás közigazgatási jogi fogalom, nem keverendő a büntető eljárásjogban a fogva tartott terhelt előállításával vagy például a tárgyaláson meg nem jelent terhelt és tanú elővezetésével. A kényszerintézkedések idegen nyelvi megfeleltetések az eltérő hagyományok és jogszabályi háttér miatt nehéz a pontos megfeleltetés, az egyértelmű ekvivalensek kiválasztása.

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
letartóztatás – pre-trial arrest, detention (UK), pre-trial/ pretrial detention (USA) elfogás és előállítás – capture, arrest, police apprehension őrizet – custody, preventive custody, police detention (England, Wales)	letartóztatás – die Untersuchungshaft (D) elfogás és előállítás – die Ergreifung und Vorführung őrizet – die vorläufige Festnahme (D) (funkcionális ekvivalens – rövidebb időtartam) elővezetés – die Vorführung	letartóztatás – détention provisoire elfogás és előállítás – capture, accompagnment őrizet – garde à vue, emprisonnement provisoire (terminusjelölt) (elővezetés – capture)	letartóztatás – custodia (preventiva) cautelare (art. 137 c.p.), carcerazione preventiva (art. 275 c.p.), custodia cautelare in carcere (adozione di misura cautelare della custodia in istituto penitenziario/ detenzione dell'imputato in un istituto di custodia – parafrázis) elfogás és előállítás – arresto (cattura) e accompagnamento, arresto di polizia, fermo di polizia (tárgyra is vonatkozik a fermo) őrizet – esecuzione dell'arresto, custodia/ sorveglianza (elővezetés – accompagnamento coatto/coattivo) (elzárás – arresto, art. 17 c.p.) (reclusione – szabadságvesztés – art. 17. c.p.)
Lásd még: fogház			
Kontextus: A bíróság elrendelte a cég korábban őrizetbe vett munkatársainak előzetes letartóztatását.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok, sajtószöveg			
Források: Bíró E. 2011. <i>Szótár a joghoz</i> . Budapest: Jogismeret Alapítvány. 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról. (Be.).			

■ BEVEZETÉS A JOGI TERMINOLÓGIÁBA A TERMINOLÓGUS SZEMÜVEGÉN ÁT ■

INTÉZKEDÉSEK	JOGSZABÁLYI HÁTTÉR VAGY EGYÉB BESOROLÁS	IDŐTARTAM	FOGANATOSÍTÁS HELYE
(elfogás és) előállítás	közigazgatási jogi fogalom (Rtv.)/Be. – szabadság átmeneti elvonása a jelenlét biztosítása érdekében az eljárási cselekményen	rendőri intézkedés, max. 8 óra (+ 4óra)	rendőrségi fogda (előállító helyiség)
őrizet	büntető eljárásjogi fogalom (Be.)	nyomozó hatóság vagy ügyészség vagy bíróság határoz, a szabadság átmeneti elvonása max. 72 óráig (a szabadság elvonásától kezdve, azaz az előállítástól számítva)	rendőrségi fogda
letartóztatás	büntető eljárásjogi fogalom (Be.)	bíróság rendeli el, max. egy hónap (de meghosszabbítható), jogerős ügydöntő határozat meghozataláig	büntetés-végrehajtási intézet (kivételesen lehet rendőrségi fogda is)
szabadságvesztés	büntetés-végrehajtás	jogerős ítéletet követően (határozott ideig vagy életfogytiglan tartó)	büntetés-végrehajtási intézet (fogház, börtön, fegyház)

TERMINUS: SZABADSÁGVESZTÉS		TÁRGYKÖR: BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁS	
Definíció: A fogház, börtön és fegyház szabadságvesztési fokozatok, amelyet az elítélt büntetés-végrehajtási intézményben tölt le. A büntetés-végrehajtási intézetek a <i>szabadságvesztés</i> büntetés végrehajtására szolgálnak. Az elítéltek szabadságát, magánszféráját leginkább korlátozó fokozat a fegyház, a legenyhébb a fogház. A törvény az elkövetett bűncselekmény súlyosságához mérten állapítja meg a fokozatot. Ennek megfelelően a <i>szabadságvesztés</i> három fokozata: fegyház, börtön, fogház. A legtöbb büntetés-végrehajtási intézetben megtalálhatók fegyház és börtön, illetve börtön és fogház fokozatos elítéltek is. Btk. „37. § (1) A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata fogház, ha azt vétség miatt szabták ki, kivéve, ha az elítélt visszaeső.” (...) „(2) A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata börtön, ha azt a) büntett miatt szabták ki, vagy b) vétség miatt szabták ki, és az elítélt visszaeső.” A <i>szabadságvesztés</i> büntetés végrehajtási fokozata fegyház, ha szabadságvesztés időtartama általában háromévi (vagy kétévi, de többszörös visszaesőről van szó) vagy ennél hosszabb, tehát életfogytig tartó szabadságvesztés esetében is; bűncselekmények alapján például: emberölés, terrorcselekmény, bűnszervezetben való részvétel, lőfegyverrel való visszaélés [Btk. 37. § (4) bekezdés].		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A <i>szabadságvesztés</i> három fokozata egymás szinonimájaként nem használható. Az idegen nyelvi megfeleltetés azért is ütközik akadályokba, mert államonként mások a hagyományok, a jogszabályi és intézményi háttér. Az intézeteken belüli fokozati besorolás és típus eltérő, például léteznek nyitott büntetés-végrehajtási intézetek, ami Magyarországon nem jellemző.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
szabadságvesztés – <i>imprisonment</i> fogház – <i>minimum security prison (funkcionális ekvivalens), (USA) detention centre</i> börtön – <i>medium security prison (USA), close security prison (USA), prison with medium supervision (funkcionális ekvivalensek) (ált. jail, prison)</i> fegyház – <i>maximum security prison (USA) (funkcionális ekvivalens) (halálbüntetéssel elítéltek is), A-B category prison (England/Wales), prison with high supervision (Scotland) (funkcionális ekvivalensek)</i>	szabadságvesztés – die Freiheitsstrafe 1970-ig fogház – die Einschließung börtön – das Gefängnis fegyház – das Zuchthaus 1970 után die Justizvollzugsanstalt (ált. ma D), die Justizanstalt (A), die Strafanstalt (CH)	szabadságvesztés – peine privative de liberté, réclusion criminelle (funkcionális ekvivalens) (két fajta: emprisonnement és réclusion criminelle) fogház – maison de sûreté (F), prison de premier échelon/degré (terminusjelölt) börtön – prison (F), prison de deuxième échelon/degré (terminusjelölt), centre de détention (F), börtön és fogház együtt – emprisonnement fegyház – maison de réclusion (F), maison centrale (F), prison de troisième échelon/degré (terminusjelölt)	szabadságvesztés – reclusione fogház – casa circondariale (funkcionális ekvivalens) börtön – carcere (ált.), casa di reclusione (funkcionális ekvivalens) fegyház – istituto penitenziario per pene gravi (terminusjelölt), carcere di alta sicurezza

EN	DE	FR	IT
(USA – különböző közigazgatási szintek szerinti eltérő besorolás: szövetségi/állami/megyei szint: pl. minimum – medium – maximum security prisons vagy maximum–close-medium–minimum security prisons; England/Wales: két alaptípus: closed és open prisons és ezen belül 4 kategória. A, B, C= closed és D= open, Scotland: 3 kategória: high – medium – low supervision)		(F – Code pénal Article 131-1 és Article 131-4; a francia jogi fogalmak eltérnek, a büntett/vétség megkülönböztetésen alapul, míg a magyar jogban a Btk. 37. §-ának elég bonyolult rendszerén, ezért általánosan bevett megoldás: „peine privative de liberté”, uniós szövegekben is használatos.)	
Lásd még: pénzbüntetés, előzetes letartóztatás			
Kontextus: A bíróság a terheltet első fokon egy év letöltendő fogházbüntetésre ítélte.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok, sajtószöveg			
Források: 2012. évi törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.). Creifelds, C., Weber, K. 2014. <i>Rechtswörterbuch</i> . München: Verlag C.H. Beck oHG. Bundeskanzlei Schweiz, Bundesamt für Statistik (Termdat): <i>Terminologie des Strafrechts und angrenzende Bereiche</i> (26. Juli 2004): http://www.gerichte-zh.ch/fileadmin/user_upload/Dokumente/obergericht/Dolmetscherwesen/Termdat_Strafrecht.pdf . http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: ZÁR ALÁ VÉTEL		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐJOG (ELJÁRÁSJOG)	
Definíció: Zár alá vétel: Be. 324. § (1) bekezdés: „A zár alá vétel a vagyonekobjzás vagy a polgári jogi igény biztosítása érdekében a zár alá vétel tárgya feletti rendelkezési jogot függeszti fel.” Be. 327. § (1) bekezdés: „A zár alá vételt a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság rendeli el.” A <i>zár alá vétel</i>hez hasonló büntetőjogi fogalmak a lefoglalás és az elkobzás. A lefoglalás a <i>zár alá vétellel</i> együtt a vagyon érintő kényszerintézkedések közé tartozik, míg az elkobzás a Btk.-ban rögzített intézkedés. A lefoglalás: Be. 308. § (1) bekezdés: „A lefoglalás célja a bizonyítási eszköz, illetve az elkobozható dolog vagy a vagyonekobjzás alá eső vagyon biztosítása a büntetőeljárás eredményes lefolytatása érdekében. A lefoglalás a lefoglalás tárgya feletti tulajdonjogot korlátozza.” Az elkobzás bírósági intézkedés, amely során az elkobzott dolog az állam tulajdonába kerül. El kell kobozni azt a dolgot, amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak vagy arra szántak; amelynek birtoklása a közbiztonságot veszélyezteti, vagy jogszabályba ütközik; amely bűncselekmény elkövetése útján jött létre; amelyre a bűncselekményt elkövették, vagy a bűncselekmény befejezését követően e dolog elszállítása céljából használták [Btk. 72. § (1) bekezdés]. Elzárás a szabálysértési törvényben is létezik.		Forrási gyakorlat (vigyázat): A zár alá vételhez hasonlóan büntető anyagi jogi fogalom az elkobzás, büntető eljárásjogi fogalom a lefoglalás, de a zárlat már polgári jogi fogalom, amelyet a gyámhatóság rendel el, amikor cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezést látszik indokoltnak és az érintett személy vagyonának védelme sürgős intézkedést igényel (lásd még Ptk. 2:25. §).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
zár alá vétel – <i>seizure</i> , sequestration; freezing (bank account)	zár alá vétel – die Beschlagnahme, der dingliche Arrest, die Arrestlegung (CH)	zár alá vétel – mise sous séquestre, mise sous scellés, saisie	zár alá vétel – sequestro giudiziario (art. 670 c.p.c.)
lefoglalás – <i>seizure</i>	lefoglalás – die Sicher- stellung	lefoglalás – saisie	lefoglalás – sequestro (ipoteca legale art. 189 c.p. – a lefoglalást kiegészítő törvényes jelzalog)
elkobzás – <i>confiscation</i>	elkobzás – die Einziehung	elkobzás – confiscation	elkobzás – confisca (art. 240 c.p.),
(zárlat – <i>impounding</i>)	(zárlat – die Sperre, die Sequestration, die Sequestrierung)	(zárlat – saisie conserva- toire)	(zárlat – fermo, személyre és tárgyra egyaránt vonatkozhat, fermo amministrativo – járművek- re, blocco – fermo köz- nyelvi változata)
Lásd még:			
Kontextus: Zár alá vették az egykori milliárdos házát.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok, sajtószöveg			
Források: 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról. (Be.). http://njt.hu/njt.php?translated . 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). Ugróczy M. 2009. <i>Büntetőjogi szószedet</i> . (OFFI Zrt. kézirat).			

Terminus	Megkülönböztető fogalmi jegy(ek)
zár alá vétel	rendelkezési jog felfüggesztése, de a birtok jogát nem veszi el, azaz fizikailag nem veszi őrizetbe a nyomozóhatóság (bármilyen vagyontárgyra)
lefoglalás	birtok jogának elvonása (büntőtárgyra)
elkobzás	a bíróság részéről végleges intézkedés történik a dolog állami tulajdonba kerüléséről

TERMINUS: TERHELT		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐJOG	
Definíció: Terhelt: Be. 38. § (1) bekezdés: „A terhelt az, akivel szemben büntetőeljárást folytatnak. (2) A terhelt a nyomozás során gyanúsított, a vádemelés után vádlott, a büntetés, a megrovás, a próbára bocsátás, a jóvátételi munka vagy a javítóintézetni nevelés jogerős ügydöntő határozattal történő kiszabása, illetve alkalmazása után elítélt.” A <i>terhelt</i> közelebbi meghatározása a nyomozati szakban (bűncselekmény megalapozott gyanújának közlését követően) gyanúsított, a bírósági szakban (a vád bírósághoz történő benyújtásától kezdve) vádlott, a bűnösséget kimondó ítélet jogerőre emelkedését követően (azaz a büntetés jogerős ügydöntő határozattal történő kiszabása, illetőleg megrovás, próbára bocsátás jóvátételi munka vagy javítóintézetni nevelés jogerős alkalmazása után): elítélt (Ugróczy 2009, Vadász 2016 nyomán). „A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN RÉSZT VEVŐ SZEMÉLYEK Be. 37. § „A büntetőeljárásban a terhelt, a védő, a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél, a vagyoni érdekelt, az egyéb érdekelt és törvényben meghatározottak szerint az eljárás alá vont jogi személy vesz részt.” „43. § (1) A terhelt az, akivel szemben büntetőeljárást folytatnak. A terhelt a nyomozás során gyanúsított, a bírósági eljárásban vádlott, a büntetés jogerős kiszabása, illetve a megrovás, próbára bocsátás, jóvátételi munka végzésének előírása vagy javítóintézetni nevelés jogerős alkalmazása után elítélt.” Két további fogalom a terhelt gyűjtőfogalom alatt: feljelentett személy (amíg a hatóság nem dönt a feljelentés alapján) és jogerősen felmentett (felmentő ítélet után).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A gyanúsított, vádlott és elítélt kifejezések nem helyettesíthetők egymással. A <i>terhelt</i> összefoglaló elnevezése annak a személynek, aki ellen a büntetőeljárás folyik. A <i>terhelt</i> az eljárás egyik főszemélye, a nyomozás során gyanúsított, a bírósági eljárásban vádlott, a jogerős ítéletet követően elítélt. A <i>terhelt</i> felettes (nemfogalom, genus proximum), míg a gyanúsított, vádlott és elítélt alárendelt fogalmak (fajfogalmak). Mint gyűjtőfogalom a magyar jogi terminológiára jellemző, éppen ezért fordításkor általában konkretizálni kell, azaz az eljárás adott szakasza szerinti megfelelő (fajfogalmat jelölő) terminust érdemes behelyettesíteni.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
terhelt – <i>defendant</i> (az a személy, aki ellen az eljárás folyik) gyanúsított – <i>suspect</i> (-ed person) vádlott – <i>accused</i> (person), defendant elítélt – <i>convict</i> , convicted/sentenced (person)	terhelt – helyett konkretizálás: gyanúsított – der/die Beschuldigte; vádlott – der/die Angeschuldigte (vádemelés után, a bírósági szakasz megkezdéséig), der/die Angeklagte (a bírósági szakasz megkezdése után); elítélt – der/die Verurteilte	terhelt – personne poursuivie, personne mis en examen gyanúsított – suspect vádlott – prévenu (enyhébb); accusé (súlyos bűncselekmény esetén, esküdtszék előtt) elítélt – condamné	terhelt – imputato (I – funkcionális ekvivalens, imputato = gyanúsított és vádlott – art. 61 c.p. két kategóriát ismer: persona sottoposta alle indagini preliminari és imputato) gyanúsított – persona sottoposta alle indagini preliminari (I – art. 61 c.p., a gyakorlatban hosszúsága miatt előfordul az imputato is), persona sospetta, indiziato, prevenuto vádlott – imputato (I – funkcionális ekvivalens, tágabb fogalom) elítélt – condannato
Lásd még: magánvádló			

Kontextus: A büntetőeljárás a terhelt ellen folyik, a vádat a vádló, legtöbbször az ügyészség képviseli.

Dokumentumtípus: bírósági határozatok

Források: 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról. (Be.). Dobos Cs. 2008. A jogi terminusok jelentésének sajátosságai. In: Gecső T. – Sárdi Cs. (szerk.) *Jel és jelentés*. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 97. Vadász V. 2016. *Büntetőeljárás modul I.* (kézirat). Ugróczy M. 2009. *Büntetőjogi szószedet*. (OFFI Zrt. kézirat).

TERMINUS: LOPÁS		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐJOG (ANYAGI JOG)	
Definíció: A <i>lopás</i> vagyron elleni bűncselekmény. <i>Lopás</i> Btk. „370. § (1) Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.” A <i>lopás</i>: „Értéktől és az elkövetés módjától függően szabálysértés, vétség vagy bűntett” (Bíró 2011: 169). Hasonló fogalom a rablás, amely azonban vagyron elleni erőszakos bűncselekménynek minősül. Rablás Btk. „365. § (1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el mástól, hogy evégből a) valaki ellen erőszakot, illetve az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, vagy b) öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyezi, bűntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Gyakori a <i>lopás</i> és a rablás terminus által jelölt fogalmak összekeverése; a kettő között az egyik kiemelendő megkülönböztető fogalmi jegy a az erőszak, illetve élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés, öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyezés; a lenti táblázat jól szemlélteti a fogalmak közti közös és eltérő jegyeket, amelyek alapján megállapíthatóak a fogalmak közti különbségek.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
lopás – <i>theft</i> (USA), larceny, theft (England, Wales: 1968 óta larceny helyett theft – Theft Act 1968), stealing rablás – robbery	lopás – der Diebstahl rablás – der Raub	lopás – vol rablás – vol avec violence (ez nem önálló kategória a francia jogban, hanem a lopás egyik minősített esete), vol aggravé	lopás – furto (art. 624. c.p.) rablás – rapina (art. 628. c.p.) (bár alapvetően a lopás az olasz jogrendben nem foglalja magában erőszak alkalmazását, mégis tágabb értelmezése, egyes esetei ezt nem zárják ki) (furto con scasso – betö- rése lopás)
Lásd még:			
Kontextus: A XVI. Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya nyomozást rendelt el rablás bűntett és lopás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt egy 24 éves férfi, továbbá lopás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt egy 40 éves nő ellen.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok, sajtószöveg			
Források: Bíró E. 2011. <i>Szótár a joghoz</i> . Budapest: Jogismeret Alapítvány. Dobos Cs. 2008. A jogi terminusok jelentésének sajátosságai. In: Gecső T. – Sárdi Cs. (szerk.) <i>Jel és jelentés</i> . Budapest: Tinta Könyvkiadó. http://njt.hu/njt.php?translated .			
FOGALMI JEGYEK		LOPÁS	RABLÁS
idegen dolog		+	+
jogtalan eltulajdonítás		+	+
személy elleni erőszak		–	+
élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés		–	+
öntudatlan, védekezésre képtelen állapot		–	+

(Dobos Cs. 2008: 96 nyomán)

TERMINUS: SZÁNDÉKOSSÁG		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐJOG (ANYAGI JOG)	
Definíció: <i>A szándékosság a gondatlanság fogalmával párban tárgyalandó.</i> Btk. A szándékosság „7. § Szándékosan követi el a bűncselekményt, aki cselekményének következményeit kívánja, vagy e következményekbe belenyugszik.” A gondatlanság „8. § Gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki előre látja cselekményének lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában, vagy cselekménye lehetséges következményeit azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja.” A <i>szándékosság</i> felosztása (jogtudományi kategóriák): egyenes szándék (dolus directus), amelyet a magatartás következményeinek előre látása és kívánása jellemez; eshetőlegesen szándék (dolus eventualis), amelyet a magatartás következményeinek lehetőségébe való belenyugvás jellemez. A gondatlanság felosztása: tudatos gondatlanság (luxuria), amelyet a magatartás következményeinek előre látása, de annak következményeinek elmaradásában való könnyelmű bízás jellemez; hanyag gondatlanság (negligencia), amelyet a magatartás következményeinek előre nem látása jellemez, mert az elvárható körültekintést elmulasztja. Főszabályként a bűncselekmény szándékosan elkövetett cselekmény. Nincs minden bűncselekménynek gondatlan alakzata. A törvény a gondatlan elkövetést enyhébben rendeli büntetni.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Alapvetően büntetőjogi kategória, de a polgári jogon belül a kártérítési jogban mint a felelősség szubjektív eleme megjelenik. A károkozó vétkes, ha a kárt gondatlanul (a társadalmi átlagnak nem megfelelő elvárható magatartásával) vagy szándékosan okozta. A polgári jogban nem a cselekvő személyére vonatkoztatva, hanem mérceként értelmezendő, amely az adott személytől adott helyzetben elvárható magatartást takar.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
szándékosság – wilfulness (USA: wilfulness), intentionality, criminal intent szándékosan – intentionally with intent (wilfully [USA: wilfully] and knowingly) deliberately	szándékosság – der Vorsatz szándékossággal – vorsätzlich	szándékosság – carcatère intentionnel, intentionnalité, dol péal szándékossággal – volontairement / intentionnellement	szándékosság – dolo szándékossággal – doloso, con dolo
gondatlanság – negligence, recklessness (tudatos gondatlanság)	gondatlanság – die Fahrlässigkeit gondatlanságból – fahrlässig	gondatlanság – négligence/imprudence gondatlanságból – par négligence, involontairement (par négligence grave)	gondatlanság – negligenza, colpa gondatlanságból – colposo
gondatlansággal – <i>by negligence</i>	der direkte Vorsatz der Eventualvorsatz die einfache Fahrlässigkeit die grobe Fahrlässigkeit (+ munkajogban: mittlere und leichteste Fahrlässigkeit)	(francia Code péal, article 121-3)	dolo diretto/intenzionale dolo eventuale colpa cosciente colpa incosciente
Lásd még:			
Kontextus: Szándékosan gyújtották fel a hétvégi házat.			
Dokumentumtípus: bírósági határozatok, sajtószövegek			
Források: 2012. évi törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.). Lamm V. (főszerk.) 2009. <i>Jogi lexikon</i> . Budapest: KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Karsai K.–Szomora Zs.–Vida M. 2013. <i>Anyagi büntetőjog. Különös rész II</i> . Szeged: Iurisperitus Bt. 213-214.			

TERMINUS: MAGÁNVÁDLÓ	TÁRGYKÖR: BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG
Definíció: Be. 37. § „A büntetőeljárásban a terhelt, a védő, a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél, a vagyoni érdekelt, az egyéb érdekelt és törvényben meghatározottak szerint az eljárás alá vont jogi személy vesz részt.” Törvényes vád: Az ítélezés alapja: Be. 6. §: 6. § (1) A bíróság vád alapján ítélezik. (2) A bíróságnak a vádról döntenie kell, a vádon túl nem terjeszkedhet. (3) A bíróság csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz.” Vádló: közvádló (ügyész), magánvádló (sértett), pótmagánvádló (sértett). Az ügyész vádirat benyújtásával emel vádat, a sértett a magánindítvány előterjesztésével. (Ugróczy 2009) Ügyész: az ügyész mint az ügyészség tagja vádat emel és vádat képvisel, lásd részletesebben: Be. „25. § (1) Az ügyészség a közvádló. (2) Az ügyészség nyomoz, felügyeli a felderítés törvényességét, valamint irányítja a vizsgálatot. (3) Az ügyészség előkészítő eljárást végez és a más szerv által végzett előkészítő eljárásban ellátja az e törvényben meghatározott feladatait.” Be. 421. § (1) bekezdés: „Az ügyészség a vádiratnak a bírósághoz való benyújtásával emel vádat. (2) A vádemelés miatt nincs helye jogorvoslatnak.” Magánvádló: „A törvény egyes esetekben úgy rendelkezik, hogy ha a sértett az elkövető felelősségre vonását kéri, a vádat az ügyész helyett személyesen ő képviseli. Ilyen például a becsületsértés, rágalmazás vagy a könnyű testi sértés” (Vadász 2016). Ide sorolható még a magántitok megsértése, a levéltitok megsértése és a kegyeletsértés. Az eljárásban a <i>magánvádló</i> a magánindítványt előterjesztő, a másik fél viszonvádlóként jár el. A törvényben meghatározott esetekben (pl. becsületsértés) a bűncselekmény csak magánindítványra büntethető. A magánindítvány előterjesztésére a sértett jogosult, annak hiánya másodlagos büntethetőséget kizáró ok. A magánindítvány benyújtását követően egyes cselekmények esetében a vádat az ügyész (közvádló) képviseli, más cselekmények esetében a sértett, mint <i>magánvádló</i> képviseli a vádat (pl. becsületsértés) (Ugróczy 2009). Pótmagánvádló: „A sértett, aki feljelentés elutasítása, a nyomozás megszüntetése vagy a vádelejtés esetén az ügyész helyébe lépve személyesen képviseli a vádat” (Vadász 2016). Okai például: az ügyész nem emelt vádat, illetőleg a vád képviseletét – magánvádas eljárásban elrendelt nyomozás eredményeként – nem vette át, vagy az ügyész a tárgyaláson a vádat azért ejtette el, mert megítélése szerint a bűncselekmény nem közvadra üldözendő (Ugróczy 2009). Be. 54. § „A pótmagánvádló az a sértett, aki vagy amely az e törvényben meghatározott esetekben közvadra üldözendő bűncselekmény miatt a vádat képviseli.” Be. 787. § (1) bekezdés: „E törvény rendelkezéseit a pótmagánvádas eljárásban az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. (2) A sértett az e törvényben meghatározottak szerint pótmagánvádlóként léphet fel, ha a) az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a feljelentést elutasította, b) az ügyészség vagy a nyomozó hatóság az eljárást megszüntette, c) az ügyészség a vádat ejtette.”	Fordítói gyakorlat (vigyázat): A <i>magánvádló</i> nem keverendő össze a magánféllel, aki sértettként a büntetőeljárásban polgári jogi igényt terjeszt elő, azaz kéri a bűncselekménnyel összefüggésben keletkezett kára megtérítését (Vadász 2016). Magánfél: az a sértett, aki a büntetőeljárásban polgári jogi igényt érvényesít. A magánfél a terhelttel szemben azt a polgári jogi igényét érvényesítheti, amely a vád tárgyává tett cselekmény következtében keletkezett.

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
magánvádló – <i>private prosecuting party</i>; private accuser pótmagánvádló – substitute private accuser közzvádló = <i>prosecutor</i>; ügyész – public prosecutor (UK) (USA – district attorney) (CH: federal attorney) alügyész – <i>substitute prosecutor</i>; substitute public prosecutor ügyészségi fogalmazó – <i>trainee prosecutor</i>, (post-graduate) trainee in the prosecution service, prosecutor's assistant magánfél – <i>civil party</i>; civil individual party	magánvádló – der Privatkläger pótmagánvádló – der Nebenkläger (csak funkcionális ekvivalens; ügyész mellett, önállóan nem jár el), der Subsidia-rankläger közzvádló = ügyész – der Staatsanwalt (CH: Staatsanwalt des Bundes) alügyész – der Vizestaatsanwalt (CH) ügyészségi fogalmazó – Referendar bei der Staatsanwaltschaft magánfél – der/die Privatbeteiligte, die Zivilparte	magánvádló – accusateur privé (F), plaignant demandant l'ouverture d'une instruction et se constituant partie civile – terminusjelölt v. parafrázis pótmagánvádló – accusateur privé substitutif (F), plaignant substitutif – terminusjelölt közzvádló = ügyész – procureur, magistrat du parquet (közzvádló: accusateur publique) (CH: procureur fédéral) alügyész – vice-procureur (a különböző adjoint/vice procureur terminusok a francia rendszerben az ügyészek rangját jelentik lásd: https://fr.wikipedia.org/wiki/Minist%C3%A8re_public_(France)#Organisation_et_personnel, ezért megfeleltetéskor gyakran egyszerűen procureur szerepel) ügyészségi fogalmazó – auditeur de justice magánfél – partie civile	magánvádló – accusatore privato (CH), parte querelante (persona offesa dal reato che promuove l'azione penale) – terminusjelölt v. parafrázis pótmagánvádló – parte querelante sussidiaria – terminusjelölt közzvádló = ügyész – procuratore della repubblica (pubblico ministero – p.m.) (CH: procuratore federale) alügyész – procuratore aggiunto ügyészségi fogalmazó – uditore giudiziario alla procura magánfél – (costituitasi) parte civile (vizontvádló – controaccusatore privato – CH)
Lásd még: terhelt, bírósági titkár			
Kontextus: Ha a magánvádló, azaz a sértett képviseli a vádat, akkor őt terheli a terhelt bűnösségének bizonyítása.			
Dokumentumtípus:			
Források: 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról. (Be.). http://njt.hu/njt.php?translated . Vadász V. 2016. <i>Büntető-eljárás 1. modul</i> (kézirat). Ugróczky M 2009. <i>Büntetőjogi szöszedet</i> (OFFI Zrt. kézirat). http://www.gerichte-zh.ch/file-admin/user_upload/Dokumente/obergericht/Dolmetscherwesen/ . Termdat_Strafrecht.pdf. Bundeskanzlei Schweiz, Bundesamt für Statistik (Termdat): <i>Terminologie des Strafrechts und angrenzende Bereiche</i> (26. Juli 2004).			

TERMINUS: ÁRTATLANSÁG VÉLELME		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG (ELJÁRÁSJOG)	
Definíció: A vélelem egy a valóságnak elfogadott feltételezés, egy adott tényből történik következtetés egy másik tényre. Be. „Az ártatlanság véelme 1. § „Senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg bűnösségét a bíróság jogerős ügydöntő határozata meg nem állapítja.” „Az ártatlanság véelme valójában a bűnösség véelmezésének a tilalmaként fogalmazható meg. Azt jelenti, hogy senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg a bűnösségét a bíróság jogerős határozatában nem állapította meg.” (Vadász 2016)		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A bűnösséget nem véelmezik. A vélelem a polgári jog területén is alkalmazott fogalom (pl. apasági vélelem).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
ártatlanság véelme – presumption of innocence	ártatlanság véelme – die Unschuldsvermutung	ártatlanság véelme – présomption d’innocence	ártatlanság véelme – presunzione di innocenza (art. 6, comma 2, della Convenzione europea dei diritti dell’uomo: «ogni persona accusata di un reato è presunta innocente sino a quando la sua colpevolezza non sia stata legalmente accertata») (presunzione di non colpevolezza – l’art. 27, comma 2, della Costituzione «l’imputato non è considerato colpevole sino alla condanna definitiva».)
Lásd még: apasági vélelem			
Kontextus: Az ENSZ 1948-ban elfogadott „Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata” az ártatlanság véelmét elsősorban a büntető igazságszolgáltatás számára fogalmazza meg. E szerint minden büntetendő cselekménnyel vádolt személyt ártatlannak kell véelmezni mindaddig, amíg bűnösségét nyilvánosan lefolytatott perben, a védelemhez szükséges valamennyi biztosíték mellett, törvényesen megállapítják.			
Dokumentumtípus: bírósági határozatok			
Források: Bíró E. 2011. <i>Szótár a joghoz</i>. Budapest: Jogismeret Alapítvány. 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról. (Be.).Vadász V. 2016. <i>Büntetőeljárás 1. modul</i> (kézirat).			

TERMINUS: FELFEGYVERKEZVE		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐJOG (ANYAGI JOG)	
Definíció: Btk. 459. § (1) „5. fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki a) lőfegyvert, b) robbanóanyagot, c) robbantószer, d) robbanóanyag vagy robbantószer felhasználására szolgáló készüléket tart magánál, vagy a bűncselekményt az a)–d) pontban meghatározottak utánzatával fenyegetve követi el; 6. felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál.” A két fogalom számos bűncselekménynél minősítő körülményt képez.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A <i>felfegyverkezve</i> nem keverendő össze a fegyveresen terminussal; ennek megfeleltetése a különbség kiemelésével idegen nyelven nehézkes.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
fegyveresen – armed felfegyverkezve – armed with a deadly/lethal weapon	fegyveresen – bewaffnet (mit Waffen begehen) felfegyverkezve – mit bewaffneter Hand	fegyveresen – armé(e), à main armée felfegyverkezve – avec un objet susceptible de causer la mort	fegyveresen – con arma, a mano armata felfegyverkezve – armato di un mezzo funzionante come arma (letale)
Lásd még:			
Kontextus: Amennyiben a terhelt a bűncselekményt fegyveresen vagy felfegyverkezve, tömegzavargás résztvevőjeként követi el, úgy vele szemben a bíróság kettő évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztést szabhat ki.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok			
Források: 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.).			

TERMINUS: NAPI TÉTEL		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐ ANYAGI JOG	
Definíció: A bíróság az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának megfelelően, szem előtt tartva a büntetés kiszabásakor az elérni kívánt anyagi előnyt, a törvényi keretben (napokban) meghatározza a büntetés mértékét (<i>napi tételek</i> száma). A bíróság meghatározza az egynapi tételnek megfelelő pénzüsszeget, és figyelembe veszi az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyait, vagyis a napi pénzüsszeg nem haladhatja meg és nem is mérítheti ki az elkövető napi teljes jövedelmét. Ezen felül figyelembe veheti még a személyi viszonyait, az életvitelét és a tényleges vagyoni helyzetét is. Számítása a következő módon történik: a fizetendő pénzbüntetés összegét úgy kapjuk meg, ha a <i>napi tételek</i> számát megszorozzuk a napi tételek összegével. A pénzbüntetés meg nem fizetése esetén a napi tételeket fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni (egynapi pénzbüntetés = egynapi szabadságvesztés). Lehetőség van még: felfüggesztésre, fizetés halasztására, illetve részletfizetésre (Lamm 2009 nyomán). Btk. „50. § (1) A pénzbüntetést úgy kell kiszabni, hogy – figyelemmel a bűncselekmény tárgyi súlyára – meg kell állapítani a pénzbüntetés napi tételeinek számát, és – az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez mérten – az egynapi tételnek megfelelő összeget.” „51. § (1) Ha az elítélt a pénzbüntetést nem fizeti meg, illetve részletfizetés engedélyezése esetén egyhavi részlet megfizetését elmulasztja, a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni.”		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A <i>napi tétel</i> a pénzbüntetés alárendelt fogalma (fajfogalma).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
napi tétel – <i>daily amount of a fine</i> ; daily conversion rate (conversion rate of 'currency' x per day)	napi tétel – der Tagessatz (50 Tagessätze à EUR 1000) (létező büntetési mód)	napi tétel – amende pénale au taux journalier, peine de jours-amende (F – Code pénal)	napi tétel – tasso giornaliero, quota giornaliera, aliquota giornaliera (CH)
Lásd még: pénzbüntetés			
Kontextus: A bíróság az x. számú ügyben jogerősen pénzbüntetésre ítélt II. rendű terhelt büntetését – a pénzbüntetés meg nem fizetése folytán – 250 napi fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre változtatta át.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok			
Források: 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.). Lamm V. (főszerk.) 2009. <i>Jogi lexikon</i> . Budapest: KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: ÓVADÉK		TÁRGYKÖR: BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG	
Definíció: Be. 284. §: „Az óvadék a bíróság által meghatározott pénzösszeg, amelynek célja a bíróság által elrendelt távollátás, illetve bűnügyi felügyelet magatartási szabályai megtartásának, és a terhelt eljárási cselekményeken való jelenlétének elősegítése.” Az óvadék olyan biztosítékjellegű intézkedés, amely nem önállóan, hanem a távollátás és a bűnügyi felügyelet elrendelése mellett alkalmazható, és elősegíti a terhelt eljárási cselekményeken való jelenlétét. „Az óvadék a bíróság által meghatározott összeg, amely a terheltnek az eljárási cselekményeken való jelenlétét biztosítja. A bíróság által jogerősen megállapított óvadékot a bíróságon készpénzben kell letenni, vagy annak letételét meghatározott módon kell igazolni. Ennek megtörténte után a fogva lévő terheltet haladéktalanul szabadon kell bocsátani” (Ugróczy 2009). A bíróság az óvadék engedélyezésével azzal a feltétellel dönt az előzetes letartóztatás megszüntetéséről, hogy az óvadék összegét megfizetik (Vadász 2016).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A polgári jogon belül is létezik <i>óvadék</i>, ez azonban más fogalmat takar: valamely követelés (szerződéses kötelezettség) biztosítására pénzen vagy egyéb pénzügyi eszközön, vagyontárgyon <i>óvadék</i> alapítható (Ptk. 5:95. §).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
óvadék – bail (büntetőjogi értelemben) (polgári jog: <i>collateral security</i>)	óvadék – die Kaution, die Sicherheitsleistung	óvadék – caution	óvadék – cauzione
Lásd még:			
Kontextus: A bíróság megkapta az óvadékot, így a terhelt házi őrizetbe került.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok, sajtószöveg			
Források: 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról. (Be.). http://njt.hu/njt.php?translated . Ugróczy M 2009. <i>Büntetőjogi szöszedet</i> (OFFI Zrt. kézirat). Vadász V. 2016. <i>Büntetőeljárás modul I.</i> (kézirat).			

TERMINUS: POLGÁRI JOG		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG	
Definíció: A polgári jog vagyoni és személyi viszonyok jogi szabályainak együtteséből képződött önálló jogágazat. A magánjog kifejezés is használatos ennek az ágazatnak a megnevezésére egyes jogrendszerekben kizárólagosan vagy szinonimaként, a két fogalom viszonya szakmai viták tárgyát is képezi. Mai felfogásban Magyarországon a magánjog a magánjellegű életviszonyokat, a mellérendelt jogalanyok viszonyait szabályozza, míg a <i>polgári jog</i> a magánjog egyik ága, amelyből idővel önálló jogágként kivált (pl. munkajog). A <i>polgári jog</i> szabályai jogalanyok (személyek) egymás közötti családi és általában véve árutermészetű viszonyait rendezik. Ez utóbbi viszonyokban a személyek egymásnak nem alá-, illetve fölérendeltek, hanem egymással a mellérendeltség viszonyában állnak, függetlenül attól, hogy természetes személy (ember) vagy jogi személy (szervezet, állam) szerepel bennük. Ez az eltérő módszertani alapállás alapján állítható szembe a közjoggal (Lamm 2009 nyomán). A <i>polgári jog</i> mint gyűjtőfogalom részterületei a családjog, az öröklési jog, a dologi jog, a kötelmi jog, a társasági jog stb.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A <i>polgári jog</i> nem tévesztendő össze a polgárjoggal, amely más fogalmat takar. A polgárjog 1. állampolgárt az államhoz való viszonyában megillető jog, mint például a polgárjogi harcos; 2. átvitt értelemben: megszokottá válik (polgárjogot nyer) (ÉKsz; http://www.jogiforum.hu/forum/13/20581.0.0.1.1)	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
polgári jog – <i>civil law</i> (A <i>civil law</i> terminussal jelölik a kontinentális, római alapokra épülő jogrendeket is), lásd Roman civil law polgárjog – civil rights	polgári jog – das bürgerliche Recht, das Zivilrecht polgárjog – das Bürgerrecht	polgári jog – droit civil polgárjog – droits civiques	polgári jog – diritto civile polgárjog – diritto del cittadino
Lásd még:			
Kontextus: A polgári jog kódexe a Ptk., amely a polgári jogi jogágak esetében alapvető jogforrásként, háttérjogszabályként kezelendő.			
Dokumentumtípus: jogi szakszövegek			
Források: Lamm V. (főszerk.) 2009. <i>Jogi lexikon</i> . Budapest: KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Pusztai F. (főszerk.) 2003. <i>Magyar értelmező kéziszótár</i> . [ÉKsz.] Budapest: Akadémiai Kiadó. http://www.jogiforum.hu/forum/13/20581.0.0.1.1 Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: HÁZASSÁG FELBONTÁSA		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – CSALÁDJOG	
Definíció: Ptk. Második rész, A házasság, III. Cím, A házasság megszűnése „4:21. § [A házasság felbontása] (1) A bíróság a házasságot bármelyik házastárs kérelmére felbontja, ha az teljesen és helyrehozhatatlanul megromlott. A házasság teljes és helyrehozhatatlan megromlása állapítható meg különösen abban az esetben, ha a házastársak között az életközösség megszűnt, és annak helyreállítására – az életközösség megszűnéséhez vezető folyamat, illetve a különélés időtartama alapján – nincs kilátás. (2) A bíróság a házasságot az (1) bekezdésben foglalt körülmények vizsgálata nélkül bontja fel, ha azt a házastársak végleges elhatározáson alapuló, befolyásmentes megegyezésük alapján közösen kérik. (3) A házasságnak a (2) bekezdés szerinti felbontására akkor van lehetőség, ha a házastársak a közös gyermek tekintetében a szülői felügyelet gyakorlása, a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás, a gyermek tartása, a házastársi közös lakás használata, valamint – ez iránti igény esetén – a házastársi tartás kérdésében megegyeztek, és perbeli egyezségüket a bíróság jóváhagyta. (4) Ha a házastársak közös szülői felügyeletben állapodnak meg, a kapcsolattartás kérdésében nem kell megegyezniük, a gyermek lakóhelyét azonban meg kell határozniuk. (5) A házasság felbontásánál a közös gyermek érdekét figyelembe kell venni. (6) A szülői felügyelet gyakorlásának, a szülő és a gyermek közötti kapcsolattartásnak és a gyermek tartásának rendezése során a gyermek érdekének kell elsődlegesen érvényesülnie.” A házasság felbontása és a házasság érvénytelenné nyilvánítása nem azonos fogalmak. A házasság felbontásával összefüggő fogalmak a különválás és különélés, amely kifejezések más-más fogalmat jelölnek. Míg a különválás a házasság felbontásának köznyelvi szinonimájaként értelmezhető, addig a különélés számos államban külön jogintézmény, amelyet bíróság hagy jóvá és a <i>házasság felbontását</i> gyakran kötelező jelleggel előzi meg. A polgári házasságkötésre való alkalmasságot (pl. olaszországi iratokban külön jelölik, hogy csak polgári és nem egyházi bontás történt) szintén másként sorolhatják be államonként: például Olaszországban, feltehetően a diszkriminációmentesség miatt, szabad családi állapot a hivatalos terminus. Magyarországon a különélés nem külön jogintézmény, a felek esetében a házassági életközösség megszűnése használatos fogalom (lásd Ptk. 4:29). (Érdekességképpen megemlítendő, hogy korábban a magyar jogban is létezett különélés, amelyet a házassági jogról szóló 1894. évi XXXI. törvénycikk „ágytól és asztaltól való elválásnak” nevezett, amelyet abban az esetben igényelhetek a felek, ha a házasság felbontható volt, a keresetben vagy a viszontkeresetben a felbontás helyett az ágytól és asztaltól való elválást kérhették a felek a bíróságtól.)		Fordítói gyakorlat (vagyázat): A válás és válóper köznyelvi kifejezések, helyettük magyar nyelven a <i>házasság felbontása</i> és a bontóper a használandó terminusok. A különválás és különélés kifejezések sem keverendőek egymással, mert más fogalmat jelölnek. A szabad családi állapot az anyakönyvvezetők számára nem értelmezhető, mert nem magyar jogintézmény, és csak annyit takar, hogy az adott személy nem házas. Éppen ezért ennek a családi állapotnak a típusát konkretizálni (és dokumentálni) kell (nőtlen, hajadon, elvált, özvegy).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
házasság felbontása – <i>dissolution of marriage</i> , divorce (UK – hivatalos terminus, lásd Matrimonial Causes Act 1973) különélés – <i>separation</i> ; legal separation (UK), (különválás – EU)	házasság felbontása – die Ehescheidung, házasság megszűnése – die Auflösung der Ehe (felbontással vagy az egyik házastárs halálával) különélés – das Getrenntleben	házasság felbontása – dissolution du mariage, divorce, procès instance eu divorce különélés – séparation	házasság felbontása – scioglimento di matrimonio (legge 1.12.1970, n. 898) különélés – separazione (szabad családi állapot – stato di famiglia libero)
Lásd még:			
Kontextus: Mindkét fél kérte a házasság felbontását az annak megromlásához vezető okok feltárása nélkül.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok			
Források: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). Law, J. 2015. <i>Dictionary of Law</i> . Oxford: Oxford University Press. separazione: http://www.dirittierisposte.it/Schede/amiglia/Separazione/la_separazione_dei_coniugi_id1111606_art.aspx Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated . Várnai J. Sz.–Mészáros A. É. 2011. <i>Fordítókalauz</i> . Budapest: Tinta Könyvkiadó. 74.			

TERMINUS: APASÁGI VÉLELEM		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – CSALÁDJOG	
Definíció: A vélelem egy a valóságnak elfogadott feltételezés, egy adott tényből történik következtetés egy másik tényre (Bíró 2011), ilyen például a fogamzási idő vélelme és az apasági vélelem, az ártatlanság vélelme, a kézbesítési vélelem. A vélelem fogalma tehát előfeltételezést, valószínűsítést, elővélekedést takar. Az <i>apasági vélelem</i> a vélelmek sajátos csoportját képezi, amely a gyermek apjának megállapításához kötődik. Az úgynevezett alapvélelem az anya férjére vonatkozik, amely szerint a gyermek apjának az anya férjét kell tekinteni, feltéve, hogy a férj az anyával a fogamzási idő kezdetétől a gyermek megszületéséig eltelt időben vagy annak egy részében házassági kötelékben állt. Ez a vélelem független attól, hogy a házasfelek a vélelmezett fogamzási időben valóban együtt éltek-e, illetve attól, hogy az anya férje nyilvánvalóan nem lehet a gyermek apja (Lamm 2009). Ptk. Negyedik rész, A rokonság, X. fejezet, Az apaság vélelmének megtámadása „4:107. § [Az apasági vélelem megtámadásának okai] (1) Az apaság vélelmét azon az alapon lehet megtámadni, hogy az, akit a vélelem alapján apának kell tekinteni, a gyermek anyjával a fogamzás idejében nemileg nem érintkezett vagy a körülmények szerint egyébként lehetetlen, hogy a gyermek tőle származik.” Az <i>apasági vélelem</i> nem tévesztendő össze a képzelt apa jogintézményével, amely olyan nem létező személyt takar, aki egy évtizedekkel ezelőtt a magyar családjogba beépült jogi fikció. A képzelt apa anyakönyvi bejegyzéséről a Ptk. 4:150 §-a rendelkezik. Képzelt apát akkor jegyeznek be, ha nincs olyan személy, akit a gyermek apjának kell tekinteni és az anya a gyámhatóságnál kezdeményezi, hogy az anyakönyvbe kiskorú gyermeke apjaként képzelt személyt jegyezzenek be, akinek a gyermek családi nevét viselheti. Ellenkező esetben a gyermek az anya születési vagy házassággal szerzett családi nevét viseli (Ugróczy 2016).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A vélelmet megtámadni és megdönteni lehet. A vélelem a büntetőjog területén is alkalmazott fogalom (pl. ártatlanság vélelme).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
apasági vélelem – <i>presumption of paternity</i> megtámad – to contest megdöntés – <i>rebuttal of the presumption of paternity</i>, to refute paternity	apasági vélelem – die Vaterschaftsvermutung megtámadás – die Anfechtung megdöntés – die Wiederlegung	apasági vélelem – présomption de paternité megtámad – contester, action en désaveu de paternité megdöntés – désaveu de paternité, (renverser la présomption de paternité)	apasági vélelem – presunzione di paternità megtámadás – impugnare megdöntés – disconoscimento della paternità
Lásd még: ártatlanság vélelme			
Kontextus: Amennyiben az apasági vélelem megdöntésére irányuló perben tartott meghallgatáson a felek valamelyike nem jelenik meg, a bíróság az apaság vélelmének megdöntése iránti kérelmet elutasítja.			
Dokumentumtípus: bírósági határozatok			
Források: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). Bíró E. 2011. <i>Szótár a joghoz</i> . Budapest: Jogismeret Alapítvány. Lamm V. (főszerk.) 2009. <i>Jogi lexikon</i> . Budapest: KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Ugróczy M. 2016. <i>Anyakönyvi szakvizsga</i> . Budapest: SL és Társa Bt. Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: GYERMEKTARTÁSDÍJ		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – CSALÁDJOG	
Definíció: A tartási kötelezettség az eltartott iránti gondoskodást takarja. Ennek elmulasztása bűncselekménynek minősül. Léteznek polgári jogon alapuló tartási szerződések is, amelyek tárgya ellentételezésért cserébe az eltartott gondozása, gyógyíttatása, ápolása és eltemetése (Bíró 2011 nyomán). Többféle tartási fajtát nevesít a Ptk.: gyermektartás, házastársi tartás, élettársi tartás és rokонтartás, az eltartott alapján megnevezve azokat. Gyermeektartás: Ptk. XIII. Cím, A rokонтartás, XXI. fejezet, A kiskorú gyermek tartása „4:216. § [A gyermektartás módja] (1) A gyermeket gondozó szülő a tartást természetben, a különélő szülő elsősorban pénzben teljesíti (a továbbiakban: gyermektartásdíj). (2) A szülő akkor is kötelezhető gyermektartásdíj fizetésére, ha a gyermek az ő háztartásában él, de tartásáról nem gondoskodik.” Házastársi tartás: Ptk. V. Cím, A házastársi tartás „4:29. § [A tartásra való jogosultság] (1) A házassági életközösség megszűnése esetén házastársától, a házasság felbontása esetén volt házastársától tartást követelhet az, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani.” Élettársi tartás: Ptk. Harmadik rész, Az élettársi kapcsolat családjogi hatásai, VII. Cím, Az élettársi tartás „4:86. § [Az élettársi tartásra való jogosultság] (1) Az életközösség megszűnése esetén volt élettársától tartást követelhet az, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani, feltéve, hogy az életközösség legalább egy évig fennállt és az élettársak kapcsolatából gyermek született.” Rokонтartás: Ptk. XIII. Cím, A rokонтartás, XX. fejezet, A rokонтartás közös szabályai „4:194. § [A rokонтartásra való jogosultság] (1) Rokonaival szemben az jogosult tartásra, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani, és akinek tartásra kötelezhető házastársa, volt házastársa vagy volt élettársa nincs.”		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Az államok tartási kötelezettségeinek fajtái államonként eltérhetnek (lásd Európai Igazságügyi Hálózat – Tartási igények: http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
gyermektartás(díj) – <i>child maintenance</i> (tartás); <i>child support</i> (díj); <i>child support maintenance</i> – (Maintenance Orders Act 1972, Family Law Act 1987, Child Support Act 1991) házastársi tartás(díj) – <i>spousal maintenance (and support)</i> élettársi tartás(díj) – <i>cohabitant maintenance (and support)</i>; <i>maintenance (and support) of a partner/ for the unmarried cohabitant partner</i> rokонтartás(díj) – <i>maintenance (and support) of blood relatives</i>	gyermektartás(díj) – der Kindesunterhalt házastársi tartás(díj) – der Ehegattenunterhalt (D) élettársi tartás(díj) – der Unterhalt an den Lebensgefährten rokонтartás(díj) – der Unterhalt an den Angehörigen	gyermektartás(díj) – pension alimentaire destinée aux enfants házastársi tartás(díj) – prestation compensatoire (terminusjelölt) élettársi tartás(díj) – pension compensatoire accordée au concubin (terminusjelölt) destinée/ versée au conjoint rokонтartás(díj) – pension alimentaire versée aux ascendants directs (terminusjelölt)	gyermektartásdíj – alimenti per i figli házastársi tartásdíj – alimenti a favore del coniuge élettársi tartásdíj – alimenti a favore del convivente rokонтartásdíj – alimenti a favore del parente

Lásd még:
Kontextus: A Budai Központi Kerületi Bíróság jelen perben hozott 35. sorszámú részítéletével a felek házasságát felbontotta, kiskorú gyermeküket az alperes gondozásában helyezte el, kötelezte a felperest tartásdíj fizetésére, rendezte a gyermekkel történő kapcsolattartást.
Dokumentumtípus: bírósági iratok
Források: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). Bíró E. 2011. <i>Szótár a joghoz</i> . Budapest: Jogismeret Alapítvány. Law, J. 2015. <i>Dictionary of Law</i> . Oxford: Oxford University Press. https://www.gov.uk/child-maintenance-if-one-parent-lives-abroad/paying-parent-lives-abroad Európai Igazságügyi Hálózat – Tartási igények: maintenance: http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_eng_en.htm http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_hun_hu.htm der Unterhalt: http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_ger_de.htm#1 . aliments: http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_fra_fr.htm alimenti: http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_ita_it.htm Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated .

TERMINUS: LAKÓHELY		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG	
Definíció: 1992. évi LXVI. törvény 5. § (2) bekezdése értelmében a „A polgár lakóhelye annak a lakásnak a címe, amelyben a polgár él. A lakcímbeljelentés szempontjából lakásnak tekintendő az az egy vagy több lakóhelyiségből álló épület vagy épületrész, amelyet a polgár életvitelszerűen otthonául használ, továbbá – a külföldön élő magyar és nem magyar állampolgárok kivételével – az a helyiség, ahol valaki szükségből lakik, vagy – amennyiben más lakása nincs – megszáll.” Nytv. 26. §. (1) bekezdés: „A Magyarország területén élő, e törvény hatálya alá tartozó polgár [4. § (1) bekezdés] köteles beköltözés vagy kiköltözés után három munkanapon belül lakóhelyének, illetve tartózkodási helyének címét nyilvántartásba vétel céljából bejelenteni (a továbbiakban együtt: lakcímbeljelentés).” A lakóhely tehát az a hely, ahol a polgár életvitelszerűen él (ami független attól, hogy saját tulajdonú, vagy bérelt ingatlanról van szó), lakóhelynek minősül és akként is kell bejelenteni az okmányirodában. Ugyan nem feltétele az életvitelszerű ottlakásnak, hogy a polgár a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásba be legyen jelentve, de bizonyos szolgáltatásokhoz (pl. személyazonosító igazolvány, útlevél) nem lehet lakcímbeljelentés nélkül hozzájutni. Arcképes igazolvány nélkül igazoltatás esetén a rendőrség hivatalból elindítja a nyilvántartásba vételt. Létezik a „lakcím nélküli” kategória, amely esetében elegendő a települése nevének (fővárosban a kerület) megadása. A hajléktalanok esetében előfordulhat, hogy van lakóhelyük, de nincs lakcímük, tehát a két fogalom nem minden esetben esik egybe. A fenti jogszabályi definícióból nem derül ki e – lakóhely és lakcím közötti – fogalmi különbség. A lakcím a lakóhely címe (1992. évi LXVI. törvény). A közigazgatásban a lakóhely kifejezés a bevett. Nytv. 5. § (3) bekezdés: „Az állampolgárok tartózkodási helye annak a lakásnak a címe, ahol – lakóhelye végleges elhagyásának szándéka nélkül – három hónapnál hosszabb ideig tartózkodik.” Létezik tényleges tartózkodási hely (lásd Be. 10. § és uniós jog: szokásos tartózkodási hely). Nytv. 5. §. (5) bekezdés: „A polgár értesítési címe: az a cím (címhely, postafiók vagy postai szolgáltató hely), amelyet kapcsolattartásra szolgáló elérhetősége céljából a lakcímén kívül a polgár bejelentett.”		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A lakóhely szinonimája a lakhely. A lakhely korábban használatos volt az állandó és ideiglenes lakcím helyett, ma már eredeti iratokon a lakóhelyet és a tartózkodási helyet használják. A köznyelvben használatos az állandó és az ideiglenes lakóhely kifejezés, a jogi terminológiában azonban a lakóhely fogalmában benne van, hogy állandó, a tartózkodási hely fogalmában pedig benne rejlik az ideiglenesség. Ugyanígy az állandó és ideiglenes lakcímet sem használatos.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
lakóhely – (<i>place of domicile</i> (EU), residence (UK)) tartózkodási hely – <i>place of residence</i> (EU), usual residential address (UK)	lakóhely – der Wohnsitz, der Wohnort, lakbizonylatokban: alleinige Wohnung (lakcím – die Wohnanschrift, die Wohnadresse) tartózkodási hely – der Aufenthaltsort	lakóhely – résidence, lieu de résidence domicile tartózkodási hely - lieu de séjour	lakóhely – residenza tartózkodási hely - dimora, luogo di dimora
Lásd még:			
Kontextus: A lakóhely változását a törvényben előírt adattartalmú lakcímbeljelentő lapon kell teljesíteni.			
Dokumentumtípus: közigazgatási iratok, nyilvántartás			
Források: 1992. évi LXVI. törvény a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról. http://njt.hu/njt.php?translated . 2017. évi XXVIII. törvény a nemzetközi magánjogról. 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról. (Be.)			

TERMINUS: TULAJDONI LAP (MÁSOLATA)	TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – DOLOGI JOG¹
Definíció: A <i>tulajdoni lap</i> az ingatlanügyi hatóság által vezetett ingatlan-nyilvántartás részeként az ingatlan alapvető, jogszabályban előírt adatait rögzíti és tartja nyilván. Magyarországon az ingatlan-nyilvántartási adatokat az ingatlanügyi hatóság (kormányhivatalon és járási hivatalokon belüli Földhivatal Osztály) kezeli. Az ingatlan-nyilvántartás településenként tartalmazza az ország valamennyi ingatlanának adatait, az ingatlanhoz kapcsolódó jogokat és jogi szempontból jelentős tényeket, az oda bejegyzett személyeknek a nyilvántartáshoz szükséges személyazonosító adatait. Az ingatlan-nyilvántartás részei: – tulajdoni lap; – okirattár; – ingatlan-nyilvántartási térkép (lásd Földhivatali portál, lásd még 1997. évi CXLI. tv. 2. §). A <i>tulajdoni lap</i> (1997. évi CXLI. tv.): „19. § (1) Az ingatlan-nyilvántartásban az ingatlan adatait, valamint az ingatlanhoz kapcsolódó jogokat és jogilag jelentős tényeket, továbbá azok jogosultjait és a jogosultak adatait a tulajdoni lapra kell bejegyezni, feljegyezni, illetve azon átvezetni.” A <i>tulajdoni lap</i> a szó szoros értelmében nem irat, hanem az elektronikus adatbázisban egy adott ingatlanra vonatkozóan nyilvántartott adatok összessége. A számítógépen kezelt <i>tulajdoni lapon</i> tartja nyilván a földhivatal egy adott ingatlan adatait, az ahhoz kapcsolódó jogokat és jogilag jelentős tényeket. Az ingatlanok azonosítása helyrajzi számmal történik településenként és azon belül fekvésenként. A <i>tulajdoni lapról</i> kiadható <i>tulajdoni lap másolat</i> az a papír alapú irat (tulajdonképpen hatósági bizonyítvány), amelyet az elektronikus adatbázis adataiból nyomtatnak ki. A mindennapi szóhasználatban ezt hívjuk tulajdoni lapnak. A <i>tulajdoni lap másolat</i> (lásd teljes másolat) az ingatlan összes bejegyzését tartalmazza, míg a szemle csak az aktuális adatokat. A <i>tulajdoni lap</i> három részből áll, amelyeket római számokkal jelölnek (I. az ingatlan számszerűsíthető adatai, II. ingatlanhoz kapcsolódó tulajdonjogi információk, III. ingatlanhoz fűződő egyéb jogok és jogosultjai). A térképet és tulajdoni lapot egyaránt érintő változásokat csak egymással összhangban lehet átvezetni. Az ingatlan-nyilvántartási térkép – mely településenként, térképszelvény felosztásban készül – tartalma az ingatlan-nyilvántartás szempontjából a következő: település neve, térképszelvény száma, település, fekvés, földrészlet határvonala, helyrajzi szám, épület, építmény, alrészlet, művelési ág, minőségi osztály, mintatér, utca, házszám (lásd Földhivatali portál). A <i>tulajdoni lapon</i> található egy speciális rövidítés: „kat. t. jöv. k. fill.”, amely a földértékeléssel és ezen belül a kataszteri jövedelem fogalmával áll összefüggésben. Ez hagyományokon nyugszik, a második világháború előtt Magyarországon a földnek kétféle érték mérő tényezője volt, a földpiac és a földadókataszter (1875. évi VII. tc.), amely a földadó alapjául szolgált. A földadó alapjául szolgáló, aranykoronában kifejezett kataszteri tiszta jövedelmet hat művelési ág és különböző minőségi osztályba sorolás alapján – a termelési költségek és a terményárak átlagainak a figyelembevételével – állapították meg. (Lamm 2009) [lásd még kataszteri tiszta jövedelem 1997. évi CXLI. tv. 23. § (4)]. Az aranykorona a „mai napig használatos földminősítési értékszám, egységnyi területű föld (pl. 1 katasztrális hold) tiszta jövedelmének, vagyis termőképességének, fekvésének, művelhetőségének mutatója. Magyarországon 1 hektár átlagos aranykoronaértéke 19” (Földhivatal – fogalomtár). Az ingatlan-nyilvántartás Magyarországon korábban másképpen folyt, már a kiegyezés előtt létrehozták a telekkönyvi nyilvántartást, amelyben magánszemélyek telkeit tartották nyilván. Később létrehoztak egy földnyilvántartást a szántóföldek stb. számára. A telekkönyvi nyilvántartás a bíróságokhoz (igazságszolgáltatás), míg a földnyilvántartás (közigazgatás) a földhivatalokhoz tartozott, míg ezeket 1972-től össze nem vonták, amikor is a telekkönyvi hivatalok megszűntek, és a két nyilvántartást 1980-ig fokozatosan egyesítették ingatlan-nyilvántartás néven.	Fordítói gyakorlat (vigyázat): Az ingatlan-nyilvántartás módját államonként eltérő módon szabályozhatják. Míg Németország esetében bejelentési kötelezettség áll fenn, addig Anglia és Wales esetében a változások bejegyzése nem kötelező. A hivatali feladatok ellátására is létezhet külön hivatal vagy a feladatokat egy hatósági osztály (pl. Olaszországban az adóhatóságon belül) vagy bírósági részleg (Németország, Ausztria) is elláthatja.

1 A dologi jog a polgári jogon belül a vagyoni jog alapvető része, amely a személyek számára uralmat biztosít a rendelkezésre álló vagyoni értékű javak felett; tehát a vagyoni berendezkedés joga, tárgya leegyszerűsítve az, hogy mely javak felett milyen jogok gyakorolhatók (Lamm 2009). Más szavakkal a dologi jog a dolgon fennálló jog, pl. tulajdon, bérlet (Bíró 2011). A dologi jog jogforrása a Ptk.-n belül az Ötödik könyv – Dologi jog.

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
tulajdoni lap másolat – <i>Title Deed</i>² (UK – funkcionális ekvivalens), Abstract of Title³ (USA); Folio of Title ingatlanügyi-hatóság – <i>real estate authority</i>, Real Estate Registry földhivatal – Land Registry Office (England, Wales⁴ – nincs bejegyzési kötelezettség), Land Registration Office ingatlan-nyilvántartás – <i>Real Estate Register</i>; Land Registry (UK⁵), Land Register; cadastral register (ált. UK) helyrajzi szám – Topographical No., Lot No.	tulajdoni lap másolat – das Grundbuchsblatt (D), die Grundbuchseinlage (A) földhivatal (ingatlanügyi hatóság) – das Grundbuchamt (D – eine Abteilung des Amtsgerichts, A – Bezirksgerichts) ingatlan-nyilvántartás – das Liegenschaftskataster (D – tartományi szinten, Buchungszwang), das Grundbuch (A – Hauptbuch und Urkundensammlung + Grundbuchsmappe, 3 Teile: A-Blatt: Gutbestandsblatt, B-Blatt: Eigentumsblatt, C-Blatt: Lastenblatt – ÖVGD) helyrajzi szám – die Flurstücksnummer (D), die Grundstücksnummer (A)	tulajdoni lap másolat – extrait de matrice cadastral (F), extrait de cadastre (F), extrait cadastral (BE); extrait cadastral, extrait de cadastre (közjegyzői tulajdoni igazolás) földhivatal (ingatlanügyi hatóság) – service de cadastre (https://www.cadastre.gouv.fr/scpc/accueil.do) ingatlan-nyilvántartás – livre foncier (földrajzilag kötött használat, három franciaországi megyére korlátozódik), registre foncier, service foncier helyrajzi szám – numéro cadastral, numéro de parcelle/cadastral, référence cadastrale	tulajdoni lap másolat – visura catastale/copia integrale di certificato catastale földhivatal (ingatlanügyi hatóság) – ufficio del catasto (I – Agenzia delle Entrate – ufficio tecnico erariale U.T.E.; korábban Agenzia del territorio, amely beolvadt az adóhivatalba – legge 135 del 2012) ingatlan-nyilvántartás – catasto – diviso in due: nuovo catasto edilizio urbano (N.C.E.U.) e nuovo catasto terreni (N.C.T.); (libro fondiario) helyrajzi szám – numero di particella (mappale, numero di mappa)
Lásd még: birtokolás joga			
Kontextus: Az Eladó 1/1 arányú kizárólagos tulajdonát képezi a (városi) ingatlan-nyilvántartásban hrsz. alatt nyilvántartott, természetben (város) belterületén található kivett ipartelep megjelölésű, 30000 m² alapterületű ingatlan (a továbbiakban Ingatlan), amely korábban a tatabányai ingatlan-nyilvántartásban hrsz. alatt nyilvántartott kivett ipartelep megjelölésű 1 ha 7000 m² alapterületű ingatlan megosztása során keletkezett a (városi) Körzeti Földhivatal számú, jogerős határozatában foglaltaknak megfelelően. Az Ingatlannak az ingatlan-nyilvántartásból kikért,-i keltezésű tulajdoni lapja a jelen Szerződés 1. sz. mellékletét képezi, a (városi) Körzeti Földhivatal fenti számú határozata a jelen Szerződés 2. sz. mellékletét képezi. Az Ingatlan tulajdoni lapja alapján nem tehermentes.			
Dokumentumtípus: ingatlan-adásvételi szerződés			
Források: 1997. évi CXLI. törvény az ingatlan-nyilvántartásról. ^{2,4,5}Law, J. 2015. <i>Dictionary of Law</i>. Oxford: Oxford University Press. ³Petz A. 2014. <i>Terminology of Civil Law</i>. Budapest: Arx Office Kft. Földhivatali portál: http://www.foldhivatal.hu/content/view/72/118. Földhivatali fogalomtár: http://www.foldhivatal.hu/content/view/65/99/. https://www.cadastre.gouv.fr/scpc/accueil.do. http://www.laleggepertutti.it/54813_come-capire-una-visura-catastale. http://njt.hu/njt.php?translated. https://www.gov.uk/government/organisations/land-registry. https://www.gov.uk/getinformation-about-property-andland/copies-of-deeds.			

FŐVÁROSI KERÜLETEK FÖLDHIVATALA
Budapest, XI., Budafoki út 59. 1519 Pf. 415.

Oldal: 1/1

Tulajdoni lap - szemle
2000. 10. 25. 09 : 25 : 10

BUDAPEST XXII. KER.
Belterület 23456/8/A/13

1223 BUDAPEST XXII.KER. Vadvirág utca 14. 2. emelet ajtó: 13

Szájljegy:23537/2000.10.05
FŐVÁROSI ILLETKÉPHIVATAL 1054 BUDAPEST V.KER. Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.,
Jelzálogjog törlés iránti kérelem

I. R É S Z

1. Az egyéb önálló ingatlan adatai:

megnevezés	terület m ²	szobák száma egész/fél	eszméi hányad
lakás	51	2 0	249/10000

Bejegyző határozat:19892/1999/1999.01.18.
Társasház
Az önálló ingatlanhoz tartoznak az alapító okiratban meghatározott helyiségek.

II. R É S Z

3. hányad: 1/1
Jogcím: vétel
bejegyző határozat:10235/1999/1999.08.08.
Jogállás: tulajdonos
név: Gábor Áron
szül.: 1955.01.01.
a. név: Kiss Gizella
cím: 1225 BUDAPEST XXII.KER. Gábor út 252.

III. R É S Z

1. bejegyző határozat:7690/1/1999/1999.12.01.
Jelzálogjog:312000 Ft, azaz háromszáztizenkettőezer Ft tőkertartozás
és járulékal erejéig
Jogosult:
név: FŐVÁROSI ILLETKÉPHIVATAL
cím: 1054 BUDAPEST V.KER Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.

TULAJDONI LAP VÉGE

aláírás,
kiadó földhivatal
pecsétje

a tulajdoni lapot kibocsátó földhivatal

az ingatlan helye, fekvése, helyrajzszáma

az ingatlan postacíme

széjljegy: iktatószám, tartalom

ingatlan megnevezése, számszerű adatai

széjljegy: iktatószám, tartalom

ingatlan megnevezése, számszerű adatai

tulajdonjogi adatok

egyéb jogok és tények

lap oldalszáma: aktuális lap/összes lap

a tulajdoni lap másolat típusa

<http://www.foldhivatal.hu/content/view/72/118>

TERMINUS: BIRTOKLÁS JOGA		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG - DOLOGI JOG	
Definíció: „A birtok: tényleges hatalom a dolog felett” (Lenkovics 2008: 252). A birtoklás a tulajdonjog tárgya, a dolog feletti fizikai hatalom, függetlenül attól, hogy ennek mi a jogcíme, és hogy van-e valamilyen jogalapja ennek (Székely 2008: 68). Ptk. V. Fejezet, A birtokláshoz való jog: „5:21. § [A birtoklás joga] A tulajdonost megilleti a birtoklás joga és a birtokvédelem.” A birtoklás, azaz a dolog feletti fizikai hatalom, nem keverendő össze a tulajdonjoggal. A tulajdonjog a tulajdonos joga egy meghatározott dolog felett, amely három részelemet foglal magába: birtoklás joga, a használat-hasznosítás, hasznok szedése jogát és a rendelkezés jogát. Ptk. Második rész, A tulajdonjog, III. Cím, A tulajdonjog általános szabályai „5:13. § [A tulajdonjog] (1) A tulajdonost tulajdonjogának tárgyán – jogszabály és mások jogai által megszabott korlátok között – teljes és kizárólagos jogi hatalom illeti meg. (2) A tulajdonost megilleti különösen a birtoklás, a használat, a hasznosítás, a hasznok szedésének és a rendelkezés joga. (3) A tulajdonosnak joga van minden jogosulatlan behatás kizárására.” Ingatlan adásvétele esetében az ingatlan birtokbaadása és -vétele elkülönül a tulajdonjog átszállásától.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): <i>A birtoklás joga</i> (birtoklás) és a tulajdonjog terminus két különböző fogalmat takar.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
birtoklás joga – <i>right of possession</i> , possessory right	birtoklás joga – die Besitzbefugnis	birtoklás joga – (droit de) possession	birtoklás joga – diritto al possesso
tulajdonjog – ownership, right of ownership, title	tulajdonjog – das Eigentumsrecht	tulajdonjog – (droit de) propriété	tulajdonjog – diritto di proprietà
Lásd még: haszonélvezet			
Kontextus: Az ingatlanvásárlás utolsó lépése a birtokbaadás, vagy ahogyan leggyakrabban emlegetni szokták, a kulcsátadás. A birtokbaadáskor birtokbaadási jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyben rögzíteni kell a közüzemi mérőórák állását és gyári számát. Az új tulajdonost illetik meg az ingatlannal kapcsolatos dokumentumok is.			
Dokumentumtípus: ingatlan-adásvételi szerződés, bírósági iratok			
Források: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). Székely 2008. <i>A polgári per alapjai</i> . Budapest: Eötvös József Kiadó. Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated . Lenkovics B. 2008. <i>Magyar polgári jog. Dologi jog</i> . Budapest: Eötvös József Könyvkiadó.			

TERMINUS: HASZONÉLVEZET		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – DOLOGI JOG ÉS ÖRÖKLÉSI JOG	
Definíció: Ptk. VIII. Cím, A használati jogok, XXX. fejezet, A haszonélvezet „5:147. § [A haszonélvezeti jog tartalma] (1) Haszonélvezeti jogánál fogva a jogosult a más személy tulajdonában álló dolgot birtokában tarthatja, használhatja, hasznosíthatja és hasznait szedheti. (...) (4) A természetes személyt megillető haszonélvezeti jog korlátozott időre és legfeljebb a jogosult haláláig állhat fenn. (5) Jogi személy javára haszonélvezeti jog korlátozott időre, de legfeljebb ötven évre engedhető; a határozatlan időre alapított haszonélvezeti jog ötven évig áll fenn.” A haszonélvezet olyan jogviszony, amelynél fogva valaki a más tulajdonában álló ingatlan vagy ingó dolgot birtokolhatja és használhatja. Házastársi haszonélvezet: a gyakorlatban az ingatlanok esetében, a házassági vagyonközösségi hányad öröklése esetén fordul elő (Lamm 2009). Például az elhalttal közösen lakott lakást az örökgyógy gyermeke öröklő, az elhunyt özvegy házastársa birtokolja, használhatja, de a házastárs nem tulajdonos (lásd részletesebben a rendelkezéseket a PTK. 7:58 és 7:59 § szerint).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A haszonélvezet jogviszonyként értelmezendő.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
haszonélvezet – <i>usufruct</i> ; right of enjoyment	haszonélvezet – der Nießbrauch	haszonélvezet – usufruit	haszonélvezet – usufrutto
Lásd még: birtoklási jog, szolgálat			
Kontextus: Ha az ingatlanon jogszabálynál fogva keletkezik haszonélvezet, akkor a haszonélvezeti jogot az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni.			
Dokumentumtípus: ingatlan-adásvételi szerződés, hagyatéki iratok			
Források: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). Lamm V. (főszerk.) 2009. <i>Jogi lexikon</i> . Budapest: KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: SZOLGALOM		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – DOLOGI JOG	
Definíció: A <i>szolgalom</i> (latinul <i>servitus</i>) jogosultság arra, hogy más személynek a dolgát használják (aktív szolgalom) vagy a tulajdonos köteles tartózkodni bizonyos őt megillető jogok gyakorlásától (passzív szolgalom). Más szempontú besorolása a személyes (pl. haszonélvezet) és a telki szolgalom (utóbbinál a jogosult az uralkodó telek birtokosa, akinek joga van a szolgáló telken átjárni vagy azt más módon használni, míg a kötelezett a szolgáló telek birtokosa) (lásd Ptk. 5:160. §.). A telki szolgalom típusai például az útszolgalom, az átjárás szolgálma, a vízvétel szolgálma, a közműszolgalom, a vezeték-szolgalom (Bíró 2011). Ptk. IX. CÍM SZOLGALOM ÉS KÖZÉRDEKŰ HASZNÁLAT XXXIII. Fejezet A telki szolgalom „5:160. § [A telki szolgalom fogalma] (1) Telki szolgalom alapján az ingatlan mindenkori birtokosa átjárás, vízellátás, vízvezetés, pince létesítése, vezetékoszlopok elhelyezése, épület megtámasztása céljára vagy az ingatlan mindenkori birtokosa számára előnyös más hasonló célra más ingatlanát meghatározott terjedelemben használhatja, vagy követelheti, hogy a másik ingatlan birtokosa a jogosultságából egyébként folyó valamely magatartástól tartózkodjék. (2) Ha valamely föld nincs összekötve megfelelő közúttal, a szomszédok kötelesek tőrni, hogy az ingatlan mindenkori birtokosa földjeiken átjárjon.”		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A leggyakrabban előforduló <i>szolgalom</i> az útszolgalom, de a <i>szolgalom</i> ennél tágabb fogalom.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
szolgalom – <i>easement</i>	szolgalom – die Dienstbarkeit (D), das Servitut (A)	szolgalom – servitude, aisances	szolgalom – diritto/obbligo di servitù
telki szolgalom – <i>easement on land</i>	telki szolgalom – die Grunddienstbarkeit	telki szolgalom – servitude foncière, servitude prédiiale	telki szolgalom – servitù prediale
útszolgalom – right of way/passage	útszolgalom – das Wegerecht	útszolgalom – droit de passage, servitude de passage, aisances de voirie	útszolgalom – diritto di passaggio
szolgalmi út – path (bridleway)	szolgalmi út – der Servitutsweg	szolgalmi út – voie de servitude	szolgalmi út – servitù di passaggio
Lásd még: haszonélvezet			
Kontextus: A telki szolgalom alapítása létrejöhet az érintett ingatlanok tulajdonosai közötti szerződés útján ingyenesen vagy ellenérték fejében, amelyhez a szolgalom ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése is szükséges.			
Dokumentumtípus: ingatlan-adásvételi szerződés			
Források: 2008. <i>Handbuch für Gerichtsdolmetscher. Einführung in die Terminologie des Prozessrechts, Zivilrechts und Strafrechts in Österreich.</i> Wien: Österreichischer Verband der Gerichtsdolmetscher (ÖVGD), (kézirat). 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). Bíró E. 2011. <i>Szótár a joghoz.</i> Budapest: Jogismeret Alapítvány. Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated.			

TERMINUS: SZERZŐDÉS		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – KÖTELMI JOG ²	
Definíció: A szerződés a felek egybehangzó akaratnyilatkozata, amely rendszerint kölcsönös és egyenértékű, vagyoni jellegű szolgáltatási kötelezettség létrehozására irányul, és amelynek célzott joghatása állami kényszerrel is kikényszeríthető (Székely 2008). A szerződésből kötelezettség keletkezik az egyik oldalon a szolgáltatás teljesítésére, a másik oldalon jogosultság a szolgáltatás követelésére. A közös szabályoktól, ha ezt a jogszabályok engedik, a felek egyező akarral eltérhetnek (lásd Ptk. Hatodik könyv, Kötelmi jog, Első rész, A kötelek közös szabályai, I. Cím, Általános rendelkezések, I. Fejezet, A kötelek). A feleknek olyan kérdésekben nem kell megállapodniuk, amelyeket jogszabály eleve rendez (Bíró 2011). A szerződés klasszikus jogi fogalmat jelöl, de a szerződés gyakorlati megnevezése lehet megállapodás. A megállapodást gyakran a szerződés szinonimájaként használják, továbbá kormányok között létrejövő, kisebb jelentőségű nemzetközi szerződések megnevezésére is használatos terminus (pl. árucsere-forgalmi megállapodás) (Lamm 2009). A szerződés szóban, írásban és ráutaló magatartással egyaránt köthető (klasszikus típusa az ingatlan-adásvételi szerződés, de a gyakorlatban pl. a villamosjegy is szerződés). Bizonyos típusoknál (pl. ingatlan-adásvételi szerződés) előírt az írásos forma (kötelező alaki érvényességi kellék az írásba foglalás). Ajánlat tétele és annak elfogadásával is létrehozhat szerződést. A szerződés típusát tartalma alapján kell megítélni (lásd színlelt szerződés pl. ha munkajogviszonyokat szabályozó munkaszerződés helyett polgári jogi viszonyokat szabályozó megbízási szerződést kötnek az alacsonyabb járulékfizetés miatt). A színlelt szerződés semmis [Mt. 27. § (2) bekezdés]. Különböző szerződéstípusok léteznek, mint például adásvételi, bérleti, megbízási, vállalkozási, bizományosi, letéti szerződés. A szállítási (beszállítói) szerződés (új megnevezése: halasztott hatályú adásvételi szerződés) nem keverendő a szállítmányozási (fuvarszervezési) és fuvarozási (fuvarozóval kötött) szerződéssel. Speciális szerződéstípusok például a teljes beruházás megvalósítása érdekében alvállalkozókkal megvalósuló vállalkozási szerződés vagy a követelés engedményezésével (tartozás átvállalásával, behajtásával) létrejövő factoring szerződés. (A szócikk nem tárgyalja a nemzetközi szerződéseket).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A magyar jogi terminológiában a szerződés és a megállapodás egyenértékű szinonimaként kezelhető. (bár a megállapodás a köznyelvi értelemben tágabb fogalmat jelöl). A szerződések nyelvenkénti terminológiája és frazeológiája többnyire kötött, amelyet meg kell tartani (lásd lejjebb).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
szerződés – <i>contract</i>	szerződés – der Vertrag	szerződés – contrat	szerződés – contratto
megállapodás – <i>agreement</i> (A contract és agreement terminusok felcserélhetők a gyakorlatban, kivétel pl. contracting agreement – vállalkozási szerződés)	megállapodás – die Vereinbarung	megállapodás – accord (a gyakorlatban a contrat, accord, convention stb. gyakran felcserélhető)	megállapodás – accordo
Lásd még: semmis, kölcsönszerződés, engedményezés			

² A kötelmi jog a polgári jog azon része, amelynek tárgyát kötelek, azaz azok a polgári jogi viszonyok képezik, amelyekben a jogosult meghatározott vagyoni értékű szolgáltatás teljesítését követelheti a kötelezettől. A kötelmi jog általános része a kötelek keletkeztető tények (lásd szerződés, károkozás, személyiségi dologi vagy más megsértése, egyoldalú jognyilatkozat, értékpapír, jogalap nélküli gazdagodás, megbízási nélküli ügyvitel és utaló magatartás) szabályait rögzíti (pl. kötelek keletkezése vagy megszűnése pl. teljesítés, jogutód nélküli megszűnés, megállapodás, bírósági határozat által). Jogforrása: Ptk. Hatodik könyv, Kötelmi jog (Székely 2008, Lamm 2009). Ezzel szemben a különös rész alatt az egyes konkrét szerződések szabályait értjük.

Kontextus: Ingatlan-adásvételi szerződés (a továbbiakban Szerződés), amely létrejött az alulírott napon és helyen az X Korlátolt Felelősségű Társaság (székhely:....., cégjegyzékszám:..., statisztikai számjele:..., adószáma:....., képviseli: ügyvezető), mint eladó – a továbbiakban Eladó – és az Y Gépipari Korlátolt Felelősségű Társaság (székhely:....., cégjegyzékszám:, statisztikai számjele:, adószáma:, képviseli: ügyvezető), mint vevő – a továbbiakban Vevő – Eladó és Vevő együttesen Felek – között az alábbi feltételek szerint. (...) A szerződő felek a jelen adásvételi szerződést elolvasás és értelmezés után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt, jóváhagyólag aláírták.

Dokumentumtípus: jogi szakszövegek, szerződések

Források: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (Mt.). Bíró E. 2011. *Szótár a joghoz*. Budapest: Jogismeret Alapítvány. Kovács T. 2015. *Contract law*. Budapest: Révai Digitális Kiadó. Lamm V. (főszerk.) 2009. *Jogi lexikon*. Budapest: KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Székely 2008. *A polgári per alapjai*. Budapest: Eötvös József Kiadó. Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) <http://njt.hu/njt.php?translated>. Várnai J. Sz.–Mészáros A. É. 2011. *Fordítókatalauz*. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 48-49.

NÉHÁNY SZERZŐDÉSTÍPUS	SZERZŐDŐ FÉL MEGNEVEZÉSE
adásvételi szerződés	eladó vevő
megbízási szerződés	megbízó megbízott
bizományosi szerződés	megbízó bizományos
vállalkozási szerződés	megrendelő vállalkozó
halasztott hatályú adásvételi szerződés (korábban: szállítási szerződés)	megrendelő beszállító, szállító
bérelti szerződés	bérbeadó bérlő
engedményezési szerződés	engedményező engedményes
factoring szerződés	faktor hitelező (faktoráló) adós
letéti szerződés	letevő letéteményes kedvezményezett
ajándékozási szerződés	ajándékozó ajándékozott
hitelszerződés	hitelező adós
kölcsönszerződés	kölcsönadó kölcsönvevő
jogbérleti (franchise) szerződés	jogbérletbe adó jogbérletbe vevő

TERMINUS: SEMMIS		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – KÖTELMÍ JOG	
Definíció: Ptk. XVIII. fejezet, „6:88: (1) A semmis szerződés megkötésének időpontjától érvénytelen. A semmisség megállapításához külön eljárásra nincs szükség; a szerződés semmisségét a bíróság hivatalból észleli.” A semmisség az érvénytelenség egyik alfaja, a másik a megtámadhatóság. Érvénytelenség esetén a szerződésre vonatkozó szabályok súlyos megszegésekor a törvény megtagadja a szerződéstől a joghatás kiváltásának képességét, s nem biztosítja az állami kikényszeríthetőséget. Érvénytelenséget csak a szerződés létrejötte esetén lehet vizsgálni. Semmisség esete akkor áll fenn, ha a szerződésnek olyan súlyos hibája van, hogy semmiképpen sem tartható fenn. Megtámadhatóság: Amennyiben a szabályszegés nem olyan súlyú, hogy a szerződéstől indokolt minden joghatást megvonni, úgy a szerződés csak sikeres megtámadás esetén válik érvénytelenné. A megtámadás határidőhöz kötött: megtámadási jog egy éven belül gyakorolható. A nem teljes hatású szerződéseknek az érvénytelenségen kívül két másik csoportja is létezik: – hatálytalan szerződések (időbeli hatály – érvényes, de joghatás kiváltására csak egy későbbi időpontban lesz alkalmas, és személyi hatály – például elővásárlási jog biztosításának elhagyása); – bírósági úton nem kikényszeríthető szerződések (magánszemélyek között fogadásból eredő követelések) (Székely 2008. A polgári per alapjai. Budapest: Eötvös József Kiadó.).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A semmisség nem keverendő a hatálytalansággal. A magyar jogrendben a semmisség az érvénytelenség egyik fajtája (ez nem feltétlenül nemzetközi felosztás, államonként és az uniós terminológiában eltérhet – pl. a DCFR³ kísérleti tanulmányban az invalid egyenlő a null terminussal, míg az ineffective meghatározásában egyezik a magyar értelmezéssel). A semmisség más tárgykörben a bírósági döntésekre is vonatkozhat (pl. Olaszországban létezik Semmitőszék/Corte di Cassazione), amely az alacsonyabb fokon hozott döntést semmissé nyilvánítja, de új döntést nem hoz, viszont az alacsonyabb szintű bíróság számára elrendeli új döntés hozatalát).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
semmis – <i>null and void</i> (doublet)	semmis – (null und) nichtig	semmis – nul (et non avenu)	semmis – nullo
érvénytelen – <i>invalid, void</i>	érvénytelen – ungültig	érvénytelen – invalide	érvénytelen – invalido
megtámadható – <i>contestable, voidable</i>	megtámadható – anfechtbar	megtámadható – attaquable	megtámadható – annullabile, impugnabile
hatálytalan – <i>ineffective</i>	hatálytalan – kraftlos, unwirksam	hatálytalan – ineffectif, sans effet	hatálytalan – senza effetto
Lásd még: szerződés			
Kontextus: A Ptk. az érvénytelenséget gyűjtőfogalomként használja, és ezen belül a semmis és a megtámadható szerződések közötti megkülönböztetést megtartja.			
Dokumentumtípus: szerződés, bírósági iratok			
Források: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). 1,3Petz A. 2014. <i>Terminology of Civil Law</i>. Budapest: Arx Office Kft. 139. Sándor I. (ed.) 2016. <i>Business Law in Hungary</i>. Budapest: Patrocinium House Ltd. 309–326. Székely 2008. <i>A polgári per alapjai</i>. Budapest: Eötvös József Kiadó. http://ec.europa.eu/justice/policies/civil/docs/dcfr_outline_edition_en.pdf – von Bar, Ch., Clive, E., Schulte-Nölke, H., BEale, H., Herre, J., Huet, J., Sto M. (eds.) 2009. <i>Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law Draft Common Frame of Reference (DCFR)</i>. Outline Edition. Dissen: European Law Publishers. http://www.diritto-civile.it/I-Contratti/invalidita-inefficacia-contratto.html [lásd még: Gellén K. 2016. Invalidity of Contracts. In: Sándor I. (ed.) <i>Business Law in Hungary</i>. Budapest: Patrocinium. 309–326. Kovács T. 2015. <i>Contract law</i>. Budapest: Révai Digitális Kiadó. Pázmándi K. (szerk.) 2014. <i>Üzleti jog – az új Polgári Törvénykönyv után</i>. Budapest: Typotex. 179–188. Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated.			

3 A DCFR tanulmány (Draft of Common Frame of Reference, http://ec.europa.eu/justice/policies/civil/docs/dcfr_outline_edition_en.pdf) – kísérleti terminusalkotás uniós környezetben: Invalid: „Invalid” in relation to a juridical act or a legal relationship means that the act or relationship is void or has been avoided (557. old.) – nem veszi figyelembe a magyar besorolást, de az ineffective terminus meghatározása egyezik a magyar jogi értelmezéssel: “Ineffective” in relation to a contract or other juridical act means having no effect, whether that state of affairs is temporary or permanent, general or “restricted”.

TERMINUS: ELÁLLÁS		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – KÖTELEMI JOG	
Definíció: A magyar jogi terminológiában négyféle egymástól elkülöníthető szerződésmegszűnési módozat létezik. A megkülönböztető fogalmi jegyek egyfelől a szerződésmegszűnés egyoldalúsága és kétoldalúsága, másfelől a jövőben vagy visszamenőlegesen történő hatályosulás. Az <i>elállás</i> visszamenőlegesen hatályosuló egyoldalú szerződésmegszűnési módozat. Ptk. „6:213. § [Megszüntetés egyoldalú jognyilatkozattal] (1) Aki jogszabálynál vagy a szerződésnél fogva felmondásra vagy elállásra jogosult, a másik félhez intézett jognyilatkozattal szüntetheti meg a szerződést. A szerződés felmondása esetén a szerződés megszüntetésének, elállás esetén a szerződés felbontásának a szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy elállásra a fél akkor jogosult, ha az általa kapott szolgáltatás egyidejű visszaadását felajánlja.”		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A magyar jogi terminológiában az egyes szerződésmegszűnési módozatok egyértelműen elkülöníthetők egymástól, míg más jogrendekben eltérhet ez a besorolás (lásd angol-szász, olaszországi). Ez jelentős nehézséget okozhat, mert nehezen adható vissza, hogy milyen következményekkel jár az adott szerződésmegszűnési módozat (idő, pénz, jogi következmények).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
elállás – <i>cancellation</i>¹, (<i>withdrawal</i>)^{2,3} felmondás – <i>unilateral termination</i>, <i>termination</i> (funkcionális ekvivalens) felbontás – <i>rescission</i> megszüntetés – <i>termination</i> (funkcionális ekvivalens) (<i>contract's dissolution – szerződés megszűnése</i>)	elállás – <i>der Rücktritt vom Vertrag</i> (D – § 349 BGB) felmondás – <i>die Kündigung</i> felbontás – <i>die Auflösung, die Aufhebung</i> megszüntetés – <i>die Auflösung</i> (<i>megszűnés – das Erlöschen</i>)	elállás – <i>désistement</i> felmondás – <i>résiliation, annulation</i> felbontás – <i>dissolution</i> megszüntetés – <i>résiliation</i> (<i>megszűnés – terminaison</i>) <i>cessation</i>	elállás – <i>recesso</i> (funkcionális ekvivalens) felmondás – <i>disdetta</i> (I) felbontás – <i>risoluzione</i> (funkcionális ekvivalens) megszüntetés – <i>rescissione</i> (funkcionális ekvivalens)
Lásd még: szerződés			
Kontextus: Ha ingatlan-adásvételi szerződésben a felek a vételár meg nem fizetése vagy fizetési késedelme esetére elállási jogot kötöttek ki, és az elállás oka bekövetkezett, az eladó a szerződéstől akkor is jogosult elállni, ha a vevő tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba már bejegyezték.			
Dokumentumtípus: szerződés			
Források: Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated.			

Szerződésmegszűnési módozatok:

	<i>egyoldalú szerződésmegszűnés</i>	<i>kétoldalú szerződésmegszűnés</i>
a jövőben hatályosuló szerződésmegszűnés	felmondás	megszüntetés
<i>visszamenőleges</i> hatályú	elállás	felbontás

EN:

	<i>egyoldalú szerződésmegszűnés</i>	<i>kétoldalú szerződésmegszűnés</i>
a jövőben hatályosuló szerződésmegszűnés	unilateral termination	termination
<i>visszamenőleges</i> hatályú	cancellation (withdrawal)	rescission

DE:

	<i>egyoldalú szerződésmegszűnés</i>	<i>kétoldalú szerződésmegszűnés</i>
a jövőben hatályosuló szerződésmegszűnés	die Kündigung	die Auflösung, die Aufhebung
<i>visszamenőleges</i> hatályú	der Rücktritt	die Auflösung, die Aufhebung

FR:

	<i>egyoldalú szerződésmegszűnés</i>	<i>kétoldalú szerződésmegszűnés</i>
a jövőben hatályosuló szerződésmegszűnés	résiliation, annulation	résiliation
<i>visszamenőleges</i> hatályú	désistement	dissolution

IT:

TERMINUSOK FOGALMI JEGYEINEK FELTÉRKÉPEZÉSE DEFINÍCIÓK ALAPJÁN	EGYOLDALÚ	KÉTOLDALÚ	JÖVŐBENI HATÁLY	VISSZAMENŐLEGES HATÁLY
felmondás	•		•	
disdetta	•		•	
megszüntetés		•	•	
rescissione		•		•
elállás	•			•
recesso	•		•	
felbontás		•		•
risoluzione	•	•		•

(Tamás–Tóth 2015: 160)

MAGYAR TERMINUS	EKVIVALENCIASZINT	OLASZ EKVIVALENS
felmondás	teljes ekvivalencia (terminus-terminus)	disdetta
megszüntetés	részleges ekvivalencia (funkcionális ekvivalens)	rescissione
elállás	részleges ekvivalencia (funkcionális ekvivalens)	recesso
felbontás	részleges ekvivalencia (funkcionális ekvivalens)	risoluzione

(Tamás–Tóth 2015: 161 nyomán)

TERMINUS: KÖLCSÖNSZERZŐDÉS		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – KÖTELEMI JOG	
Definíció: <i>Kölcsönszerződés:</i> Ptk. XX. Cím, A hitel- és számlaszerződések, LIII. fejezet „6:383. § [Kölcsönszerződés] Kölcsönszerződés alapján a hitelező meghatározott pénzüsszeg fizetésére, az adós a pénzüsszeg szerződés szerinti későbbi időpontban a hitelezőnek történő visszafizetésére és kamat fizetésére köteles.” Hitelszerződés: Ptk. XX. Cím, A hitel- és számlaszerződések, LII. fejezet „6:382. § [Hitelszerződés] (1) Hitelszerződés alapján a hitelező hitelkeret rendelkezésre tartására, és a rendelkezésre tartott összeg erejéig kölcsönszerződés, kezességi szerződés, garanciaszerződés vagy egyéb hitelművelet végzésére vonatkozó más szerződés megkötésére, az adós díj fizetésére köteles.” A köznyelv a kölcsön és hitel terminusokat úgy használja, mintha azonos fogalmat takarnának. A Ptk. rendszerében ezek azonban elkülöníthetők egymástól. A hitelszerződéssel a bank arra vállal kötelezettséget, hogy jutalék ellenében meghatározott hitelkeretet tart a vele szerződő fél rendelkezésére, és e keret terhére kölcsönszerződést köt, vagy másfajta hitelművelet végez. A hitelszerződéssel a banknak csak az a kötelezettsége, hogy meghatározott összeggel rendelkezésére áll az adósnak (Székely 2008). A hitelszerződés egyfajta elő- vagy keretszerződés egy <i>kölcsönszerződés</i> vagy egyéb fenti típusú szerződés megkötéséhez. A tényleges kifizetés a <i>kölcsönszerződés</i> alapján történik (Lamm 2009).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A hitelszerződés és <i>kölcsönszerződés</i> két különböző szerződéstípust jelöl. A szerződésekben a felek pontos megnevezése adott (lásd kölcsönadó/ hitelező és kölcsönvevő/ adós).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
kölcsönszerződés – <i>loan contract</i> , loan agreement	kölcsönszerződés – der Darlehensvertrag (D – § 488 I BGB)	kölcsönszerződés – contrat de prêt	kölcsönszerződés – contratto di mutuo (artt. 1813 ss. c.c.)
hitelszerződés – <i>credit contract</i> , credit agreement	hitelszerződés – der Kreditvertrag (D – §§ 488 ff. BGB)	hitelszerződés – contrat de crédit	hitelszerződés – contratto di credito
Lásd még: szerződés			
Kontextus: A kölcsönszerződések kapcsán a közjegyzői okirat jelentősége és előnye a magánokiratokkal szemben abban nyilvánul meg, hogy a közjegyzői okirat mint közokirat közvetlenül végrehajtható, így a hitelezőnek a követelés behajtása érdekében nem kell bírósághoz fordulnia és hosszú éveken át pereskednie.			
Dokumentumtípus: szerződés, jogi és gazdasági szakszövegek			
Források: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). Lamm V. (főszerk.) 2009. <i>Jogi lexikon</i> . Budapest: KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: ENGEDMÉNYEZÉS		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – KÖTELMI JOG	
Definíció: Az <i>engedményezés</i> lényegében követelés átruházása. A szerződés jogosultja a követelését átruházza más személyre, aminek következtében a régi jogosult (engedményező) helyébe új jogosult (engedményes) lép (Bíró 2011). Ptk. XII. Cím, Engedményezés, jogátruházás, tartozásátvállalás és szerződésátruházás, XXVIII. Fejezet, <i>Engedményezés</i> „6:193. § [Engedményezés] (1) A jogosult a kötelezettel szembeni követelését másra ruházhatja át. (2) A követelés átruházással való megszerzéséhez az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím és a követelés engedményezése szükséges. Az engedményezés az engedményező és az engedményes szerződése, amellyel az engedményes az engedményező helyébe lép.” Factoring: a factoring ügylet (faktorálás) a nem lejárt és lejárt követelések <i>engedményezésével</i> jön létre. A hitelező (faktoráló) a követelését eladja a faktornak, amivel a hitelezőnek az adóssal szemben fennálló hitelezői jogai átszállnak a faktorra. Ptk. Harmadik rész, Egyes szerződések, LVIII. Fejezet, A factoring szerződés „6:405. § [Factoring szerződés] Factoring szerződés alapján a faktor meghatározott pénzüsszeg fizetésére, az adós harmadik személlyel szembeni követelésének a faktorra engedményezésére köteles; ha az engedményezett követelés esedékességekor a kötelezett nem teljesít, az adós a kapott összeg visszafizetésére és kamat fizetésére, a faktor a követelés visszaengedményezésére köteles.” (Nemzetközi szabályozása: UNIDROIT Egyezmény).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A factoring viszonylag új fogalom, a factoring szerződés csak az új, 2013. évi Ptk.-ban jelent meg (más új szerződéstípusok mellett, mint pl. a franchise, azaz jogbérleti szerződés). Az engedményezés komplex fogalmat takar, részletes szabályozását a kialakuló gyakorlat fogja befolyásolni, amely szakmai vitákkal kísért.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
engedményezés – <i>assignment of claims</i>	engedményezés – die Abtretung, die Zession	engedményezés – cession	engedményezés – cessione
factoring – <i>factoring</i>	factoring – das Factoring	factoring – affacturage	factoring – factoring
Lásd még: szerződés			
Kontextus: Jelen megállapodás aláírásával engedményező a fenti követelést az azt biztosító mellékkötelezettségekkel együtt engedményesre engedményezi, aki az engedményezést elfogadja.			
Dokumentumtípus:			
Források: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). Bíró E. 2011. <i>Szótár a joghoz</i> . Budapest: Jogismeret Alapítvány. (Lásd még: Kovács T. 2015. <i>Contract law</i> . Budapest: Révai Digitális Kiadó. 63–64.). Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: KÁRTALANÍTÁS		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – KÖTELMI JOG	
Definíció: Ptk. XXVIII. Cím, Kártalanítás jogszerű károkozásért „6:564. § [A kártalanítás] Ha jogszabály a jogszerűen okozott kárért kártalanítási kötelezettséget ír elő, a kártalanítás módjára és mértékére a kártérítésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.” Ptk. Negyedik rész, Felelősség szerződésen kívül okozott kárért, XXVI. CÍM, A kártérítési felelősség általános szabálya és közös szabályai „6:518. § [A károkozás általános tilalma] A törvény tiltja a jogellenes károkozást. 6:519. § [A felelősség általános szabálya] Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól a károkozó, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható. 6:520. § [Jogellenesség] Minden károkozás jogellenes, kivéve, ha a károkozó a kárt a) a károsult beleegyezésével okozta; b) a jogtalan támadás vagy a jogtalan és közvetlen támadásra utaló fenyegetés elhárítása érdekében a támadónak okozta, ha az elhárítással a szükséges mértéket nem lépte túl; c) szükséghelyzetben okozta, azzal arányos mértékben; vagy d) jogszabály által megengedett magatartással okozta, és a magatartás más személy jogilag védett érdekét nem sérti, vagy a jogszabály a károkozót kártalanításra kötelezi. 6:521. § [Előreláthatóság] Nem állapítható meg az okozati összefüggés azzal a kárral kapcsolatban, amelyet a károkozó nem látott előre és nem is kellett előre látnia. 6:522. § [A kártérítési kötelezettség terjedelme] (1) A károkozó a károsult teljes kárát köteles megtéríteni. (2) A teljes kártérítés körében a károkozó köteles megtéríteni a) a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést; b) az elmaradt vagyoni előnyt; és c) a károsultat ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez szükséges költségeket.” A fentiek értelmében a <i>kártalanítás</i> és a kártérítés közti alapvető megkülönböztető fogalmi jegy: a magatartás jogszerűsége vagy jogellenessége. A kárt a <i>kártalanítás</i> esetében jogszerű (pl. a kisajátítás), míg a kártérítés esetében jogellenes magatartás okozza. Kártalanítás történik általában például szükséghelyzet esetén (feltéve, hogy arányos mértékben történik a károkozás): Ptk. Ötödik rész, VI. Fejezet, A használat és a hasznok szedésének joga, 3. A használat különös esetei „5:26. § [A szükséghelyzet] (1) Másnak életét, testi épségét vagy vagyonát közvetlenül fenyegető és más módon el nem hárítható veszély esetén a tulajdonos köteles tűrni, hogy dolgát a veszély megszüntetése céljából a szükséges mértékben igénybe vegyék, felhasználják vagy abban kárt okozzanak. (...) (2) A tulajdonos a szükséghelyzetbe került személytől kártalanítást, attól, aki a veszély megszüntetése során indokolatlanul nagy kárt okozott, a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint kártérítést követelhet.”		Fordítói gyakorlat (vagyázat): A magyar jogrendben a <i>kártalanítás</i> más fogalmat takar, mint a kártérítés. Más jogrendekben a két fogalom nem feltétlenül válik el egymástól (pl. compensation használatos mindkét esetben, bár elsődleges kifizetést jelöl); ilyen használatban fordul elő az indemnification is).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
kártalanítás – <i>recompense</i>, compensation, indemnification kártérítés – <i>damages</i>; compensation, indemnification (punitive damages¹ – speciális típus az angolszász jogrendekben, ahol büntetőjogi elemek keverednek polgári jogi elemekkel, ezt összegben adják meg – lásd Grisham 1997)	kártalanítás – die Entschädigung, die Abgeltung kártérítés – der Schadenersatz	kártalanítás – indemnisation, indemnité kártérítés – dédommagement, dommages-intérêts (a gyakorlatban gyakran használják mindkettőre a compensation kifejezést is, a francia jogban szinonimák)	kártalanítás – indennizzo kártérítés – risarcimento del danno

Lásd még:
Kontextus: Az elsőfokú bíróság a felperes vagyoni kártalanítási igényét teljes egészében elutasította, annak tételeit részben a bizonyítottság, részben az okozati összefüggés hiánya miatt ítélte alaptalannak.
Dokumentumtípus: szerződések, bírósági iratok
Források: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). ¹ Petz A. 2014. <i>Terminology of Civil Law</i> . Budapest: Arx Office Kft. 151. Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated . Várnai J. Sz.–Mészáros A. É. 2011. <i>Fordítókataloz</i> . Budapest: Tinta Könyvkiadó. 65-66. Grisham, J. 1997. <i>The Runaway Jury</i> . London: Arrow

TERMINUS: TÉVEDÉS		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – KÖTELEMI JOG	
Definíció: A szerződéskötéskor a szerződési akarat hibái közé sorolhatók a <i>tévedés</i>, a megtévesztés és a fenyegetettség (Székely 2008). Ptk. VI. Cím, Az érvénytelenség, XVIII. Fejezet, Semmisség és megtámadhatóság. 1. A szerződési akarat hibája „6:90. § [Tévedés] (1) Aki a szerződés megkötésekor valamely lényeges körülmény tekintetében tévedésben volt, a szerződési jognyilatkozatát megtámadhatja, ha tévedését a másik fél okozta vagy felismerhette. Lényeges körülményre vonatkozik a tévedés akkor, ha annak ismeretében a fél nem vagy más tartalommal kötötte volna meg a szerződést. (2) Ha a felek a szerződéskötéskor lényeges kérdésben ugyanabban a téves feltevésben voltak, a szerződést bármelyikük megtámadhatja. (3) Nem támadhatja meg a szerződést az, aki a tévedését felismerhette vagy a tévedés kockázatát vállalta. 6:91. § [Megtévesztés és jogellenes fenyegetés] (1) Akit a másik fél szándékos magatartásával tévedésbe ejt vagy tévedésben tart, a megtévesztés hatására tett szerződési jognyilatkozatát megtámadhatja. (2) Akit a másik fél jogellenes fenyegetéssel vett rá a szerződés megkötésére, a szerződési jognyilatkozatát megtámadhatja.”		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A <i>tévedés</i> fogalma nem egyenlő a szándékos tévedésbe ejtéssel és tévedésben tartással, amelyek a megtévesztés fogalma alá tartoznak. Más jogrendekben nem feltétlenül ez a felosztás létezik, mint például angol jogi felosztás a megtévesztés három fajtáját különbözteti meg: a) fraudulent misrepresentation, b) negligent misrepresentation, c) innocent misrepresentation (Kovács 2015: 107). A <i>tévedés</i> fogalma az anyagi büntetőjogban is létezik.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
tévedés(ben tartás) – <i>mistake</i> (UK); default (eljárési hiba); error (bírósi eljárásban); innocent/unintentional misrepresentation megtévesztés – <i>misrepresentation</i>; intentional misrepresentation; deception (EU)	tévedés – der Irrtum megtévesztés – die Täuschung	tévedés – erreur megtévesztés – dol, manoeuvre frauduleuse, tromperie	tévedés – errore megtévesztés – dolo (negoziale)
Lásd még: semmisség			
Kontextus:			
Dokumentumtípus:			
Források: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). Kovács T. 2015. <i>Contract law</i>. Budapest: Révai Digitális Kiadó. 107. Petz A. 2014. <i>Terminology of Civil Law</i>. Budapest: Arx Office Kft. 140. Law, J. 2015. <i>Dictionary of Law</i>. Oxford: Oxford University Press. Székely 2008. <i>A polgári per alapjai</i>. Budapest: Eötvös József Kiadó. http://www.dictionnaire-juridique.com/definition/dol.php. Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated.			

TERMINUS: POLGÁRI JOGI TÁRSASÁG		TÁRGYKÖR: POLGÁRI JOG – KÖTELMI JOG	
Definíció: <i>A polgári jogi társaság</i> olyan, a gazdasági társaságoknál rugalmasabb társasági forma, amelynek lényege, hogy a tagok olyan közös cél elérésében működnek együtt, amely általában gazdasági tevékenységet is igényel, de vagyon nélkül is irányulhat kizárólag tevékenység összehangolására. <i>A polgári jogi társaságot</i> a gazdasági társaságokkal ellentétben nem szükséges a cégjegyzékbe bejegyezni. Egyik tipikus fajtája az épület felépítésére irányuló építőközösség (Lamm 2009). XXIV. Cím, A polgári jogi társasági szerződés „6:498. § [Polgári jogi társasági szerződés] Polgári jogi társasági szerződéssel a felek (a továbbiakban: tagok) arra vállalnak kötelezettséget, hogy közös céljuk elérése érdekében együttműködnek, a közös cél megvalósításához szükséges vagyoni hozzájárulást teljesítenek, és tevékenységük kockázatát közösen viselik.” A tagok az ügyek vitelére együttesen jogosultak (lásd részletesebben: Ptk. 6:503. §). <i>A polgári jogi társaság</i> tagjainak (magánszemélyeknek) kötelmi (szerződéses) jogviszony alapján létrejövő közössége nem hoz létre jogalanyiságot, tehát nem minősül jogi személynek.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Ritkán alkalmazott, speciális társasági forma.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
polgári jogi társaság – <i>civil law association</i> ; civil law partnership	polgári jogi társaság – die Gesellschaft bürgerlichen Rechts	polgári jogi társaság – société civile	polgári jogi társaság – società semplice
Lásd még:			
Kontextus: Polgári jogi társaságot szóbeli megállapodással is létrehozhatunk, míg a gazdasági társaságok esetében kötelező az írásos forma.			
Dokumentumtípus: bírósági iratok			
Források: Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated . https://www.ksh.hu/docs/osztaly_ozasok/gfo/gfo2017_struktura_tartalom.pdf			

TERMINUS: AZONNALI HATÁLYÚ FELMONDÁS		TÁRGYKÖR: MUNKAJOG	
Definíció: A munkaviszony többféle módon szüntethető meg, ennek alapesetei: Mt. 37. A munkaviszony megszüntetése „64. § (1) A munkaviszony megszüntethető a) közös megegyezéssel, b) felmondással, c) azonnali hatályú felmondással.” „A felmondás a másik félhez intézett egyoldalú jognyilatkozat, mely a munkaviszonyt jövőre nézve, felmondási idő közbeiktatásával szünteti meg.” Érvényességi feltétel az írásba foglalása és a másik fél részére történő átadása (Ferencz et al 2013: 91). Az azonnali hatályú felmondás a felmondás (korábban rendes felmondás) egy speciális esete: Mt. 42. Azonnali hatályú felmondás „78. § (1) A munkáltató vagy a munkavállaló a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a másik fél a) a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy b) egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. (...)” 79. § (1) Azonnali hatályú felmondással – indokolás nélkül – megszüntetheti a) a fél a munkaviszonyt a próbaidő alatt, b) a munkáltató a határozott idejű munkaviszonyt.” Az <i>azonnali hatályú felmondás</i> három alapesete: az indokoláshoz kötött azonnali hatályú felmondás, a próbaidő alatti azonnali hatályú felmondás és a határozott idejű munkaviszony munkáltató általi azonnali hatályú megszüntetése (Ferencz et al 2013). A munkavállaló a munkaviszonyát <i>azonnali hatályú felmondással</i> abban az esetben szüntetheti meg, ha a munkáltató a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegte, vagy egyébként olyan magatartást tanúsított, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Ez vonatkozik a munkáltatóra is. Az <i>azonnali hatályú felmondás</i> jogát a munkavállaló és a munkáltató az ennek alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított 15 napon belül, legfeljebb azonban az ok bekövetkeztétől számított 1 éven belül, illetve bűncselekmény elkövetése esetén a büntethetőség elévüléséig gyakorolhatja. Az új Mt. hatálybalépésével a terminus változott: rendkívüli felmondás helyett <i>azonnali hatályú felmondás</i> lett az új terminus, a rendes felmondás helyett pedig ma felmondást használunk.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Az <i>azonnali hatályú felmondás</i> terminus esetében a fogalom nem, hanem a terminus változott. Ilyen esetben értelemszerűen az idegen nyelvi megfeleltetésekor ugyanúgy elsősorban azt kell figyelembe venni, hogy az adott jogrendben a felmondásnak mely típusai léteznek, és a terminusokat a létező terminusokkal kell megfeleltetni. Amennyiben a megfeleltetés nem lehetséges, akkor érdemes terminusjelöltben gondolkodni. Az ilyen típusú változást a terminusoknak nem feltétlenül kell jelölniük, hacsak nem kifejezetten a nyelvi forma változására kell a fordításban felhívni a figyelmet.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
azonnali hatályú felmondás – <i>termination with immediate effect, summary termination/dismissal, (termination by) dismissal without notice¹, termination without given reason</i> felmondás – <i>termination with ordinary notice, regular termination, termination (by dismissal) with regular notice²</i>	azonnali hatályú felmondás – die fristlose (außerordentliche) Kündigung felmondás – die ordentliche Kündigung	azonnali hatályú felmondás – licenciement pour faute grave (a gyakorlatban használható: licenciement immédiat is) felmondás – licenciement	azonnali hatályú felmondás – licenziamento per giusta causa (I), licenziamento per giustificato motivo (I) felmondás – licenziamento (I) (ordinario)
Lásd még: szerződés, szerződésmegszűnési módok			
Kontextus: Alulírott a Munkáltatóval év hó napjától fennálló munkaviszonyomat A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 78. § (1) bekezdése alapján azonnali hatályú felmondással megszüntetem az alábbi indokok alapján:			
Dokumentumtípus: munkaügyi iratok, munkaszerződés			
Források: 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (Mt.). Ferencz J., Göndör É., Gyulavári G., Kártyás G. 2013. <i>Munkajogi alapismeretek</i> . Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. Sándor I. (ed.) 2016. <i>Business Law in Hungary</i> . Budapest: Patrocinium House Ltd. http://njt.hu/njt.php?translated .			

TERMINUS: JÁRULÉK		TÁRGYKÖR: ADÓJOG	
Definíció: A járulék olyan összeg, amelyet a társadalombiztosításhoz (egészségbiztosítás és nyugdíjbiztosítás) való kötelező hozzájárulásként kell megfizetni (nyugdíjjárulék, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék), amely által a biztosított jogosulttá válik társadalombiztosítási ellátásokra. A pénzbeli társadalombiztosítási ellátás összege általában arányban áll a biztosítottnak az ellátás fedezetére szolgáló járulék alapjául szolgáló jövedelmével. A foglalkoztatót bejelentési, nyilvántartási, járulékmegállapítási, levonási, járulékfizetési és bevallási kötelezettség terheli (lásd 1997. évi LXXX. tv.). A járulékok fajtái (fogalmak és terminusok) a jogszabályok változásával az utóbbi években több alkalommal módosultak (lásd https://www.nav.gov.hu/nav/ado/jarulek/Fizetendo_jarulekok_220160105.html) – például változott, hogy mi fizetendő a foglalkoztató és a biztosított által (megszűnt a foglalkoztató által fizetett keredvezmény-biztosítási járulék stb.).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A járulék nem keverendő a járadékkal, amely rendszeres pénzbeli juttatás (pl. álláskeresői járadék, özvegyi járadék, baleseti járadék, nyugdíjjáradék). (Ahogyan nem keverendő az illeték = állami szerv ellátási díja az illetmény = munkavégzésért járó fizetés.)	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
járulék (social) – contribution; social security contributions (USA) járadék – <i>annuity</i> , benefit allowance (UK)	járulék – der Beitrag járadék – die Rente	járulék – charge sociale, cotisation, allocation járadék – rente	járulék – contributo járadék – rendita
Lásd még:			
Kontextus: A várakozások szerint tíz százalékkal emelkedhet jövőre a bruttó minimálbér, és ötszázalékos járulékcsökkenésre lehet számítani.			
Dokumentumtípus: munkaügyi iratok, sajtószöveg			
Források: 1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről. NAV honlapja: www.nav.gov.hu , https://www.nav.gov.hu/nav/ado/jarulek/Fizetendo_jarulekok_220160105.html . Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated . Várnai J. Sz.–Mészáros A. É. 2011. <i>Fordítókalauz</i> . Budapest: Tinta Könyvkiadó. 113.			

TERMINUS: ÁFA		TÁRGYKÖR: PÉNZÜGYI JOG/ ADÓJOG	
Definíció: Az <i>áfa</i> (általános forgalmi adó) közvetett, fogyasztási típusú adó, az államháztartás központi kormányzata költségvetésének bevétele. Minden adóköteles, gazdasági tevékenységet folytató természetes vagy jogi személynek fel kell számítania az áfát vevői felé, és azt az adóhatóságnak megfizetni. Az általános áfakulcs mértéke jelenleg az adó alapjának 27%-a, egyes termékek, szolgáltatások esetében ennél alacsonyabb százalék. Az 2007. évi CXXVII. tv. „2. § E törvény alapján adót kell fizetni: a) adóalany által – ilyen minőségében – belföldön és ellenérték fejében teljesített termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása, b) terméknek az Európai Közösségen (a továbbiakban: Közösség) belüli egyes, belföldön és ellenérték fejében teljesített beszerzése és c) termék importja után.” A héa (hozzáadottérték-adó) az áfa uniós szintű megvalósulási formája. A héa annyiban különbözik az áfától, hogy a tagállamonként más, hasonló típusú adónemeket is magában foglalja. Az uniós héa irányelv (Tanács 2006/112/EK irányelve) szerint a héa tartalma a magyar áfának megfeleltethető, másfajta fogyasztási típusú adónemet nem tartalmaz.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Az uniós fogalmakra jellemző a fogalmi azonos-ság és fogalmi autonómia (függetlenség a nemzeti jogrendszerétől), mert a fogalmak definiálása felülről, mesterségesen és eleve egységes módon történik. Ilyen esetben a terminusok kiválasztásá-ra terelődik a hangsúly. A kérdés, hogy érdemes-e az uniós terminusra új terminust bevezetni vagy a már meglévőt alkalmazni, milyen viszonyban van az a már meglévő fogalmakkal és terminusokkal. Tagállamonként erre más megoldás született, a magyar nyelv esetében új terminust vezettek be.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
áfa – VAT (value added tax); GTT (general turnover tax – nemzetközi használat) héa – VAT (value added tax) (EU)	áfa – die MwSt. (Mehrwertsteuer) héa – die MwSt. (Mehrwertsteuer) (IATE) (die Umsatzsteuer)	áfa – TVA (taxe sur la valeur ajoutée) héa – TVA (taxe sur la valeur ajoutée)	áfa – IVA (imposta sul valore aggiunto) héa – IVA (imposta sul valore aggiunto)
Lásd még:			
Kontextus: Az áfáról szóló törvény alapján az értékesítésre kerülő termékek, illetve szolgáltatások után áfát kell fizetniük mindazon gazdálkodóknak, akik rendszeres, üzletszerű gazdasági tevékenységet folytatnak, és áruikat saját nevükben értékesítik.			
Dokumentumtípus:			
Források: 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (ún. áfa-törvény). IATE – Európai Unió Intézményközi Terminológiai Adatbázisa: iate.europa.eu. A Tanács 2006/112/EK 2006.11.28-i irányelve a közös hozzáadottértékadó-rendszeréről (EURLEX – eur-lex.europa.eu); (lásd még: Trebits A. – Fischer M. 2009. <i>EU English. Using English in EU Contexts</i>. Budapest: Klett). https://eur-lex.europa.eu.			

TERMINUS: CÉGBÍRÓSÁG		TÁRGYKÖR: TÁRSASÁGI JOG (CÉGJOG) ⁴	
Definíció: Magyarországon a cégjegyzéket (gazdasági társaságok nyilvántartását) a törvényszékek mint <i>cégbíróságok</i> vezetik, és egyúttal a gazdasági társaságok felett – a cégek törvényes működésének biztosítása érdekében – törvényességi felügyeletet is gyakorolnak. A Ctv. 1. fejezet, 1. cím, 1. § (1) bekezdés értelmében a cégbíróság például a következő feladatokat látja el: cégbejegyzés és az adatok módosítása, törlése, tájékoztatás nyújtása, törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása, közhasznúvá minősítésről döntés meghozatala, a cégbíróság hatáskörébe utalt egyéb ügyek elbírálása, a kisebbségi jogok gyakorlását, valamint a hitelezői jogok védelmét biztosító kérelmek elbírálása. A Ctv. 11. §-a értelmében a cégnyilvánosságot a cégbíróság, a céginformációs szolgálat és a Cégekörnyékben történő közzététel biztosítja.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A cégjegyzék nyilvántartását az államok eltérő módon oldják meg. Olyan jellemzőkben különböznek (fogalmi jellemzők = funkciók), hogy a bíróságon történik a nyilvántartás vagy a bíróság csak felügyeletet gyakorol; egy külön, önálló hivatal vagy egy másik hivatalon (pl. kereskedelmi kamarán) belül egy részleg látja el ezt a feladatot; a cégbíróság esetleg nemcsak nemperes, hanem peres ügyeket is tárgyal. Éppen ezért a szótárakban sokféle változattal, terminusjelölttel találkozunk, amelyeket nem feltétlenül jelölnek meg annak. Az idegen nyelvi terminusok terminológiai vizsgálatának lefolytatása után, amennyiben külföldön nem bíróság látja el a feladatokat, úgy a külföldi hivatalok megnevezésére általában a cégnyilvántartó hivatal terminusjelölt alkalmazása javasolt.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
cégbíróság – Company Registration Court (terminusjelölt), Company Registry Court (e-justice.eu, birosag.hu) Companies House (UK, önálló hivatal) Secretary of State – Corporations Division (USA – nem szövetségi állami szinten, államonkénti nyilvántartás) cégjegyzék – <i>company register</i>, companies register (NZ), register of companies, trade register, commercial register	cégbíróság – das Handelsgericht (D), Amtsgericht Köln als Handelsgericht, Handelsgericht Wien (A) (Figyelem, különbíróság!) Landgericht Hauptstadt Budapest als Handelsgericht cégjegyzéket vezető bíróság – das Registergericht cégjegyzék – das Handelsregister (D, CH – funkcionális ekvivalens), das Handelsregister (CH), das Firmenbuch (A) (D – háromféle cégjegyzék: Handels-, Genossenschafts- und Vereinsregister)	cégbíróság – tribunal de commerce (funkcionális ekvivalens) (a magyar cégbíróságtól eltérően nemcsak nemperes, hanem peres ügyeket is tárgyal) cégjegyzék – registre du commerce et des sociétés gazdasági társaság – société commerciale	cégbíróság – tribunale del registro delle imprese (terminusjelölt) ufficio di registro delle imprese (I – art. 2188 c.c.) cégjegyzék – registro delle imprese (I), registro di commercio (CH), registro generale delle società (Rep. San Marino) gazdasági társaság – società commerciale

4 A cégjog és a társasági jog a polgár jog része. A társasági jog jogforrása a Ptk. Harmadik könyve (a korábbi Gt.-t 2013-tól hatályon kívül helyezték), a gazdasági társaságok létesítésével, szervezetével, működésével és megszűnésével kapcsolatos jogviszonyokat szabályozza. A cégjog jogforrása a Ctv. (2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról), amely a cégekre vonatkozó anyagi és eljárásjogi rendelkezéseket szabályozza (például cégbejegyzés). Az angolszász business law ekvivalenseként általában az üzleti jog használatos. Gazdasági jog alatt a kereskedelmi, társasági jogi, cégjogi, pénzügyi és számviteli rendelkezések összességét értik.

EN	DE	FR	IT
gazdasági társaság – <i>company</i> (UK, Companies Act 2006), partnership (személyegyesítő társaság), corporation (vagyonegyesítő társaság, ált. nagyvállalat); (használható még: business organisation with legal entity; ált.: undertaking, enterprise)	gazdasági társaság – die Handelsgesellschaft		
Lásd még: cégkivonat, cégjegyzés			
Kontextus: A Céginformációs Szolgálat által szolgáltatott adatok azonosak a cégbíróságokon számítógépen rögzített adatokkal, mivel a Céginformációs Szolgálat a Magyarországon működő összes megyei cégbíróssággal számítógépes összeköttetésben áll, ezáltal Magyarország területén bejegyzett összes cégről naprakész információt szolgáltat.			
Dokumentumtípus: cégiratok, szerződések			
Források: A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.). Law, J. 2015. <i>Dictionary of Law</i> . Oxford: Oxford University Press. Tamás D. 2014. <i>A gazdasági szakszövegek fordításának terminológiai kérdéseiről. Fordítástudományi értekezések I.</i> Budapest: ELTE BTK Fordító- és Tolmacsképző Tanszék. 155–162. https://www.gov.uk/government/organisations/companies-house . http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/tribunal/79522/locution?q=tribunal+administratif#176435 . http://www.guichet.public.lu/entreprises/fr/support/recherche/index.php?q=faillite . http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/tribunal/79522#0i1t3fJv-MCW55ouY.99 . Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated . Várnai J. Sz.–Mészáros A. É. 2011. <i>Fordítókalauz</i> . Budapest: Tinta Könyvkiadó. 60. Petz A. 2018. <i>Introduction to the Terminology of Contracts</i> . Budapest: Anglofon Studio. 147. Companies Act 2006. – https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents . Delaware General Corporation Law. – http://delcode.delaware.gov/title8/c001/ .			

TERMINUS: CÉGKIVONAT		TÁRGYKÖR: TÁRSASÁGI JOG (CÉGJOG)	
Definíció: A magyar cégbíróságok háromféle iratot adnak ki: cégkivonat, cégmásolat, cégbizonyítvány, amelyek tartalmukban eltérnek egymástól. Ctv. 12. §: „A cégbíróságon a cégiratokat bárki ingyenesen megtekintheti, azokról feljegyzést készíthet. A cégjegyzék adatairól cégmásolat, cégkivonat vagy cégbizonyítvány kiadása kérhető. A cégmásolat a cégjegyzék valamennyi fennálló és törölt adatát, a cégkivonat a cégjegyzék fennálló adatait, a cégbizonyítvány pedig – a kérelemtől függően – a cégjegyzék egyes fennálló vagy törölt adatait tanúsítja hitelesen, illetve azt, hogy valamely meghatározott bejegyzés a cégjegyzékben nem szerepel(t). A cégnyilvántartásban a törölt adatnak megállapíthatónak kell maradnia.” Létezik ezen felül hiteles és közhiteles (pecséttel ellátott) okirat, valamint az internetről lekérhető ingyenes, például nem hiteles cégkivonat, amely kizárólag tájékoztató jellegű.		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A cégiratokra ugyanúgy érvényes az a megállapítás, amely általában valamely állam által kiadott (ok)iratokra: az iratok mellett a foglalkozások, hivatalok megnevezései, az oklevelek, bizonyítványok és iskolaípusok tipikusan országspecifikus fogalmak, amelyek gyakran nehezen feleltethetők meg. Ezek között sok a határeset, mérlegelés kérdése, hogy analóg terminust (funkcionális ekvivalenst) vagy terminusjelöltet használunk megfeleltetéskor.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
cégkivonat – Certificate of Incorporation (funkcionális ekvivalens; UK, USA); excerpt/extract from the company register (terminusjelölt); további létező változatok: Certificate of the Registration of a Company, Current Company Extract (AUS); Company Extract (NZ); Register extract/Business Register Extract (NL) cégmásolat – certificate containing current and historic data (terminusjelölt) cégbizonyítvány – certificate containing the requested data (terminusjelölt) (az irattípusok más besorolást mutatnak, létezik például még: Certificate of Formation, Certificate of Existence - USA)	cégkivonat – amtlicher aktueller Ausdruck (D) Auszug mit aktuellen Daten (A) cégmásolat – amtlicher chronologischer Ausdruck (D) Auszug mit historischen Daten (A) cégbizonyítvány – Teilauszug (mit aktuellen Daten vagy mit historischen Daten) (A)	cégkivonat, cégmásolat, cégbizonyítvány – extrait du registre du commerce et des sociétés (funkcionális ekvivalens) (F – nem létezik az adattartalom alapján történő megkülönböztetés, az extrait mindhárom esetben használatos)	cégkivonat – certificato ordinario (I, funkcionális ekvivalens) cégmásolat – certificato storico (I, funkcionális ekvivalens) cégbizonyítvány – certificato di iscrizione con scelta (I, funkcionális ekvivalens) (certificato – közhiteles okirat, visura – tájékoztató jellegű irat)

Lásd még: cégbíróság
Kontextus: „Tanúsítom az általam a mai napon elektronikus úton történt betekintés alapján, hogy ebben az idefűzött hét oldalból álló, Cg.00 számú cégjegyzékszámon az x Kft. nevére kiadott »Cégkivonat« megnevezésű okiratban szereplő adatok az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálatánál nyilvántartott adatokkal mindenben megegyeznek.” (cégek kivonat végén szereplő közjegyzői hitelesítés)
Dokumentumtípus: cégiratok, szerződések
Források: A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.). Tamás D. 2014. <i>A gazdasági szakszövegek fordításának terminológiai kérdéseiről. Fordítástudományi értekezések I.</i> Budapest: ELTE BTK Fordító- és Tolmácsképző Tanszék. 155–162. Companies Act 2006. – https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents . Delaware General Corporation Law. – http://delcode.delaware.gov/title8/c001/ .

TERMINUS: CÉGJEGYZÉS		TÁRGYKÖR: TÁRSASÁGI JOG (CÉGJOG)	
Definíció: A cégjegyzési jog a cég írásbeli képviselőjére jogosít fel. Aki a cégjegyzési joggal rendelkezik, az a cég nevében aláírásra jogosult, képviselheti az adott céget. A cégjegyzési jog módja lehet önálló és lehet együttes. A cégjegyzési jogot az aláírási címpéldány is igazolja. Ctv. „8. § (1) A cég képviselőjére vonatkozó rendelkezéseket az adott cégformára irányadó jogszabály állapítja meg. A cégjegyzési jog a cég írásbeli képviselőjére, a cég nevében történő aláírásra való jogosultság. A képviselő, valamint a cégjegyzés módja csak azonos lehet. (2) A cégjegyzés módja önálló vagy együttes. Kettőnél több cégjegyzésre jogosult esetén a cég úgy is rendelkezhet, hogy egyes jogosultakat önálló, más jogosultakat együttes cégjegyzési jog illet meg, vagy hogy az együttes cégjegyzésre jogosultak közül az egyik aláíró mindig meghatározott személy. (3) Ugyanaz a személy csak egyféle módon – vagy önállóan, vagy mással együttesen – jegyezheti a céget.”		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A cégjegyzés nem keverendő a cégbejegyzéssel, amely alatt a cégek bejegyzését értjük a cégbíróságon.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
cégjegyzés – <i>signatory right</i>, authorised signature (önálló – single/independent /individual signature, együttes – joint signature; nem kizárólag cégekre vonatkozik) cégbejegyzés – registration/ incorporation/ entry in the companies register (to register a partnership; incorporate a company/corporation) (deed of incorporation – bejegyző végzés)	cégjegyzés – die Firmenzeichnung cégvezető cégjegyzési jogosultsága – die Prokura (önálló – die Einzelprokura, együttes – die Gesamtprokura) cégbejegyzés – die handelsgerichtliche Eintragung, Eintragung in das Handelsregister (D), Eintragung in das Firmenbuch (A)	cégjegyzés – pouvoir de signature (önálló – indépendante, együttes – signature collective, signature sociale) cégbejegyzés – inscription au registre du enregistrement de l’entreprise, immatriculation au registre du commerce e des sociétés	cégjegyzés – firma sociale (procura commerciale) (együttesen – firma sociale congiunta, önállóan – firma sociale disgiunta) cégbejegyzés – iscrizione della società
Lásd még: aláírási címpéldány, cégbíróság			
Kontextus: A cégjegyzés formai szempontból úgy valósul meg, hogy a cég képviselői a gazdasági társaság cégneve alatt az iratokat saját névaláírásukkal látják el.			
Dokumentumtípus: aláírási címpéldány, aláírási minta, cégiratok, szerződések			
Források: A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.). Petz A. 2018. <i>Introduction to the Terminology of Contracts</i>. Budapest: Anglophon Studio. 147., 160.			

TERMINUS: ALÁÍRÁSI CÍMPÉLDÁNY		TÁRGYKÖR: TÁRSASÁGI JOG (CÉGJOG)	
Definíció: Az <i>aláírási címpéldány</i> más néven hiteles cégaláírási nyilatkozat, amelyet a közjegyző állít ki és lát el aláírás-hitelesítéssel. Az <i>aláírási címpéldány</i> – a létesítő okiratban foglaltakkal egyezően – feltünteti a cég nevét, a cégjegyzésre jogosult nevét, lakóhelyét, a képviselő jogcímét (pl. vezető tisztségviselő, munkavállaló), a cégjegyzés módját és a cégjegyzésre jogosult aláírási mintáját (lásd Ctv. 9. §).		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Az <i>aláírási címpéldány</i> nem keverendő az aláírásmintával, amelyet ügyvéd (és kamarai jogtanácsos) kizárólag cégbejegyzési vagy változásbejegyzési eljárás során jegyezhet ellen, amennyiben a cég létesítő okiratát, illetve annak módosítását is ő készíti, szerkeszti vagy jegyzi ellen, továbbá ha az aláírás minta a cégbejegyzési vagy változásbejegyzési kérelem mellékletét képezi. A közjegyzői címpéldánnyal ellentétben, amely közokirat (közjegyző, bíróság, hatóság, közigazgatási szerv által, saját ügykörén belül, meghatározott alakban kiállított okirat), az aláírás minta teljes bizonyító erejű magánokirat. Az aláírási címpéldányon a cégjegyzésre jogosult munkavállaló kérésére a cégnél ellátott feladatköre és beosztása is szerepeltethető.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
aláírási címpéldány – notarial deed of specimen signature, deed of specimen signature, sample signature (az aláírási címpéldány használata nem jellemző az angol-szász jogban) aláírás minta – sample signature, specimen signature	aláírási címpéldány – das Firmenzeichnungsblatt aláírás minta – die Unterschriftsprobe	aláírási címpéldány – exemplaire de signature certifiée conforme aláírás minta – spécimen de signature	aláírási címpéldány – specimen di firma (I – közjegyző által kibocsátott okirat), atto notarile/legale di autentica(zione) di firma aláírás minta – modello/ esemplare/ certificazione della firma sociale (terminusjelölt)
Lásd még: cégjegyzés			
Kontextus: A cégek adminisztrációs terhei csökkenthetők azáltal, ha a cég a cégjegyzésre jogosult aláírási címpéldányát vagy aláírási mintáját benyújtotta a cégbíróságnak, és azt a cégjegyzék is tartalmazza, mert egyes hatósági eljárások során azt a hatóság elektronikusan közvetlenül lekérheti a cégbíróságtól.			
Dokumentumtípus: cégiratok, szerződések			
Források: A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.).			

TERMINUS: IGAZGATÓSÁG		TÁRGYKÖR: TÁRSASÁGI JOG (CÉGJOG)	
Definíció: Az <i>igazgatóság</i> a társaság vezető szerve, feladata a társaság operatív irányítása, amelyet általában az ügyvezetés, részvénytársaságnál az igazgatóság lát el. A tulajdonosi ellenőrzés feladata a felügyelőbizottságé. Az <i>igazgatóság</i> nem azonos az igazgatótanáccsal, amely működik nyrt., monista ügyvezetés esetén a zárt és nyilvánosan működő európai részvénytársaság, európai szövetkezet esetében, de például zrt. esetében nem (lásd Ptk. 3:285. §, Ctv. 27–28. §). Alapvetően két vezetési rendszert különböztetnek meg: monista (angolszász típusú) és dualista (német típusú) rendszert. A dualista, nem egységes irányítási rendszerben a jogkörök az <i>igazgatóság</i> és a felügyelőbizottság között oszlanak meg, ezzel szemben a monista, azaz egységes irányítási rendszerben az egységes igazgatótanács tagjai látják el az irányítási és ellenőrzési feladatokat (Pázmándi 2014). Ptk. „3:285. § [Nyilvánosan működő részvénytársaságok egységes irányítási rendszerben] (1) Nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabályának rendelkezése esetén igazgatóság és felügyelőbizottság helyett egységes irányítási rendszert megvalósító igazgatótanács működhet. Az igazgatótanács látja el az igazgatóság és a felügyelőbizottság törvényben meghatározott feladatait. (2) E törvénynek az igazgatóságra vonatkozó szabályait az igazgatótanácsra megfelelően alkalmazni kell.” 3:286. § „[Az igazgatótanács összetétele] (1) Az igazgatótanács öt természetes személy tagból áll. Elnökét maga választja tagjai közül. Semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely ötnél kevesebb tagú igazgatótanács felállítását írja elő.”		Fordítói gyakorlat (vigyázat): Az <i>igazgatóság</i> és igazgatótanács terminusok nem keverendők egymással.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
igazgatóság – <i>board of directors</i> (funkcionális ekvivalens), directors felügyelőbizottság – <i>supervisory board</i>, board of supervisors igazgatótanács – <i>management board</i>, board operating under a unified management system (terminusjelölt/parafrázis) (az angolszász rendszer más: ált. a board első számú vezetője a chief executive, chairman – UK/C.E.O. – USA, őt követi a president, aki a napi ügyekért felel; a magyarországi elnök-vezérigazgató lehetséges megfeleltetése így chief executive/chairman/C.E.O.; vezérigazgató – <i>chief executive officer</i>)	igazgatóság – der Vorstand felügyelőbizottság – der Aufsichtsrat igazgatótanács – der Verwaltungsrat	igazgatóság – directoire felügyelőbizottság – conseil de surveillance igazgatótanács – conseil d'administration	igazgatóság – consiglio di amministrazione (I, consiglieri) felügyelőbizottság – collegio sindacale (I, sindaci) igazgatótanács – consiglio d'amministrazione (I – funkcionális ekvivalens)

Lásd még:
Kontextus: Az igazgatóság hatáskörébe tartozik az alapszabálynak az alaptőke csökkenése miatt szükségessé váló módosítása.
Dokumentumtípus: cégiratok
Források: A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.). 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). Pázmándi K. (szerk.) 2014. <i>Üzleti jog – az új Polgári Törvénykönyv után</i> . Budapest: Typotex. http://www.investopedia.com/ask/answers/04/062504.asp http://www.diffen.com/difference/Chief_Executive_Officer_vs_President . Várnai J. Sz.–Mészáros A. É. 2011. <i>Fordítókalauz</i> . Budapest: Tinta Könyvkiadó. 46., 59. Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated .

TERMINUS: CÉGFORMA		TÁRGYKÖR: TÁRSASÁGI JOG (CÉGJOG)	
Definíció: A <i>cégforma</i> a cégnév részét képezi, a cég vállalkozási típusának jogi formáját jelöli meg. Számos fajtája ismert, a gazdasági társaság a magyar jogszabályok értelmében formához kötött (lásd Ptk. Harmadik rész, Gazdasági társaság, X. Cím, A gazdasági társaságok közös szabályai, XV. Fejezet, Általános rendelkezések „3:89. § [Formakényszer] (1) Gazdasági társaság közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság vagy részvénytársaság formájában alapítható. (2) A gazdasági társaság nevében a gazdasági társaság formájára vonatkozó elnevezést vagy annak e törvényben meghatározott rövidítését kell feltüntetni.”		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A <i>cégforma</i> és a cégnév a fordításokban általában megmarad eredeti változatában (lásd OFFI gyakorlata, Európai Bíróság gyakorlata), legfeljebb zárójeles megjelölést érdemes megadni, illetve a létesítő okiratban a magyar cégjog értelmében a cég részéről megadható a hivatalos idegen nyelvű változat. Ha a megfeleltetéshez már meglévő <i>cégformát</i> választunk, akkor általában funkcionális ekvivalenssel történő behelyettesítésről van szó, mert a cégformák tipikusan rendszerfüggő jogi terminusok, azaz nehezen kiragadhatók abból a jogi közegből, amelyben létrejöttek és használatosak. Éppen ezért az egyes gazdasági társaságok főbb jellemzőinek behatárolása, számbavétele összevetés céljából nehézkes (lásd Varga 2013). Az angolszász <i>cégformák</i> fontos jellemzői a korlátolt jelleg (limited/unlimited partnership) és a nyilvánosság (publicly held/privately held). A magyar kft. <i>cégforma</i> alapja más (lásd GmbH), mint az angolszászé, ezért ha azt angolul Ltd-nek feleltetjük meg, amikor visszafelé keresünk rá ekvivalenst, akkor nehéz eldönteni, hogy kft. vagy rt. volt-e az eredeti <i>cégforma</i>, mert a tőke- és személyegyesítő elemek egyaránt szerepelnek benne. A különbségek kiemelése végett terminusjelölt is alkalmazható (pl. kft. esetében a private limited-liability company – lásd Varga 2013: 13–14). Az egyes okiratok, vezetési szervek stb. terminusainak használata <i>cégformához</i> kötött (lásd táblázat).	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
cégforma – legal form; type of company (UK); company/corporation form; type/form of business organisation (UK); type/form of business organization (USA) közkereseti társaság – <i>general partnership</i> betéti társaság – <i>limited partnership</i> (funkcionális ekvivalens UK, USA) korlátolt felelősségű társaság – <i>limited liability company</i> (LLC) (UK, USA funkcionális ekvivalens), private limited-liability company¹ (terminusjelölt)	cégforma – die Rechtsform közkereseti társaság – die offene Handelsgesellschaft (OHG, D, funkcionális ekvivalens) betéti társaság – die Kommanditgesellschaft (D, A – funkcionális ekvivalens) korlátolt felelősségű társaság – die Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH., D, A – funkcionális ekvivalens)	cégforma – forme juridique közkereseti társaság – société en nom collectif (SNC) betéti társaság – société en commandite, société en commandite simple korlátolt felelősségű társaság – société à responsabilité limitée (SARL)	cégforma – forma giuridica közkereseti társaság – società in nome collettivo (s.n.c., I, funkcionális ekvivalens) betéti társaság – società in accomandita semplice (s.a.s., I, funkcionális ekvivalens) korlátolt felelősségű társaság – società a responsabilità limitata (srl., I, funkcionális ekvivalens)

EN	DE	FR	IT
zártkörűen működő részvénytársaság – <i>company limited by shares</i>; private limited company; private company limited by shares (Co. Ltd.) (UK) nyilvánosan működő részvénytársaság – <i>public company limited by shares</i>; public limited company (plc) (UK) (UK: Limited Company – Ltd., USA: Incorporated Company – Inc., Corporation – Corp.) (A gazdasági társaságok besorolása eltér: UK – limited/unlimited company, private/public company; az előbbin belül: limited by shares/by guarantee – lásd Companies Act 2006)	zártkörűen működő részvénytársaság – die geschlossene Aktiengesellschaft (geschl. AG) (terminusjelölt), Aktiengesellschaft mit geschlossenem Aktionärskreis nyilvánosan működő részvénytársaság – die öffentliche Aktiengesellschaft (terminusjelölt)	zártkörűen működő részvénytársaság – société anonyme (S.A., F, funkcionális ekvivalens, nincs különbségtétel a zrt. és nyrt. között); (société anonyme fermée – terminusjelölt) nyilvánosan működő részvénytársaság – société anonyme (S.A., F, funkcionális ekvivalens) (société anonyme ouverte – terminusjelölt)	zártkörűen működő részvénytársaság – società per azioni chiusa/a modello chiuso (terminusjelölt) nyilvánosan működő részvénytársaság – società per azioni pubblica/aperta/a modello aperto (terminusjelölt) (SA = società anonima – CH, részvénytársaság)
Lásd még: felszámolás			
Kontextus: A cégnévben rövidítés a cégforma megnevezésében lehetséges.			
Dokumentumtípus: cégiratok, szerződések			
Források: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.). Varga Zs. 2013. Terminológiai problémák a jogi szakfordításban. <i>Magyar Terminológia</i> 6. évfolyam, 1. szám, 1–40. (lásd még: https://occsz.e-cegjegyzek.hu/info/page/adm/adm_Help_ReadHelpFile?adm_file=hu/IMOnline/Utmutatok/Cegformak.html). Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated. https://www.ksh.hu/docs/osztalyozasok/gfo/gfo2017_struktura_tartalom.pdf. Petz A. 2018. <i>Introduction to the Terminology of Contracts</i>. Budapest: Anglofon Studio. 159. Companies Act 2006. – https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents. Delaware General Corporation Law. – http://delcode.delaware.gov/title8/c001/.			

■ BEVEZETÉS A JOGI TERMINOLÓGIÁBA A TERMINOLÓGUS SZEMÜVEGÉN ÁT ■

CÉGFORMA	LÉTESÍTŐ OKIRAT (PTK. XVI. FEJEZET, 3:94 §)	VEZETÉSI SZERV	LEGFŐBB (IRÁNYÍTÓ) SZERV	TAGI VAGYONI HOZZÁJÁRULÁSOK ÖSSZEFOGLALÓ MEGNEVEZÉSE	VAGYONI HOZZÁJÁRULÁSA/TÁRSASÁGI JOGOK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK MEGTESTESÍTŐJE
közkereseti társaság (Ptk. XI. Cím, A közkereseti társaság)	társasági szerződés	ügyvezető	tagok gyűlése	vagyon	vagyonai hozzájárulás/társasági részesedés
betéti társaság (Ptk. XII. Cím, A betéti társaság)	társasági szerződés	ügyvezető	tagok gyűlése	vagyon	vagyonai hozzájárulás/társasági részesedés
korlátolt felelősségű társaság (Ptk. XIII. Cím, A korlátolt felelősségű társaság)	egyszemélyes: alapító okirat, többszemélyes: társasági szerződés	ügyvezető	taggyűlés (kivételesen egyszemélyes kft., ahol az alapító vagy az egyedüli tag gyakorolja a hatáskört)	törzstőke (jegyzett tőke)	törzsbetét/ üzletrész
zártkörűen működő részvénytársaság (Ptk. XIV. Cím, Részvénytársaság)	alapszabály	igazgatóság, vezérigazgató	közgyűlés	alaptőke (jegyzett tőke)	vagyonai hozzájárulás részvény
nyilvánosan működő részvénytársaság (Ptk. XIV. Cím, Részvénytársaság)	alapszabály	igazgatóság v. igazgatótanács	közgyűlés	alaptőke (jegyzett tőke)	vagyonai hozzájárulás részvény

TERMINUS: FIÓKTELEP		TÁRGYKÖR: TÁRSASÁGI JOG (CÉGJOG)	
Definíció: A fióktelepet meg kell különböztetni a cég székhelyétől és a cég telephelyétől. A <i>fióktelep</i> olyan telephely, amely más közigazgatási egységben, esetleg külföldön található, mint a cég székhelye (pl. külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe). A külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe gazdálkodási önállósággal rendelkező szervezeti egység, amelyet önálló cégformaként a cégjegyzékben fel kell tüntetni. Ezt egy magyar cégnek külföldi fióktelep esetén külföldi cégkivonat hiteles fordításával igazolnia kell. A cég telephelye a tevékenység gyakorlásának a cég létesítő okiratában foglalt olyan tartós, önállósult üzleti (üzemi) letelepedéssel járó helye, amely a cég székhelyétől eltérő helyen található, de azonos közigazgatási egységben van. A cég székhelye a cég bejegyzett irodája, amely egyben levelezési címe, és ahol a székhellyel összefüggő kötelezettségek teljesítése történik. A székhely cégtáblával jelölendő. A székhely lehet egyben a cég ügyintézési (döntéshozatali) helye. A cégeljárás szempontjából székhelynek minősül a külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe is. [lásd Ctv. 4. Cím, A székhely, telephely, fióktelep, 7. § (1)–(2) bekezdés]		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A telephely és a fióktelep nem azonos fogalmat jelölnek.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
fióktelep – <i>branch</i> , branch office	fióktelep – die Zweigniederlassung	fióktelep – succursale	fióktelep – sede secondaria, succursale, filiale
telephely – <i>establishment</i> , ancillary place of business	telephely – die Niederlassung	telephely – (lieu d’) établissement	telephely – sede operativa
székhely – (<i>company’s</i>) seat, registered office (UK, USA); registered seat (EU)	székhely – der Sitz	székhely – (social) siège	székhely – sede legale
Lásd még:			
Kontextus: Elképzelhető, hogy növekedni fog a külföldi vállalkozások által Magyarországon alapított fióktelepek száma, hiszen a gyakorlatban ugyanolyan feltételekkel működtethető, mint egy kft., azonban nem szükséges az elindításához a 3 millió forintos törzstőke.			
Dokumentumtípus: cégiratok, szerződések			
Források: 2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról (Ctv.). Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) http://njt.hu/njt.php?translated. http://cdn1.media.zpcdn.com/21275/The_Complete_Real_Estate_Encyclopedia-53b767.pdf. Companies Act 2006. – https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents. Delaware General Corporation Law. – http://delcode.delaware.gov/title8/c001/.			

TERMINUS: FELSZÁMOLÁS		TÁRGYKÖR: TÁRSASÁGI JOG (CÉGJOG)	
Definíció: A <i>felszámolást</i> általában megelőzi a csődeljárás. A csődeljárás – a terminus által sugallottak ellenére – a cég megmentésére irányul, míg a <i>felszámolás</i> célja a cég megszüntetése fizetési képtelenség miatt (elrendelő: a bíróság). A végelszámolás ezzel szemben a cég megszüntetése elhatározásból. A csődeljárásban az eljáró személy a vagyonfelügyelő, a felszámolásnál a felszámoló, a végelszámolásnál a végelszámoló. A csődeljárást és a <i>felszámolást</i> külön törvény szabályozza (1991. évi XLIX. tv.), míg a végelszámolást a Ctv. Csődeljárás: 1991. évi XLIX. tv. 1. § (2) bekezdés: „A csődeljárás olyan eljárás, amelynek során az adós – a csődegyezség megkötése érdekében – fizetési haladékat kap, és csődegyezség megkötésére tesz kísérletet.” Felszámolás: 1991. évi XLIX. tv. 1. § (3) bekezdés: „A felszámolási eljárás olyan eljárás, amelynek célja, hogy a fizetési képtelen adós jogutód nélküli megszüntetése során a hitelezők e törvényben meghatározott módon kielégítést nyerjenek.” Ctv. 94. § (1) bekezdés: „A cég jogutód nélkül történő megszünése esetén – ha a cég nem fizetési képtelen, és a cégre vonatkozó jogszabály eltérő rendelkezést nem tartalmaz – végelszámolásnak van helye. (...) (3) Végelszámolásra a cég legfőbb szervének elhatározása alapján kerülhet sor.” Az eljárás alatt álló cégek esetében a cégbejegyzés, a csődeljárási, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt állás tényét jelölni kell: Ctv. „5. § A cég nevét (rövidített nevét) a) a cégbejegyzési eljárás alatt „bejegyzés alatt” („b. a.”), b) csődeljárás esetén „csődeljárás alatt” („cs. a.”), c) felszámolási eljárás esetén „felszámolás alatt” („f. a.”), d) végelszámolási eljárás esetén „végelszámolás alatt” („v. a.”), e) kényszertörlési eljárás esetén „kényszertörlés alatt” („kt. a.”) toldattal kell használni.”		Fordítói gyakorlat (vigyázat): A három fogalom (csődeljárás, felszámolás, végelszámolás) nem keverendő egymással. A csődeljárás a <i>felszámolással</i> összefüggő fogalom. Ez olyannyira igaz, hogy bizonyos államokban a jogszabályok nem különítik el egymástól élesen a két fogalmat, így például a csődeljáráson belül tárgyalják a <i>felszámolást</i>, és nem kezelik azt külön lefolytató eljárásként.	
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:			
EN	DE	FR	IT
felszámolás – <i>liquidation (proceedings)</i>, compulsory liquidation (UK), involuntary liquidation (USA), compulsory winding-up (UK) csődeljárás – <i>bankruptcy proceedings</i> végelszámolás – <i>winding-up (proceedings)</i>; voluntary liquidation (UK), (voluntary) winding-up (UK), voluntary dissolution (USA) (dissolution of a company – cég megszűnése, UK)	felszámolás – die Liquidation csődeljárás – das Konkursverfahren végelszámolás – die freiwillige Liquidation	felszámolás – judiciaire csődeljárás – procédure de faillite, procédure collective de liquidation végelszámolás – liquidation	felszámolás – fallimento csődeljárás – concordato preventivo (funkcionális ekvivalens), procedura concorsuale conservativa (terminusjelölt) végelszámolás – liquidazione (finale) (terminusjelölt)
Lásd még: cégforma			

Kontextus: A csődeljárás befejeződhet akként, hogy a bíróság az adós és a hitelezők között létrejött egyezséget, amennyiben az megfelel a jogszabályban foglaltaknak, végzéssel jóváhagyja és a csődeljárást befejezetté nyilvánítja. Ha az egyezés nem jött létre, vagy nem felel meg a jogszabályoknak, a csődeljárást a bíróság megszünteti, az adós fizetési képtelenségét hivatalból megállapítja és elrendeli az adós felszámolását.

Dokumentumtípus: cégiratok, bírósági iratok

Források: A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.). A csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény. Law, J. 2015. *Dictionary of Law*. Oxford: Oxford University Press. (lásd még: <http://birosag.hu/allampolgaroknak/csod-es-felszamolasi-eljarasok/tajekoztato-csod-es-felszamolasi-eljarasok-meneterol>). Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) <http://njt.hu/njt.php?translated>. Companies Act 2006. – <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents>. Delaware General Corporation Law. – <http://delcode.delaware.gov/title8/c001/>. Petz A. 2018. *Introduction to the Terminology of Contracts*. Budapest: Anglofon Studio. 158.

Források

- Berkáné Danesch M. – M. Szabó M. – Mező A. (szerk.) 2015. *Katonai terminológiai értelmező szótár*. Budapest: Zrínyi Kiadó.
- Bíró E. 2011. *Szótár a joghoz*. Budapest: Jogismeret Alapítvány.
- Creifelds, C. – Weber, K. 2014. *Rechtswörterbuch*. München: Verlag C.H. Beck oHG.
- del Giudice, F. 2008. *Nuovo Dizionario Giuridico*. Napoli: Edizioni Simone.
- Dobos Cs. 2008. A jogi terminusok jelentésének sajátosságai. In: Gecső T. – Sárdi Cs. (szerk.) *Jel és jelentés*. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 97.
- Heidinger F. – Hubalek, A. – Bárdos P. – Bárdos R. 2004. *Angol-amerikai jogi nyelv*. Budapest: HVG-Orac. 223–238.
- Fazekas M. (szerk.) 2014. *Közigazgatási jog*. Általános jog I. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- Gellén K. 2016. Invalidity of Contracts. In: Sándor I. (ed.) *Business Law in Hungary*. Budapest: Patrocinium. 309–326.
- Grisham, J. 1997. *The Runaway Jury*. London: Arrow Books.
- Jakab E. Munkaügyi kártérítési per a bírósági tolmács szemszögéből. In: Horváth I. (szerk.) *Tolmácsolás a bíróságon. Esettanulmányok a bírósági tolmácsolás gyakorlatából*. Budapest: HVG-Orac. 23–40.
- Kiss D. 2014. *A polgári per titkai*. Budapest: HVG-Orac.
- Keszler B. – Tóth E. – Siptár P. (szerk.) 2015. *A magyar helyesírás szabályai*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Kovács T. 2015. *Contract law*. Budapest: Révai Digitális Kiadó.
- Lamm V. (főszerk.) 2009. *Jogi lexikon*. Budapest: KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft.
- Law, J. 2015. *Dictionary of Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Linhart, K. 2012. *Englische Rechtsprache – Ein Studien- und Arbeitsbuch*. München: C.H. Beck–Helibing Lichtenhahn.
- Novák B. 2013. Magyarország új Alaptörvényének olasz nyelvű fordítása közben felmerülő terminológiai kérdések. In: Váradi Tamás (szerk.) *Alknyelvdok 7*. Budapest, MTA Nyelvtudományi Intézet. 159–167. <http://www.nytud.hu/alknyelvdok13/proceedings13/proceedings13.pdf>.
- Novák B. 2014. Jogi dokumentumok terminológiájának fordítási kérdései: Magyarország Alaptörvénye. *Glossa Iuridica*. I. évfolyam, 1. szám, 60–73.
- Pázmándi K. (szerk.) 2014. *Üzleti jog – az új Polgári Törvénykönyv után*. Budapest: Typotex. 179–188.
- Petz A. 2014. *Terminology of Civil Law*. Budapest: Arx Office Kft.
- Petz A. 2018. *Introduction to the Terminology of Contracts*. Budapest: Anglofon Studio.
- Pusztai F. (főszerk.) 2003. *Magyar értelmező kéziszótár*. [ÉKsz.] Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Sándor I. (ed.) 2016. *Business Law in Hungary*. Budapest: Patrocinium House Ltd.
- Szabó Cs. 2016. *A polgári peres eljárásról* (kézirat).
- Szalai É. 1995. *Államigazgatási jog. Helyi önkormányzatok* (kézirat). Budapest.
- Székely L. 2008. *A polgári per alapjai*. Budapest: Eötvös József Kiadó.
- Tamás D. 2014. Az alkotmány, az alaptörvény és a statútum terminusok által jelölt fogalmak terminológiai elemzése. *Glossa Iuridica*. I. évfolyam, 2. szám, 55–64.
- Tamás D. 2014. *A gazdasági szakszövegek fordításának terminológiai kérdéseiről. Fordítástudományi értekezések I*. Budapest: ELTE BTK Fordító- és Tolmácsképző Tanszék.
- Tamás D. 2015. A fordító mint terminológus. In: Horváth I. (szerk.) *A modern fordító és tolmács*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. 47–65.

- Tamás D. M. 2017. *A jogszabály terminus megfeleltetésének kihívásairól az Alaptörvény angol nyelvű fordításában*. Jogi Fórum, blogbejegyzés. 2017. október 27. <http://www.jogiforum.hu/blog/5/188>
- Tamás D. – Tóth G. 2015. *Questioni terminologiche dell'interpretariato giuridico: analisi dall'ottica didattica di termini economico-giuridici*. In: Nyakas E. – Bujtás E. (szerk.) *Corvinus nyelvi napok, „Szaknyelvoktatás és multikulturalitás”*, Budapesti Corvinus Egyetem IOK Alkalmazott Nyelvészeti Kutató- és Továbbképző Központ. Budapest. 156–165. (<http://portal.uni-corvinus.hu/index.php?id=31546>).
- Trebts A. – Fischer M. 2009. *EU English. Using English in EU Contexts*. Budapest: Klett.
- Vadász V. 2016. *Büntetőeljárás modul I.* (kézirat).
- Váraday T. 2006. *Language and Translation in International Commercial Arbitration from the Constitution of the Arbitral Tribunal through Recognition and Enforcement Proceedings*. The Hague: TMC Asser Press.
- Várnai J. Sz.–Mészáros A. É. 2011. *Fordítókataloz*. Budapest: Tinta Könyvkiadó.
- Vida T. 1999. *Olasz Büntetőjogi Törvénykönyv – Codice Penale (és az OFFI Zrt. által készített magyar nyelvű fordítása, lektor: Vida Tamás, kézirat)*.
- Ugróczky M. 2016. *Anyakönyvi szakvizsga*. Budapest: SL és Társa Bt.
- Ugróczky M. 2009. *Büntetőjogi szószeret (OFFI Zrt. kézirat)*.

Jogszabályok

2017. évi XXVIII. törvény a nemzetközi magánjogról.
2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról. (Be.)
2017. évi LX. törvény a választottbíráskodásról.
2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról (Ákr.).
2016. évi CXXX. évi törvény a polgári perrendtartásról (Pp.).
2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.).
2013. évi CLXV. törvény a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről
2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (Mt.).
2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről.
2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.).
2012. évi XXXVI. törvény az Országgyűlésről.
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.).
2011. évi CLXI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló (Bsz.).
2011. évi CLXII. törvény a bírák jogállásáról és javadalmazásáról.
2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól.
2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól.
2010. évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról.
2010. évi CLXXXIV. törvény a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról.
- 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet a jogszabályszerkesztésről.
2010. évi CXXVI. törvény a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvénymódosításokról.
2010. évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról.
2009. évi L. törvény a fizetési meghagyásos eljárásról.
2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (ún. áfa-törvény).
- A Tanács 2006/112/EK 2006.11.28-i irányelve a közös hozzáadottértékadó-rendszerről (EURLEX – eur-lex.europa.eu).

2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló (Ctv.).
1999. évi XXXIV. törvény az Európa Tanács Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló, Strasbourgban, 1995. február 1-jén kelt Keretegyezményének kihirdetéséről.
1997. évi LXXII. törvény a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról.
1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről.
1992. évi LXVI. törvény a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról.
1991. évi XLI. törvény a közjegyzőkről.
1991. évi XLIX. törvény a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló.

Elektronikus források

- https://www.americanbar.org/groups/public_education/resources/law_related_education_network/how_courts_work/court_role.html (letöltés ideje: 2018. június 4.)
- <http://www.archomai.ch/formazione/terminologia-giuridica/societa-succursale-filiale-gruppo.html>
- www.birosag.hu; <http://birosag.hu/allampolgaroknak/csod-es-felszamolasi-eljarasok/tajekoztato-csod-es-felszamolasi-eljarasok-meneterol>; <http://birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal/anonim-hatarozatok-tara>, http://birosag.hu/sites/default/files/allomanyok/stat-tart-file/birosagok_angolul.pdf – (Magyar Bíróság hivatalos honlapja). (letöltés ideje: 2016. december 12.); https://birosag.hu/sites/default/files/allomanyok/stat-tart-file/birosagok_angolul.pdf
- http://www.bundesgerichtshof.de/DE/DasGericht/StellungGerichtssystem/stellungGerichtssystem_node.html (Der Bundesgerichtshof). (letöltés ideje: 2016. december 6.).
- www.bundeskanzlerin.de (letöltés ideje: 2016. december 6.).
- <https://www.cadastre.gouv.fr/scpc/accueil.do>. (letöltés ideje: 2017. január 4.).
- http://cdn1.media.zp-cdn.com/21275/The_Complete_Real_Estate_Encyclopedia-53b767.pdf (letöltés ideje: 2018. június 22.)
- <https://www.coe.int/en/web/minorities/fcnm-factsheet> (Council of Europe).
- http://www.courts.wa.gov/appellate_trial_courts/ (letöltés ideje: 2018. június 8.)
- https://www.courts.wa.gov/education/lessons/?fa=education_lessons.dspPlan&plan=ClaimYourJurisdiction-1Day (letöltés ideje: 2018. június 12.)
- <http://www.dictionnaire-juridique.com/definition/dol.php> (letöltés ideje: 2017. január 6.).
- http://www.diffen.com/difference/Chief_Executive_Officer_vs_President (letöltés ideje: 2017. január 6.).
- <http://www.diritto-civile.it/I-Contratti/invalidita-inefficacia-contratto.html>. (letöltés ideje: 2017. január 7.).
- http://www.dirittierisposte.it/Schede/Famiglia/Separazione/la_separazione_dei_coniugi_id1111606_art.aspx (letöltés ideje: 2017. január 7.).
- http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_eng_en.htm (Európai Igazságügyi Hálózat – Tartási igények) (letöltés ideje: 2016. december 16.).
- http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_hun_hu.htm der
- http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_ger_de.htm#1.
- http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_fra_fr.htm
- http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_ita_it.htm
- <http://www.eidgenoessischegerichte.ch/de/> (letöltés ideje: 2016. december 18.).
- http://ec.europa.eu/justice/policies/civil/docs/dcfr_outline_edition_en.pdf – von Bar, Ch. – Clive, E. – Schulte-Nölke, H. – BEale, H. – Herre, J. – Huet, J. – Sto M. (eds.) 2009. *Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law Draft Common Frame of Reference (DCFR)*. Outline Edition. Dissen: European Law Publishers. (letöltés ideje: 2017. január 30.) (letöltés ideje: 2016. december 19.).

https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-hu.do#n04, https://e-justice.europa.eu/content_judicial_systems_in_member_states-16-ew-en.do?init=true&member=1 (Európai Igazságügyi Portál). (letöltés ideje: 2016. december 8.).

www.emn.europa.eu – Asylum and Migration Glossary 3.0. A tool for better comparability produced by the European Migration Network (October 2014). (letöltés ideje: 2016. december 12.).

<http://www.foldhivatal.hu/content/view/72/118>. (Földhivatali portál) (letöltés ideje: 2016. december 15.).

<http://www.foldhivatal.hu/content/view/65/99/>. (Földhivatali fogalomtár) (letöltés ideje: 2016. december 15.).

<http://www.foldhivatal.hu/content/view/72/118> (letöltés ideje: 2016. december 15.).

<https://www.gov.uk/get-information-about-property-and-land/copies-of-deeds> (letöltés ideje: 2018. június 10.)

<https://www.gov.uk/government/organisations/land-registry> (letöltés ideje: 2018. június 5.)

<http://www.guichet.public.lu/entreprises/fr/support/recherche/index.php?q=failite> (letöltés ideje: 2017. január 14.).

http://www.gerichte-zh.ch/fileadmin/user_upload/Dokumente/obergericht/Dolmetscherwesen/Termdat_Strafrecht.pdf. Bundeskanzlei Schweiz, Bundesamt für Statistik (Termdat): Terminologie des Strafrechts und angrenzende Bereiche (26. Juli 2004). (letöltés ideje: 2016. december 14.).

<http://www.guichet.public.lu/entreprises/en/creation-developpement/forme-juridique/societe-capitaux/societe-civile/index.html> (letöltés ideje: 2017. január 6.).

<https://www.gov.uk/browse/justice> (letöltés ideje: 2016. december 10.).

www.gov.uk/government/organisations/hm-courts-and-tribunals-service (Her Majesty's Court Service) (letöltés ideje: 2016. december 9.).

<https://www.gov.uk/government/organisations/companies-house> (letöltés ideje: 2016. december 21.).

<https://www.gov.uk/child-maintenance-if-one-parent-lives-abroad/paying-parent-lives-abroad> (letöltés ideje: 2016. december 15.).

www.gov.uk/government/organisations/civil-service/about/our-governance (letöltés ideje: 2016. december 17.).

www.gouvernement.fr/ministre/michel-sapin (letöltés ideje: 2016. december 22.).

http://helsinki.hu/wp-content/uploads/UNHCR_Kezikonv.pdf (letöltés ideje: 2016. december 14.).

<http://iate.europa.eu/SearchByQuery.do> (IATE, Európai Unió Intézményközi Terminológiai Adatbázisa) (letöltés ideje: 2017. január 30.) (letöltés ideje: 2016. december 19.).

<http://www.investopedia.com/ask/answers/04/062504.asp> (letöltés ideje: 2017. január 12.).

<http://www.jogiforum.hu/blog/5/59>, <http://www.jogiforum.hu/forum/13/20581.0.0.1.1> (letöltés ideje: 2016. december 18.).

<https://www.justice.gov/usao/justice-101/federal-courts> (letöltés ideje: 2016. december 28.).

www.kormany.hu – <http://2010-2014.kormany.hu/hu/fogalomtar> (Kormányportál fogalomtára) (letöltés ideje: 2016. december 13.).

https://www.ksh.hu/docs/osztalyozasok/gfo/gfo2017_struktura_tartalom.pdf (letöltés ideje: 2018. június 4.)

http://www.laleggepertutti.it/54813_come-capire-una-visura-catastale (letöltés ideje: 2016. december 23.).

<http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/tribunal/79522/locution?q=tribunal+administratif#176435>. (letöltés ideje: 2017. január 14.).

<http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/tribunal/79522#0i1t3fJvMCW55ouY.99>. (letöltés ideje : 2017. január 14.).

<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents> (letöltés ideje: 2018. június 9.)

<http://www.mkik.hu/hu/magyar-kereskedelmi-es-iparkamara/valasztottbirosag-9245> (Magyar Kereskedelmi és Iparkamara). (letöltés ideje: 2016. december 27.).

https://mokk.hu/ugyfeleknek/Hungarian_Chamber_of_Civil_Law_Notaries.php (letöltés ideje: 2018. június 10.)

www.nav.gov.hu, https://www.nav.gov.hu/nav/ado/jarulek/Fizetendo_jarulekok_220160105.html (NAV honlapja). (letöltés ideje: 2016. december 28.).

<http://nemzetikonyvtar.kormany.hu/az-alaptorveny-terjesztese> (letöltés ideje: 2016. december 12.).

- https://occsz.e-cegjegyzek.hu/info/page/adm/adm_Help_ReadHelpFile?adm_file=hu/IMOnline/Utmutatok/Cegformak.html (letöltés ideje: 2016. december 29.).
- <http://www.ogh.gv.at/der-oberste-gerichtshof/aufgaben/>) (Der Oberste Gerichtshof Bundesgericht) (letöltés ideje: 2016. december 27.).
- <http://www.parlament.hu/fotitkar/szavaz/dontesek.htm>. (Az Ország háza) (letöltés ideje: 2016. december 27.).
- <https://richtervereinigung.at/justiz/gerichtsbarkeit/ordentliche-gerichtsbarkeit/> (letöltés ideje: 2016. december 27.).
- <https://www.supremecourt.uk/about/uk-judicial-system.html> (letöltés ideje: 2016. december 27.)
- <http://thelawdictionary.org/letter/a/> – Featuring Black’s Law Dictionary Free Online Legal Dictionary 2nd Ed. (letöltés ideje: 2016. december 8.).
- <https://www.thenotariessociety.org.uk/pages/what-is-a-notary> (letöltés ideje: 2018. június 4.)
- http://valasztas.hu/hu/ref2016/40/40_0.html (Nemzeti Választási Iroda – Választási szakszótár) (letöltés ideje: 2016. december 13.).
- <http://www2.assemblee-nationale.fr/decouvrir-l-assemblee/role-et-pouvoirs-de-l-assemblee-nationale/l-administration-de-l-assemblee-nationale/les-secretaires-generaux> (letöltés ideje: 2017. január 14.).
- <http://www.uscourts.gov/about-federal-courts/court-role-and-structure> (letöltés ideje: 2018. június 24.)

Felhasznált irodalom

- Ciola, B. – Coluccia, S. – Maganzi Gioeni d'Angiò – Mayer, F. 2000. Terminologisches Wörterbuch zum Gesellschaftsrecht. Italienisch/Deutsch. Dizionario terminologico del diritto societario. Italiano/tedesco. München: Verlag C.H. Beck. Bolzano-Bozen: Casa Editrice Athesia. Bern: Verlag Stämpfli.
- Conte, G. – Boss, H. 2001. *Wörterbuch der Rechts- und Wirtschaftssprache. Italienisch–Deutsch. Dizionario giuridico ed economico. Italiano–Tedesco.* München: Verlag C. H. Beck oHG. Basel: Helbing & Lichtenhahn. Milano: Giuffré Editore.
- Conte, G. – Boss, H. 2003. *Wörterbuch der Rechts- und Wirtschaftssprache. Deutsch–Italienisch. Dizionario giuridico ed economico. Tedesco–Italiano.* München: Verlag C. H. Beck oHG. Basel: Helbing & Lichtenhahn. Milano: Giuffré Editore.
- Horváth I. 2013. *Bírósági Tolmácsolás.* Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- Karcsay S. 1993. *Német–magyar jogi szakszótár.* Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
- Karcsay S. 1996. *Magyar–német jogi szakszótár.* Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
- Karsai K.–Szomora Zs.–Vida M. 2013. *Anyagi büntetőjog. Különös rész II.* Szeged: Iurisperitus Bt.
- Köbler, G. 2011. *Rechtsenglisch. Deutsch–englisches und englisch–deutsches Rechtswörterbuch für jedermann.* München: Verlag Franz Vahlen.
- Köbler, G. – Neulichedl, E. – Hohenhauer, M. – Durnwalder, M. – Christandl, G. 2004. *Rechtsitalienisch. Deutsch–italienisches und italienisch–deutsches Rechtswörterbuch für jedermann.* München: Verlag Franz Vahlen.
- Köbler, G. – Winkler, P. 2013. *Rechtsfranzösisch. Deutsch–französisches und französisch–deutsches Rechtswörterbuch für jedermann.* München: Verlag Franz Vahlen.
- Lenkovics B. 2008. *Magyar polgári jog. Dologi jog.* Budapest: Eötvös József Könyvkiadó.
- Lesetár P. 2015. *Társasági jogi kulcsfogalmak a Gt. és az új Ptk. fordításában.* Budapest: Magánkiadás.
- Lesetár P. 2016. *Bírósági, hatósági tolmácsolás és szakfordítás.* Budapest: Magánkiadás.
- Ormai J. 2013. *(Interactive) English for Law Students 1 – Legal Systems.* Pécs: Pécsi Tudományegyetem. Állam- és Jogtudományi Kar.
- Pókay M. 2014. *Interactive English for Law Students 5 – Civil Law.* Pécs: Pécsi Tudományegyetem. Állam- és Jogtudományi Kar.
- Romain, A. – Bader, H. A. – Byrd, B. S. 2000. *Wörterbuch der Rechts- und Wirtschaftssprache. Englisch–Deutsch. Dictionary of legal and commercial terms. English–German.* München: Verlag C. H. Beck oHG. Basel, Manz, Wien: Helbing & Lichtenhahn.
- Romain, A. – Bader, H. A. – Thielecke, C. 2002. *Wörterbuch der Rechts- und Wirtschaftssprache. Deutsch–Englisch. Dictionary of legal and commercial terms. German–English.* München: Verlag C. H. Beck oHG. Basel: Helbing & Lichtenhahn. Wien: Manz'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung.
- Trócsányi L.–Schanda B. 2012. *Bevezetés az alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei.* Budapest: HVG-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft.
2008. *Handbuch für Gerichtsdolmetscher. Einführung in die Terminologie des Prozessrechts, Zivilrechts und Strafrechts in Österreich.* Wien: Österreichischer Verband der Gerichtsdolmetscher (ÖVGD), (kézirat).

Elektronikus jogszabálytárak

<http://delcode.delaware.gov/title8/c001/> (Delaware General Corporation Law) (letöltés ideje: 2018. június 2.).
<https://eur-lex.europa.eu>. (letöltés ideje: 2018. június 22.)
<http://www.gesetze-im-internet.de/aktuell.html> (letöltés ideje: 2016. december 12.).
<http://www.legislation.gov.uk/search> – jogszabálytár (letöltés ideje: 2016. december 5.).
<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents>. (Companies Act 2006) (letöltés ideje: 2018. június 2.)
<http://www.legifrance.gouv.fr/> – jogszabálytár (letöltés ideje: 2016. december 18.).
www.leggiitaliane.it (letöltés ideje: 2016. december 10.).
<http://njt.hu> (Nemzeti Jogszabálytár). (letöltés ideje: 2018. június 20.)
<http://www.usa.gov/Topics/Reference-Shelf/Laws.shtml> (letöltés ideje: 2016. december 5.).

Jogszabályfordítások a Nemzeti Jogszabálytárból

The Fundamental Law of Hungary (Magyarország Alaptörvénye) <http://njt.hu/njt.php?translated>. (letöltés ideje: 2018. június 20.)
Act LXXVIII of 2017 on the professional activities of attorneys-at-law (2017. évi LXXVIII. törvény az ügyvédi tevékenységről). <http://njt.hu/njt.php?translated>. (letöltés ideje: 2018. június 20.)
Act LX of 2017 on arbitration (2017. évi LX. törvény a választottbíráskodásról). <http://njt.hu/njt.php?translated>. (letöltés ideje: 2018. június 23.)
Act CXXX of 2016 on the Code of Civil Procedure (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról. Pp.) <http://njt.hu/njt.php?translated>. (letöltés ideje: 2018. június 20.)
Act V of 2013 on the Civil Code (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Ptk.) <http://njt.hu/njt.php?translated>. (letöltés ideje: 2018. június 24.)
Act CXXX of 2010 on law making (2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról). <http://njt.hu/njt.php?translated>. (letöltés ideje: 2018. június 22.)
Act CLXXIX of 2011 on the rights of national minorities. (2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól) <http://njt.hu/njt.php?translated>. (letöltés ideje: 2018. június 23.)

Függelék

Magyarország

Cég0102 Mediator 5.1
Pécsi Törvényszék Cégbírósága
7623 Pécs, Rákóczi út 34.

Cégkivonat

A cégjegyzékszámú
Működő Részvénytársaság (
hatályos adatai a következők:

Zártkörűen
) cég 2015. január 16. napján

I. Cégformától független adatok

1. **Általános adatok**

Cégjegyzékszám:
Cégforma: Részvénytársaság
Bejegyzve: 1998/07/08

2. **A cég elnevezése**

2/3.

Zártkörűen Működő Részvénytársaság

A változás időpontja: 2008/03/19
Bejegyzés kelte: 2008/05/28 Közzétéve: 2008/06/26
Hatályos: 2008/03/19 ...

3. **A cég rövidített elnevezése**

3/3.

A változás időpontja: 2008/03/19
Bejegyzés kelte: 2008/05/28 Közzétéve: 2008/06/26
Hatályos: 2008/03/19 ...

4. **A cég idegen nyelvű elnevezése(i), idegen nyelvű rövidített elnevezése(i)**

4/1.

Hatályos: 1998/02/01 ...

5. **A cég székhelye**

5/2.

A változás időpontja: 2013/01/15
Bejegyzés kelte: 2013/01/29 Közzétéve: 2013/02/14
Hatályos: 2013/01/15 ...

6. **A cég telephelye(i)**

6/3.

A változás időpontja: 2014/03/03
Bejegyzés kelte: 2014/03/12 Közzétéve: 2014/03/27
Hatályos: 2014/03/03 ...

8. **A létesítő okirat kelte**

8/1.

1998. február 1.
Hatályos: 1998/02/01 ...

8/2.

1999. április 30.
Hatályos: 1999/07/07 ...

8/3.

1999. augusztus 30.
Hatályos: 1999/11/29 ...

- 8/4. 2001. április 5.
Hatályos: 2001/05/29 ...
- 8/5. 2002. november 25.
Hatályos: 2003/01/13 ...
- 8/6. 2003. július 2.
Hatályos: 2003/09/26 ...
- 8/7. 2003. szeptember 1.
Hatályos: 2003/09/26 ...
- 8/8. 2003. szeptember 24.
Hatályos: 2003/11/24 ...
- 8/16. 2007. május 24.
Bejegyzés kelte: 2007/08/16
Hatályos: 2007/06/14 ...
- 8/17. 2007. július 19.
Bejegyzés kelte: 2007/10/18 Közzétéve: 2007/11/15
Hatályos: 2007/10/18 ...
- 8/18. 2007. május 29.
Bejegyzés kelte: 2007/08/21 Közzétéve: 2007/09/13
Hatályos: 2007/08/21 ...
- 8/19. 2008. március 19.
A változás időpontja: 2008/03/19
Bejegyzés kelte: 2008/05/28 Közzétéve: 2008/06/26
Hatályos: 2008/03/19 ...
- 8/20. 2011. július 5.
Bejegyzés kelte: 2011/07/12 Közzétéve: 2011/07/28
Hatályos: 2011/07/12 ...
- 8/21. 2013. január 15.
A változás időpontja: 2013/01/15
Bejegyzés kelte: 2013/01/29 Közzétéve: 2013/02/14
Hatályos: 2013/01/15 ...
- 8/22. 2014. március 3.
Bejegyzés kelte: 2014/03/12 Közzétéve: 2014/03/27
Hatályos: 2014/03/12 ...
902. **A cég tevékenysége**
- 9/105. **Főtevékenység.**
Bejegyzés kelte: 2012/05/10 Közzétéve: 2012/05/24
Hatályos: 2012/05/10 ...
- 9/106. 1610 '08 Fűrészárugyártás
Bejegyzés kelte: 2012/05/10 Közzétéve: 2012/05/24
Hatályos: 2012/05/10 ...

- 9/135. 7022 '08 Üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás
Bejegyzés kelte: 2012/05/10 Közzétéve: 2012/05/24
Hatályos: 2012/05/10 ...
- 9/136. 7112 '08 Mérnöki tevékenység, műszaki tanácsadás
Bejegyzés kelte: 2012/05/10 Közzétéve: 2012/05/24
Hatályos: 2012/05/10 ...
- 9/137. 7490 '08 M.n.s. egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
Bejegyzés kelte: 2012/05/10 Közzétéve: 2012/05/24
Hatályos: 2012/05/10 ...
- 9/138. 8299 '08 M.n.s. egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatás
Bejegyzés kelte: 2012/05/10 Közzétéve: 2012/05/24
Hatályos: 2012/05/10 ...
- 9/139. 8560 '08 Oktatást kiegészítő tevékenység
Bejegyzés kelte: 2012/05/10 Közzétéve: 2012/05/24
Hatályos: 2012/05/10 ...
- 9/140. 4941 '08 Közúti áruszállítás
Bejegyzés kelte: 2012/05/10 Közzétéve: 2012/05/24
Hatályos: 2012/05/10 ...
- 9/141. 8230 '08 Konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése
Bejegyzés kelte: 2012/05/10 Közzétéve: 2012/05/24
Hatályos: 2012/05/10 ...
- 9/142. 3511 '08 Villamosenergia-termelés
Bejegyzés kelte: 2014/12/01 Közzétéve: 2014/12/02
Hatályos: 2014/12/01 ...

11. **A cég jegyzett tőkéje**

11/1.

Megnevezés	Összeg	Pénznem
Pénzbeli hozzájárulás		Ft
Nem pénzbeli hozzájárulás		Ft
Összesen		Ft

Hatályos: 1998/02/01 ...

13. **A képviselőre jogosult(ak) adatai**

13/28. (an.:)

Születési ideje:
Külföldi lakása, illetve tartózkodási helye:

Külföldi adószám:
A külföldi adószámot kiadó ország: US
Kézbiztos meqbízottja:

A képviselő módja: **önálló**
A képviselőre jogosult tisztsége: vezérigazgató (vezető tisztségviselő)
A hiteles cégálírási nyilatkozat vagy az ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-minta benyújtásra került.

Jogviszony kezdete: 2008/03/19
A változás időpontja: 2013/01/15

Bejegyzés kelte: 2013/01/29 Közzétéve: 2013/02/14
Hatályos: 2013/01/15 ...

13/29. (an.:)
Születési ideje: :

Adóazonosító jel:
A képviselet módja: **együttes**
Együttes képviselet esetén a másik (többi) aláíró neve (elnevezése), ha az meghatározott személy:
A képviseletre jogosult tisztsége: cégvezető
A hiteles cégeljárás nyilatkozat vagy az ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-minta benyújtásra került.

Jogviszony kezdete: 2008/03/19
A változás időpontja: 2013/01/15
Bejegyzés kelte: 2013/01/29 Közzétéve: 2013/02/14
Hatályos: 2013/01/15 ...

13/30. (an.:)
Születési ideje: :

Adóazonosító jel:
A képviselet módja: **együttes**
Együttes képviselet esetén a másik (többi) aláíró neve (elnevezése), ha az meghatározott személy:
A képviseletre jogosult tisztsége: más munkavállaló
A hiteles cégeljárás nyilatkozat vagy az ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-minta benyújtásra került.

Jogviszony kezdete: 2008/03/19
A változás időpontja: 2013/01/15
Bejegyzés kelte: 2013/01/29 Közzétéve: 2013/02/14
Hatályos: 2013/01/15 ...

13/31. (an.:)
Születési ideje: :

Adóazonosító jel:
A képviselet módja: **együttes**
Együttes képviselet esetén a másik (többi) aláíró neve (elnevezése), ha az meghatározott személy:
A képviseletre jogosult tisztsége: más munkavállaló
A hiteles cégeljárás nyilatkozat vagy az ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-minta benyújtásra került.

Jogviszony kezdete: 2008/03/19
A változás időpontja: 2013/01/15
Bejegyzés kelte: 2013/01/29 Közzétéve: 2013/02/14
Hatályos: 2013/01/15 ...

13/32. (an.:)
Születési ideje: :

Adóazonosító jel:
A képviselet módja: **együttes**
Együttes képviselet esetén a másik (többi) aláíró neve (elnevezése), ha az meghatározott személy:
A képviseletre jogosult tisztsége: más munkavállaló
A hiteles cégeljárás nyilatkozat vagy az ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-minta benyújtásra került.

Jogviszony kezdete: 2009/10/15
A változás időpontja: 2013/01/15
Bejegyzés kelte: 2013/01/29 Közzétéve: 2013/02/14
Hatályos: 2013/01/15 ...

14. **A könyvvizsgáló(k) adatai**

14/9. Korlátolt Felelősségű Társaság

A könyvvizsgálatért személyében is felelős személy adatai:
(an.:)

Jogviszony kezdete: 2011/07/05
Jogviszony vége: 2016/06/30
A változás időpontja: 2011/07/05
Bejegyzés kelte: 2011/07/12 Közzétéve: 2011/07/28
Hatályos: 2011/07/05 ...

16. **A jogelőd cég(ek) adatai**

16/1. Korlátolt Felelősségű Társaság

Hatályos: 1998/02/01 ...

18. **Annak a kamarának a megnevezése, melynek a cég tagja**

18/3. Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara
Kamarai azonosítószám:
Hatályos: 2000/12/08 ...

20. **A cég statisztikai számjele**

20/3.

Bejegyzés kelte: 2008/01/17
Hatályos: 2008/01/01 ...

21. **A cég adószáma**

21/3.

Adószám:
Közösségi adószám:
Adószám státusza: érvényes adószám
Státusz kezdete: 1998/02/02
A változás időpontja: 2004/05/01
Bejegyzés kelte: 2011/07/15 Közzétéve: 2011/07/28
Hatályos: 2004/05/01 ...

29. **Jogerős bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per adatai**

29/1.

A végzés száma:
A perindítás dátuma: 2006. november 10.
A per ügyszáma:
Bejegyzés kelte: 2007/01/03 Közzétéve: 2007/02/01
Hatályos: 2007/01/03 ...

32. **A cég pénzforgalmi jelzőszáma**

32/2.

A számla megnyitásának dátuma: nincs megadva.
A pénzforgalmi jelzőszámot a TAKSZÖV Szigetvári
kezeli.
Hatályos: 1999/11/24 ...

32/4.

A számla megnyitásának dátuma: 2002/12/12.
A pénzforgalmi jelzőszámot a CIB Bank Zrt. Pécsi Központi Fiók (7621 Pécs, Ferencsek utcaja
33) kezeli.

Hatályos: 2003/04/14 ...

32/5.

A számla megnyitásának dátuma: 2001/12/22.
A pénzforgalmi jelzőszámot a CIB Bank Zrt. Pécsi Központi Fiók () kezeli.

Hatályos: 2003/04/14 ...

32/6.

A számla megnyitásának dátuma: 2001/12/19.
A pénzforgalmi jelzőszámot a CIB Bank Zrt. Pécsi Központi Fiók () kezeli.

Hatályos: 2004/07/30 ...

32/8.

A számla megnyitásának dátuma: 2011/03/24.
A pénzforgalmi jelzőszámot a CITIBANK Rt. () kezeli.

Bejegyzés kelte: 2011/03/28 Közzétéve: 2011/04/14

Hatályos: 2011/03/28 ...

32/9.

A számla megnyitásának dátuma: 2011/03/24.
A pénzforgalmi jelzőszámot a CITIBANK Rt. () kezeli

Bejegyzés kelte: 2011/03/28 Közzétéve: 2011/04/14

Hatályos: 2011/03/28 ...

32/10.

A számla megnyitásának dátuma: 2011/03/24.
A pénzforgalmi jelzőszámot a CITIBANK Rt. () kezeli.

Bejegyzés kelte: 2011/03/28 Közzétéve: 2011/04/14

Hatályos: 2011/03/28 ...

32/11.

A számla megnyitásának dátuma: 2011/03/24.
A pénzforgalmi jelzőszámot a CITIBANK Rt. () kezeli.

Bejegyzés kelte: 2011/03/28 Közzétéve: 2011/04/14

Hatályos: 2011/03/28 ...

II. Cégformától függő adatok

1. Részvényes(ek) adatai

1/8.

Külföldi cég, szervezet esetén a nyilvántartási szám:
Külföldi cég, szervezet esetén a nyilvántartási hatóság: State of Florida Department of State
Kézbiztosítási megbízottja:

A részvényes egyedüli részvényes.

A változás időpontja: 2013/01/15

Bejegyzés kelte: 2013/01/29 Közzétéve: 2013/02/14

Hatályos: 2013/01/15 ...

3. A részvény átruházását az alapító okirat korlátozza

3/2. A részvény átruházását az alapító okirat korlátozza.

A változás időpontja: 2007/05/29
 Bejegyzés kelte: 2012/07/03 Közzétéve: 2012/09/20
 Hatályos: 2007/05/29 ...

8. **A részvénytársasági hirdetmények közzétételének módja és helye**

8/2. A közzététel módja: hirdetmény.
 Céggközlöny
 Hatályos: 1999/07/07 ...

9. **Az ügyvezetés típusa**

9/2. egyszemélyes igazgatóság
 A változás időpontja: 2007/07/19
 Bejegyzés kelte: 2012/07/03 Közzétéve: 2012/09/20
 Hatályos: 2007/07/19 ...

10. **A részvények száma és névértéke**

10/1. Részvényfajta: Elsőbbségi
 Részvényosztály: Elővásárlási jogot biztosító

Darabszám	Névérték	Pénznem
	100000	HUF

A változás időpontja: 2008/03/19
 Bejegyzés kelte: 2008/05/28 Közzétéve: 2008/06/26
 Hatályos: 2008/03/19 ...

10/2. Részvényfajta: Törzsrészvény

Darabszám	Névérték	Pénznem
	100000	HUF

A változás időpontja: 2008/03/19
 Bejegyzés kelte: 2008/05/28 Közzétéve: 2008/06/26
 Hatályos: 2008/03/19 ...

A Pécsi Törvényszék Cégbírósága hivatalosan igazolja, hogy ezen kiadmány adatai a bíróság jogerős végzésein alapulnak. A cégügyben el nem bírált módosítás nincs folyamatban.

A kiadmány a kérelmező számon iktatott kérvénye alapján készült.

Pécs, 2015. január

A kiadmány hitelélül:

.....
 tisztviselő
 PH.

Készült: 2015/01/ 10:47:30.

Anglia és Wales

CERTIFICATE OF INCORPORATION OF A PRIVATE LIMITED COMPANY

Company Number

The Registrar of Companies for England and Wales, hereby certifies that

..... LTD

is this day incorporated under the Companies Act 2006 as a private company, that the company is limited by shares, and the situation of its registered office is in England and Wales.

Given at Companies House, Cardiff, on **9th December**

The above information was communicated by electronic means and authenticated by the
Registrar of Companies under section 1115 of the Companies Act 2006

 Companies House

THE OFFICIAL SEAL OF THE
REGISTRAR OF COMPANIES

Amerikai Egyesült Államok, Washington szövetségi állam

UNITED STATES OF AMERICA

The State of **Washington**

Secretary of State

I,, Secretary of State of the State of Washington and custodian of its seal,
hereby issue this

CERTIFICATE OF INCORPORATION

to

.....

a/an WA Non-Profit Corporation. Charter documents are effective on the date indicated
below.

Date: 7/14/.....

UBI Number:

APPID:

 Given under my hand and the Seal of the State
of Washington at Olympia, the State Capital

.....
....., Secretary of State

Delaware

PAGE 1

The First State

I, , SECRETARY OF STATE OF THE STATE OF DELAWARE, DO HEREBY CERTIFY THE ATTACHED IS A TRUE AND CORRECT COPY OF THE CERTIFICATE OF INCORPORATION OF " INC. USA", FILED IN THIS OFFICE ON THE TWENTIETH DAY OF MAY, A.D. , AT 1:47 O'CLOCK P.M.

A FILED COPY OF THIS CERTIFICATE HAS BEEN FORWARDED TO THE NEW CASTLE COUNTY RECORDER OF DEEDS.

You may verify this certificate online at corp.delaware.gov/authver.shtml

Secretary of State
AUTHENTICATION:

DATE: 05-20-....

STATE of DELAWARE
CERTIFICATE of INCORPORATION
A STOCK CORPORATION

- **First:** The name of this Corporation is _____
- **Second:** Its registered office in the State of Delaware is to be located at _____
_____ Street, in the City of _____
County of _____ Zip Code _____. The registered agent in
charge thereof is _____
- **Third:** The purpose of the corporation is to engage in any lawful act or activity for
which corporations may be organized under the General Corporation Law of
Delaware.
- **Fourth:** The amount of the total stock of this corporation is authorized to issue is
_____ shares (number of authorized shares) with a par value of
_____ per share.
- **Fifth:** The name and mailing address of the incorporator are as follows:
Name _____
Mailing Address _____
_____ Zip Code _____
- **I, The Undersigned,** for the purpose of forming a corporation under the laws of the
State of Delaware, do make, file and record this Certificate, and do certify that the
facts herein stated are true, and I have accordingly hereunto set my hand this
_____ day of _____, A.D. 20 _____.

BY: _____
(Incorporator)

NAME: _____
(type or print)

Ausztrál Államszövetség

Certificate of the Registration of a Company

Corporations Act 2001 Paragraph 1274 (2) (b)

This is to certify that

LIMITED

Australian Company Number

is taken to be registered as a company under the Corporations Act 2001 in New South
Wales.

The company is **limited by shares**.

The company is a **proprietary** company.

The day of commencement of registration is the **th day of July 2011**.

Issued by the
Australian Securities and Investments Commission
on this th day of April 2012.

Chairman

CERTIFICATE

ASIC

Australian Securities & Investments Commission

Current Company Extract

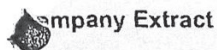
Name: LIMITED
ACN:

Date/Time: April 2012 AEST 04:46:55 PM

This extract contains information derived from the Australian Securities and Investments Commission's (ASIC) database under section 1274A of the Corporations Act 2001.

Please advise ASIC of any error or omission which you may identify.

EXTRACT

LIMITED

Organisation Details	Document Number
Current Organisation Details	
Name:	LIMITED
ACN:	
ABN:	
Registered in:	New South Wales
Registration date:	/07/2011
Next review date:	/07/2012
Name start date:	/07/2011
Status:	Registered
Company type:	Australian Proprietary Company
Class:	Limited By Shares
Subclass:	Proprietary Company

Address Details	Document Number
Current	
Registered address:	
Start date:	/07/2011
Principal Place Of Business address:	
Start date:	/07/2011

Officeholders and Other Roles	Document Number
Director	
Name:	
Address:	
Born:	
Appointment date:	/07/2011
Name:	
Address:	
Born:	
Appointment date:	/07/2011
Secretary	
Name:	
Address:	
Born:	
Appointment date:	/07/2011

Share Information					
Share Structure					
Class	Description	Number issued	Total amount paid	Total amount unpaid	Document number
ORD	ORDINARY SHARES	2	2.00	0.00	

April 2012 AEST 04:46:55 PM

Members

Note: For each class of shares issued by a proprietary company, ASIC records the details of the top twenty members of the class (based on shareholdings). The details of any other members holding the same number of shares as the twentieth ranked member will also be recorded by ASIC on the database. Where available, historical records show that a member has ceased to be ranked amongst the top twenty members. This may, but does not necessarily mean, that they have ceased to be a member of the company.

Name:
Address:

Class	Number held	Beneficially held	Paid	Document number
ORD	1	yes	FULLY	

Name:
Address:

Class	Number held	Beneficially held	Paid	Document number
ORD	1	yes	FULLY	

Charges Summary

On January 2012, the Personal Property Securities Register (PPS Register) commenced. At that time ASIC transferred all details of current charges to the PPS Register. ASIC can only provide details of satisfied charges prior to that date. Details of current charges, or charges satisfied since January 2012 can be found on the PPS Register, www.ppsr.gov.au

Documents

Note: Where no Date Processed is shown, the document in question has not been processed. In these instances care should be taken in using information that may be updated by the document when it is processed. Where the Date Processed is shown but there is a zero under No Pages, the document has been processed but a copy is not yet available.

Date received	Form type	Date processed	Number of pages	Effective date	Document number
/07/2011	201C Application For Registration As A Proprietary Company	/07/2011	3	/07/2011	

End of Extract of 2 Pages

Új-Zéland

	COMPANIES OFFICE	
Company Extract		
HOLDING LIMITED		
NZBN:		
Entity Type:	NZ Limited Company	
Incorporated:	27 Aug	
Current Status:	Registered	
Constitution Filed:	Yes	
Annual Return Filing Month:	August	
Ultimate holding company:	No	
Company Addresses		
Registered Office		
Address for Service		
Directors		
Shareholdings		
Total Number of Shares:	600	
Extensive Shareholdings:	No	
HOLDING LIMITED		
For further details relating to this company, check		
Extract generated	11:46 AM NZST	

Holland Királyság

The Netherlands Chamber of Commerce Commercial Register extract

Commercial Register No.

Page 1 (of 2)

Legal entity

RSIN

Legal form

Private Limited Liability Company (Besloten Vennootschap)

Statutory name

, B.V.

Corporate seat

Øss

First entry in Commercial Register

-01-2001

Date of deed of incorporation

-12-2000

Date of deed of last amendment to the Articles of Association

-11-2012

Issued capital

EUR

Paid-up capital

EUR

Filing of the annual accounts

The annual accounts for the financial year 2012 were filed on -07-2013.

Company

Trade name

B.V.

Company start date

-12-2000

Activities

SBI-code: 7740 - Leasing of intellectual property and similar products, except copyrighted works

Employees

0

Establishment

Establishment number

Trade name

B.V.

Visiting address

Postal address

Telephone number

Fax number

Date of incorporation

-12-2000

Activities

SBI-code: 7740 - Leasing of intellectual property and similar products, except copyrighted works

For further information on activities, see Dutch extract.

Employees

0

Sole shareholder

Name

B.V.

Visiting address

Registered under CR No.

Sole shareholder since

-12-2012 (registration date: -01-2013)

Board members

A certified extract is an official proof of registration in the Commercial Register. Certified extracts issued on paper are signed and contain a microtext and UV logo printed on 'optically dull' paper.

The Netherlands Chamber of Commerce Commercial Register extract

.....
Commercial Register No.
.....

.....
Page 2 (of 2)
.....

Name
Date and place of birth
Date of entry into office -12-2009
Title Directeur
Powers Solely/independently authorised

Name
Date and place of birth
Date of entry into office -07-2011 (registration date: -08-2011)
Title Director
Powers Solely/independently authorised

Name
Date and place of birth
Date of entry into office -07-2011 (registration date: -08-2011)
Title Director
Powers Solely/independently authorised
.....

Extract was made on -10-2014 at 15.01 hours.
For extract

, Raad van Bestuur

A certified extract is an official proof of registration in the Commercial Register. Certified extracts issued on paper are signed and contain a microtext and UV logo printed on 'optically dull' paper.

Német Szövetségi Köztársaság

BADEN-WÜRTTEMBERG

Amtsgericht Stuttgart
- Registergericht -

Amtlicher aktueller Ausdruck

Datum des Abrufs aus dem Register: .06.2016

Datum der letzten Eintragung: .03.2016

Der Ausdruck bezeugt den Inhalt des Handelsregisters.

Dieser Ausdruck wird nicht unterschrieben und gilt als beglaubigte Abschrift.

Stuttgart, den .06.2016

Urkundsbeamter/in der Geschäftsstelle

Justizangestellte

Register B des Amtgerichts Stuttgart	Abteilung B Wiedergabe des aktuellen Registerinhalts Abruf vom 28.06.2016 08:50	Nummer der Firma:
	Seite 1 von 2	

1. Anzahl der bisherigen Eintragungen:

1

2. a) Firma:

GmbH

b) Sitz, Niederlassung, inländische Geschäftsanschrift, empfangsberechtigte Person, Zweigniederlassungen:

Gärtringen
Geschäftsanschrift:

c) Gegenstand des Unternehmens:

Der Betrieb von Freizeitanlagen.

3. Grund- oder Stammkapital:

150.000,00 EUR

4. a) Allgemeine Vertretungsregelung:

Ist nur ein Geschäftsführer bestellt, vertritt er allein. Sind mehrere Geschäftsführer bestellt, vertreten zwei gemeinsam oder ein Geschäftsführer mit einem Prokuristen.

b) Vorstand, Leitungsorgan, geschäftsführende Direktoren, persönlich haftende Gesellschafter, Geschäftsführer, Vertretungsberechtigte und besondere Vertretungsbefugnis:

Einzelvertretungsberechtigt mit der Befugnis, im Namen der Gesellschaft mit sich im eigenen Namen oder als Vertreter eines Dritten Rechtsgeschäfte abzuschließen:
Geschäftsführer:

5. Prokura:

6. a) Rechtsform, Beginn, Satzung oder Gesellschaftsvertrag:

Gesellschaft mit beschränkter Haftung
Gesellschaftsvertrag vom 11.01.2016

b) Sonstige Rechtsverhältnisse:

7. a) Tag der letzten Eintragung:

04.03.2016

Osztrák Köztársaság

JUSTIZ REPUBLIK ÖSTERREICH FIRMENBUCH		FB
Stichtag	Auszug mit aktuellen Daten	
.8.2016		FN
Grundlage dieses Auszuges ist das Hauptbuch ergänzt um Daten aus der Urkundensammlung.		
Letzte Eintragung am .11.2015 mit der Eintragungsnummer zuständiges Gericht Handelsgericht Wien		
	FIRMA	
22	GmbH	
	RECHTSFORM	
22	Gesellschaft mit beschränkter Haftung	
	SITZ in	
1	politischer Gemeinde Wien	
	GESCHÄFTSANSCHRIFT	
13		
	GESCHÄFTSZWEIG	
1	Immobilienbeteiligungsverwaltung	
	KAPITAL	
7	EUR	
	STICHTAG für JAHRESABSCHLUSS	
1	31. Dezember	
	JAHRESABSCHLUSS (zuletzt eingetragen; weitere siehe Historie)	
39	zum 31.12.2014 eingereicht am .09.2015	
	KONZERNABSCHLUSS (zuletzt eingetragen; weitere siehe Historie)	
29	zum 31.12.2006 eingereicht am .10.2007	
22	Hauptversammlungsbeschluss vom .07.2005	007
	Umwandlung der	
	Aktiengesellschaft	
	(FN)	
	in eine GmbH gemäß §§ 239 ff AktG.	
22	Gesellschaftsvertrag vom .07.2005	008
35	Generalversammlungsbeschluss vom .09.2012	009
	Änderung des Gesellschaftsvertrages in § 5 Abs. (8) und § 7 Abs. (1).	

GESCHÄFTSFÜHRER/IN (handelsrechtlich)
 P geb.
 24 vertritt seit .08.2006 selbständig
 GESELLSCHAFTER/IN STAMMEINLAGE HIERAUF GELEISTET
 T
 Privatstiftung
 26 EUR
 26 EUR
 U GmbH
 28 EUR
 28 EUR
 V Privatstiftung
 30 EUR
 30 EUR

 Summen: EUR EUR

--- PERSONEN -----

18 P geb.
 18 Wendstattgasse 4/30/8
 26 T
 Privatstiftung
 26
 26
 28 U GmbH
 28
 28
 30 V Privatstiftung
 30
 30

----- VOLLZUGSÜBERSICHT -----

Handelsgericht Wien

1	eingetragen am .03.1998	Geschäftsfall 72 Fr
	Antrag auf Neueintragung einer Firma	eingelangt am .03.1998
7	eingetragen am .08.2001	Geschäftsfall 72 Fr
	Antrag auf Änderung	eingelangt am .08.2001
13	eingetragen am .08.2003	Geschäftsfall 72 Fr
	Antrag auf Änderung	eingelangt am .08.2003
18	eingetragen am .03.2004	Geschäftsfall 72 Fr
	Antrag auf Änderung	eingelangt am .03.2004
22	eingetragen am .07.2005	Geschäftsfall 72 Fr
	Antrag auf Änderung	eingelangt am .07.2005
24	eingetragen am .09.2006	Geschäftsfall 72 Fr
	Antrag auf Änderung	eingelangt am .08.2006
26	eingetragen am .09.2006	Geschäftsfall 72 Fr

Svájci Államszövetség

Kanton Zug		HANDELSREGISTER DES KANTONS ZUG			
Firmennummer	Rechtsnatur Aktiengesellschaft	Eintragung .10.2007	Löschung	Übertrag von: auf:	1

Aktuelle Eintragungen

Ei	Lö	Firma	Ref	Sitz
1		AG	6	Baar

Ei	Lö	Aktienkapital (CHF)	Liberierung (CHF)	Aktien-Stückelung	Ei	Lö	Adresse der Firma
1	7	100'000.00	100'000.00	100 vinkulierte Namenaktien zu CHF 1'000.00	6		AG

Ei	Lö	Zweck
1		Erwerb, Halten, Verwalten und Veräussern von Beteiligungen an anderen Unternehmen, insbesondere in Zentraleuropa sowie Erwerb, Verwaltung und Veräusserung von Wertschriften und ähnlichen Vermögenswerten; kann Tochtergesellschaften errichten, Grundstücke und Immaterialgüterrechte, insbesondere Lizenzen, erwerben, verwalten und veräussern, Darlehen aufnehmen und gewähren sowie Garantien und andere Sicherheiten stellen

Ei	Lö	Bemerkungen	Ref	Statutendatum
3		Gemäss Erklärung des Verwaltungsrates vom 11.2008 untersteht die Gesellschaft keiner ordentlichen Revision und verzichtet auf eine eingeschränkte Revision	1	10.2007
7		Die Mitteilungen an die Aktionäre erfolgen durch Brief an die im Aktienbuch verzeichneten Adressen.	3	12.2008
7		Die Übertragbarkeit der Namenaktien ist nach Massgabe der Statuten beschränkt.	6	04.2014
			7	05.2014

Ei	Lö	Besondere Tatbestände	Ref	Publikationsorgan
			1	SHAB

Ei	Lö	Zweigniederlassung (en)	Ei	Lö	Zweigniederlassung (en)

Zei	Ref	TR-Nr	TR-Datum	SHAB	SHAB-Dat.	Seite / Id	Zei	Ref	TR-Nr	TR-Datum	SHAB	SHAB-Dat.	Seite / Id
ZG	1		10.2007	214	11.2007	16 /	ZG	5		05.2013	102	05.2013	
ZG	2		12.2008	3	01.2009	22 /	ZG	6		05.2014	94	05.2014	
ZG	3		04.2009	71	04.2009	25 /	ZG	7		06.2014	113	06.2014	
ZG	4		08.2010	172	09.2010	19 /							

Ei	Ae	Lö	Personalangaben	Funktion	Zeichnungsart
		5		Mitglied des Verwaltungsrates	Einzelunterschrift

Zug, 05.2016 09:03 HAG

BEGLAUBIGTER AUSZUG

05. MAI 2016

HANDELSREGISTER DES KANTONS ZUG

Dieser Auszug aus dem kantonalen Handelsregister hat ohne die nebenstehende Originalbeglaubigung keine Gültigkeit. Er enthält alle gegenwärtig für diese Firma aktuellen Eintragungen. Auf besonderes Verlangen kann auch ein Auszug erstellt werden, der alle Eintragungen, die aktuellen und die gestrichenen, enthält.

HANDELSREGISTER-AUSZUG

Registernummer	Rechtsnatur Aktiengesellschaft	Eintragung 09.1993	Löschung	Übertrag von: auf:	1

Aktuelle Eintragungen

Ei	Lö	Firma	Ref	Sitz
1		Aktiengesellschaft	1	Vaduz

Ei	Lö	Aktienkapital	Liberierung	Aktien-Stückelung	Ei	Lö	Repräsentanz/Zustelladresse
1		CHF	CHF	141 Inhaberaktien zu CHF 1'000.00	2		AG

Ei	Lö	Zweck	Ei	Lö	Geschäftsadresse
1		Zweck der Gesellschaft sind Handels- und Finanzgeschäfte, Beteiligungen in anderen Unternehmungen, Kauf, Nutzung, Verkauf und Vermittlung von Liegenschaften, Werbetätigkeit sowie alle anderen Geschäfte die der Verwaltungsrat als im Interesse der Firma gelegen erachtet.			

Ei	Lö	Bemerkungen	Ref	Statutendatum
1		Der von der bisherigen Registerkarte übertragene Auszug enthält keine vor dem Übertrag gestrichenen Tatsachen und somit auch keine allfälligen früheren Statutendaten oder Tagebuch-Zitate. Diese Informationen können auf der im Feld "Übertrag" bezeichneten Handelsregisterkarte eingesehen werden.	1	02.2002
1		Mitteilungen an die Aktionäre erfolgen mittels eingeschriebenem Brief, bei Nichtzustellbarkeit durch Veröffentlichung im Publikationsorgan der Gesellschaft.		

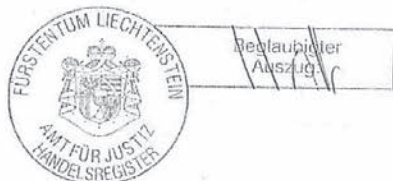
Ei	Lö	Besondere Tatbestände	Ref	Publikationsorgan
			1	Landeszeitungen

Ei	Lö	Zweigniederlassung (en)	Ei	Lö	Zweigniederlassung (en)

Zeil	Ref	TB-Nr	TB-Datum	Zeil	Ref	TB-Nr	TB-Datum
gm	1		06.2004				
WE	2		04.2005				
GE	3		02.2014				

Ei	Ae	Lö	Angaben zur Verwaltung	Funktion	Zeichnungsart
1				Mitglied des Verwaltungsrates	Einzelunterschrift
1				Mitglied des Verwaltungsrates	Kollektivunterschrift zu zweien
1				Revisionsstelle	
3				Verwahrerin	

Vaduz, 07.2016 16:52 KM

Ein manueller oder elektronischer Auszug aus dem Handelsregister des Fürstentums Liechtenstein hat nur Gültigkeit, sofern er mit einer Originalbeglaubigung oder mit einer elektronischen Amtssignatur des Amtes für Justiz versehen ist. Auf Papier ausgedruckte elektronische Dokumente von Behörden mit einer Amtssignatur und einem Signaturvermerk haben die Vermutung der Echtheit für sich (Art. 5b SigG).

France Köztársaság

Greffe du Tribunal de Commerce de BOBIGNY
1/13 Rue Michel de l'Hospital
93008 BOBIGNY CEDEX
www.infogreffe.fr

Extrait Kbis

IMMATRICULATION AU REGISTRE DU COMMERCE ET DES SOCIÉTÉS
Extrait au Janvier 2011

IDENTIFICATION

Dénomination sociale : SAS
Numéro d'identification :
Numéro de gestion :
Date d'immatriculation : Mars 2004

RENSEIGNEMENTS RELATIFS A LA PERSONNE

Forme juridique : Société par actions simplifiée à associé unique
Au capital de : Euros
Adresse du siège :
Durée de la société : Jusqu'au DÉCEMBRE 2100
Date d'arrêt des comptes : Décembre
Constitution - Dépôt de l'acte constitutif : Au Greffe du Tribunal de Commerce de NANTERRE le 13 Décembre 2001 sous le numéro
Publication : La Loi du Décembre 2001
Transfert de : NANTERRE
Dépôt de l'acte : Au Greffe du Tribunal de Commerce de BOBIGNY le Mars 2004 sous le numéro
Publication au Greffe du nouveau siège : Journal Les Petites Affiches du Février 2004

ADMINISTRATION

Président
né(e) le
de nationalité Française
demeurant

Commissaire aux comptes titulaire

Commissaire aux comptes suppléant (R.C.S. NANTERRE)

Forme juridique Société anonyme

RENSEIGNEMENTS RELATIFS A L'ACTIVITE COMMERCIALE

Origine de la société : Transfert du siège et de l'établissement principal
a compter du Février 2004

Page 1

L'ORIGINAL DÉLIVRÉ PAR LE GREFFE DU TRIBUNAL DE COMMERCE EST ÉTABLI SUR PAPIER TRAMÉ

Greffé du Tribunal de Commerce de BOBIGNY
1/13 Rue Michel de l'Hospital
93008 BOBIGNY CEDEX
www.infogreffe.fr

Extrait Kbis

IMMATRICULATION AU REGISTRE DU COMMERCE ET DES SOCIÉTÉS

Extrait au Janvier 2011

Origine du fonds ou de l'activité : Création d'un fonds de commerce
Activité : La recherche et le développement pour pièces automobiles ; la fabrication et le négoce de pièces pour le marché de la rechange automobile. L'exploitations dans toutes leurs branches des commerces et industries des pièces détachées et accessoires automobiles, des produits industriels ainsi que tous commerces et industries connexes et accessoires ; la commission et la représentation générale.

Adresse de l'établissement principal :
Commencement d'activité le : Février 2004
Mode d'exploitation : Exploitation directe

OBSERVATIONS

<i>Mars 2004</i> , numéro	La société ne conserve pas d'établissement secondaire dans le ressort de l'ancien siège DATE D EFFET -02-2004
<i>Mai 2004</i> , numéro	Société ayant participé à l'opération de fusion : dénomination sociale Forme juridique SAS Siège social effet rétroactif au /01/2004
<i>Mai 2004</i> , numéro	Société ayant participé à l'opération de fusion : dénomination sociale SAS Forme juridique SAS Siège social avec effet rétroactif au /01/2004
<i>Mai 2004</i> , numéro	Mise en harmonie des statuts avec la loi 2001-420 du mai 2001 /04/2004
<i>Août 2005</i> , numéro	Législation applicable APPORT PARTIEL D ACTIF DE LA SOCIÉTÉ SAS TREMBLAY EN FRANCE RCS BOBIGNY A LA SOCIÉTÉ SARREGUEMINES SOUMIS AU REGIME JURIDIQUE DES SCISSIONS DE LA BRANCHE D ACTIVITE RELATIVE A LA FABRICATION ET LA VENTE DE BATTERIES AUTOMOBILES.

ETABLISSEMENTS HORS LE RESSORT DU GREFFE

Greffé de SEDAN (0802)
Etablissement Secondaire
Greffé de RENNES (3501)
Etablissement Secondaire
Greffé de BLOIS (4101)

Greffe du Tribunal de Commerce de BOBIGNY
1/13 Rue Michel de l'Hospital
93008 BOBIGNY CEDEX
www.infogreffe.fr

Extrait Kbis

IMMATRICULATION AU REGISTRE DU COMMERCE ET DES SOCIÉTÉS

Extrait au Janvier 2011

Etablissement Secondaire

Greffe de ORLEANS (4502)

Etablissement Secondaire

Greffe de STRASBOURG (TI) (6752)

Etablissement Secondaire

Greffe de PONTOISE (7802)

Etablissement Secondaire

Extrait délivré à BOBIGNY, le janvier 2011 sur 3 page(s)

Le Greffier,

Fin de l'extrait

Svájci Államszövetség

		REGISTRE DU COMMERCE DE GENÈVE	
Extrait avec éventuelles radiations		EXTRAIT DU REGISTRE No réf. N° féd.	
SA inscrite le août 2010 Société anonyme			
Réf.	Raison Sociale		
1	-SA-		
	-AG)		
7	Ltd)		
	SA		
	AG)		
	Ltd.)		
Siège			
1	Plan-les-Ouates		
Adresse			
1			
5			
Dates des Statuts			
1	.08.2010	7	.12.2011
6	.08.2011		
But, Observations			
1	<u>But:</u> achat, vente, administration et gestion de toutes participations en Suisse et à l'étranger, en tant que société holding, particulièrement des participations immobilières, à l'exclusion des opérations prohibées par la Loi fédérale sur l'acquisition d'immeubles par des personnes à l'étranger (LFAIE) (cf. statuts pour but complet).		
7	<u>But:</u> activités et services dans les domaines de la recherche, du développement, de la fabrication, de l'enregistrement, de la promotion et de la commercialisation de produits biotechnologiques et pharmaceutiques (cf. statuts pour but complet).		
Fusions (LFus)			
7	<u>Fusion:</u> reprise des actifs et passifs de SA, à Plan-les-Ouates (), selon contrat de fusion du .12.2011 et bilan au .06.2011, présentant des actifs de CHF , des passifs envers les tiers de CHF , soit un excédent de passifs de CHF . Conformément à l'attestation d'un expert-réviseur agréé, la société reprenante dispose de fonds propres librement disponibles du montant de la perte de capital et du surendettement de la société transférante. La société reprenante détenant l'ensemble des actions de la société transférante, la fusion ne donne pas lieu à une augmentation du capital, ni à une attribution d'actions.		
Organe de publication			
1	Communication aux actionnaires: par écrit et, si nécessaire, Feuille Officielle Suisse du Commerce		
1	Feuille Officielle Suisse du Commerce		
Réf.	Capital-actions		
	Nominal	Libéré	Actions
1	CHF	CHF	-actions de CHF 1, privilégiées quant au produit de liquidation, et -actions ordinaires de CHF 1, toutes nominatives, liées selon statuts

Réf.	Capital-actions		
	Nominal	Libéré	Actions
6	CHF	CHF	actions de CHF 1, privilégiées quant au produit de liquidation, et actions ordinaires de CHF 1, toutes nominatives, liées selon statuts (augmentation conditionnelle)
Augmentation conditionnelle du capital			
1	L'assemblée constitutive du .08.2010 a introduit une clause statutaire relative à une augmentation conditionnelle du capital-actions; pour les détails, voir les statuts.		
Réf.	Capital-participation		
	Nominal	Libéré	Bons de participation
1	CHF	CHF	bons de CHF 1, nominatifs, liés selon statuts
Réf.	Apports en nature, reprises de biens, avantages particuliers		
1	<u>Apport en nature:</u> selon contrat du .08.2010, la totalité des actions et bons de participations de la société SA, à Plan-les-Ouates (), soit actions de CHF 1, privilégiées quant au produit de liquidation, et actions ordinaires de CHF 1, toutes nominatives, liées selon statuts, ainsi que bons de CHF 1, nominatifs, liés selon statuts, le tout pour CHF , en contrepartie duquel sont remises actions de CHF 1, privilégiées quant au produit de liquidation, et actions ordinaires de CHF 1, toutes nominatives, liées selon statuts, ainsi que bons de CHF 1, nominatifs, liés selon statuts, le solde de CHF constituant un agio.		

Réf.	Administration, organe de révision et personnes ayant qualité pour signer				
Inscr.	Mod.	Rad.	Nom et Prénoms, Origine, Domicile	Fonctions	Mode Signature
1		m 2		adm.-président-	signature collective à 2
1		2		adm.-vice-présidente-	signature collective à 2
1		8		adm.-	signature collective à 2
1		2		adm.-	signature collective à 2
1		2		adm.-	signature collective à 2
1		8		adm.-	signature collective à 2
1		2		adm.-	signature collective à 2
1		2		adm.-	signature collective à 2
1		2		adm.-	signature collective à 2
1				organe de révision	
1				directeur	signature collective à 2
1		m 3		directeur-	signature collective à 2
2				adm. président	signature collective à 2
2				adm.	signature collective à 2
2				adm.	signature collective à 2
2	2	4		adm.-	signature collective à 2
2				adm.	signature collective à 2
2		m 8		adm.-	signature collective à 2
6	3			adm.	signature collective à 2
8	8			adm.	signature collective à 2
8				adm.	signature collective à 2

Réf.	JOURNAL		PUBLICATION FOSC		Réf.	JOURNAL		PUBLICATION FOSC	
	Numéro	Date	Date	Page/Id		Numéro	Date	Date	Page/Id
1		.08.2010	08.2010		2		.10.2010	.10.2010	7/
3		.10.2010	10.2010		4		.05.2011	.05.2011	0/
5		.07.2011	07.2011		6		.09.2011	.09.2011	0/
7		.12.2011	12.2011		8		.10.2012	.10.2012	0/

Genève, le octobre 2013

Extrait certifié conforme   OCT. 2013   Le préposé par délégation

Fin de l'extrait

Seul un extrait certifié conforme, signé et muni du sceau du registre, a une valeur légale.

Luxemburgi Nagyhercegség

Page 1/3

**Registre de Commerce
et des Sociétés**
Luxembourg

R C S

EXTRAIT

SARL

Numéro d'immatriculation :
Date d'immatriculation / d'inscription : /03/2012

Dénomination(s) ou raison(s) sociale(s) :
SARL

Forme juridique : Société à responsabilité limitée

Siège social :

Indication de l'objet social : 3.1. L'objet social de la Société est l'achat et la vente, l'affrètement et le frètement, et la gestion des navires de mer, ainsi que les opérations financières et commerciales se rattachant directement ou indirectement à ces activités. 3.2. En plus, la Société peut affréter, détenir, louer, exploiter et/ou fournir des vaisseaux et de l'équipement utilisé dans les services de forage dans les opérations de forage pétrolier et gazier ; la Société peut aussi acquérir, détenir, gérer, vendre ou disposer de tout matériel lié à cet objet, prendre part, assister ou participer à des transactions financières, commerciales et d'autres transactions en relation avec les services de contrat de forage. 3.3. En plus, la Société peut acquérir de participations, tant au Luxembourg qu'à l'étranger, dans toutes sociétés ou entreprises sous quelque forme que ce soit, et peut gérer ces participations. La Société peut notamment acquérir par souscription, achat et échange ou de toute autre manière tous titres, actions et autres valeurs de participation, obligations, créances, certificats de dépôt et autres instruments de dette, et plus généralement, toutes valeurs mobilières et instruments financiers émis par toute entité publique ou privée. Elle peut participer à la création, au développement, à la gestion et au contrôle de toute société ou entreprise. Elle peut en outre investir dans ... (*)

Capital social / fonds social :

Montant : USD

Etat de libération: Entièrement libéré

Date de constitution : /03/2012

Durée :
Illimitée

Exercice social :
Par exception, l'exercice social ayant débuté en date du /03/2012 se terminera en date du /12/2012.

Adresse postale: L-2961 Luxembourg Tél (+352) 26 428-1 Fax (+352) 26 42 85 55 www.rcsl.lu
RCSL G.I.E. R.C.S. Luxembourg C24 Siège et guichets: Centre administratif Pierre Werner, 13, rue Erasme L-1468 Luxembourg

Page 2/3

Associé(s) :

Dénomination ou raison sociale : LIMITED
Forme juridique : PRIVATE COMPANY LIMITED BY SHARES
Pays : Gibraltar
Numéro d'immatriculation :
Nom du registre : Registrar of Companies Gibraltar
Siège social de la personne morale :

Parts détenues : parts sociales

Administrateur(s)/gérant(s) :

Régime de signature statutaire : (i) La Société est engagée vis-à-vis des tiers en toutes circonstances par la signature conjointe de la majorité du Conseil. (ii) La Société est également engagée vis-à-vis des tiers par la signature de toutes personnes à qui des pouvoirs spéciaux ont été délégués.

Organe : conseil de gérance

Nom : Prénom(s) :
Fonction : Gérant
Adresse privée ou professionnelle de la personne physique :

Durée du mandat : Indéterminée Date de nomination : /03/2012

Organe : Conseil de gérance

Nom : Prénom(s) :
Fonction : Gérant
Adresse privée ou professionnelle de la personne physique :

Durée du mandat : Indéterminée Date de nomination : /10/2013

Nom : Prénom(s) :
Fonction : Gérant
Adresse privée ou professionnelle de la personne physique :

Durée du mandat : Indéterminée Date de nomination : /01/2015

Personne(s) chargée(s) du contrôle des comptes:

Dénomination ou raison sociale :
Numéro d'immatriculation :
Fonction : Réviseur d'entreprises agréé
Siège social de la personne morale :

Durée du mandat : Déterminée Date de nomination : /06/2015
Jusqu'à l'assemblée générale qui se tiendra en l'année : 2016

Page 3/3

(*) Extrait de l'inscription : Pour le détail prière de se reporter au dossier.

Pour extrait conforme (1)

Luxembourg, le /11/2015

Le gestionnaire du registre de commerce et des sociétés (2)

¹ En application de l'article 21 paragraphe 2 de la loi modifiée du 19 décembre 2002 concernant le registre de commerce et des sociétés ainsi que la comptabilité et les comptes annuels des entreprises et l'article 21 du règlement grand-ducal modifié du 23 janvier 2003 portant exécution de la loi du 19 décembre 2002, le présent extrait reprend au moins la situation à jour des données communiquées au registre de commerce et des sociétés jusqu'à trois jours avant la date d'émission dudit extrait. Si une modification a été notifiée au registre de commerce et des sociétés entre temps, il se peut qu'elle n'ait pas été prise en compte lors de l'émission de l'extrait.

² Le présent extrait est établi et signé électroniquement.

Le gestionnaire du registre de commerce et des sociétés ne garantit l'authenticité de l'origine et l'intégrité des informations contenues sur le présent extrait par rapport aux informations inscrites au registre de commerce et des sociétés que si le présent extrait comporte une signature électronique émise par le gestionnaire du registre de commerce et des sociétés.

Olasz Köztársaság

CAMERA DI
COMMERCIO
MILANO

Prot.:

20/6/.....

CAMERA DI COMMERCIO INDUSTRIA ARTIGIANATO E AGRICOLTURA DI VENEZIA
- UFFICIO REGISTRO DELLE IMPRESE -

CERTIFICATO DI ISCRIZIONE NELLA SEZIONE ORDINARIA

DATI IDENTIFICATIVI DELL'IMPRESA

Codice fiscale e numero d'iscrizione:
del Registro delle Imprese di VENEZIA
data di iscrizione: 02/07/.....

Iscritta nella sezione ORDINARIA

il 02/07/.....

Iscritta con il numero Repertorio Economico Amministrativo

Denominazione: S.R.L. A CAPITALE RIDOTTO - UNIPERSONALE

Forma giuridica: SOCIETA' A RESPONSABILITA' LIMITATA SEMPLIFICATA

Sede:

.....
indirizzo pubblico di posta elettronica certificata:.....

Costituita con atto del 25/06/.....

Durata della società:
INDETERMINATA

OGGETTO SOCIALE:

- LA PRODUZIONE DI MACCHINARI, MACCHINE OPERATRICI ED INDUSTRIALI, UTENSILI ED ACCESSORI; LA LAVORAZIONE E LA POSA IN OPERA DI PRODOTTI IN FERRO, IN GHISA, IN ACCIAIO, IN LEGHE SPECIALI, IN PLASTICA E QUALSIASI ALTRO MATERIALE, ANCHE ROTTAMI; IL TUTTO ANCHE PER CONTO TERZI. E' COMPRESO IL COMMERCIO IN TUTTE LE SUE FORME E LA CONCESSIONE A NOLEGGIO, LA LOCAZIONE E L' USUFRUTTO E IL TRASPORTO IN PROPRIO E PER CONTO TERZI DEI BENI SOPRA INDICATI. LA SOCIETA' POTRA' SVOLGERE QUALUNQUE ALTRA ATTIVITA' CONNESSA ED AFFINE A QUELLE SOPRAELENCATE, NONCHE' POTRA' COMPIERE TUTTI GLI ATTI E CONCLUDERE TUTTE LE OPERAZIONI CONTRATTUALI DI NATURA IMMOBILIARE, MOBILIARE, INDUSTRIALE, ASSICURATIVA E FINANZIARIA NECESSARIE O UTILI ALLA REALIZZAZIONE DEGLI SCOPI SOCIALI, AL SOLO FINE DEL RAGGIUNGIMENTO DEGLI STESSI E COMUNQUE NON NEI CONFRONTI DEL PUBBLICO, CON ESPRESSA ESCLUSIONE DI QUALSIVOGLIA ATTIVITA' CONFIGURABILE COME RACCOLTA DI RISPARMIO. LA SOCIETA' POTRA' APRIRE CANTIERI, STABILIMENTI, FILIALI, UFFICI, AGENZIE E RAPPRESENTANZE NEL TERRITORIO DELLO STATO. PER LE SUE NECESSITA' FINANZIARIE POTRA' RICORRERE AL CREDITO IN TUTTE LE SUE FORME, ESSA POTRA' APRIRE CONTI CORRENTI BANCARI E ACCENDERE MUTUI IPOTECARI E NON, ED ACCEDERE AD OGNI ALTRA FORMA DI FINANZIAMENTO. SONO COMUNQUE ESCLUSE LE ATTIVITA' RISERVATE AGLI INTERMEDIARI FINANZIARI DI CUI ALL' ART. 106 DEL D. LGS. 1 SETTEMBRE 1993 N. 385, QUELLE RISERVATE ALLE SOCIETA' DI INTERMEDIAZIONE MOBILIARE DI CUI AL D. LGS. 24 FEBBRAIO 1998 N. 58, QUELLE DI MEDIAZIONE DI CUI ALLA LEGGE 3 FEBBRAIO 1989 N. 39, LE ATTIVITA' PROFESSIONALI PROTETTE DI CUI ALLA LEGGE 23 NOVEMBRE 1939 N. 1815 E LORO MODIFICHE, INTEGRAZIONI E SOSTITUZIONI E COMUNQUE TUTTE LE ATTIVITA' CHE PER LEGGE SONO RISERVATE A SOGGETTI MUNITI DI REQUISITI NON POSSEDUTI DALLA SOCIETA'.

SISTEMA DI AMMINISTRAZIONE E CONTROLLO

Pagina 1/ 4

Camera di Commercio Industria Artigianato e Agricoltura di Milano

STAMPATO SU CARTA DI SICUREZZA FILIGRANATA DELLA C.C.I.A.A.

Per i certificati in bollo l'imposta è assolta in modo virtuale (autorizzazione Intendenza di Finanza di Milano n. 6743 dell' 11/9/78). I certificati in carta libera sono rilasciati per gli usi per i quali la legge non prescrive il bollo.

CAMERA DI
COMMERCIO
MILANO

Prot. :

20/6/.....

Sistema di amministrazione adottato: AMMINISTRATORE UNICO

- AMMINISTRATORE UNICO
numero componenti in carica: 1

INFORMAZIONI SULLO STATUTO

Poteri da Statuto:

L'ORGANO AMMINISTRATIVO GESTISCE L'IMPRESA SOCIALE E COMPIE TUTTE LE OPERAZIONI NECESSARIE PER IL RAGGIUNGIMENTO DELL'OGGETTO SOCIALE, FATTA ECCEZIONE:

A) PER LE DECISIONI SULLE MATERIE RISERVATE AI SOCI DALL'ART. 2479 DEL CODICE CIVILE;

B) PER LE DECISIONI SULLE MATERIE RISERVATE AI SOCI DAL PRESENTE STATUTO.

LA RAPPRESENTANZA DELLA SOCIETA' DI FRONTE AI TERZI E ANCHE IN GIUDIZIO, CON FACOLTA' DI AGIRE IN QUALSIASI SEDE E GRADO DI GIURISDIZIONE, ANCHE SOVRANAZIONALE O INTERNAZIONALE E PURE PER GIUDIZI DI REVOCAZIONE E DI CASSAZIONE E DI NOMINARE ALL'UOPO AVVOCATI E PROCURATORI ALLE LITI, SPETTA:

A) NEI CASO DI SISTEMA DI AMMINISTRAZIONE COLLEGALE, AL PRESIDENTE DEL CONSIGLIO DI AMMINISTRAZIONE;

B) NELL'AMBITO DEI POTERI LORO CONFERITI, AGLI AMMINISTRATORI DELEGATI;

C) NEL CASO DI SISTEMA DI AMMINISTRAZIONE NON COLLEGALE:

C.1) A CIASCUN MEMBRO DEL CONSIGLIO DI AMMINISTRATORE IN VIA DISGIUNTA DA ALTRI, NELLE MATERIE IN CUI DETTO MEMBRO DEL CONSIGLIO DI AMMINISTRAZIONE POSSA OPERARE, A SECONDA DI QUANTO STABILITO ALL'ATTO DELLA NOMINA O NEI PRESENTE STATUTO, CON METODO DISGIUNTIVO;

C.2) AI MEMBRI DEL CONSIGLIO DI AMMINISTRAZIONE IN VIA CONGIUNTA L'UNO CON GLI ALTRI OPPURE L'UNO CON TALUNO DEGLI ALTRI, A SECONDA DI QUANTO STABILITO ALL'ATTO DELLA NOMINA O NEL PRESENTE STATUTO, NELLE MATERIE IN CUI DETTI MEMBRI DEL CONSIGLIO DI AMMINISTRAZIONE POSSANO OPERARE CON METODO CONGIUNTIVO. L'ORGANO AMMINISTRATIVO PUO' DELIBERARE CHE L'USO DELLA FIRMA SOCIALE SIA CONFERITO, PER DETERMINATI ATTI O CATEGORIE DI ATTI, A DIPENDENTI DELLA SOCIETA' ED EVENTUALMENTE A TERZI, SIA CONGIUNTAMENTE SIA DISGIUNTAMENTE.

INFORMAZIONI PATRIMONIALI E FINANZIARIE

Capitale Sociale in EURO:

deliberato

sottoscritto

versato

conferimenti in DENARO

ATTIVITA'

Attivita' prevalente esercitata dall'impresa:

TAGLIO E PIALLATURA DEL LEGNO

ULTERIORI SPECIFICHE:

TAGLIO, PIALLATURA E LAVORAZIONE MECCANICA DEL LEGNO

TAGLIO E SCORTECCIATURA DEI TRONCHI

FABBRICAZIONE DI TRAVERSINE DI LEGNO PER STRADE FERRATE

FABBRICAZIONE DI RIVESTIMENTI PER PAVIMENTI IN LEGNO NON ASSEMBLATO

FABBRICAZIONE DI LANA DI LEGNO, FARINA DI LEGNO, TRUCIOLI, SEGATURA

ESSICCAZIONE, STAGIONATURA DEL LEGNO

IMPREGNAZIONE E TRATTAMENTO CHIMICO DEL LEGNO CON MATERIALI ADATTI ALLA SUA

CONSERVAZIONE

Data d'inizio dell'attivita' dell'impresa: 01/02/.....

Pagina 2/ 4

Camera di Commercio Industria Artigianato e Agricoltura di Milano

STAMPATO SU CARTA DI SICUREZZA FILIGRANATA DELLA C.C.I.A.A.

Per i certificati in bollo l'imposta è assolta in modo virtuale (autorizzazione Intendenza di Finanza di Milano n. 6743 dell' 11/9/78). I certificati in carta libera sono rilasciati per gli usi per i quali la legge non prescrive il bollo. I diritti di segreteria, sono riscossi, in conformità alla normativa vigente alla data di rilascio del certificato. - I certificati autorizzati - emessi in originale direttamente dall'elaboratore elettronico - sono siglati dall'incaricato addetto al terminale.

CAMERA DI
COMMERCIO
MILANO

Prot.:

20/6/.....

Attività esercitata nella sede legale:
TAGLIO E PIALATURA DEL LEGNO (DAL 01/02/.....).
ULTERIORI SPECIFICHE:
TAGLIO, PIALATURA E LAVORAZIONE MECCANICA DEL LEGNO
TAGLIO E SCORTECCIATURA DEI TRONCHI
FABBRICAZIONE DI TRAVERSINE DI LEGNO PER STRADE FERRATE
FABBRICAZIONE DI RIVESTIMENTI PER PAVIMENTI IN LEGNO NON ASSEMBLATO
FABBRICAZIONE DI LANA DI LEGNO, FARINA DI LEGNO, TRUCIOLI, SEGATURA
ESSICCAZIONE, STAGIONATURA DEL LEGNO
IMPREGNAZIONE E TRATTAMENTO CHIMICO DEL LEGNO CON MATERIALI ADATTI ALLA SUA
CONSERVAZIONE (DAL 01/02/.....).

TITOLARI DI CARICHE O QUALIFICHE

* (rappresentante dell'impresa)
nato a
codice fiscale:
- AMMINISTRATORE UNICO nominato con atto del 25/01/.....
presentazione il 27/01/.....
durata in carica A TEMPO INDETERMINATO
Data iscrizione: 10/02/.....

* (rappresentante dell'impresa)
nato a
codice fiscale:
- SOCIO UNICO nominato con atto del 25/06/.....
Data iscrizione: 02/07/.....

SEDI SECONDARIE E UNITA' LOCALI

- Unità locale UFFICIO COMMERCIALE

Insegna:

Attività esercitata:
IMPORT-EXPORT E COMMERCIO ALL'INGROSSO DI LEGNO, LEGNAME, SEMILAVORATI E
DERIVATI DEL LEGNO.

Data apertura: 03/02/.....

Il presente certificato riporta le notizie/dati iscritti nel Registro alla data odierna.

Il presente certificato non può essere prodotto agli organi della pubblica amministrazione o ai privati gestori di pubblici servizi.

IL CONSERVATORE DEL REGISTRO IMPRESE
GIORGIO PORZIONATO

IMPOSTA DI BOLLO ASSOLTA IN MODO VIRTUALE - AUTORIZZAZIONE DELL'INTENDENZA
DI FINANZA DI MILANO N.6743 DELL'11/9/1978

Pagina 3/ 4

Camera di Commercio Industria Artigianato e Agricoltura di Milano

STAMPATO SU CARTA DI SICUREZZA FILIGRANATA DELLA C.C.I.A.A.

Per i certificati in bollo l'imposta è assolta in modo virtuale (autorizzazione Intendenza di Finanza di Milano n. 6743 dell' 11/9/78). I certificati in carta libera sono rilasciati per gli usi per i quali la legge non prescrive il bollo.

3

CAMERA DI
COMMERCIO
MILANO

Prot.:

20/6/.....

RISCOSSI PER NR BOLLI 2 EURO 32,00
PER DIRITTI EURO 5,00
TOTALE EURO 37,00

TOTALE CON GLI IMPORTI ESPRESSI IN LIRE: 71641

SI DICHIARA INOLTRE CHE NON RISULTA ISCRITTA NEL REGISTRO DELLE IMPRESE, PER LA
POSIZIONE ANAGRAFICA IN OGGETTO, ALCUNA PROCEDURA CONCURSALE IN CORSO, AI
SENSI DELLA NORMATIVA VIGENTE IN MATERIA.

PREDISPOSTO TRAMITE IL SISTEMA INFORMATIVO AUTOMATIZZATO PRESSO L'UFFICIO
REGISTRO DELLE IMPRESE DI MILANO
AI SENSI DELL'ART. 3 DEL DECRETO LEGISLATIVO N. 39/93

P. IL CONSERVATORE DEL REGISTRO

L'ADDETTO

*** fine certificato ***

Pagina 4/ 4

Camera di Commercio Industria Artigianato e Agricoltura di Milano

Per i certificati in bollo l'imposta è assolta in modo virtuale (autorizzazione Intendenza di Finanza di Milano n. 6743 dell' 11/9/78). I certificati in carta libera sono rilasciati per gli usi per i quali la legge non prescrive il bollo. I diritti di segreteria sono riscossi in conformità alla normativa vigente alla data di rilascio del certificato. - I certificati autorizzati - emessi in originale direttamente dall'elaboratore elettronico - sono ritenuti dall'Ente emittente addebitati al contribuente.

Svájci Államszövetség

		REGISTRO DI COMMERCIO DEL CANTONE TICINO											
Numero d'ordine [redacted]		Natura giuridica Società anonima (SA)		Iscrizione 05.09. [redacted]	Radiazione	Riporto dal: a: [redacted]	1						
		Tutte le iscrizioni											
Is	Ra	Ragione sociale				Ref	Sede						
1		[redacted] SA				1	[redacted]						
Is	Ra	Capitale nominale (CHF)	Liberato per (CHF)	Suddiviso in azioni		Is	Ra	Recapito					
1		100'000.00	50'000.00	100 azioni al portatore da CHF 1'000.00		1		[redacted]					
Is	Ra	Scopo				Is	Ra	Indirizzo postale					
1		Consulenza e consigli all'investimento, intermediazione, l'individuazione di opportunità di business e di partecipazione a capitali, esecuzione di servizi contabili e commerciali, ricerche di mercato, elaborazione e gestione di progetti industriali e finanziari, elaborazione di business plans, budgets e cash flows, consulenze nel campo amministrativo e direzionale, consulenze nel marketing e pubblicitario, consulenze nell'attività di trading, mercantile e finanziario, attività di trading, import export, consulenze nel campo delle attività industriali in Svizzera e all'estero. La società potrà inoltre effettuare qualsivoglia operazione legata al suo scopo sociale, come pure acquistare immobili per l'esercizio delle proprie attività. La società potrà aprire succursali e filiali, assumere interessenze e partecipare ad imprese od altre società, sia in Svizzera che all'estero.											
Is	Ra	Osservazioni				Ref	Data degli statuti						
1		Le comunicazioni della società agli azionisti, se noti, avvengono per lettera, tramite fax, o per posta elettronica.				1	03.09. [redacted]						
1		Con dichiarazione del 03.09. [redacted] la società non è soggetta alla revisione ordinaria e rinuncia a una revisione limitata.											
Is	Ra	Fatti particolari				Ref	Organi di pubblicità						
						1	FUSC						
Is	Ra	Succursali			Is	Ra	Succursali						
Se	Ref	No giornale	Data giornale	FUSC	Data FUSC	Pagina / Id	Se	Ref	No giornale	Data giornale	FUSC	Data FUSC	Pagina / Id
TI	1	[redacted]	05.09. [redacted]	(consenso UFRC)									
Is	Mo	Ra	Dati personali			Funzione			Modalità di firma				
1			[redacted], cittadino italiano, in [redacted]			amministratore unico			firma individuale				

Biasca, 08.09. [redacted]

Il presente estratto è valevole soltanto se munito dell'autenticazione dell'ufficio del registro di commercio. Esso contiene tutte le iscrizioni attualmente valide per questa ditta come pure tutte le iscrizioni che sono adesso cancellate. si può richiedere un estratto che contiene unicamente tutte le iscrizioni attualmente valide. Il presente estratto è stato stampato prima della pubblicazione sul foglio ufficiale svizzero di commercio (FUSC) con il consenso dell'Ufficio federale del registro di commercio.

Magyarország

Pesti Központi Kerületi Bíróság

A DOKUMENTUMOT
ELEKTRONIKUS ALÁÍRÁSSAL LÁTTA EL:
FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK

A Pesti Központi Kerületi Bíróság

a személyesen eljáró

..... (..... szám alatti lakos) **felperesnek**

a Ügyvédi Iroda (..... ; ügyintéző:
.....) ügyvéd által képviselt

..... (..... szám alatti lakos) **alperes
ellen**

házasság felbontása iránt indított perében meghozta és kihirdette az alábbi

Í T É L E T E T:

A bíróság (született: ; napján; anyja neve:
.....) felperesnek, (született: ;
..... ; anyja neve:) alperessel a debreceni
anyakönyvvezető előtt napján megkötött, és a debreceni házassági
anyakönyvbe: folyószám alatt bejegyzett házasságát felbontja.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül az elektronikusan kapcsolatot tartó fél elektronikusan úton, a papíralapon kapcsolatot tartó fél írásban 3 példányban fellebbezést terjeszthet elő jelen bíróság előtt.

Tájékoztatja a bíróság a peres feleket, hogy az esetleges fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálhatja el, amennyiben a fellebbezés csupán az ítélet indokolása ellen irányul, a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a fellebbező fél fellebbezésében, illetőleg a fellebbező fél ellenfele fellebbezési ellenkérelmében tárgyalás tűzését kéri.

I n d o k o l á s:

A bíróság a felperes kereseti kérelme, a csatolt házassági anyakönyvi kivonat, felperes személyes előadása, alperes érdemi nyilatkozata, az F/3. alatt csatolt megállapodás és a 7/F/2. alatt csatolt adásvételi szerződés alapján az alábbi tényállást állapította meg.

Pesti Központi Kerületi Bíróság

2

Felek hét éves ismeretséget követően a felperes részéről szerelmi házasságot kötöttek, mely úgy a felperes, mint alperes első házassága. Házasságukból közös gyermekük nem született.

Utolsó közös lakásuk a szám alatti, közös tulajdonukat képezett ingatlanban volt.

Peres felek között az életközösség szeptemberében szakadt meg véglegesen. Az azóta eltelt időben volt közöttük a házastársi kapcsolat rendezése érdekében békülési kísérlet, de az nem vezetett eredményre. napján a házassági közös vagyon megosztásáról megállapodás jött létre közöttük, mely rögzíti az utolsó közös lakással összefüggő megállapodásukat is, melynek eredményeként a 7/F/2. alatt csatolt adásvételi szerződéssel az ingatlan értékesítése megtörtént, annak birtokba adás a jelen határozat hozatalakor még nem fogatosult.

A felperes kereseti kérelmében, alperes viszontkeresettel kérte a házasság felbontását.

Megállapítja a bíróság, hogy felek közös kérelme a házasság felbontása iránt megalapozott. A felek házassága teljesen és helyrehozhatatlanul megromlott, amit igazol az életközösség megszakadásának időpontja és az azóta eltelt időben az a tény, hogy a felek életközössége helyreállítására kilátás már nincs.

A bíróság ezért a házasság felbontásáról a 2013. évi V. törvény 4.21.§ (1) bekezdése alapján, (3) bekezdésben foglaltakra figyelemmel - rendelkezett.

Feleknek egymással szemben nem volt költségük, így e tekintetben mellőzte a bíróság a határozat hozatalát.

Az ítélet elleni fellebbezés előterjesztésének lehetőségéről az eljárási törvény 233.§ (1) bekezdése alapján tájékoztatta a peres feleket.

Budapest,

..... s.k.
bíró

Záradék: A bíróság megállapítja, hogy az ítélet napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest,

..... s.k.
bíró

Anglia és Wales

In the HIGH COURT OF JUSTICE
PRINCIPAL REGISTRY OF THE FAMILY DIVISION

Matrimonial cause proceeding in the Principal Registry
treated by virtue of Section 42 of the Matrimonial and
Family Proceedings Act 1984 as pending in a divorce
county court

No. of matter:

Between
and

Petitioner
Respondent

Referring to the decree made in this cause on the th October 2011, whereby it was decreed that the marriage
solemnised on the th May 1998.

at THE REGISTER OFFICE IN THE DISTRICT OF KENSINGTON AND CHELSEA IN THE ROYAL BOROUGH
OF KENSINGTON AND CHELSEA

between the Petitioner

and the Respondent

be dissolved unless sufficient cause be shown to the court within six weeks from the making thereof why the
said decree should not be made absolute, and no such cause having been shown, it is hereby certified that
the said decree was on the th December 2011, made final and absolute and that the said marriage was
thereby dissolved.

Dated: th December 2011

Notes:

1. Divorce affects inheritance under a will
Where a will has already been made by either party to the marriage then, by virtue of section 18A of the Wills Act
1837:
(a) any provisions of the will appointing the former spouse executor or trustee or conferring a power of appointment
on the former spouse shall take effect as if the former spouse had died on the date on which the marriage is
dissolved unless a contrary intention appears in the will;

(b) any property which, or an interest in which, is devised or bequeathed to the former spouse shall pass as if the
former spouse had died on the date on which the marriage is dissolved unless a contrary intention appears in
the will.
2. Divorce affects the appointment of a guardian

Unless a contrary intention is shown in the instrument of appointment, any appointment under section 5(3) or 5(4)
of the Children Act 1989 by one spouse of his or her former spouse as guardian is, by virtue of section 6 of that
Act, deemed to have been revoked at the date of the dissolution of the marriage.

Amerikai Egyesült Államok, New York szövetségi állam

SUPREME COURT: STATE OF NEW YORK
COUNTY OF ROCKLAND

-----X

Plaintiff,

**JUDGMENT OF
DIVORCE**

-against-

FILED M.C.

Index no.

SEP - 1999 9-

Justice Assigned:

ROCKLAND COUNTY

CLERK'S OFFICE

, A.J.S.C.

-----X

Plaintiff appearing by

, ESQ., having brought this

action for a Judgment of Absolute Divorce and the Summons bearing the notation, "Action for a Divorce" and a statement of all the ancillary relief demanded, together with plaintiff's Verified Complaint having been duly served upon the defendant, personally within this State, and the defendant having appeared by _____ ESQ., and having answered the Complaint and counter-claimed, and the parties having on the th _____ day of April, 1999 entered into a written Separation Agreement in full settlement of the ancillary issues in this proceeding, and the defendant having applied on due notice to plaintiff, to the Court at an IAS Part thereof for judgment for the relief demanded in the Complaint and the plaintiff and defendant on that day having presented written proof of service and in support of the essential allegations of the Complaint and such proof having been heard and considered by me, I decide and find as stated in the separate Findings of Fact and Conclusions of Law of even date herewith.

NOW, upon motion of _____, ESQ., attorney for the plaintiff, it is

ADJUDGED, that the marriage between _____, plaintiff, and _____, defendant, is hereby dissolved by reason of the

BOOK

PAGE

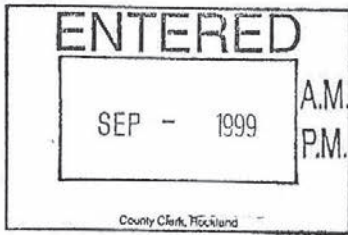
constructive abandonment of the defendant by the plaintiff for a period of one or more years, and it is further

ORDERED, ADJUDGED AND DECREED, that, the Separation Agreement entered into between the parties on the _____ day of April, 1999, copies of which are attached to and incorporated in this Judgment by reference, shall survive and shall not be merged in this Judgment, and the parties hereby are directed to comply with every legally enforceable term and provision of such Agreement including any provision to submit an appropriate issue to arbitration before a single arbitrator, as if such term or provision were set forth in its entirety herein, and the Court retains jurisdiction of the matter concurrently with the Family Court for the purpose of specifically enforcing such of the provisions of that Agreement as are capable of specific enforcement, or to the extent permitted by law, of making such further judgment with respect to maintenance, or support as it finds appropriate under the circumstances existing at the time application for that purpose is made to it, or both, and it is further

ORDERED, ADJUDGED AND DECREED, that the plaintiff is authorized to resume her prior surname and/or maiden name, to wit:

DATED: New City, New York
August _____, 1999

_____, A.J.S.C.

ROCKLAND COUNTY CLERK

By _____ Deputy

SEP - 1999

BOOK

PAGE

Amerikai Egyesült Államok, Kalifornia szövetségi állam

EXEMPLIFICATION

CASE TITLE: vs	CASE NUMBER:

STATE OF CALIFORNIA
COUNTY OF LOS ANGELES

I, _____, Executive Officer/Clerk of the Superior Court of the State of California for the County of Los Angeles do hereby certify and attest that I am the custodian of records of the said Court, and that the foregoing is a full, true and correct copy of the original
1. JUDGMENT, Filed /27/11

on file or of record in my office, and that I have carefully compared the same with the original.

Executed and Seal of Said Court Affixed at Los Angeles, California on
JUN 2013

EXECUTIVE OFFICER/CLERK OF THE SUPERIOR COURT OF THE STATE OF CALIFORNIA
FOR THE COUNTY OF LOS ANGELES

STATE OF CALIFORNIA
COUNTY OF LOS ANGELES

I, _____, Presiding Judge of the Superior Court of the State of California for the County of Los Angeles do hereby certify that _____ is Executive Officer/Clerk of the Superior Court of the State of California for the County of Los Angeles (which is a court of record having by law a seal); that the signature to the foregoing certificate and attestation is the genuine signature of the said _____ as such officer, that the seal annexed thereto is the seal of said Superior Court, that said _____ as such officer is the legal custodian of the original records or documents described and referred to in the foregoing certificate; is the proper officer having the authority to execute and said certificate and attestation, and such attestation is in due and proper form according to the laws of the State of California.

Executed at Los Angeles, California on JUN 2013

PRESIDING JUDGE OF THE SUPERIOR COURT OF THE STATE OF CALIFORNIA
FOR THE COUNTY OF LOS ANGELES

STATE OF CALIFORNIA
COUNTY OF LOS ANGELES

I, _____, Registrar-Recorder/County Clerk of the County of Los Angeles, State of California, the same being a public entity having by law a seal, do hereby certify that _____, whose name is subscribed to the foregoing certificate of due and proper attestation was, at the time of signing same, Presiding Judge of the Superior Court aforesaid and was duly commissioned, qualified and authorized by law to execute said certificate. And I do further certify that the oath of office, or a true and correct copy thereof, of the judge above named is on file or of record in my office, that I am well acquainted with his handwriting, and verily believe the signature of the said judge to the said certificate to be genuine.

Executed and Seal of Said Registrar-Recorder/County Clerk Affixed at Los Angeles, California on JUN 2013

REGISTRAR-RECORDER/COUNTY CLERK OF THE COUNTY OF LOS ANGELES

LACIV (Rev. 1/13)
LASC Approved -04
For Optional Use

EXEMPLIFICATION

FL-180	
ATTORNEY OR PARTY WITHOUT ATTORNEY (Name, State, Number, and address): Esq. 81486 LAW OFFICES OF TELEPHONE NO.: FAX NO. (Optional): E-MAIL ADDRESS (Optional): ATTORNEY FOR (Name): Petitioner, SUPERIOR COURT OF CALIFORNIA, COUNTY OF LOS ANGELES STREET ADDRESS: MAILING ADDRESS: CITY AND ZIP CODE: BRANCH NAME: NORTHEAST DISTRICT	FOR COURT USE ONLY FILED LOS ANGELES SUPERIOR COURT MAY 2011 . CLERK BY _____, DEPUTY
MARRIAGE OF PETITIONER: RESPONDENT:	CASE NUMBER:
JUDGMENT ☒ DISSOLUTION ☐ LEGAL SEPARATION ☐ NULLITY ☐ Status only ☐ Reserving jurisdiction over termination of marital or domestic partnership status ☐ Judgment on reserved issues Date marital or domestic partnership status ends: -06-11	

1. This judgment contains personal conduct restraining orders modifies existing restraining orders.
 The restraining orders are contained on page(s) _____ of the attachment. They expire on (date): _____

2. This proceeding was heard as follows: Default or uncontested By declaration under Family Code section 2336
 Contested
 a. Date: **MAY 2011** Dept.: **NEL** Room: _____
 Temporary judge
 b. Judicial officer (name): **COMMISSIONER**
 c. Petitioner present in court Attorney present in court (name): _____
 d. Respondent present in court Attorney present in court (name): _____
 e. Claimant present in court (name): _____ Attorney present in court (name): _____
 f. Other (specify name): _____

3. The court acquired jurisdiction of the respondent on (date): **March , 2011**
 a. The respondent was served with process.
 b. The respondent appeared.

THE COURT ORDERS, GOOD CAUSE APPEARING

4. a. Judgment of dissolution is entered. Marital or domestic partnership status is terminated and the parties are restored to the status of single persons
 (1) on (specify date): **-06-11**
 (2) on a date to be determined on noticed motion of either party or on stipulation.
 b. Judgment of legal separation is entered.
 c. Judgment of nullity is entered. The parties are declared to be single persons on the ground of (specify): _____

d. This judgment will be entered nunc pro tunc as of (date): _____
 e. Judgment on reserved issues.
 f. The petitioner's respondent's former name is restored (specify): _____
 g. Jurisdiction is reserved over all other issues, and all present orders remain in effect except as provided below.
 h. This judgment contains provisions for child support or family support. Each party must complete and file with the court a *Child Support Case Registry Form* (form FL-191) within 10 days of the date of this judgment. The parents must notify the court of any change in the information submitted within 10 days of the change, by filing an updated form. The *Notice of Rights and Responsibilities-Health Care Costs and Reimbursement Procedures and Information Sheet on Changing a Child Support Order* (form FL-192) is attached.

Page 1 of 2

Form Adopted for Mandatory Use
 Judicial Council of California
 FL-180 (Rev. January 1, 2007)

JUDGMENT
(Family Law)

Family Code, §§ 2024, 2340,
 2343, 2346
 www.courtinfo.ca.gov

ORIGINAL

Amerikai Egyesült Államok, Arizona szövetségi állam

ARIZONA Department of State

APOSTILLE

(Convention de La Haye du 5 octobre 1961)

1. Country: United States of America

This public document

2. has been signed by

3. acting in the capacity of Clerk of the Superior Court - MARICOPA

4. bears the seal/stamp of _____ - Clerk of the Superior Court - MARICOPA

CERTIFIED

5. at Phoenix, Arizona

6. on Friday, May , 2012

7. by the Secretary of State, State of Arizona

8. No.

9. Seal / stamp

10. Signature

Secretary of State

1 A. At the time this action was commenced, at least one of the parties was
2 domiciled in the Maricopa County, State of Arizona, and said domicile presence has been
3 maintained for a period of ninety (90) days prior to the filing of the Petition for Dissolution;
4

5 B. The Summons and Petition for Dissolution of Marriage and supporting
6 documents were served on Respondent by Personal Service, which Certificate of Service was
7 filed with the Court on May , 2005;
8

9 C. More than sixty, (60) days have elapsed since Respondent was served;

10 D. Conciliation provisions of A.R.S. Section 25-381.09 either do not apply or have
11 been met;

12 E. The marriage between Petitioner and Respondent is irretrievably broken and
13 there is no reasonable prospect of reconciliation;

14 F. Respondent is not pregnant;

15 G. There are no minor children born issue to the parties;

16 H. Neither Party is in need of spousal maintenance;

17 I. To the extent it has jurisdiction to do so, the Court has considered, approved and
18 made provisions for the maintenance of either spouse, the disposition of property and the
19 allocation for the responsibility for the payment of debts;
20

21 J. The Parties have entered into a Property Settlement Agreement dated January
22 , 2005, wherein they have settled and divided all of their property and debts;
23

24 K. Provisions of the Property Settlement are fair and equitable under the
25 circumstances;

26 BASED UPON THE FOREGOING FINDINGS, IT IS NOW, THEREFORE,
27 ORDERED, ADJUDGED AND DECREED:
28

1
2 1. DISSOLUTION OF MARRIAGE:

3 The marriage of the parties is hereby dissolved and each of the parties is hereby
4 restored to the status of a single person;

5 2. PROPERTY SETTLEMENT AGREEMENT:

6 The Court incorporates herein by reference the Property Settlement Agreement of
7 the Parties dated the th day of January, 2005 as full and final settlement of the Property and Debt
8 issues. Copy attached hereto as Exhibit "A", incorporated herein by reference but not merged
9 herein, and maintains independent status of a full settlement of the Property and Debt issues
10 between the Parties.
11

12 3. SPOUSAL MAINTENANCE:

13 Neither party shall pay the other any amount whatsoever as and for spousal
14 maintenance.
15

16 4. EXECUTION OF DOCUMENTS:

17 Each party shall, at any time, execute and deliver all instruments, conveyances,
18 authorizations and all other documents or assigns reasonably required or necessary to actuate any
19 conveyance of any property, real or personal, for the purpose of giving full effect to this Decree
20 of Dissolution of Marriage; and the Property Settlement Agreement, however, that neither Party
21 shall be required to assume a liability for the payment for any monies for any liability other than
22 expressly provided for herein.
23

24 5. JUDGMENT AND DECREE AS DEED, TRANSFER, AND VALID
25 INSTRUMENT:

26 This Decree of Dissolution and Property Settlement Agreement are intended to be
27 and shall be deemed a sufficient deed, conveyance, assignment, transfer, and bill of sale of all
28

1 right, title, interest, claim and demand of every nature covered by this Judgment and Property
2 Settlement and Decree. These document may be filed and/or recorded as a valid instrument. This
3 provision, however, is not in lieu of each Party executing all documents necessary to accomplish
4 the terms of this Judgment and Decree of Dissolution of Marriage and Property Settlement
5 Agreement, as set forth in the paragraph entitled "Execution of Documents", or elsewhere herein.
6

7
8 6. ATTORNEY'S FEES AND COSTS:

9 Each party shall assume and pay their own attorney's fees and costs.

10 DONE IN OPEN COURT this ____ day of July, 2005.

11
12 _____
13 Judge/Commissioner

14
15 By: ..

16 Attorney for Petitioner

17
18 COPY of the foregoing mailed
19 to each Party within 24 hours of the date
20 of receipt:
21
22
23
24
25
26
27
28

Kanada

ONTARIO

Superior Court of Justice
Cour supérieure de justice

Toronto
(Name of court)

at / situé(e) au 393 University Av 10th fl
Toronto, ON M5G 1E6

Court File Number / Numéro de dossier du greffe

Form 36B: Certificate of Divorce
Formule 36B: Certificat de divorce

Applicant(s) / Requéran(t)e(s) Full legal name and address for service — street and number, municipality, postal code, telephone and fax numbers and e-mail address (if any). <i>Nom et prénom officiels et adresse aux fins de signification — numéro et rue, municipalité, code postal, numéros de téléphone et de télécopieur et adresse électronique (le cas échéant).</i>	Lawyer's name and address — street and number, municipality, postal code, telephone and fax numbers and e-mail address (if any). <i>Nom et adresse de l'avocat (e) — numéro et rue, municipalité, code postal, numéros de téléphone et de télécopieur et adresse électronique (le cas échéant).</i>
A.K.A.	
Respondent(s) / Intimé(e)s Full legal name and address for service — street and number, municipality, postal code, telephone and fax numbers and e-mail address (if any). <i>Nom et prénom officiels et adresse aux fins de signification — numéro et rue, municipalité, code postal, numéros de téléphone et de télécopieur et adresse électronique (le cas échéant).</i>	Lawyer's name and address — street and number, municipality, postal code, telephone and fax numbers and e-mail address (if any). <i>Nom et adresse de l'avocat (e) — numéro et rue, municipalité, code postal, numéros de téléphone et de télécopieur et adresse électronique (le cas échéant).</i>
OUT OF COUNTRY, ON, CA	

I CERTIFY THAT the marriage of (full legal names of spouses) _____ (a.k.a. _____)
J'ATTESTE QUE le mariage de (nom et prénom officiels des conjoints) _____) AND, _____

that was solemnized at (place of marriage) _____ BUDAPEST, HUNGARY
qui a été célébré à (lieu)

on (date of marriage) _____ -JUL-2007
le (date)

was dissolved by an order of this court made on (date of divorce order) _____ -APR-2012
a été dissous par une ordonnance que ce tribunal a rendue le (date de l'ordonnance de divorce)

The divorce took effect on (date when order took effect) _____ -MAY-2012
Le divorce a pris effet le (date de prise d'effet de l'ordonnance)

Date of signature / Date de la signature

Signature of clerk of the court / Signature du greffier du tribunal

NOTE: This certificate can only be issued on or after the date on which the divorce takes effect.
REMARQUE : Le présent certificat ne peut être délivré qu'à la date de prise d'effet du divorce ou après cette date.

Ausztrál Államszövetség

FAMILY LAW ACT 1975

DIVORCE ORDER

IN THE FEDERAL MAGISTRATES COURT OF
AUSTRALIA

File No:

IN THE MARRIAGE BETWEEN:

(Husband)

AND

(Wife)

BEFORE: DEPUTY REGISTRAR

DATE OF ORDER: Wednesday, November 2012

MADE AT: DANDENONG

The application of _____ for a divorce order in relation to the marriage of the above named husband and wife, which was solemnised on _____ th day of March 2006, was heard on the _____ th day of November 2012.

THE COURT FINDS:

1. The marriage is proved.
2. The husband was at all material times domiciled in Australia.
3. The ground for the application for a divorce order - namely that the marriage has broken down irretrievably - is proved.

THE COURT, BY ORDER, DECLARES THAT IT IS SATISFIED:

4. There is/are no child/ren of the marriage to whom Section 55A(3) of the Act applies

THE COURT ORDERS:

5. A divorce order be made, such divorce order to take effect and thereby terminate the marriage on the _____ th day of December 2012

By the Court

Registrar

**FAMILY LAW ACT 1975
DIVORCE ORDER**

**IN THE FEDERAL MAGISTRATES
COURT OF AUSTRALIA**

File No:

IN THE MARRIAGE BETWEEN:

(Husband)

AND

(Wife)

BEFORE: REGISTRAR
DATE OF ORDER: Wednesday, January 2012
MADE AT: BRISBANE

The application of _____ for a divorce order in relation to the marriage of the above named husband and wife, which was solemnised on _____ th day of March-1980, was heard on the _____ th day of January 2012.

THE COURT FINDS:

1. The marriage is proved.
2. The husband was at all material times domiciled in Australia.
3. The ground for the application for a divorce order - namely, that the marriage has broken down irretrievably - is proved.

THE COURT, BY ORDER, DECLARES THAT IT IS SATISFIED:

4. There is/are no child/ren of the marriage to whom Section 55A(3) of the Act applies

THE COURT ORDERS:

5. A divorce order be made, such divorce order to take effect and thereby terminate the marriage on _____ th day of February 2012.

By the Court

Registrar

- 2 -

2. Ein Versorgungsausgleich findet nicht statt.
3. Die Kosten des Verfahrens werden gegeneinander aufgehoben.

Gründe

1. Scheidung

Tatbestand

Die Parteien haben am .08.1997 vor dem Standesbeamten des Standesamtes Esslingen unter Heiratsregister Nr. die Ehe miteinander geschlossen.

Der Scheidungsantrag wurde der Antragsgegnerin am .10.2008 zugestellt.

Die Parteien leben seit Dezember 2005 getrennt.

Der Antragsteller trägt vor, die Ehe sei gescheitert. Er beantragt, die Ehe der Parteien zu scheiden. Die Antragsgegnerin stimmt der Scheidung zu.

Die Eheschließung und die Staatsangehörigkeit der Parteien wurden durch öffentliche Urkunden nachgewiesen.

Im Übrigen wird auf den Akteninhalt, insbesondere auf das weitere schriftliche Parteivorbringen und die Feststellungen zu gerichtlichem Protokoll, verwiesen.

Entscheidungsgründe

Der Scheidungsantrag ist zulässig. Das Amtsgericht München ist international und örtlich zuständig (Art. 3 der Verordnung (EG) Nr. 2201/2003 des Rates vom . November 2003 über die Zuständigkeit und die Anerkennung und Vollstreckung von Entscheidungen in Ehesachen und in Verfahren betreffend die elterliche Verantwortung und zur Aufhebung der Verordnung (EG) Nr. 1347/2000), § 606 ZPO).

Die internationale Zuständigkeit ist nach Art. 3 EG-EheVO gegeben. Die Scheidung richtet sich nach deutschem Recht. Beide Ehegatten haben den gewöhnlichen Aufenthalt in der Bundesrepublik Deutschland (Art. 17 Abs. 1 Satz 1; 14 Abs. 1 Nr. 2 EGBGB).

Der Scheidungsantrag ist begründet, weil die Ehe der Parteien gescheitert ist (§§ 1564 Satz 1, 3; 1565 Abs. 1 Satz 1 BGB).

Das Familiengericht ist aufgrund des Ergebnisses der mündlichen Verhandlung davon überzeugt, dass die Parteien seit Dezember 2005 im Sinne von § 1567 BGB voneinander getrennt leben.

Die eheliche Lebensgemeinschaft der Parteien besteht somit seit über einem Jahr nicht mehr.

Die Eheleute haben glaubhaft bekundet, dass sie an der Ehe nicht mehr festhalten wollen. Es kann also nicht erwartet werden, dass die Parteien die Lebensgemeinschaft wiederherstellen (§1565 Abs. 1 Satz 2 BGB).

2. Versorgungsausgleich

Ein Versorgungsausgleich findet nicht statt, weil die Parteien während der Ehezeit vom .08.1997 bis 30.09.2008 keine wesentlichen, gemäss § 1587 Abs. 1 Satz 1 BGB auszugleichende Anwartschaften oder Aussichten auf Versorgung wegen Alters oder Berufs- oder Erwerbsunfähigkeit erworben haben.

3. Kosten

Die Kostenentscheidung beruht auf § 93 a Abs. 1 Satz 1, 1. Halbsatz ZPO.

gez.

Richter am Amtsgericht

Verkündet am .03.2009

gez.

Urkundsbeamtin der Geschäftsstelle

Für den Gleichlaut der Ausfertigung mit der Urschrift

München, .03.2009

Urkundsbeamtin der Geschäftsstelle

Osztrák Köztársaság

Bezirksgericht Donaustadt	
	Tel.: FAX:
Bitte nachstehende Geschäftszahl in allen Eingaben anführen	
GZ. BESCHLUSS	
Beschuß	
Diese Ausfertigung ist materiell rechts- kräftig seit .06.2005 Bezirksgericht Donaustadt	
Abteilung 19, am ..06.2005	
<u>Ehescheidungssache</u>	
Mann:	Richter
Vorname:	Für die Richtigkeit der Ausfertigung
Familienname:	der Leiter der Geschäftsabteilung:
Geschlechtsname:	
Geburtsort:	
Geburtsort: Wien	
Staatsbürgerschaft: Österreich	
Beruf: Selbstständig	
Anschrift:	
Frau:	
Vorname:	
Familienname:	
Geschlechtsname:	
Geburtsort:	
Geburtsort: Gheorgheni, Rumänien	
Staatsbürgerschaft: Rumänien	
Beruf: Kellnerin	
Anschrift:	
<u>Eheschließung:</u>	
vor dem Standesamt Wien- Donaustadt am ..09.2000 zu Fam.-Buch-Nr.:	
<u>Diese Ehe wird gemäß § 55 a Ehegesetz geschieden.</u>	
B e g r ü n d u n g :	
Die Ehe ist unheilbar zerrüttet und die eheliche Gemeinschaft seit mindestens einem halben Jahr aufgehoben. Die Antragsteller sind sich über die Ehescheidung einig. Sie haben eine schriftliche Vereinbarung über die Scheidungsfolgen geschlossen.	
Bezirksgericht Donaustadt	
Abteilung 19, am ..06.2005	
Richter	
Für die Richtigkeit der Ausfertigung der Leiter der Geschäftsabteilung:	

Svájci Államszövetség

Gerichtskreis VIII Bern-Laupen

Urteil vom . August 2004

Gerichtspräsident 4:

Gerichtssekretärin:

U r t e i l

in Sachen

, geb. von Zollikofen, Laufen/BL, Gemeindepräsident,

vertreten durch Fürsprecher und Notar , 3011 Bern

und

geb. , von Laufen/BL und Zollikofen,

vertreten durch Fürsprecherin . 3005 Bern

1. Die zwischen den Ehegatten am . Oktober 1971 vor Zivilstandsamt Basel geschlossene Ehe wird auf gemeinsames Begehren beider Ehegatten in Anwendung von Art. 111 ZGB geschieden.
2. Die zwischen den Ehegatten am 05. bzw. . Februar 2004 abgeschlossene Scheidungsvereinbarung und die Vereinbarung vom 09. bzw. . Mai 2004 werden gerichtlich genehmigt.
3. Die Pensionskasse der Gemeinde Zollikofen, 3052 Zollikofen, wird gestützt auf Art. 122 ZGB angewiesen, von der Austrittsleistung von . (AHV-Nr.) einen Betrag von Fr. an die Pensionskasse Post, 3000 Bern 25, zugunsten von (Versicherungs-Nr. :) zu überweisen.
4. Die Gerichtskosten von Fr. -- werden den Ehegatten je zur Hälfte zur Bezahlung auferlegt. Jeder Ehegatte hat für seine eigenen Parteikosten aufzukommen.

Vorstehendes Urteil ist am . September 2004 in Rechtskraft erwachsen.

Bern, . September 2004

Der Gerichtspräsident 4:

Die Gerichtssekretärin:

France Köztársaság

R.G. :

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE
AU NOM DU PEUPLE FRANÇAIS

TRIBUNAL DE GRANDE INSTANCE DE STRASBOURG

II° CHAMBRE CIVILE

JUGEMENT DU FEVRIER 2008

DEMANDEURS

Madame
née le
de nationalité Hongroise
Profession : Salariée

(HONGRIE)

. (HONGRIE)

et

Monsieur
né le à CLERMONT-FERRAND (63000)
de nationalité Française
Profession : Conseiller (ère)

M
M
Copie #

Me

Me

Me

Me

MARS 2008

le Greffier

Assistés de Me , avocat au barreau de STRASBOURG, vestiaire :

COMPOSITION DU TRIBUNAL :

Madame , Juge aux Affaires Familiales,
Mlle , greffier

DÉBATS :

A l'audience en Chambre du Conseil du Février 2008.

Madame et **Monsieur** se sont mariés le juillet 1993 par-devant l'Officier de l'état civil de CLERMONT-FERRAND (63), sans contrat de mariage préalable.

Aucun enfant n'est issu de cette union.

Le juillet 2007, **Madame** et **Monsieur** ont présenté une requête en divorce sur le fondement de l'article 230 du Code civil.

Est annexée à cette requête une convention portant règlement complet des effets du divorce et incluant un état liquidatif du régime matrimonial des époux.

La requête est recevable.

Ce jour, les époux ont comparu devant le Juge aux affaires Familiales, qui a procédé conformément aux dispositions des articles 250 à 250-3 du Code civil et 1099 du Code de procédure civile et a appelé leur attention sur l'importance des engagements pris par eux.

L'examen de la convention, ainsi que les entretiens du juge aux affaires familiales avec les intéressés et leur avocat, ont fait apparaître que la volonté des deux époux est réelle, que leur consentement est libre et éclairé et que les dispositions retenues préservent suffisamment l'intérêt de chacun des époux.

PAR CES MOTIFS

Le Juge aux Affaires Familiales, statuant contradictoirement et en dernier ressort,

Vu les dispositions de l'article 232 du Code civil,

Prononce le divorce entre :

Madame
née le (HONGRIE)
de nationalité française et hongroise
et

Monsieur
né le à CLERMONT-FERRAND (63000)
de nationalité Française

Mariés le juillet 1993 par-devant l'Officier de l'état civil de CLERMONT-FERRAND (63);

Ordonne la mention du dispositif du présent jugement conformément aux dispositions de l'article 1082 du Code de Procédure Civile ;

Homologue la convention en date du mai 2007 conclue entre les époux portant règlement des effets du divorce et incluant un état liquidatif de leur régime matrimonial, telle que modifiée à l'audience de ce jour, ci-annexée ;

Dit que, selon accord des parties, les dépens de l'instance seront supportés **Madame** !

LE GREFFIER,

LE JUGE AUX AFFAIRES FAMILIALES.

Page 2

Pour copie certifiée conforme à l'original
Le Greffier

Olasz Köztársaság

N. SENT.
N. CRON.
N. R.G.

Oggetto: cessazione degli effetti civili del matrimonio

IN GIUDICAT 10/20

TRIBUNALE DI MACERATA
UFFICIALE GIUDIZIARI
AGG. 2010

Pervenuto il.....

2267

REPUBBLICA ITALIANA
IN NOME DEL POPOLO ITALIANO

Il Tribunale Civile di Macerata riunito in Camera di Consiglio nelle persone dei signori

Dott.	PRESIDENTE REL.
Dott.ssa	GIUDICE
Dott.	GIUDICE

ORIG/NAI
de NOTI &
si notificat
a mani
Macerata 27/10
X AW.

ha pronunciato la seguente

SENTENZA

sul ricorso iscritto al n. **R.G.** dell'anno 2010 e promosso.

DA

, nata in Budapest (Ungheria) il , residente in , via
, rappresentata e difesa dall'Avv. ed elettivamente domiciliata nel
suo studio in Macerata, giusta delega a margine del ricorso
introduttivo;

RICORRENTE

E

, nato a il ed ivi residente in Via ,
rappresentato e difeso dall'Avv. ed elettivamente domiciliato presso lo studio
legale dell'Avv. in Macerata, , giusta delega a
margine del ricorso introduttivo;

RICORRENTE

NONCHE'

Il P.M. in sede;

INTERVENUTO

Oggetto: cessazione degli effetti civili del matrimonio
Sentiti i coniugi in Camera di Consiglio in data .07.2010;
viste le conclusioni conformi del P.M.;
rilevato che i coniugi in sede di separazione personale comparivano nella fase presidenziale in
data .06.2007;
poiché è trascorso il termine di tre anni di ininterrotta separazione e sono state indicate
compiutamente le condizioni inerenti ai rapporti economici ed alla prole;
visto l'art. 4 comma 13 Legge 1.12.1970 n. 898 così come modificato dall'art. 8 Legge
6.3.1987 n. 74;

SET. 2010

P.Q.M.

dichiara cessati ai sensi dell'art. 3 n. 2 lett. b) Legge 898/1970 e successive modifiche tra
, nata in (Ungheria) il , residente in , via

E

, nato a il ed ivi residente in Via ,
gli effetti civili del matrimonio celebrato in (MC) il 09.1995 e trascritto nel
registro degli Atti di matrimonio del Comune di nell'anno 1995 atto n. 60 parte

Il serie A, alle seguenti condizioni:

A) i tre figli minori , e vengono affidati ad entrambi i genitori in via
condivisa, con residenza privilegiata dei primi due bambini di maggiore età presso il padre in
e della bambina presso la madre, la quale potrà con lei vivere in , sua città di origine, ove di
fatto si è già trasferita; i genitori si impegnano a fare tutto quanto possibile perché ciascuno di essi possa
intrattenersi più tempo possibile con tutti e tre i figli: in particolare la sig.ra durante l'anno
scolastico verrà presso i figli in almeno ogni due/tre mesi e con loro si tratterà presso l'ex
casa coniugale per un periodo di circa un mese, conducendo con sé la figlia, la quale avrà così la
possibilità di stare insieme al padre ed i fratelli; il Sig. , dal canto suo, potrà recarsi con i figli
presso la sig.ra quando vorrà, salvo preavviso e, comunque accompagnerà i figli dalla madre
almeno una volta l'anno in periodi concordati.

Durante il periodo di vacanza scolastica estiva tutti e tre i figli saranno insieme alla madre in Budapest,
per un periodo di 30 - 40 giorni; ciò avverrà compatibilmente con le esigenze di studio dei figli
e tenendo conto anche della volontà del figlio dodicenne

Per i restanti periodi di vacanza scolastica i figli saranno tendenzialmente per un uguale periodo con
l'uno o con l'altro genitore in Italia o a , nel senso che la Sig.ra potrà avere con sé tutti
i tre figli, anche per periodi prolungati, sempre accordandosi con il marito e tenendo conto della
volontà del figlio , mentre il sig. , a sua volta, potrà avere con sé i figli maschi e la
bambina, insieme alla madre, durante le vacanze natalizie e pasquali, per il tempo che gli stessi
concorderanno;

B) IL Sig. provvederà per intero al mantenimento dei figli e con lo
stesso convivente, mentre la sig.ra provvederà per intero al mantenimento della figlia
con la stessa convivente;

C) i coniugi rinunciano reciprocamente ad ogni pretesa economica, essendo entrambi autosufficienti.

Spese del presente procedimento interamente compensate.

Ordina all'Ufficiale dello Stato Civile del Comune di (MC) di procedere
all'annotazione della presente sentenza.

Così deciso in Macerata il luglio 2010

IL CANCELLIERE
Dott. Paffano

Depositata in Cancelleria il 17. 2010

Il Cancelliere

IL PRESIDENTE RELATORE

Dott.

TRIBUNALE DI MACERATA
E' Copia Conforme all Originale.
Macerata, il 17. 2010
IL FUNZIONARIO

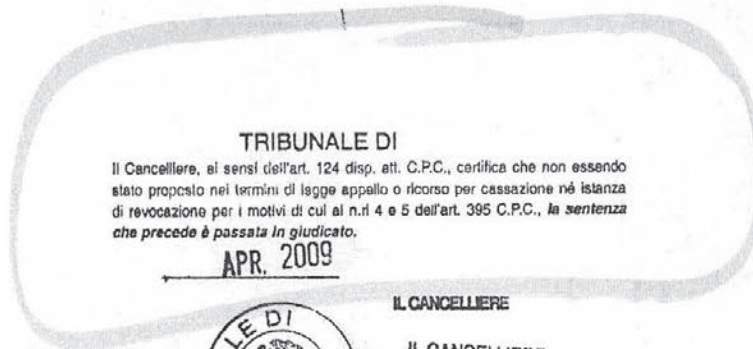
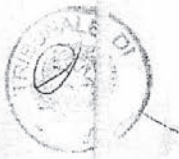
Così deciso in 11 dicembre 2008

Il Giudice est.

Parù

Il Presidente

Depositato in Cancelleria
oggi, 11 DIC. 2008

TRIBUNALE DI

Il Cancelliere, ai sensi dell'art. 124 disp. att. C.P.C., certifica che non essendo stato proposto nei termini di legge appello o ricorso per cassazione né istanza di revocazione per i motivi di cui al n.ri 4 e 5 dell'art. 395 C.P.C., la sentenza che precede è passata in giudicato.

APR. 2009

IL CANCELLIERE

IL CANCELLIERE
Dott.

estratto
Copia conforme all'originale
E 1 DIC. 2011

Il Cancelliere

Magyarország

INGATLAN-ADÁSVÉTELI SZERZŐDÉS

amely létrejött egyrészről (születési családi és utóneve:....., anyja neve:....., születési helye és ideje:, személyi azonosító:, személyi igazolvány száma:, adóazonosító jele:.....) mint eladó (a továbbiakban: **Eladó**),

másrészről (születési családi és utóneve:....., anyja neve:....., születési helye és ideje:, személyi azonosító:, személyi igazolvány száma:, adóazonosító jele:.....) mint eladó (a továbbiakban: **Vevő**) (együttesen: **Szerződő felek**) között a mai napon az alábbi feltételek mellett:

1. Az Eladó kijelenti, hogy kizárólagos tulajdonában áll a Járási Földhivatal ingatlan-nyilvántartásában **belterület** **helyrajzi számon** nyilvántartott, természetben szám alatt található, m² alapterületű, kivett lakóház, udvar megnevezésű ingatlan (a továbbiakban: **Ingatlan**). Az Eladó tulajdonjogát a napján a Ügyvédi Iroda által a Takarnet rendszerről lehívott tulajdoni lappal igazolta.

2. Az Eladó eladja, a Vevő megveszi az 1. pontban körülírt, megtekintett ingatlant a kölcsönösen kialakított, a jelen szerződés 3. pontjában foglalt vételárért.

3. A Szerződő felek kölcsönösen és egybehangzóan megállapodnak abban, hogy az ingatlan vételára- HUF, azaz forint, melynek kiegyenlítése az alábbiak szerint történik:

3.1. A Vevő jelen szerződés Vevő általi aláírásának napján készpénzben megfizet- HUF, azaz forint összeget foglaló címén, a Vevő kötelezettségvállalásának jeléül dr. ügyvéd (..... Ügyvédi Iroda, cím:) kezeihez átvételi elismervény ellenében. Eladó dr. ügyvéd kezeihez történő teljesítést saját kezeihez történő teljesítésként ismeri el. Az eljáró ügyvéd köteles ezen összeget 8 banki napon belül az Eladó rendelkezésére bocsátani.

3.2. A vételárból fennmaradó vételárrészt, amely- HUF, azaz forint, a Vevő napjáig köteles az Eladó részére megfizetni. A Vevő kijelenti, hogy az Ingatlan vételárából még fennmaradó vételhátralékból forintot, azaz Forintot napján banki átutalással fizet meg az Eladó részére.

3.3. A Szerződő felek kijelentik, hogy a foglaló jogi természetével tisztában vannak. Tudomásul veszik, hogy a szerződés megkötéséért felelős fél az adott foglalót elveszíti, illetve a kapott foglalót kétszeresen köteles visszafizetni. Amennyiben a szerződés teljesítésbe megy, a foglalót a vételár összegébe be kell számítani, ha pedig a szerződés olyan okból szűnik meg, amelyért egyik fél sem felelős vagy mindkét fél felelős, a foglaló visszajár.

3.4. A Vevő az 1. pontban rögzített Ingatlan teljes vételárának megfizetéséért egyetemleges kötelezettséget vállal, amelyet jelen szerződés aláírásával igazol.

4. A Vevő tudomásul veszi továbbá, hogy(.....) napot meghaladó fizetési késedelem esetén az Eladó jogosulttá válik jelen szerződéstől való egyoldalú elállásra, amelyet a másik félhez címzett egyoldalú nyilatkozattal gyakorolhat. Az Eladó tudomásul veszi továbbá, hogy amennyiben napjától számított napot meghaladóan nem adja át a Vevő birtokába az 1. pontban körülírt Ingatlant annak ellenére, hogy a vételár teljes kiegyenlítése megtörtént, úgy a Vevő jogosulttá válik jelen szerződéstől való egyoldalú elállásra, amelyet a másik félhez címzett egyoldalú nyilatkozattal gyakorolhat. Elállás esetén az eredeti állapot helyreállítása történik a foglaló következményeinek alkalmazása mellett.

5. A Szerződő felek kölcsönösen és egybehangzóan megállapodnak abban, hogy az 1. pontban körülírt Ingatlan birtokbaadására és -vételére legkésőbb az utolsó vételrészlet az Eladó bankszámláján történő jóváírás napját követő 7 (hét) banki napon belül kerül sor. A birtokbaadás és -vétel napjáig az Eladó szedi az Ingatlan hasznait és viseli a terheket és a kárveszélyt. A birtokbaadás és -vétel napjától a Vevő szedi az ingatlan hasznait és viseli a terheket és a kárveszélyt.

6. A Vevő kijelenti, hogy az adásvétel tárgyát képező Ingatlant megtekintett állapotban vásárolja meg, az adásvétel tárgyát képező Ingatlan állapotáról meggyőződött, azt ismeri, tudomásul veszi, amit jelen szerződés aláírásával igazol. A Vevő jelen szerződés aláírásával kifejezetten tudomásul veszi, hogy az adásvétel tárgyát képező Ingatlan felújítandó állapotú; bútorozatlan. A Vevő jelen szerződés aláírásával kifejezetten tudomásul veszi, hogy az adásvétel tárgyát képező Ingatlan vezetékes víz, villany és gáz közművekkel rendelkezik; az utcában a csatorna kiépítése megtörtént, így a szennyvízhálózatra való rácsatlakozás megoldható, amely a Vevő feladata és költsége, így különösen, de nem kizárólagosan, a Vevőt terheli az érdekeltségi hozzájárulás megfizetése és a rákötés költsége is. A Vevő jelen szerződés aláírásával kijelenti, hogy az Ingatlan állapotáról meggyőződött, az Ingatlan állapotát tudomásul veszi. A Szerződő felek kölcsönösen és egybehangzóan elismerik, hogy Eladó az 1. pontban rögzített ingatlanra vonatkozó, a Ptk. 367. §-ában foglalt tájékoztatási kötelezettségének eleget tett. Szerződő felek kölcsönösen és egybehangzóan megállapodnak abban, hogy Eladó a kellékszavatosságot kizárja. A Szerződő felek a vételárban erre való tekintettel állapodtak meg.

7. Az Eladó jelen adásvételi szerződés aláírásának napján **a tulajdonjog bejegyzésének függőben tartatását kéri, azaz kéri az illetékes Földhivatalt, hogy a tulajdonjog bejegyzéshez hozzájáruló nyilatkozat benyújtásáig a tulajdonjog bejegyzést tartsa függőben.**

8. Az Eladó jelen szerződés aláírásának napján letétbe helyezi az okiratot szerkesztő ügyvédnél (dr. ügyvéd, Ügyvédi Iroda,) írásbeli hozzájáruló nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy az adásvétel tárgyát képező ingatlanra a tulajdonjog adásvétel jogcímén az ingatlan 1/1-ed tulajdoni arányban a Vevőszám alatti lakos javára az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerüljön.

A Szerződő felek kölcsönösen és egybehangzóan megállapodnak abban, hogy amennyiben a Vevők a 3. pontban meghatározott teljes vételárat a 3. pontban meghatározottak szerint megfizették és annak jóváírása az Eladó bankszámláján megtörtént, akkor minden további feltétel kikötése nélkül a Vevő részére a letétből kiadásra kerül az Eladó írásbeli hozzájáruló nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy az adásvétel tárgyát képező Ingatlanra a tulajdonjog adásvétel jogcímén az ingatlan 1/1-ed tulajdoni arányban a Vevő javára az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerüljön. A Szerződő felek kölcsönösen és egybehangzóan felkérik, megbízzák, meghatalmazzák dr. ügyvédet (..... Ügyvédi Iroda, cím:), hogy a letétből az Eladó a Vevő részére kiadásra kerülő, jelen pontban rögzített, a Vevő tulajdonjogának bejegyzéséhez hozzájáruló nyilatkozatának Földhivatal felé történő benyújtása során teljes jogkörrel képviselje a Szerződő feleket.

10. Az Eladó kijelenti, hogy az Ingatlan per-, teher-, és igénymentes, nem ismert előtte semmilyen olyan körülmény, amely a Vevőt a tulajdonszerzésben korlátozná.

11. A Szerződő felek megállapodnak abban, hogy az Ingatlan tulajdonjogának megszerzésével kapcsolatos kiadásokat és költségeket a Vevő viseli, kivéve az ügyvédi munkadíjat, melyet az Eladó visel.

12. A Szerződő felek a szerződést elolvasták, értelmezték. Kijelentik, hogy minden, a szerződéskötéshez szükséges adatot, információt tisztáztak, megismertek, az ügylet során jóhiszeműen jártak el, nincs tudomásuk olyan tényről, körülményről, melynek ismeretében jelen szerződést egyáltalán nem, vagy másként kötötték volna meg.

15. A Szerződő felek kijelentik, hogy mindennemű jogi felvilágosítást megkaptak, különös tekintettel az Ingatlan adásvételre, az ügyvédi letét szabályaira, a foglalóra, a birtokbaadásra és -vételre, és az illetékfizetési kötelezettségre kiterjedően is.

16. Az eljáró ügyvéd tájékoztatja Szerződő Feleket, hogy az épületek energetikai tanúsításáról szóló 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (3) bekezdés b) és ba) pontja valamint a 3. § (3) bekezdés a) pontja alapján meglévő épület vagy önálló rendeltetési egység ellenérték fejében történő tulajdonátruházása esetén az ingatlanra vonatkozó energetikai tanúsítvány elkészítése szükséges, amelyről az Eladó jelen szerződés aláírását követő 10 munkanapon belül gondoskodik és amelyet a Vevőnek átad, a Vevő az energetikai tanúsítványt az Eladótól átveszi.

17. A Szerződő felek jelen szerződést csak írásban, jelen szerződéssel azonos formai szabályok szerint módosíthatják.

18. A Szerződő felek kölcsönösen és egybehangzóan felkérlik, megbízzák és meghatalmazzák dr. ügyvédet (..... Ügyvédi Iroda, cím:), hogy jelen ingatlan-adásvételi szerződést szerkessze meg, jegyezze ellen és a Földhivatal előtt az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzés során képviselje a Szerződő feleket.

19. A Szerződő felek kijelentik, hogy az okiratszerkesztő ügyvéd teljes körű tájékoztatást adott a 2007. évi CXXXVI. törvény értelmében őt terhelő ügyféllenőrzési kötelezettségéről, amelynek lefolytatásához a Szerződő felek jelen szerződés megkötését megelőzően hozzájárultak. Továbbá a Szerződő felek hozzájárultak ahhoz, hogy személyi okmányaikat az eljáró jogi képviselő azonosítás céljára lemásolja, és nyilvántartsa.

20. A Szerződő felek kijelentik, hogy jelen ingatlan-adásvételi szerződéssel kapcsolatosan felmerülő esetleges jogvitákat megkísérlik békés úton, közvetítő bevonásával rendezni, amennyiben ez nem vezetne eredményre, úgy az Ingatlan fekvése szerinti bíróság illetékességét ismerik el magukra nézve kötelezőnek. Az ellenjegyző ügyvéd tájékoztatja a Szerződő feleket, hogy tekintettel arra, hogy Szerződő felek megbízásából szerződéskötésben működik közre, azaz Szerződő felek részére együttesen fejt ki okiratszerkesztési tevékenységet, a jelen szerződésből keletkező esetleges jogvitákban egyik fél képviseletét sem láthatja el.

21. A jelen ingatlan-adásvételi szerződés aláírása nem együttesen történik, hanem a szerződést először a Vevő írja alá, majd az Eladó írja alá a készítő és ellenjegyző ügyvéd jelenlétében.

A Szerződő Felek a jelen adásvételi szerződést átolvasás és értelmezés után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt, az alábbi helyen és időben, a szerződést készítő és ellenjegyző ügyvéd előtt 10 (tíz) példányban jóváhagyólag aláírták annak megállapításával, hogy az okirat 3 (három) oldalból áll.

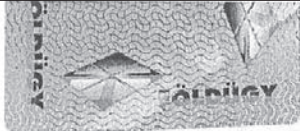
Kelt Budapest,

.....
Eladó/

.....
Vevő/

Készítettem és ellenjegyzem,
Budapesten, napján

dr. ügyvéd
..... Ügyvédi Iroda

TAPOLCAI JÁRÁSI FÖLDHIVATAL
 Tapolca 8301 Tapolca, Hősök tere 11. Pf.: 122.

Oldal: 1/3

Hiteles tulajdoni lap - Teljes másolat

Megrendelés szám:
 2013.09.

Szektor: 61

MINDSZENTKÁLLA

Belterület helyrajzi szám

I. RÉSZ

Földrészlet területe változás előtt: 998 (m2) törölő határozat:

1. Az ingatlan adatai:

alrészlet adatok művelési ág/kivett megnevezés/	min.o	terület ha m2	kat.t.jöv. k.fill.	alosztály adatok ter. kat.jöv ha m2 k.fill

. Kivett lakóház, udvar	0		0.00	

3. bejegyző határozat: Tájvédelmi Körzet törölő határozat:

4. bejegyző határozat:
 Nemzeti Park

II. RÉSZ

7. tulajdoni hányad: 1/1 törölő határozat:
 bejegyző határozat, érkezési idő:

törölő határozat:

jogcím: vétel
 jogállás: tulajdonos
 név :
 sz.név:
 szül. :
 a.név :
 cím :

8. tulajdoni hányad: 1/1
 bejegyző határozat, érkezési idő:
 jogcím: vétel
 jogállás: tulajdonos
 név :
 sz.név:
 szül. :
 a.név :
 cím :
 esz:

III. RÉSZ

Folytatás a következő lapon

TAPOLCAI JÁRÁSI FÖLDHIVATAL
 Tapolca 8301 Tapolca, Hősök tere 11. Pf.: 122.

Oldal: 2/3

Hiteles tulajdoni lap - Teljes másolat

Megrendelés szám:
 2013.09.

Szektor: 61

Belterület helyrajzi szám

Folytatás az előző lapról
 III. RÉSZ

8. bejegyző határozat, érkezési idő:

törlő határozat:

Haszonélvezeti jog holtig tartó
 utalás: II /7.
 jogosult:
 név :
 sz.név:
 szül. :
 a.név :
 cím :

8. bejegyző határozat, érkezési idő:

törlő határozat:

Haszonélvezeti jog holtig tartó
 utalás: II /7.
 jogosult:
 név :
 sz.név:
 szül. :
 a.név :
 cím :

7. bejegyző határozat, érkezési idő:

törlő határozat:

Jelzálogjog FT, azaz
 jogosult:
 név: OTP BANK NYRT. törzsszám:
 cím :

FT kölcsön és járulékai erejéig.

8. bejegyző határozat, érkezési idő:

törlő határozat:

Elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzett jelzálog biztosítására
 utalás: III/7.
 jogosult:
 név: OTP BANK NYRT. törzsszám:
 cím :

9. bejegyző határozat, érkezési idő:

Önálló szöveges bejegyzés név változás.

10. bejegyző határozat, érkezési idő:

Haszonélvezeti jog holtig tartó .
 jogosult:
 név :
 szül. :
 a.név :
 cím :

Folytatás a következő lapon

TAPOLCAI JÁRÁSI FÖLDHIVATAL
Tapolca 8301 Tapolca, Hősök tere 11. Pf.: 122.

Oldal: 3/3

Hiteles tulajdoni lap - Teljes másolat

Megrendelés szám:
2013.09.

Szektor: 61

Belterület helyrajzi szám

Folytatás az előző lapról
III. RÉSZ

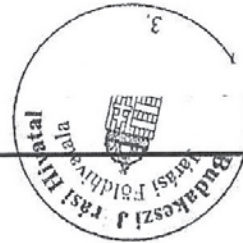
11. bejegyző határozat, érkezési idő:

Önálló szöveges bejegyzés épület létesítése és bontása. Rendezetlen funkciójú építményrész a lakóépület vonatkozásában.

A hiteles tulajdoni lap-másolat tartalma a kiadást megelőző napig megegyezik az ingatlan-nyilvántartásban szereplő adatokkal. A szemle másolat a fennálló bejegyzéseket, a teljes másolat valamennyi bejegyzést tartalmazza.

... .. 2013.09.

TULAJDONI LAP VÉGE

Tárgymutató

- abszolút többség (→ minősített többség) 58
áfa 117
alírási címpéldány 122
alírásminta 123
Alaptörvény 49
államtitkár (→ közigazgatási államtitkár) 64
alperes (→ felperes) 45
alügyész (→ magánvádló) 86-87
apasági vélelem 94
ártatlanság vélelme 88
azonnali hatályú felmondás 115
bekezdés (→ szakasz) 28-29
betéti társaság (→ cégforma) 126-127
bírószág 30-32
bírószági fogalmazó (→ bírószági titkár) 43
bírószági határozat 36-37
bírószági kezelőiroda (→ bírószági titkár) 43
bírószági titkár 43
bírószági ügyintéző (→ bírószági titkár) 43
birtoklás joga 101
börtön (→ szabadságvesztés) 79-80
bűncselekmény 73-74
bűntett (→ bűncselekmény) 73-74
cégbejegyzés (→ cégjegyzés) 122
cégbírószág 118-119
cégbizonyítvány (→ cégkivonat) 120-121
cégforma 126-127
cégjegyzék (→ cégbírószág) 118-119
cégjegyzés 122
cégkivonat 120-121
cégmásolat (→ cégkivonat) 120-121
cikk (→ szakasz) 28-29
cikkely (→ szakasz) 28-29
csődeljárás (→ felszámolás) 130-131
egyhangúlag 57
egyszerű többség (→ minősített többség) 58
elállás 107-108
élettársi tartásdíj (→ gyermektartásdíj) 95-96
elfogás (→ letartóztatás) 76-78
elítelt (→ terhelt) 82-83
elkobzás (→ zár alá vétel) 81
ellenérdekű fél (→ felperes) 45
ellentmondás (→ jogerős) 41-42
előállítás (→ letartóztatás) 76-78
engedményezés 110
érvénytelen (→ semmis) 106
faktoring (→ engedményezés) 110
fegyház (→ szabadságvesztés) 78-79
fegyverrel (→ felfegyverkezve) 89
felbontás (→ elállás) 107-108
felek (→ felperes) 45
felfegyverkezve 89
fellebbezés (→ jogerős) 41-42
felmondás (→ elállás, → azonnali hatályú felmondás) 107-108; 115
felperes 45
felszámolás 130-131
felügyelőbizottság (→ igazgatóság) 124-125
fióktelep 129
fogház (→ szabadságvesztés) 78-79
földhivatal (→ tulajdoni lap másolata) 98-100
gazdasági társaság (→ cégbírószág) 118-119
gondatlanság (→ szándékosság) 85-87
gyanúsított (→ terhelt) 82-83
gyermektartásdíj 95-96
hadiállapot (→ különleges jogrend) 55-56
haszonélvezet 102
hatálytalan (→ semmis) 106
határozatképesség (→ minősített többség) 58
hatáskör (jog általános tárgykör, közigazgatási tárgykör) 34; 62
házasság felbontása 93
házastársi tartásdíj (→ gyermektartásdíj) 95-96
héta (→ áfa) 117
helyi önkormányzat 68-69
helyrajzi szám (→ tulajdoni lap másolata) 98-99
hitelszerződés (→ kölcsönszerződés) 109
idéző végzés (→ bírószági határozat) 36-37
igazgatóság 124-125
igazgatótanács (→ igazgatóság) 124-125
illetékesség 33
indokolás (→ bírószági határozat) 36-37
ingatlan-nyilvántartás (→ tulajdoni lap másolat) 98-100
ítélet (→ bírószági határozat) 36-37
ítélőtábla (→ bírószág) 30-32
járadék (→ járulék) 113
járásbírószág (→ bírószág) 30-32
járulék 116
jegyző 71

- jogerőre emelkedik (→ jogerős) 41-42
 jogerős 41-42
 joghatóság 33
 jogi képviselő 46-47
 jogorvoslat 40
 jogszabály(ok) 27
 jogtanácsos (→ jogi képviselő) 46-47
 kabinet 63
 kártalanítás 111-112
 kártérítés (→ kártalanítás) 111-112
 kétharmados többség (→ minősített többség) 58
 kifogás (→ jogerős) 41-42
 kihallgatás (→ meghallgatás) 48
 korlátolt felelősségű társaság (→ cégforma) 126-127
 kormányhivatal 65
 kölcsönszerződés 109
 közigazgatás 60-61
 közigazgatási államtitkár 64
 közigazgatási és munkaügyi bíróság (→ bíróság) 30-32
 közjegyző 38
 közkereseti társaság (→ cégforma) 126-127
 központi hivatal 66
 közvádoló (→ magánvádoló) 86-87
 Kúria (→ bíróság) 30-32
 különélés (→ házasság felbontása) 93
 különleges jogrend 55-56
 lakóhely 97
 lefoglalás (→ zár alá vétel) 81
 letartóztatás 76-78
 lopás 84
 magánfél (→ magánvádoló) 86-87
 magánvádoló 86-87
 megdöntés (→ apasági vélelem) 94
 megelőző védelmi helyzet (→ különleges jogrend) 55-56
 meghallgatás 48
 megszüntetés (→ elállás) 107-108
 megtámadás (→ apasági vélelem) 94
 megtámadható (→ semmis) 106
 megtévesztés (→ tévedés) 113
 megyei jogú város 70
 menekült 67
 minősített többség 58
 napi tétel 90
 Nemzeti Hitvallás 51
 nemzetiség 54
 nemzetiségi önkormányzat (→ önkormányzat) 68-69
 nyilvánosan működő részvénytársaság (→ cégforma) 126-127
 országgyűlési jegyző 59
 óvadék 91
 önkormányzati rendelet (→ helyi önkormányzat) 68-69
 őrizet (→ letartóztatás) 76-78
 panasz (→ jogerős) 41-42
 pénzbírság (→ pénzbüntetés) 75
 pénzbüntetés 75
 perorvoslat (→ jogorvoslat) 40
 polgári jog 92
 polgári jogi társaság 114
 polgárjog (→ polgári jog) 92
 pont (→ szakasz) 28-29
 pótmagánvádoló (→ magánvádoló) 86-87
 rablás (→ lopás) 84
 rendelkező rész (→ bírósági határozat) 36-37
 rendkívüli állapot (→ különleges jogrend) 55-56
 rokontartás (→ gyermektartásdíj) 95-96
 sarkalatos törvény 52
 semmis 106
 szabadságvesztés 79-80
 szabálysértés 72
 szakasz 28-29
 szándékosság 85
 székhely (→ fióktelep) 129
 szerződés 104-105
 szolgálat 103
 szolgalmi út (→ szolgálat) 103
 szükségállapot (→ különleges jogrend) 55-56
 tárgyalás (→ meghallgatás) 48
 tartózkodási hely (→ lakóhely) 97
 telephely (→ fióktelep) 129
 telki szolgálat (→ szolgálat) 103
 terhelt 82-83
 terrorveszélyhelyzet (→ különleges jogrend) 55-56
 tévedés 123
 törvény (→ jogszabály) 27
 törvényerejű rendelet 59
 törvényes képviselő (→ jogi képviselő) 46-47
 törvényszék (→ bíróság) 30-32
 tulajdoni lap (másolata) 98-100
 tulajdonjog (→ birtoklás joga) 101
 ügyész (→ magánvádoló) 86-87
 ügyészségi fogalmazó (→ magánvádoló) 86-87
 ügyvéd (→ jogi képviselő) 46-47
 ügyvédjelölt (→ jogi képviselő) 46-47
 ülnök 44
 vádlott (→ terhelt) 82-83
 választottbíróság 39
 választottbírósági záradék (→ választottbíróság) 39
 váratlan támadás (→ különleges jogrend) 55-56
 védő (→ jogi képviselő) 46-47
 végelszámolás (→ felszámolás) 130-131
 végzés (→ bírósági határozat) 36-37
 veszélyhelyzet (→ különleges jogrend) 55-56
 vétség (→ bűncselekmény) 73-74
 zár alá vétel 81
 zárlat (→ zár alá vétel) 81
 zártkörűen működő részvénytársaság (→ cégforma) 126-127

Tapasztalataink alapján fordító-, tolmács- és terminológusképzéseink hallgatói akkor tanulják meg idegen nyelven sikeresen a jogi terminológiát, ha előzetesen megismerik a magyar jogi terminusokat, és tisztában vannak az általuk jelölt fogalmakkal. A jogi ismeretekről szóló bevezető kurzusok általános jogi ismereteket adnak, de nem foglalkoznak kiemelten a jogi terminusok megfeleltetésekor felmerülő azon fogalmi kérdésekkel, amelyek a nyelvi közvetítők esetében különösen nagy kihívást jelentenek. E könyv a szerző gyakorlati és oktatói tapasztalataira építve ezt a hiányt kívánja pótolni. Tartalma és szerkesztése alapján egyértelműen újdonság, mert terminológiai szemléletű tankönyv, amely tartalmazza egyfelől az elméleti megközelítést és annak leírását, másfelől az elmélet átültetését a gyakorlatba, ami a szócikkek gyűjteménye által valósul meg. Bár a jogi terminológia a társadalmi változásokkal együtt változik, mégis biztos vagyok abban, hogy e könyv szemléletmódja tovább él.

Dr. habil. Horváth Ildikó
habilitált egyetemi docens, tanszékvezető
 ELTE BTK Fordító- és Tolmácsképző Tanszék
 OFFI Zrt. Fordítási és Tolmácsolási Minősítő Testület elnöke

Tamás Dóra Mária végzettsége szerint jogi szakokleveles gazdasági szakfordító, tanár, konferenciatolmács (EMCI). *Gazdasági szakszövegek fordításának terminológiai kérdéseiről* címmel 2014-ben jelent meg könyv formájában az ELTE Nyelvtudományi Doktori Iskola Fordítástudományi Programjában írt disszertációja. A TERMIK Terminológiai Kutatócsoport tagja. Kutatási területei: a fordítástudomány és terminológia kapcsolatának vizsgálata, terminológiamenedzsment (terminológiai segédeszközök, különös tekintettel a terminológiai adatbázisokra), terminológiapolitika, terminológiai harmonizációs kérdések, a gazdasági és jogi terminológia vizsgálata. Jelenleg az OFFI Zrt. vezető terminológusa, ahol az IUSTerm jogi és közigazgatási terminológiai adatbázison dolgozik. Az OFFI Zrt.-nél töltött elmúlt tíz évben eleinte fordítási és bírósági tolmácsolási feladatokat látott el, majd terminológiai tevékenységet végzett. Az ELTE BTK Fordító- és Tolmácsképző Tanszék egyetemi adjunktusaként az egyetemi mesterképzésben és a szakirányú képzésekben (gazdasági és jogi szakfordító és terminológus, bírósági és hatósági tolmácsképzés, konferenciatolmács-képzés) vesz részt a terminológia mint diszciplína elméleti és gyakorlati tantárgyak formájában történő oktatásában és fejlesztésében.

Jelenleg az OFFI Zrt. vezető terminológusa, ahol az IUSTerm jogi és közigazgatási terminológiai adatbázison dolgozik. Az OFFI Zrt.-nél töltött elmúlt tíz évben eleinte fordítási és bírósági tolmácsolási feladatokat látott el, majd terminológiai tevékenységet végzett. Az ELTE BTK Fordító- és Tolmácsképző Tanszék egyetemi adjunktusaként az egyetemi mesterképzésben és a szakirányú képzésekben (gazdasági és jogi szakfordító és terminológus, bírósági és hatósági tolmácsképzés, konferenciatolmács-képzés) vesz részt a terminológia mint diszciplína elméleti és gyakorlati tantárgyak formájában történő oktatásában és fejlesztésében.